

Josep PERARNAU I ESPELT

ELS MANUSCRITS D'ESQUEMES I DE NOTES DE SERMONS DE SANT VICENT FERRER

Després que el 1406 mestre Friedrich von Amberg, segurament un parell d'anys després d'haver-los escoltat i d'haver-ne pres apunts,¹ hagué posat en net els seus resums dels sermons predicats per mestre Vicent Ferrer entorn Fribourg durant les dues setmanes centrals de la quaresma del 1404, hagué de passar un quant temps abans que el mateix mestre considerés que, per la raó que fos, aquells seus sermons havien de deixar algun rastre escrit i estable.

Però, si el conegué, mestre Vicent no seguí el precedent de Friedrich von Amberg, ja que no féu (ni encarregà) resums complets dels sermons, ans només consignà per escrit aquells esquemes que, ja de temps enrera, potser des del primer moment, seguia en les seves prèdiques i que almenys es poden reconstruir ja en els sermons conservats a Fribourg. I aquesta degué ésser la manera que ell personalment mantingué durant la llarga vintena d'anys que van del 1406 al de la seva mort, i que, en gran part, és coneguda ja fa temps pel volum conservat durant segles a Perusa, San Domenico, al qual ara podem afegir els dos manuscrits de la Biblioteca Apostòlica Vaticana 4375 i 7730. I aquests no foren els únics, car els dos volums vaticans, dels quals també ens ocuparem a continuació, no deriven del manuscrit de Perusa, ans, d'una manera o altra, d'aquell que fou font per a tots tres i dissortadament no s'ha conservat o almenys és desconegut.

Ací, doncs, descriurem els tres volums i llur contingut, amb la qual cosa ja tindrem una primera informació sobre els esquemes que cada un conserva i serà possible d'establir una primera comparació global no sols entre ells, sinó també amb tot el cos de sermons ferrerians coneguts per l'aportació a l'inventari també inclosa en aquestes pàgines. El primer resultat serà que alguns dels sermons, que sobretot els esquemes de Perusa demostren haver estat predicats, no es troben en les compilacions ni dels catalans ni dels llatins. Aquesta és la raó per la qual en apèndix d'aquestes pàgines transcri-

---

1. Vegeu l'estudi immediatament anterior. Aquesta diferència de dos anys entre els apunts i la posada en net no és inventada, sinó que es basa en la badada que tingué el mateix Friedrich von Amberg en la nota que encapçala el ms 62 de Fribourg, al qual ens acabem de referir: escrivia, en efecte: «Notandum est quod anno Domini M CCCC VI», però immediatament s'adonà que s'havia equivocat, ratllà el ,VI' i el substituï pel ,IIII°'; la relliscada demostra que acostumat, en escriure, a consignar l'any real, també ho féu en aquell cas, i que, doncs, l'any real en què fou realitzada la còpia del dit ms 62 és el 1406.

vim aquells esquemes que, salvada la capacitat humana d'error, no sabérem trobar en les col·leccions esmentades en el moment d'elaborar aquest estudi (cosa que vol dir que, en algun cas, el sermó pot haver comparegut després). Només la suma d'esquemes i de sermons permetrà de conèixer allò que de l'obra oratòria de mestre Vicent Ferrer és ara, d'una forma o altra, a l'abast de la mà dels lectors en general o, més en particular, dels estudiosos. Les darreres pàgines oferiran la taula de referències, tant bíbliques (les més nombroses) com no bíbliques, importants aquestes perquè ens permeten de tocar amb la mà, pràcticament sense intermediaris, quines eren les 'autoritats' de mestre Vicent.

Acabo aquest proemi proclamant amb gran satisfacció el meu més sentit i cordial agraïment a la comunitat dominicana de Perusa, a tots i a cada un dels seus 'fratres', per l'acolliment (inclosos els actes de comunitat i de pregària), pel tracte verament fraternal i per totes les atencions amb què repetidament m'han obsequiat.

Omnibus et singulis, ex corde, gratias! Tante e tante grazie!

PRIMERA PART: DESCRIPCIÓ DELS TRES MANUSCRITS

PERUSA, CONVENTO DEI DOMENICANI, MS. 477

Tot i que se n'ocuparen Henri-Dominique Fages i Sigismund Brettle,² les informacions que ells en donaren disten molt d'ésser exhaustives. En aquestes pàgines, sense cap pretensió de clarificar-ne tots els elements, sí que voldríem fer una aportació que, tot i les seves limitacions, permetés de tenir una primera idea del volum en ell mateix, mitjançant una seva descripció detallada, i del contingut, gràcies a la llista i fitxa de totes i cada una de les seves peces; en aquest darrer apartat assenyalarem al final de cada fitxa la possible publicació de l'esquema per Henri Dominique Fages amb l'abreviatura indicada al començament del primer article d'aquest volum.³ Comencem, doncs, per la

2. Vegeu, respectivament, FSI, 21-23, 81, i moltes pàgines de FSII que reproduïxen esquemes transcrits del manuscrit de Perusa; i BRETTLE, 106-111. El volum de Perusa també és esmentat per Tommaso KAEPPELI, *Inventari di libri di San Domenico di Perugia (1430-1480)* (Sussidi eruditi, 15), Roma, Edizioni di Storia e Letteratura 1962, 47-48, nota 4, i 320. Recordo que les sigles emprades en el present estudi són les assenyalades al començament d'aquest volum.

3. La metodologia seguida en les descripcions dels tres manuscrits estudiats en el present article és la formulada dins «Arxiu de Textos Catalans Antics», XVII (1998), 296-298. Quan ja tenia molt avançat aquest estudi, he sabut que l'amic Francisco M. Gimeno Blay preparava per a la col·lecció patrocinada per la ciutat de València la transcripció total dels volums de Perusa i de València, Col·legi del Patriarca; no havent intentat mai en aquest

*Descripció del ms 477 de Perugia, Convento dei Domenicani*⁴

1. 1. Cobertes: En la seva situació actual el dit volum es presenta com una unitat bibliogràfica, enquadernat amb pell vermella damunt fusta; 118 x 157 x 46 mm; coberta i contracoberta repujades amb tres rectangles inscrits: el més exterior representa cordons que s'entrellacen, el segon és llis i el terç dibuixa el rectangle central amb un engraellat transversal. L'enquadernació és completada amb tres claus en cada un dels angles dels tres dibuixos i un al mig del rectangle central. Hi ha tres tancadors (franja de pell i gafet) en cada un dels talls no coberts; els dos de dalt i baix són encara servibles, el del tall central és mancat de la sivella; quatre claus protegeixen els extrems inferior i superior d'ambdues tapes i sis cada vora vertical de les mateixes, tant per la part del tall com per la del lloç.

2. El lloç és recobert per la mateixa pell, damunt la qual hi ha dibuix d'engraellat transversal; els rombes resultants són més grans que els de les cobertes; els cinc relligats assenyalen quatre seccions, sense cap afegit.

3. L'element especial és que el volum és (1998) conservat dins una caiçeta de fusta de 192 x 238 x 87 mm, folrada per dins de seda vermella. En la part interior de la tapa hi ha aquesta inscripció, impresa damunt paper:

D O M
S. VINCENTII FERRERI. ORD. PRAED.
SERMONARIUM
Ipsius portentosa manu conscriptum
Quod Leonardus de Mansuetis Perus. Mag. Gen. O. Praed.
Majoribus nostris an. 1479. dono dederat
Diu ab ipsis religiose asservatum
Deinde temporum injuria per annos .40. occultatum
Frustra conquisitum, nuperque inventum

---

meu estudi publicar tots els esquemes de Perusa, ans només aquells que no han passat a sermons posteriors, crec que no he de donar taula de mots, ja que certament encaixaria més en una edició completa dels esquemes.

4. Tot i que actualment el volum de Perusa no té cap numeració (mai no ha format part de cap col·lecció de manuscrits, ni de la que abans de la constitució de l'actual estat italià, posseïa el convent de San Domenico i que passà a la biblioteca pública de la ciutat; justament pel fet de no pertànyer a la col·lecció de manuscrits, ans a l'armari de relíquies de la sagristia, segueix encara a San Domenico), el núm. 477 que li dona Brettler potser és el que tenia en un inventari del qual parla Fages: «...l'abbé Marius Romitelli... fit... l'inventaire de tous les objets laissés à sa garde. Il trouva dans la sacristie un petit volume...», FSI, 22; potser és el número que tenia en aquell inventari que, tot i haver-ne preguntat, no sembla que es conservi en l'actual arxiu de San Domenico.

Ad fidelium venerationem erga S. Thaumaturgum confovendam
 In hac urna reponitur anno 1853.
 Curante P. L. Pio. Th. Maselli hujus Perus. Conv. Suppr.

Sota el tancador, la caixeta porta un aplicat de metall, al centre del qual, en espai ovalat horitzontalment, llegim: «SERMONES / S. VINCENTII / FERR.». Damunt la tapa, la mateixa fusta fa un triple replà, al cim del qual una peça de metall representa un gos amb una torxa a la boca.

Em pregunto si l'enquadernació és del segle passat, car el cos del volum demostra que, justament per la part del llom, el paper resultà considerablement endanyat i en canvi l'enquadernació, també la del llom, no presenta rastre d'aquell dany; una altra hipòtesi és que el volum primitiu resultés afectat en els anys de la primera meitat del segle XV, abans de la canonització de sant Vicent Ferrer, i l'enquadernació, amb els fulls de paper ja endanyats per la banda del llom i aleshores retablerts, fos realitzada a l'hora de fer donació del volum al convent de Perugia el 1479. El fet és que inicialment l'enquadernació era diversa, car el darrer foli de paper (114 en la numeració més recent) conserva en el seu versó prova d'haver estat enganxat a la coberta primitiva, que podia haver consistit en un simple tros de pergamí.

II. Cos del volum

1. Homogeni

2. Paper

3. No és palimpsest

4. I + 114 + II.

5. 43 x 108 mm

6. És format pels següents plecs de paper:

a) Plec núm. 1: constituït de dotze fulls doblats (12 x 2), però coix per manca del darrer foli (o de segona meitat del full més extern); ff. 2-24: numeració dels fulls: a1-[a12]; relligat senzill; no hi ha reclam (era en el foli perdut);

b) Plec núm. 2: de $4 \times 2 = 8$ folis = ff. 25-32, complet; numeració de fulls: b1-b4; relligat normal al mig del plec i reclam al final;

c) Plec núm. 3: inicialment de $12 \times 2 = 24$ folis = ff. 33-55, coix per pèrdua de la segona meitat o foli del full c-7 (aniria entre els actuals ff. 49 i 50), pèrdua confirmada per la numeració primitiva, que salta del f. 49 al 51; numeració dels fulls: c1-c12; relligat normal; el reclam es troba en el f. 55r («Io. 5: nolite mirari», paraules inicials del f. 56r); el foli ja devia anar separat de la seva primera part, actual f. 33, i en el moment de l'enquadernació fou col·locat en ordre invers de pàgines: primer 55v i després 55r;

d) Plec núm. 4: de $4 \times 2 = 8$ folis = ff. 56-63; numeració dels fulls: d1-d4; relligat i reclam normals;

e) Plec núm. 5: de $12 \times 2 = 24$ folis = ff. 64-87; numeració dels fulls: e1-e12; relligat normal, no hi ha (ni sembla que hi hagi hagut) reclam;

f) Plec núm. 6: de $4 \times 2 = 8$ folis = ff. 88-95; numeració dels fulls: f1-f4; relligat normal; no s'hi veu reclam (el seu lloc és recobert per una petita franja de paper; però, mirat a contrallum, tampoc no s'hi veu cap lletra);

g) Plec núm. 7: inicialment de 12×2 ; ara, però, ha sofert tant, que l'única cosa segura és que hi manquen dos fulls sencers (un dels dos g^4/g^5 (la xifra té el cap tallat i la part que resta tant pot correspondre a la primera com a la segona; m'inclinaria a pensar que manca el full g^5 , perquè el text final del f. 99v, o hipotètic g^4 [Nota quomodo factus/] és més clarament deficitari que el de l'actual f. 98v, o certament g^3 [Nota de ystoria]); i el g^{10}); de més a més, la segona meitat del plec és de només nou folis, i l'anàlisi externa de la composició del plec no m'ha permès de determinar a quin full pertanyia el foli perdut de la segona meitat); resten, doncs, 19 folis = ff. 96-114; numeració dels fulls conservats g^1 - g^{12} , amb les excepcions indicades; relligat normal; no hi ha reclam, perquè s'acaba text i volum.

Observació general sobre la composició material de plecs: en el moment de l'enquadrernació actual (entorn mitjan segle XV?) la situació material del llibre era tan degradada per desgast de servei (sembla que per aquesta raó fou necessari de reconstruir l'anotació inicial escrita o dictada, no copiada, per mestre Vicent en l'encapçalament dels esquemes, tal com veurem més endavant) i per humitat en la part del llom i de les quatre vores dels folis, que hom procedí, abans de l'aleshores nova i encara sembla que actual enquadrernació, a un acurat restabliment del cos del volum mitjançant franges de vitel-la molt fina que recobrien la part del llom de tots els fulls i d'altres franges molt estretes que recobrien aquelles altres vores que ho necessitaven; el fet que aquestes darreres sobretot (també hi ha casos de les primeres) recobreixen moltes anotacions marginals permet d'afirmar amb certesa que el reforçament amb franges és posterior a la còpia tant del text de base com dels seus complements; d'aquesta manera, fora dels casos que s'han pogut documentar en l'estudi de cada plec, es fa difícil de veure com foren reagrupats fulls i folis quan llur estat ho exigia.

7. No hi ha fragments

8. Doble foliació: la primitiva, amb tinta i xifres aràbigues en l'angle superior dret dels folis-recto, que confirma la pèrdua de dos folis entre els actuals 24-25 i 49-50; s'acabava en el f. 100, en finalitzar el text dels esquemes; una mà molt posterior completà la numeració de tots els folis amb xifres aràbigues escrites amb tinta; i numeració força actual, amb llapis (feta, potser, pel P. Henri Dominique Fages a darreries del segle passat?), que no té en compte la pèrdua dels dos folis i per això no presenta cap salt en la consecució dels números.

9. La numeració dels plecs és inclosa en la dels folis i segueix l'ordre de les consecutives primeres lletres, tal com sabem per l'apartat 6: a/b/c/d/e/f.

10. La filigrana es troba amagada en el replec dels fulls coresponent al lloc i per això només es pot veure de forma fragmentària en els folis romanos en blanc (100-106): és el conegut unicorn rampant, sembla de fabricació catalana, documentat a començaments del segle XV.⁵

11. No puc afirmar amb certesa que hi hagi forats corresponents a la caixa d'escriptura o a les línies; en canvi, n'hi ha molts de produïts pel desgast del paper; en general, no afecten el text dels esquemes, però sí, i molt, el de les notes marginals.

12. L'observació només em permet de dir que hi ha ratllat a pressió per a la caixa d'escriptura.

III. Contingut literari

A.

Ff. 2-99: Esquemes de sermons; els esquemes són en el manuscrit numerats al marge esquerre de les successives pàgines, a l'altura del tema bíblic, numeració que també és feta constar ací; el títol de cada sermó és copiat tal com es troba en el manuscrit, sense completar, per exemple, la referència bíblica, que es pot trobar en l'*Aportació a l'inventari de sermons...*, publicada més avall; en aquest punt, però, he d'assenyalar que quan la referència bíblica a un títol bíblic que té més d'un llibre (per exemple, *Lletres als Corintis*), assenyala el número del dit llibre mitjançant un punt damunt la seva abreviatura, ,tradueixo' aquell senyal pel corresponent número del llibre, escrit entre claudàtors [per exemple: [1]Cor]; també completo entre claudàtors aquelles paraules o frases que el desgast o el mal estat del paper fan ara il·legibles: els títols (i, doncs, els sermons), són els següents, fora del cas de manca de folis, en què ha calgut assenyalar el salt tant de la numeració de folis com dels textos:

1. F. 2r.

Omne debitum dimisi tibi quia rogasti me, Mt 18.

DOMINICA VICESIMA SECUNDA POST TRINITATEM

2. F. 2r.

Oblatus est ei unus qui debebat decem, Mt 18 et in evangelio currentis dominice.

FERIA SECUNDA

3. F. 2v.

Oblatus ei etc.

FERIA TERTIA

5. És documentat per Oriol VALLS I SUBIRÀ, *El papel y sus filigranas en Cataluña*. II. *Filigranas* (Monumenta Chartae Papyraceae Historiam illustrantia, XII), Amsterdam MCMLXX, núm. 1819.

4. F. 2v.
Unus debebat decem.
FERIA QUARTA
5. F. 2v.
Cognovit eum in benedictionibus suis. Eccli 44
FERIA QUINTA DE BEATO MARTINO
6. F. 3r.
Patientiam habe in me et omnia reddam tibi. Mt 18 et in evangelio dominice.
FERIA SEXTA.
7. F. 3r.
Qui cepit in vobis opus bonum perficiet. Philip I et in epistola currentis dominice.
SABBATO
8. F. 3r.
Reddite que sunt cesaris cesari etc. Mt 22.
DOMINICA VICESIMA TERTIA.
9. F. 3v.
Licet census dari Cesari an non. Mt 22.
FERIA SECUNDA
10. F. 3v.
Cuius est ymago hec? Mt 22.
FERIA TERTIA.
11. F. 4r.
Ostendite mihi numisma census. Mt 22.
FERIA QUARTA
12. F. 4r.
Nostra conversatio in celis est. Philip 3 et in epistola currentis dominice.
FERIA QUINTA
- [13]. F. 4r.
Nostra conversatio, etc.
FERIA SEXTA.
14. F. 4v.
Nostra conversatio, etc.
SABBATO
15. F. 4v.
Exiit fama hec in universam terram. Mt 9.
DOMINICA VICESIMA QUARTA
16. F. 5r.
Liberasti me, Domine, de perditione. Eccli ultimo et in epistola.
FERIA SECUNDA, DE BEATA CECILIA
17. F. 5r.
Quis putas est fidelis servus et prudens. Mt 24 et in evangelio.

FERIA TERTIA DE BEATO CLEMENTE.

18. F. 5v.

Impleamini agnitione voluntatis Dei. Col 1 et in epistola dominice currentis.

FERIA QUARTA

19. F. 5v.

Profert de thesauro suo nova et vetera. Mt XIII et in evangelio.

FERIA QUINTA DE BEATA CATHERINA.

20. F. 5v.

Ipse sciebat quid esset facturus. Io 6 et in evangelio dominice.

FERIA SEXTA DE DOMINICA VICESIMA QUINTA

21. F. 6r.

Ecce dies veniunt dicit Dominus. Ier 23 et in epistola.

SABBATO DE DOMINICA VICESIMA QUINTA.

22. F. 6r.

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Mt 21.

DOMINICA PRIMA IN ADVENTU DOMINI.

23. F. 6v.

Dicite Filie Syon. Mt 21.

FERIA SECUNDA DE MORTUIS.

24. F. 6v.

Dives in omnes qui invocant illum. Ro 10 et in epistola.

FERIA TERTIA DE BEATO ANDREA

25. F. 7r.

Ite in castellum quod contra vos est. Mt 21.

FERIA QUARTA

26. F. 7r.

Hora est iam nos de sompno surgere. Ro 13.

FERIA QUINTA

27. F. 7r.

Nox precessit dies autem appropinquavit. Ro 13.

FERIA SEXTA.

28. F. 7v.

Induimini dominum Ihesum Christum. Ro 13.

SABBATO.

29. F. 7v.

Erunt signa in sole et luna et stellis. Lu 21.

DOMINICA SECUNDA ADVENTUS.

30. F. 8r.

In diebus suis placuit Deo. Eccli 44 et in epistola.

FERIA SECUNDA DE BEATO NYCHOLAO

31. F. 8r.

In terris pressura gentium pre confusione sonitus maris et fluctuum, Lu 21.

- FERIA TERTIA.
 32. F. 8v.
Arescentibus hominibus pre timore et expectatione que supervenient universo orbi.
 Lu 21.
 FERIA QUARTA.
 33. F. 8v.
Virtutes celorum movebuntur. Lu 21.
 FERIA QUINTA.
 34. F. 9r.
*Tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate magna et mage-
 tate.* Lu 21.
 FERIA SEXTA
 35. F. 9r.
Celum et terra transibunt, verba autem mea non transibunt. Lu 21.
 SABBATO
 36. F. 9r.
Tu es qui venturus es an alium expectamus.
 DOMINICA TERTIA ADVENTUS.
 37. F. 9v.
Proposui pro luce habere illam. Sapientie 7.
 FERIA SECUNDA DE BEATA LUCIA.
 38. F. 9v.
Renuntiate Ioanni que audistis et vidistis. Mt 11.
 FERIA TERTIA
 39. F. 10r.
Existis videre arundinem vento agitatam. Mt 11.
 FERIA QUARTA
 40. F. 10r.
Existis videre hominem mollibus vestitum. Mt 11.
 FERIA QUINTA
 41. F. 10r.
Existis videre prophetam; etiam plus quam prophetam. Mt 11.
 FERIA SEXTA.
 42. F. 10v.
Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam. Mt 11.
 SABBATO.
 43. F. 10v.
Ego vox clamantis in deserto. Io 1.
 DOMINICA QUARTA ADVENTUS
 44. F. 11r.
Dirigite viam Domini. Io 1.
 FERIA SECUNDA
 45. F. 11r.

- Thomas, unus ex duodecim, qui dicitur didimus.* Io 20 et in evangelio.
FERIA TERTIA, DE BEATO THOMA APOSTOLO
46. F. 11v.
Medius vestrum stetit quem vos nescitis. Io 1.
FERIA QUARTA.
47. F. 11v.
Dominus prope est. Philip 4.
FERIA QUINTA.
48. F. 11v.
Inventa est in utero habens. Mt 1.
FERIA SEXTA, VIGILIA NATIVITATIS DOMINI
49. F. 12r.
Natus est vobis hodie salvator. Lu 2.
SABBATO, DIE NATIVITATIS DOMINI
50. F. 12v.
Disputantes cum Stephano non poterant resistere sapientie et spiritui, qui loquebatur. Ac 6.
DOMINICA, DE BEATO STEPHANO
51. F. 12v.
Exaltavit illum apud proximos suos. Eccli 15.
FERIA SEXTA, DE BEATO IOANNE EVANGELISTA.
52. F. 12v.
Pueros percusserunt gladio e evasi ego solus. Iob 1.
FERIA TERTIA, DE INNOCENTIBUS
53. F. 13r.
Ubi ego sum, illic et minister meus erit. Io 12.
FERIA QUARTA, DE BEATO THOMA
54. F. 13r.
Ecce positus est hic in signum, cui contradicetur. Lu 2.
FERIA QUINTA, DE DOMINICA.
55. F. 13v.
Gratia Dei erat in illo. Lu 2 et in evangelio dominice currentis.
FERIA SEXTA, DE BEATO SILVESTRO
56. F. 13v.
Apparuit benignitas et humanitas salvatoris. Tit 3.
SABBATO, DE CIRCUMCISIONE DOMINI.
57. F. 14r.
Ecce video celos apertos. Ac 7.
DOMINICA, OCTAVA BEATI STEPHANI
58. F. 14r.
Hic est discipulus ille, quem diligebat Ihesus. Io ultimo.
FERIA SECUNDA, OCTAVA BEATI IOHANNIS.
59. F. 14r.

- Ex Egipto vocavi filium meum.* Mt 2.
FERIA SEXTA, OCTAVA INNOCENTII. FSII, 286-287.
60. F. 14v.
Heredes simus secundum spem vite eterne. Tí 3.
FERIA QUARTA, VIGILIA EPIPHANIE
61. F. 14v.
Procidentes adoraverunt eum. Mt 2.
FERIA QUINTA, DIE EPIPHANIE
62. F. 15r.
Ubi est qui natus est Rex Iudeorum. Mt 2.
FERIA SEXTA
63. F. 15r.
Per aliam viam reversi sunt in regionem suam. Mt 2.
SABBATO
64. F. 15r.
Proficiebat sapientia et etate et gratia. Lu 2.
DOMINICA INFRA OCTAVAM EPIPHANIE
65. F. 15v.
Ab Oriente venerunt Iherosolimam. Mt 2.
FERIA SECUNDA (nota marginal amb remissió ací: «Vide sermonem 408)
66. F. 15v.
Ambulabunt gentes in lumine tuo. Is 60.
FERIA TERTIA
67. F. 15v.
Voluntas Dei bona, et beneplacens et perfecta. Ro 12 et in epistola.
FERIA QUARTA.
68. F. 16r.
Ego a te debeo baptizari. Mt 3.
FERIA QUINTA, OCTAVA EPIPHANIE
69. F. 16r.
Reformamini in novitate sensus vestri. Ro 12.
FERIA SEXTA
70. F. 16r.
Unicuique Deus divisit mensuram fidei. Ro 12.
SABBATO
71. F. 16v.
Crediderunt in eum discipuli eius. Ioannis 2.
DOMINICA PRIMA POST OCTAVAS EPIPHANIE
72. F. 16v.
Certamen forte dedit illi, ut vinceret. Sap 10 et in epistola.
FERIA SECUNDA, DE BEATO ANTONIO. FSII, 302.
73. F. 16v.

- Ydrie sex posite secundum purificationem.* Io 2.
FERIA TERTIA
74. F. 17r.
Secute sunt eum turbe multe. Mt 8.
FERIA QUARTA, DE DOMINICA SECUNDA
75. F. 17r.
Posuit me quasi signum ad sagittam. Thren 3.
FERIA QUINTA DE BEATO SEBASTIANO
76. F. 17r.
Collaudabo te, Deum, salvatorem meum. Eccli 51.
FERIA SEXTA, DE BEATA AGNETE
77. F. 17v.
Beatus vir, qui in sapientia morabitur. Eccli 14.
SABBATO, DE BEATO VINCENTIO
78. F. 17v.
Oculus tuus nequam est quia ego bonus sum. Mt 20.
DOMINICA SEPTUAGESIMA
79. F. 17v.
Quod justum fuerit dabo vobis. Mt 20.
FERIA SECUNDA, DE MORTUIS
80. F. 18r.
Volo huic novissimo dare sicut et tibi. Mt 20.
FERIA TERTIA, DE CONVERSIONE BEATI PAULI
81. F. 18r.
Erunt novissimi primi et primi novissimi. Mt 20.
FERIA QUARTA
82. F. 18v. *Multi sunt vocati, pauci vero electi.* Mt 20.
FERIA QUINTA
83. F. 18v.
Quid hic statis tota die otiosi. Mt 20.
FERIA SEXTA
84. F. 18v.
Sic currite ut comprehendatis. Cor 9.
SABBATO
85. F. 19r.
Exiit qui seminat seminare semen suum. Lu 8.
DOMINICA SEXAGESIME
86. F. 19r.
Semen est verbum Dei. Lu 8.
FERIA SECUNDA (in mg: «Vide 444»)
87. F. 19v.
Datus est mihi stimulus carnis mee. Secunda Cor 12.
FERIA TERTIA

88. F. 19v.
Dies purgationis Marie. Lu 2.
FERIA QUARTA, DIE PURIFICATIONIS BEATE MARIE
89. F. 20r.
Granum frumenti cadens in terram, mortuum. Io 12.
FERIA QUINTA, DE BEATO BLASIO
90. F. 20r.
Qui habet aures audiendi, audiat. Lu 8.
FERIA SEXTA.
91. F. 20r.
Similis est homini patrifamilias. Mt 13.
SABBATO, DE BEATA AGATHA
92. F. 20v.
Omnis plebs ut vidit, dedit laudem Deo. Lu 18.
DOMINICA QUINQUAGESIME
93. F. 20v.
Ihesu, fili David, miserere mei. Lu 18.
FERIA SECUNDA (*in mg sign remissionis: «Vide sermonem 410»*)
94. F. 20v.
Ecce, ascendimus Iherosolimam. Lu 18.
FERIA TERTIA
95. F. 21r.
Cum ieiunas, unge caput tuum et faciem tuam lava. Mt 6.
FERIA QUARTA, IN CAPITE JEIUNII
96. F. 21r.
Ego veniam et curabo eum. Mt 8.
FERIA QUINTA (*In mg: vide 349*)
97. F. 21v.
Annuntia populo meo scelera eorum. Ys. 58.
FERIA SEXTA (*add Vide sermonem 437*)
98. F. 21v.
Erat navis in medio mari. Mr 6.
SABBATO (*add Vide sermonem 440*)
99. F. 21v.
Ecce angeli accesserunt et ministrabant ei. Mt 4.
DOMINICA PRIMA QUADRAGESIME
100. F. 22r.
Statuet oves quidem a dextris suis. Mt 25.
FERIA SECUNDA
101. F. 22r.
Intravit Ihesus in templum Dei. Mt 21.
FERIA TERTIA (*In mg sin: «Vide sermonem 53»*)
102. F. 22r.

- Assumit septem alios spiritus nequiores se.* Mt 12.
FERIA QUARTA (*In mg: «Sermonem 446»*)
103. F. 22v.
Si manseritis in sermone meo, vere discipuli mei eritis. Io 8.
FERIA QUINTA (*add Alius sermo 378; in mg: Item, 447*)
104. F. 22v.
Ecce sanus factus es, jam noli peccare ne deterius aliquid tibi contingat.
Io 5.
FERIA SEXTA
105. F. 22v.
Faciamus hic tria tabernacula. Mt 17.
SABBATO (*add Item 448*)
106. F. 23r.
Ecce mulier chananea. Mt 15.
DOMINICA SECUNDA QUADRAGESIME
107. F. 23r.
Vos de deorsum estis, ego de supernis sum. Io 8.
FERIA SECUNDA (*add Item, 449*)
108. F. 23v.
Ego dico tibi quia tu es Petrus. Mt 16.
FERIA TERTIA, DE CATHEDRA SANCTI PETRI (*add Item 450*). FSII, 378.
109. F. 23v.
Exaudi deprecationem meam, Domine. Hester 13.
FERIA QUARTA (*in mg Item, 451*)
110. F. 23v.
Ita, Pater, quoniam sic fuit placitum ante te. Mt 11.
FERIA QUINTA, DE BEATO MATHIA (*In mg Item 205*). FSII, 384.
111. F. 24r.
Regnum Dei dabitur genti facienti fructus. Mt 21.
FERIA SEXTA (*add Item, 452*)
112. F. 24r.
Pater ipsius misericordia motus est. Lu 15.
SABBATO
113. F. 24r.
Fortis armatus custodit atrium suum. Lu 11.
DOMINICA TERTIA QUADRAGESIME
114. F. 24v.
Quanta audivimus facta in Capharnaum, fac et hic in patria tua. Lu 4.
FERIA SECUNDA (*in mg Item 453*)
115. F. 24v.
Non dico tibi usque septies, sed usque septuagies septies. Mt 18.
FERIA TERTIA

(Recordem que, tal com he assenyalat en l'anàlisi del primer plec d'aquest volum, act manca un foli, on eren escrits els esquemes 116-121)

122. F. 25r.
Venit in me spiritus sapientie. Sap 7.
 FERIA SECUNDA, DE BEATO THOMA (add Item, 459 (?) et 466). FSII, 396.
113. F. 25r.
Quomodo hic litteras scit, cum non didicerit. Io 7.
 FERIA TERTIA (add 457)
124. F. 25r.
Unum scio quia cum cecus essem, modo video. Io 9.
 FERIA QUARTA
125. F. 25v.
Omnes magnificabant Deum. Lu 7.
 FERIA QUINTA (In mg Item, 458»)
126. F. 25v.
Solvite eum et sinite abire. Io 2.
 FERIA SEXTA (In mg Item 459)
127. F. 26r.
Participes facti sunt amicitie Dei. Sap 7.
 SABBATO DIE BEATI GREGORII, DE UNIONE ECCLESIE (In mg 260)
128. F. 26r.
Quis ex vobis arguet me de peccato. Io 8.
 Dominica in passione Domini
129. F. 26r.
Ahuc modicum tempus vobiscum sum. Io 7.
 FERIA SECUNDA (In mg 461 [?])
130. F. 26v.
Querebant eum iudei interficere. Io 7.
 FERIA TERTIA (in mg «Item 462»)
131. F. 26v.
De bono opere non lapidamus te, sed de blasphemia. Io 10.
 FERIA QUARTA
132. F. 26v.
Remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. Lu 7.
 FERIA QUINTA (in mg Item, 463»)
133. F. 27r.
Collegerunt pontifices et pharisei concilium adversus Ihesum. Io 11.
 FERIA SEXTA
134. F. 27r.
Sublevatis Ihesus oculis in celum dixit. Io 17.
 SABBATO

135. F. 27r.
Plurima turba straverunt vestimenta sua in via. Mt 21.
 DOMINICA IN RAMIS PALMARUM
136. F. 27v.
Venit vox de celo dicens: et clarificavi et iterum clarificabo. Io 12.
 FERIA SECUNDA
137. F. 27v.
Lucerna fulgoris illuminabit te. Lu 11.
 EODEM DIE DE BEATO BENEDICTO
138. F. 27v.
Bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille. Mt 14.
 FERIA TERTIA
139. F. 28r.
Domine, memento mei dum veneris in regnum tuum. Lu 23.
 FERIA QUARTA (In mg dext: «Item, 470»)
140. F. 28r.
Hoc facite in meam commemorationem. [1]Cor 11.
 FERIA QUINTA IN CENA DOMINI
141. F. 28r.
Christus passus est pro nobis. 1Petr 2.
 FERIA SEXTA PASCE
142. F. 28v.
Vita vestra abscondita et cum Christo. Col 3.
 SABBATO SANCTO
143. F. 28v.
Surrexit, non est hic. Mt 16.
 DOMINICA, DIE SANCTO PASCHE
144. F. 29r.
Surrexit Dominus vere et aparuit. Lu 24.
 FERIA SECUNDA
145. F. 29r.
Aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas.
 FERIA TERTIA
146. F. 29r.
Manifestatus est Ihesus discipulis suis. Io 21.
 FERIA QUARTA
147. F. 29v.
Venit Maria Magdalena annuntians discipulis. Io 20.
 FERIA QUINTA
148. F. 29v.
Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi, Mt ultimo.
 FERIA SEXTA

149. F. 30r.
Monumentum vidit et credidit. Io 20.
SABBATO
150. F. 30r.
Gavisi sunt discipuli viso Domino. Io 20.
DOMINICA INFRA OCTAVAM PASCHE
151. F. 30r.
Pax vobis, Pax vobis, Pax vobis. Io 20.
FERIA SECUNDA
152. F. 30r.
Venit Ihesus januis clausis et stetit in medio. Io 20.
FERIA TERTIA
153. F. 30v.
Ostendit eis manus et latus. Io 20.
FERIA QUARTA
154. F. 30v.
Noli esse incredulus, sed fidelis. Io 20.
FERIA QUINTA
155. F. 31r.
Multa quidem et alia signa fecit Ihesus. Io 20.
FERIA SEXTA
156. F. 31r.
In plenitudine sanctorum detentio mea. Eccli 24.
SABBATO
157. F. 31v.
Oves habeo que non sunt ex hoc ovili. Io 10.
DOMINICA PRIMA POST OCTAVAS PASCHE, IN SOLEMNITATE CAPITULI
PROVINCIALIS SAONE
158. F. 31v.
Sequamini vestigia eius, qui peccatum non fecit. 1Petri 2.
FERIA SECUNDA, IN CAPITULO PROVINCIALI SAONE AD FRATRES,
CAPITULARITER
159. F. 31v.
Ego sum pastor bonus. Io 10.
FERIA TERTIA
160. F. 32r.
Hec locutus sum vobis ut non scandalizemini. Io 16.
FERIA QUARTA DE TRINITATE
161. F. 32r.
Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Mt 10.
FERIA QUINTA [add de sanctis Tiburcio, Valeriano et Maximo]. FSII,
466.
162. F. 32r.

- Peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum.* 1Ptr 2.
FERIA SEXTA
163. F. 32v.
Extollens vocem quedam mulier de turba dixit. Lu 11.
SABBATO
164. F. 32v.
Quid est hoc quod dicit nobis modicum. Io 16.
DOMINICA SECUNDA POST OCTAVAM PASCHE
165. F. 32v.
Beati mortui, qui in Domino moriuntur. Apoc 14.
FERIA SECUNDA DE MORTUIS
166. F. 32v.
Militant adversus animam. 1Pt 2.
FERIA TERTIA
167. F. 33r.
Amen, amen dico vobis, quia plorabitis et flebitis vos. Io 16.
FERIA QUARTA
168. F. 33r.
Tristitia vestra vertetur in gaudium. Io 16.
FERIA QUINTA
169. F. 33v.
Subditi estote in omni timore. 1Ptr 2.
FERIA SEXTA
170. F. 33v.
Beatus venter, qui te portavit. Lu 11.
SABBATO
171. F. 33v.
Beatus vir qui inventus est sine macula. Eccli 31.
DOMINICA TERTIA, DE BEATO [GEOGIO]. FSII, 439
172. F. 33v.
Qui timet Deum faciet bona. Eccli 15 et in epistola.
FERIA SECUNDA, DE BEATO MARCHO
173. F. 34r.
Ille arguet mundum de peccato. Io 16.
FERIA TERTIA
174. F. 34r.
Verbum potest salvare animas vestras. Iac 1.
FERIA QUARTA
175. F. 34r.
Beatus vir, qui in sapientia morabitur. Eccli 14.
FERIA QUINTA DE SANCTO VITALE MARTYRE. FSII, 458
176. F. 34v.
Coronabitur qui legitime certaverit. 2Tm 2.

- FERIA SEXTA DE BEATO PETRO MARTYRE. FSII, 459
177. F. 34v.
In habitatione sancta coram ipso ministravi. Eccli 24.
 SABBATO
178. F. 35r.
Computati sunt inter filios Dei. Sap 5.
 DOMINICA QUARTA, DE APOSTOLIS PHILIPPO ET IACOBO. FSII, 469
179. F. 35r.
Petite et dabitur vobis, querite et invenietis, pulsate et aperietur vobis. Lu 11.
 FERIA SECUNDA IN ROGATIONIBUS
180. F. 35r.
Michi absit gloriari nisi in cruce. Gal 6.
 FERIA TERTIA DE CRUCE. FSII, 482
181. F. 35r.
Sublevatis ihesus oculis in celum dixit. Io 17.
 FERIA QUARTA, VIGILIA ASCENSIONIS CHRISTI
182. F. 35v.
Videntibus illis elevatus est. Ac 1.
 FERIA QUINTA, DIE ASCENSIONIS
183. F. 35v.
Hic est discipulus ille quem diligebat Ihesus. Io 21.
 FERIA SEXTA, DE BEATO JOANNE ANTE PORTAM LATINAM. FSII, 505
184. F. 35v.
In civitate sanctificata similiter requievi. Eccli 24.
 SABBATO
185. F. 36r.
Ille testimonium peribebit de me. Io 15.
 DOMINICA INFRA OCTAVAM ASCENSIONIS
186. F. 36r.
Opera illorum secuntur illos. Apoc 14.
 FERIA SECUNDA DE MORTUIS
187. F. 36r.
Assumptus est in celum et sedet a dextris Dei. Mr ultimo.
 FERIA TERTIA
188. F. 36v.
In omnibus honorificetur Deus. 1Ptr 4.
 FERIA QUARTA
189. F. 36v.
Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit. Mr ultimo.
 FERIA QUINTA, OCTAVA ASCENSIONIS
190. F. 37r.
In vobismetipsis caritatem continuam habentes. 1Ptr 4.
 FERIA SEXTA

191. F. 37r.
Spiritum veritatis mundus non potest accipere. Io 14.
 SABBATO, VIGILIA PENTECOSTES
192. F. 37r.
Repleti sunt omnes Spiritu Sancto. Ac 2.
 DOMINICA PENTECOSTES
193. F. 37v.
In nationes gratia Spiritus Sancti effusa est. Ac 10.
 FERIA SECUNDA
194. F. 37v.
Ego veni ut vitam habeant et abundantius habeant. Io 10.
 FERIA TERTIA
195. F. 37v.
Nemo potest venire ad me nisi Pater qui misit me traxerit eum. Io 6.
 FERIA QUARTA
196. F. 38r.
Factum est gaudium magnum in illa civitate. Ac 8.
 FERIA QUINTA
197. F. 38r.
Homo, remittuntur tibi peccata tua. Lu 5.
 FERIA SEXTA
 F. 38r.
Socrus Symonis, etc. Supra, folio 24.
 SABBATO (Recordem que aquesta referència és a la numeració primitiva, que correspon al foli perdut entre els actuals 24 i 25; de fet, tal tema bíblic no es troba en el volum actual)
198. F. 38r.
Nemo potest hec signa facere que tu facis. Io 3.
 DOMINICA DIE SANCTE TRINITATIS
199. F. 38v.
Gratia Domini nostri Ihesu Christi, et caritas Dei et communicatio sancti Spiritus. 1Cor ultimo.
 FERIA SECUNDA, DE MORTUIS
200. F. 38v.
Fratres, perfecti estote. 2Cor ultimo.
 FERIA TERTIA
201. F. 38v.
Nemo ascendit in celum, nisi qui descendit de celo. Io 3.
 FERIA QUARTA
202. F. 39r.
Ego accepi a Domino quod et tradidi vobis. 1Cor 11.
 FERIA QUINTA, DIE CORPORIS CHRISTI
203. F. 39r.

Hoc facite in meam commemorationem. 1Cor 11.

FERIA SEXTA

204. F. 39v.

In Iherusalem potestas mea. Ac 24.

SABBATO

205. F. 39v.

Habent Moysen et prophetas, audiant illos. Lu 16.

DOMINICA PRIMA POST TRINITATEM

206. F. 39v.

Mortuus est dives et sepultus est in inferno. Lu 16.

FERIA SECUNDA

207. F. 40r.

Recordare quia recepisti bona in vita tua. Lc 16.

FERIA TERTIA

208. F. 40r.

In domum patris mei habeo quinque fratres. Lc 16.

FERIA QUARTA

209. F. 40v.

Accipite et manducate: hoc. 1Cor 11.

FERIA QUINTA, OCTAVA CORPORIS CHRISTI

210. F. 40v.

De mensa divitis, nemo illi dabat. Lu 16.

FERIA SEXTA

211. F. 40v.

Beati qui audiunt verbum Dei et custodiunt illud. Lu 11.

SABBATO

212. F. 41r.

Nemo illorum gustabit cenam meam. Lu 14.

DOMINICA SECUNDA POST FESTUM TRINITATIS (*in mg sup* Nota aliud
thema: *Domine, factum et ut imperasti*)

213. F. 41r.

Villam emi, et necesse habeo exire et videre illam. Lu 14.

FERIA SECUNDA

214. F. 41r.

Fecit cenam magnam et vocavit multos. Lu 14.

FERIA TERTIA

215. F. 41v.

Compelle intrare ut impleatur domus mea. Lu 14.

FERIA QUARTA

216. F. 41v.

Diligamus opere et veritate. 1Io 3.

Feria quinta

217. F. 41v.

- Qui non diligit manet in morte.* 1Io 3.
FERIA SEXTA
218. F. 41v.
Erat vir bonus et plenus Spiritu sancto et fide. Ac 11.
SABBATO, DE BEATO BARNABA
219. F. 42r.
Erant appropinquantes ad Ihesum publicani et peccatores ut audirent illum.
Lu 15.
220. F. 42r.
Similem illum fecit in gloria sanctorum. Eccli 45.
FERIA SECUNDA, DE BEATO ANTONIO, ORDINIS MINORUM. FSII, 524
221. F. 42r.
Humiliamini sub potenti manu Dei. 1Ptr 5.
FERIA TERTIA
222. F. 42v.
Pacem habete et Deus pacis et dilectionis erit vobiscum. 2Cor ultimo.
FERIA QUARTA
223. F. 42v.
Vos exaltet in tempore visitationis. 1Ptr 5.
FERIA QUINTA
224. F. 42v.
Vigilate, quia adversarius vester dyabolus circuit querens quem devoret.
1Ptr 5.
FERIA SEXTA
225. F. 42v.
In Christo Ihesu modicum passos ipse perficiet. 1Ptr 5.
SABBATO
226. F. 43r.
Eice primum trabem de oculo tuo. Lu 6.
DOMINICA QUARTA POST FESTUM TRINITATIS
227. F. 43r.
Vanitati creatura subiecta est. Ro 8.
FERIA SECUNDA
228. F. 43r.
Pater vester misericors est. Lu 6.
FERIA TERTIA
229. F. 43v.
Estote misericordes. Lu 6.
FERIA QUARTA
230. F. 43v.
Antequam exires de vulva sanctificavi te. Ie 1.
FERIA QUINTA, VIGILIA BEATI IOHANNIS BAPTISTE
231. F. 43v.

- Manus Domini erat cum illo.* Lu 1.
 FERIA SEXTA, IN DIE [BEATI IOHANNIS BAPTISTE]. FSII, 533
232. F. 44r.
Creatura liberabitur a servitute corruptionis in libertatem glorie. Ro 8.
 SABBATO
233. F. 44r.
Per totam noctem laborantes nichil cepimus. Lu 5.
 DOMINICA QUINTA POST FESTUM TRINITATIS
234. F. 44r.
Benedictionem hereditate possideatis. 1Ptr 3.
 FERIA SECUNDA
235. F. 44r.
Ascendebant in templum ad horam orationis. Ac 3.
 FERIA TERTIA, VIGILIA APOSTOLORUM. FSII, 548.
236. F. 44v.
Beatus es, Symon, Barjona. Mt 16.
 FERIA QUARTA, DIE APOSTOLORUM. FSII, 549.
237. F. 44v.
Notum vobis facio evangelium. Gal 1.
 FERIA QUINTA, DE BEATO PAULO. FSII, 561.
238. F. 45r.
Impletum est tempus pariendi. Lu 1.
 FERIA SEXTA, OCTAVA BEATI IOHANNIS. FSII, 573.
239. F. 45r.
Omnes unanimes in oratione estote. 1Ptr 3.
 SABBATO
240. F. 45r.
Veniens, offeres munus tuum. Mt 5.
 DOMINICA SEXTA POST FESTUM TRINITATIS
241. F. 45v.
Nos in novitate vite ambulemus. Ro 6.
 FERIA SECUNDA
242. F. 45v.
Ultra non serviamus peccato. Ro 6.
 FERIA TERTIA
243. F. 45v.
Sunt viri misericordie quorum pietates non defuerunt. Eccli 44.
 FERIA QUARTA, OCTAVA APOSTOLORUM. FSII, 576.
244. F. 46r.
Vocem Filii Dei, qui audierint vivent. Io 5.
 FERIA QUINTA
245. F. 46r.
Frater tuus habet aliquid adversum te. Mt 5.

- FERIA SEXTA
246. F. 46r.
Extollens vocem quedam mulier de turba. Lu 11.
SABBATO
247. F. 46v.
Misereor super turbam. Mr 8.
DOMINICA SEPTIMA POST TRINITATEM
248. F. 46v.
Beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc 14.
FERIA SECUNDA DE MORTUIS
249. F. 46v.
Non veni solvere legem sed adimplere. Mt 5.
FERIA TERTIA
250. F. 46v.
Ecce iam triduo sustinent me. Mt 8.
FERIA QUARTA
251. F. 47r.
Sicut mandatum dedit michi pater, sic facio. Io 14.
FERIA QUINTA
252. F. 47r.
Gratia Dei, vita eterna. Ro 6.
FERIA SEXTA
253. F. 47v.
Ab initio et ante secula creata sum. Eccli 24.
SABBATO
254. F. 47v.
Attendite a falsis prophetis. Mt 7.
DOMINICA OCTAVA POST TRINITATEM
255. F. 47v.
Excidetur et in ignem mittetur. Mt 7.
FERIA SECUNDA DE MORTUIS
256. F. 48r.
Qui facit voluntatem Patris mei qui in celis est, ipse intrabit in regnum celorum. Mt 7.
FERIA TERTIA
257. F. 48r.
Inventa una pretiosa margarita, abiit. Mt 13.
FERIA QUARTA, DE BEATA MARGARETA
258. F. 48r.
Fratres, debitores sumus. Ro 8.
FERIA QUINTA
259. F. 48r.
Ecce mulier que erat in civitate peccatrix. Lu 7.

- FERIA SEXTA, DE BEATA MARIA MAGDALENA. FSII, 584.
 260. F. 48v.
Testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii Dei. Ro 8.
 SABBATO
261. F. 48v.
Facite vobis amicos de mammona iniquitatis. Lu 16.
 DOMINICA NONA POST TRINITATEM
262. F. 48v.
Unus ad dexteram tuam in regno tuo. Mt 20.
 FERIA SECUNDA, DE BEATO IACOBO. FSII, 596.
263. F. 48v.
Ego vobis dico: facite vobis amicos. Lu 16.
 FERIA TERTIA
264. F. 49r.
Cum defeceritis, recipiant vos in eterna tabernacula. Lu 16.
 FERIA QUARTA
265. F. 49r.
Redde rationem villicationis tue. Lu 16.
 FERIA QUINTA
266. F. 49r.
Qui se existimat stare, videat ne cadat. 1Cor 10.
 FERIA SEXTA
267. F. 49v.
Temptatio vos non apprehendat nisi humana. 1Cor 10.
 SABBATO
268. F. 49v.
Erat cotidie docens in templo. Lu 19.
 DOMINICA DECIMA POST TRINITATEM

(Recordem que ací es torna a produir una pèrdua de folis i dels esquemes que hi eren copiats, els corresponents als números 269-275.)

276. F. 50r.
Non sum sicut ceteri hominum. Lu 18.
 FERIA SECUNDA DE MORTUIS
277. F. 50r.
Homines ascenderunt in templum. Lc 18.
 FERIA TERTIA
278. F. 50v.
Multum fructum affert, qui amat animam suam. Io 12.
 FERIA QUARTA DE BEATO LAURENTIO
279. F. 50v.
Amen dico vobis. Descendit hic. Lu 18.

- FERIA QUINTA
280. F. 50v.
Notum vobis facio evangelium. 1Cor 15.
- FERIA SEXTA
281. F. 51r.
Adepti sunt repromissiones. Hebr 11.
- SABBATO
282. F. 51r.
Precepit eis ne cui dicerent. Mt 7.
- DOMINICA DUODECIMA
283. F. 51v.
Maria optimam partem elegit, que non auferetur ab ea. Lu 10.
- FERIA SECUNDA, DIE ASSUMPTIONIS MARIE. FSII, 658.
284. F. 51v.
Effera, quod est adaperire. Mt 7.
- FERIA TERTIA
285. F. 51v.
Bene omnia fecit. Mt 7.
- FERIA QUARTA
286. F. 52r.
Sufficientia nostra ex Deo est. 2Cor 3.
- FERIA QUINTA
287. F. 52r.
Fiduciam habemus ad Deum. 2Cor 3.
- FERIA SEXTA
288. F. 52r.
Fiduciam talem habemus per Christum. 2Cor 3.
- SABBATO
289. F. 52v.
Vade et tu fac similiter. Lu 10.
- DOMINICA DECIMA TERTIA
290. F. 52v.
Ego, cum rediero, reddam tibi. Lu 10.
- FERIA SECUNDA DE MORTUIS
291. F. 52v.
Abierunt, semivivo relicto. Lu 10.
- FERIA TERTIA
292. F. 52v.
Vos amici mei estis. Io 15.
- FERIA QUARTA DE SANCTO BARTHOLOMEO
293. F. 53r.
Conclisit scriptura omnia sub peccato. Gal 3.
- FERIA QUINTA

294. F. 53r.
Diliges Dominum Deum tuum. Lu 10.
FERIA SEXTA
295. F. 53r.
Diliges proximum tuum sicut teipsum. Lu 10.
SABBATO
296. F. 53r.
Lucerne ardentes in manibus vestris. Lu 12.
DOMINICA DECIMA QUARTA, DE BEATO AUGUSTINO. FSII, 671.
297. F. 53v.
Herodes tenuit Iohannem et vinxit eum in carcerem. Mt 6 [XIV, 3].
FERIA SECUNDA, DE DECOLLATIONE SANCTI IOHANNIS
298. F. 53v.
Steterunt a longe et levaverunt vocem. Lu 17.
FERIA TERTIA
299. F. 53v.
Ite, ostendite vos sacerdotibus. Lu 17.
FERIA QUARTA
300. F. 54r.
Nonne decem mundati sunt, et novem ubi sunt. Lu 17.
FERIA QUINTA
301. F. 54r.
Desideria carnis non perficietis. Gal 5.
FERIA SEXTA
302. F. 54r.
Qui Christi sunt carnem suam crucifixerunt. Fal 5.
SABBATO
303. F. 54v.
Querite primum regnum Dei et iustitiam eius. Mt 6.
DOMINICA DECIMA QUINTA
304. F. 54v.
Sancta et salubris est cogitatio pro defunctis exorare. Macch 12.
FERIA SECUNDA, DE MORTUIS
305. F. 54v.
Ministerium tuum imple. 2Tm 4.
FERIA TERTIA
306. F. 55v.
Non potestis Deo servire et mammoni. Mt 6.
FERIA QUARTA
307. F. 55v.
Memoria mea in generationes seculorum. Eccli 24.
FERIA QUINTA, DE NATIVITATE VIRGINIS MARIE. FSII, 692.
308. F. 55v.

- Si spiritu vivimus, spiritu et ambulemus.* Gal 5.
FERIA SEXTA
309. F. 55r.
Ego mater pulchre dilectionis et timoris. Eccli 24.
SABBATO
F. 55r.
Omnes magnificabant Deum. Lu 7.
DOMINICA DECIMA SEXTA. PROSECUTIONEM HUIUS THEMATIS IUXTA
HYSTORIAM EVANGELICAM HABES SERMONE 125
310. F. 55r.
Audivi vocem de celo dicentem mihi. Apoc 14.
FERIA SECUNDA, DE MORTUIS
311. F. 56r.
Porte civitatis, ecce defunctus. Lu 7.
FERIA TERTIA
312. F. 56r.
Factus est pro nobis obediens usque ad mortem crucis. Philip 2.
FERIA QUARTA, DIE EXALTATIONIS SANCTE CRUCIS. FSII, 715.
313. F. 56r.
Qui erat mortuus cepit loqui. Lu 7.
FERIA QUINTA
314. F. 56r.
Obsecro vos ne deficiatis in tribulationibus. Eph 3.
FERIA SEXTA
315. F. 56v.
Flecto genua mea ad Patrem. Eph 3.
SABBATO
316. F. 56v.
Omnis qui se exultat humiliabitur et qui se humiliat exaltabitur. Lu 14.
DOMINICA DECIMA SEPTIMA
317. F. 56v.
Vade et recumbe in novissimo loco. Lc 14.
FERIA SECUNDA, DE MORTUIS
318. F. 57r.
Beatus vir qui in sapientia morabitur. Eccli 14.
FERIA TERTIA, VIGILIA BEATI MATHEI. FSII, 718.
319. F. 57r.
Non veni vocare iustos sed peccatores. Mt 9.
FERIA QUARTA, DE BEATO MATTHEO APOSTOLO
320. F. 57r.
Vocati estis in una spe vocationis vestre. Eph 4.
FERIA QUINTA
321. F. 57v.

- Ipse vero apprehensum sanavit eum.* Lu 14.
FERIA SEXTA
322. F. 57v.
Iudicium pacis iudicate. Za 8 et in quarta lectione misse.
SABBATO
323. F. 57v.
Duobus mandatis universa lex pendet. Mt 22.
DOMINICA DECIMA OCTAVA
324. F. 58r.
Beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc 14.
FERIA SECUNDA, DE MORTUIS
325. F. 58r.
Quid vobis videtur de Christo: cuius filius est. Mt 22.
FERIA TERTIA
326. F. 58r.
Gratia Dei data est nobis in Christo Ihesu. 1Cor 1.
FERIA QUARTA
327. F. 58r.
Videte ne contempnatis unum ex hiis. Mt 18.
FERIA QUINTA, DIE SANCTI MIQUAELIS
328. F. 58v.
Lucerna fulgoris illuminabit te. Lu 11.
FERIA SEXTA, DE BEATO JERONIMO. FSII, 734.
329. F. 58v.
Divites facti estis in Christo Iesu in omni scientia. 1Cor 1.
SABBATO
330. F. 58v.
Ascendens Ihesus in naviculam transfretavit. Mt 9.
DOMINICA DECIMA NONA (*In mg Vide 4{03?}*)
331. F. 59r.
Non habebitis vitam in vobis. Io 6.
FERIA SECUNDA DE MORTUIS
332. F. 59r.
Ego stigmata domini Ihesu in corpore meo porto. Ga ultimo.
FERIA TERTIA, DE BEATO FRANCISCO (*et post novem lineas: «... iuxta
moralem intellectum plagarum Christi, quem habes sermone 302. &
Nota aliam prosecutionem post conclusionem predicti thematis, ideo
quod huiusmodi stigmatum impressio in beato Ffrancisco fuit singu-
lariter propter tria: propter demonstrandam eius interiorem affectio-
nem; propter aprobandam eius evangelicam religionem; propter exal-
tandam eius mirabilem perfectionem»*)
333. F. 59r.
Dedit potestatem talem hominibus. Mt 9.

- FERIA QUARTA
334. F. 59v.
Renovamini spiritu mentis vestre. Eph 4.
- FERIA QUINTA
335. F. 59v.
Renovamini spiritu mentis vestre. Eph 4.
- FERIA SEXTA
336. F. 59v.
In partes Dei mei hereditas illius. Eccli 24.
- SABBATO
337. F. 60r.
Multi sunt vocati, pauci vero electi. Mt 22.
- DOMINICA VICESIMA
338. F. 60r.
Vocem Filii Dei qui audierint vivent. Io 5.
- FERIA SECUNDA
339. F. 60r.
Ecce prandium meum paravi. Mt 22.
- FERIA TERTIA
340. F. 60v.
Egressi sunt servi eius in vias. Mt 22.
- FERIA QUARTA
341. F. 60v.
Videte quomodo caute ambuletis. Eph 5.
- FERIA QUINTA
342. F. 60v.
Non quasi insipientes, sed ut sapientes. Eph 5.
- FERIA SEXTA
343. F. 61r.
Nolite fieri imprudentes. Eph 5.
- SABBATO
344. F. 61r.
Hora septima reliquit eum febris. Io 4.
- DOMINICA VICESIMA PRIMA POST FESTUM TRINITATIS
345. F. 61r.
Nisi signa et prodigia videritis, non creditis. Io 4.
- FERIA SECUNDA
346. F. 61v.
Dignus est operarius mercede sua. Lu 20.
- FERIA TERTIA, DE BEATO LUCHA
347. F. 61v.
Credidit ipse et domus eius tota. Io 4.
- FERIA QUARTA

348. F. 61v.
Induite vos armaturam Dei. Eph 6.
 FERIA QUINTA
349. F. 62r.
Accipite armaturam Dei. Eph 6.
 FERIA SEXTA
350. F. 62r.
Confortamini in Domino et in potentia virtutis eius. Eph 6.
 SABBATO
351. F. 62r.
Predestinavit conformes fieri ymaginis filii sui. Ro 8.
 DIE APOSTOLORUM SIMONIS ET IUDE
352. F. 62v.
Laudate Dominum in sanctis eius. Ps 150.
 DIE OMNIUM SANCTORUM. FSII, 765.
353. F. 62v.
Omnes qui in monumentis sunt audient vocem Filii Dei. Io 5.
 DIE MORTUORUM. FSII, 771, 777-778.
354. F. 62v.
Nota quinque signa finalis destructionis huius mundi ad instar hominis cito morituri.
355. F. 63r.
Nota quod timendus est Deus a nobis.
356. F. 63r.
Nota quod opera bona associant animas decedentium ad tria.
357. F. 63v.
Accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius. Mt 9.
 DOMINICA VICESIMA QUARTA POST FESTUM TRINITATIS
358. F. 63v.
Faciet iudicium et iustitiam in terra. Ier 23 et in epistola.
 FERIA SECUNDA POST DOMINICAM VICESIMAM QUINTAM (!), DE MORTUIS. FSII, 785-386.
359. F. 64r.
Benedictus qui venit in nomine Domini. Mt 21.
 DOMINICA PRIMA ADVENTUS
360. F. 64r.
Respicite et levate capita vestra. Lu 21.
 DOMINICA SECUNDA ADVENTUS
361. F. 64v.
Ego iam concepta eram. Prov 8 et in epistola.
 DIE CONCEPTIONIS BEATE VIRGINIS [MARIE]
362. F. 65r.

- Nota sex conditiones future resurrectionis in fine mundi iuxta illud Io 5: Nolite mirari hoc, quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt, etc.*
363. F. 66r.
Celum et terra transibunt. Lu 21.
DOMINICA SECUNDA ADVENTUS
364. F. 66r.
Cepit Ihesus dicere ad turbas de Iohanne. Mt 11.
DOMINICA TERTIA ADVENTUS
365. F. 66v.
Nota: Ex quo Adam peccavit usque ad adventum Christi nulla patebat via intrandi in celum...
366. F. 66v.
Dispensatores misteriorum Dei. 1Cor 4 et in epistola dominice.
COLLATIO AD SACERDOTES
367. F. 66r.
Dirigite viam Domini. Io 1.
DOMINICA QUARTA ADVENTUS
368. F. 66r.
Ecce positus est hic in signum. Lu 2.
DOMINICA INFRA OCTAVAM NATIVITATIS
369. F. 66v.
Nota quatuor conditiones hominum quibus celi aperti sunt
370. F. 66v.
Nota septem maculas anime iuxta peccata capitalia
371. F. 66v.
Nota tria in vita celestis glorie propter que nuptiis comparatur
372. F. 67r.
Manifestavit gloriam suam. Io 2.
DOMINICA PRIMA POST OCTAVAM EPIPHANIE
373. F. 67r.
Ecce leprosus veniens adorabat eum. Mt 8.
DOMINICA SECUNDA POST OCTAVAM EPIPHANIE
374. F. 67v.
Qualis est hic, quia venti et mare obediunt ei. Mt 8.
DOMINICA TERTIA
375. F. 67v.
In tempore messis dicam messoribus. Mt 13.
DOMINICA QUARTA (f. 68r, in fine schematis Pro materia ista vide sermonem 35 a. c.)
376. F. 68r.
Nota de fine mundi tres conclusiones.
377. F. 68r.

- Nota quod per quinque sensus recipimus salutem a Christo (In fine: «Pro quarto et quinto, sermonem 203 e. d.»)*
378. F. 68v.
Si filii Abrabe estis opera Abrabe facite. Io 8.
 COLLATIO AD SACERDOTES, FERIA QUINTA PRE(?) PRIMAM DOMINICAM [QUADRAGESIME]
379. F. 68v.
Ecce enim (?) adiciam super dies tuos quindecim annos. Ysa 38.
 COLLATIO AD RELIGIOSOS FERIA QUINTA ANTE DOMINICAM PRIMAM QUADRAGESIME
380. F. 68v.
Beatus ille servus. Mt 24 et in evangelio.
 DIE BEATI GREGORII
381. F. 69r.
Nota quatuor rationes propter quas Deus dicitur Pater noster.
382. F. 69r.
Nota quatuor conditiones necessarias volentibus ascendere in celum juxta responsionem Spiritus Sancti datam ipsi David querenti Ps 23
383. F. 69r.
Ecce. Ecce. Ecce. (In nota «Hebraice: Hinne, Hinne, Hinne») Ex evangelio festi (add in mg: Quod originaliter habetur Lu I capitulo). Die annuntiationis beate Marie
384. F. 69v.
Nota septem effusiones sanguinis de corpore Christi contra septem peccata capitalia
385. F. 69v.
Nota septem sacrificia spiritualia in penitentia
386. F. 70r.
Inextinguibile est lumen illius. Sap 7.
 DIE BEATI AMBROSII
387. F. 70r.
Ite in castellum quod contra vos est. Mt 21.
 DOMINICA IN RAMIS PALMARUM
388. F. 70v.
Dimitte eam, anima enim eius in amaritudine est. 4Reg 4.
 DIE VENERIS SANCTA
389. F. 70v.
Descendit primum in inferiores partes terre. Eph 4.
 SABBATO SANCTO
390. F. 71r.
Mane nobiscum, Domine, quoniam advesperascit. Lu 24.
 FERIA SECUNDA POST PASCHA
391. F. 71r.

- Nota tria necessaria ad hoc quod quis sit fidelis Deo*
392. F. 71r.
Christus semel pro peccatis nostris mortuus est. 1Ptr 3.
AD RELIGIOSOS
393. F. 71v.
Scribe: beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc 14.
DE MORTUIS
394. F. 71v.
Stetit Ihesus in medio discipulorum. Io 20.
AD SACERDOTES
395. F. 71v.
Evacuatum est scandalum crucis. Gal 5.
DIE INVENTIONIS SANCTE CRUCIS
396. F. 72r.
Coronam de spinis imposuerunt capiti eius. Io 19.
DIE CORONE DOMINI
397. F. 72v.
Fiet unum ovile et unus pastor. Io 10.
DOMINICA PRIMA POST OCTAVAM PASCHE
398. F. 72v.
Cum venerit ille arguet mundum de peccato. Io 16.
DOMINICA TERTIA POST OCTAVAM PASCHE
399. F. 72v.
Ecce nunc palam loqueris et proverbium nullum dicis. Io 16.
DOMINICA QUARTA POST OCTAVAM PASCHE
400. F. 73r.
Sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celum. Ac 1.
DE ASCENSIONE DOMINI
401. F. 73r.
Nota quatuor modos, quos tenebit Antichristus ad decipiendum et subvertendum christianos
402. F. 73v.
*Nota propinquitatem finis mundi ex illo verbo Christi (In mg sup Mt 24):
Quoniam habundabit iniquitas*
403. F. 73v.
In civitate sanctificata similiter requievi. Eccli 24.
DE ASSUMPTIONE BEATE MARIE
404. F. 73v.
Nota propinquitatem finis mundi juxta revelationem factam de finali destructione regni Balthasar per scripturam in pariete. Da 5
405. f. 74r.
Exaltavit cornu populi sui. Ps 148.
DE EXALTATIONE SANCTE CRUCIS

406. F. 74r.
Nonne decem mundati sunt? Lu 17.
 DOMINICA DECIMA QUARTA POST TRINITATEM
407. F. 74r.
Nota de fine mundi tres conclusiones.
408. F. 74v.
Obtulerunt ei munera aurum, thus et mirram. Mt 2.
 FERIA SECUNDA INFRA OCTAVAM EPIPHANIE, DE MORTUIS
409. F. 74v.
Nota de propinquitare finis mundi, duo, scilicet, multorum vanam confidentiam, signorum claram evidentiam
410. F. 75r.
Nunc manent fides, spes, caritas, tria bec. 1Cor 13.
 DE MORTUIS
411. F. 75v.
Tolle, tolle, crucifige eum. Iohannis 19.
 DIE VENERIS SANCTA
412. F. 75v.
Nota sex consideranda circa ultimam mundi conflagrationem iuxta illud Psalmi 96
413. F. 76r.
Post dies octo iterum venit Ihesus. Io 20.
 DOMINICA IN OCTAVIS PASCHE
414. F. 76r.
Est cogitatio pro defunctis exorare. 2Mach 12.
 DE MORTUIS
415. F. 76v.
Nolite locum dare dyabolo. Eph 4.
 DOMINICA DECIMA NONA POST TRINITATEM
416. F. 77r.
Nota circa divinam predestinationem tres doctrinas sive conclusiones
417. F. 77v.
Nota quatuor consideranda circa aquam benedictam
418. F. 77v.
Latitudo et longitudo et sublimitas et profundum. Eph 3.
 DOMINICA DECIMA SEXTA POST TRINITATEM
419. F. 78r.
Nota tres utilitates ex generalibus pestilentiis, mortalitatibus seu epidemiis
420. F. 78v.
Expectabo Deum salvatorem meum. Michee 7.
 DIE EXPECTATIONIS BEATE VIRGINIS MARIE. FSII, 794.
421. F. 79r.
Ad ostendendam certitudinem, indubitabilitatem fidei, doctrine seu legis evangelice

422. F. 79v.
Pro solutione questionis que communiter solet fieri quare plures reperiuntur demoniaci inter christianos quam inter judeos, aut etiam inter alios infideles
423. F. 80r.
Questio fit per nonnullos utrum aqua non benedicta sub quantacumque quantitate apposita aque benedictae tota efficiatur benedicta
424. F. 80v.
Nota quod Antichristus juxta diversas conditiones personarum diversos modos tenebit
425. F. 80v.
Nota: divina predestinatio quatuor includit necessaria ad salvandum homines iuxta illud Ro 8
426. F. 81r.
Circa ultimam et universalem mundi conflagrationem videnda sunt quatuor
427. F. 81r.
Circa futuram et universalem mortuorum resurrectionem videnda sunt quatuor
428. F. 81r.
Circa ultimum et generale iudicium sunt principaliter quatuor attendenda
429. F. 81r.
Scimus quia a Deo venisti. Io 3 et in evangelio.
 DE SANCTA TRINITATE
430. ff. 81v-86v.
De tempore Antichristi et fine mundi. Inc.: Sanctissimo domino nostro pape Benedicto 13°, servus inutilis frater Vincentius, frater predicator, se totum et universa que agit et docet, ad pedum vestigia beatorum. Apostolus Paulus... Exp.: ... sub correctione et determinatione sanctitatis vestre. Quam Altissimus conservet feliciter ut optatis. Amen. Scripta sunt autem ista primordialiter in villa Alcanicii, die 27 mensis julii, anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo.
431. F. 86v.
Nota quatuor modos quibus dicitur prope finis mundi
432. F. 87r.
Nota quod Antichristus, ut superbissimam suam intentionem impleat, scilicet dominandi in universo mundo, tria bella generaliter inferet
433. F. 87v.
Nota propinquitatem temporis Antichristi et finis mundi ex illo verbo Christi, Mt 24: Sicut in diebus Noe, ita erit adventus Filii hominis
434. F. 87v.
Nota propinquitatem finis mundi ex decursu ecclesie a Christo usque ad iudicium per 7 parabolas positas Mt 13
435. F. 88r.
Nota quod observatio panis benedicti, qui datur fidelibus diebus dominicis, est propter

436. F. 88v.
Nota propinquitatem temporis Antichristi ex parabola zizaniorum agri, Mt
 13
437. F. 89r.
Attendite ne justitiam vestram faciatis coram hominibus. Mt 6.
 FERIA SEXTA IN EBDOMADA QUINQUAGESIME
438. F. 89r.
Exi a me, Domine, quia homo peccator sum. Lu 5.
 DOMINICA QUINTA POST FESTUM TRINITATIS
439. F. 89v.
Martha, Martha, sollicita es. Lu 10.
 DE BEATA MARTHA
440. F. 89v.
Ascendit ad illos in navim et cessavit ventus. Mt 6.
 SABBATO IN EBDOMADA QUINQUAGESIME
441. F. 90r.
Nota quatuor puncta circa adventum Magorum ad Christum
442. F. 90v.
*Nota totam vitam Christi expressatam et representatam in sollempni misse
 celebratione*
443. F. 91r.
*Queritur et arguitur per sarracenos seu agarenos contra nos, quare ipsi obti-
 nent Terram Sanctam et non christiani*
444. F. 91v.
*Cecidit, Cecidit, Cecidit, Cecidit. Ex evangelio dominice currentis, habi-
 to Lu 8.*
 FERIA SECUNDA POST DOMINICAM SEXAGESIME, DE MORTUIS
445. F. 91v.
Docebat eos de regno Dei. Mt 21.
 FERIA TERTIA POST PRIMAM DOMINICAM QUADRAGESIME
446. F. 92r.
*Quicumque fecerit voluntatem Patris mei qui in celis est, ipse meus frater et
 soror et mater est. Mt 12.*
 FERIA QUARTA
447. F. 92v.
Dicebat Ihesus ad eos qui crediderant ei iudeos. Io 8.
 FERIA QUINTA
448. F. 92v.
Domine, bonum est nos hic esse, etc.. Mt 17.
 SABBATO
449. F. 92v.
Ego que beneplacita sunt ei facio semper. Io 8.
 FERIA SECUNDA POST SECUNDAM DOMINICAM QUADRAGESIME

450. F. 93r.
Qui maior est vestrum erit minister vester. Mt 23.
 FERIA TERTIA
451. F. 93r.
Filius hominis non venit ministrari sed ministrare. Mt 20.
 FERIA QUARTA
452. F. 93v.
Sicut prophetam eum habebant. Mt 21.
 FERIA SEXTA
453. F. 93v.
Ihesus autem transiens per medium illorum ibat. Lu 4.
 FERIA SECUNDA POST TERTIAM DOMINICAM QUADRAGESIME
454. F. 93v.
Vade, et amplius jam noli peccare. Io 8.
 SABBATO (In fine Vide sermonem 120 .d.)
455. F. 94r.
Antecedebat me ista sapientia. Sap 7.
 DE SANCTO THOMA DOCTORE
456. F. 94r.
Ipse sciebat quid esset in homine. Iohannis 2.
 FERIA SECUNDA POST QUARTAM DOMINICAM QUADRAGESIME
457. F. 94r.
De turba multi crediderunt in eum. Iohannis 7.
 FERIA TERTIA
458. F. 94v.
Deus visitavit plebem suam. Lu 7.
 FERIA QUINTA
459. F. 94v.
Voce magna clamavit: Lazare, veni foras. Io 11.
 FERIA SEXTA
460. F. 94r.
Nemo apprehendit eum, quia nondum venerat hora eius. Io 8.
 SABBATO
461. F. 95r.
De spiritu accepturi erant credentes in eum. Iohannis 7.
 FERIA SECUNDA POST DOMINICAM DE PASSIONE
462. F. 95v.
Nemo palam loquebatur de illo propter metum iudeorum. Io 7.
 FERIA TERTIA
463. F. 95v.
Fides tua te salvam fecit: vade in pace. Luce 7.
 FERIA [QUINTA]
464. F. 96r.

- Benedictus qui venit in nomine Domini. Mt 21.*
DOMINICA DE RAMIS
465. F. 96r.
Hoc facite in meam commemorationem. 1Cor 11.
FERIA QUINTA IN CENA DOMINI
466. F. 96v.
Expedit unum hominem mori pro populo. Io 18.
FERIA SEXTA IN PARASCEVE
467. F. 96v.
Nos legem habemus et secundum legem debet mori. Io 19.
DE EODEM
468. F. 97r.
Nota septem species stultitie spiritualis per similitudinem stulticie corporalis
469. F. 97r.
Vas electionis mihi est iste. Ac 9.
DE CONVERSIONE BEATI PAULI
470. F. 97v.
Propter scelus populi mei percussi eum.
FERIA QUARTA POST DOMINICAM DE RAMIS
471. F. 97v.
Nota propinquitatem temporis Antichristi iuxta illum textum 1Io II Hic est qui venit per aquam et sanguinem
472. F. 98r.
Nota quod in sacra Scriptura bene et meritorie opera dicuntur seminari
473. F. 98v.
Ego quasi vitis fructificavi. Eccli 24.
IN NATIVITATE BEATE MARIE VIRGINIS
474. F. 99r.
Deus exaltavit illum, scilicet, titulum sancte crucis. Philip 2.
DE EXALTATIONE SANCTE CRUCIS
475. F. 99r.
Ecce merces vestra multa est in celo. Lu 6.
DE SANCTO DYONISIO
476. F. 99v.
Nemo poterat ei respondere verbum. Mt 22.
DOMINICA DECIMA OCTAVA POST TRINITATEM
477. F. 99v.
Salutat vos Lucas medicus carissimus. Col 4.
DE BEATO LUCHA EVANGELISTA. (*Es talla amb frase inacabada «Nota quomodo factus...»*).⁶

6. Així i ací, amb un *Sermo imperfectus de beato Lucha evangelista*, s'acaben els esquemes de sermons vicentins de Perugia, San Domenico 477; manca clarament un foli, assenyalar dins

Mestre Vicent FERRER: *Sermonum schemata*

Segueixen set folis en blanc: 100-106:

B. Aplecs de referències a raons adduïbles en controvèrsia antijueva

1. F.107ab.

De trinitate personarum in Deo. Inc.: Gen I. *In principio creavit beloym...*
Exp.: ...Ps. 39: *In capite libri scriptum est de me, scilicet, ibi In principio creavit, etc., Iohannis 8. Ego principium, etc.*

2. F. 107cd.

De incarnatione Filii Dei. Inc.: Sicut in dando veterem Legem Deus descendit de celo... *Exp.:* ...usque dominator quem vos q[ueritis]

3. F. 108ab.

De mutatione sabbati. Inc.: Ex ratione sabbati assignata Exodi 20...
Exp.: ...nota hic quod in precedenti capitulo notatum est, Exodi 1. secunda auctoritate

4. F. 108cd.

De mutatione sacramentorum et eucharistia. Inc.: Ps 109: Juravit Dominus et non penitebit eum... *Exp.:* ...Ps 98, Exaltate dominum deum nostrum, etc.

5. F. 109r.

De adventu Mesie (!) preterito. Inc.: Ge 49: Non auferetur sceptrum de Juda...*Exp.:* ...introductio electorum in celestem gloriam

6. F. 109c-110c:

De cessatione legis mosayce. Inc.: Iuxta formationem hominis secundum triplicem gradum... *Exp.:* ...constitue, Domine, legislatorem super eos. (cf. f. 57v: «Iudei dicunt esse precepta legis affirmativa 248; negativa vero, 365; et sunt simul omnia: 612».

7. F. 110c-d:

De necessitate et utilitate baptismi. Inc.: Numeri 19: de aqua expiationis... *Exp.:* ...Michee ultimo, g: deponet iniquitates nostras.

8. F. 111a-b:

Articula antichristianorum contra nos. Inc.: Deuteronomii 18. Prophetam suscitabo eis de medio, etc... *Exp.:* ...Ps 2. Reges eas in virga ferrea, etc.

C. Ff. 112a-114b. *Tabula distinctionum. Inc.:* Adorationis sunt octo modi. 61... *Exp.:* ...Vita Christi tota representatur in missa.

---

el plec amb ,g5'; s'ha conservat, en canvi, el ,g6', totalment en blanc; sabem, doncs, que el ,g5' perdut podia contenir la meitat mancant del sermó de sant Lluc i algun altre, però que el text s'acabava dins el ,g5', foli 100 de la numeració primitiva, però aquest era el foli darrer; en el millor dels casos, doncs, hi podria haver hagut cinc esquemes més.

IV. Escriptura

1. Caixa d'escriptura: es pot considerar normal: 80 x 123 mm; impaginació: 6+123+9 x 8+85+11 mm; les pàgines de les anotacions de polèmica antijueva i les de la *Tabula distinctionum* són a doble columna;

2. El ratllat per a la caixa d'escriptura és marcat en sec i no n'he sabut veure d'altre; el copista no respecta pas la caixa d'escriptura: 41 línies en el f. 15r, però 44 a 14v;

3. Lletra gòtica minúscula amb tendència a la cursivitat, molt menuda i de traç molt net i uniforme en la mà preponderant;

4. Els reclams existents són horitzontals;

5. La decoració és limitada a tocs vermells damunt caplletres, fins al f. 89v; després desapareixen tant en la part de textos com en la d'anotacions de polèmica antijueva, i només retornen en la *Tabula distinctionum* dels ff. 112-114;

9. Hi ha un copista predominant tant per als textos com per a les anotacions polèmiques i per a la *Tabula distinctionum* (i en aquesta és únic); és clarament un tècnic de l'escriptura; la seva mà, que és predominant en la gran primera part de textos, potser evoluciona vers tipus de tendència humanística en els darrers folis (97v-98) i en aquest cas hi hauria hagut copista únic per a ambdós tipus de lletra; hi ha, certament d'altres mans d'intervenció molt limitada, sobretot en la part dels textos: ff. 76v, 97r i 99r; aquestes diverses mans tornen en les anotacions de polèmica antijueva.

10. Les pàgines són completades amb gran nombre d'anotacions marginals, algunes de les quals semblen clarament metodològiques (24r), però la immensa majoria completen o corregeixen el text corresponent dels esquemes; n'hi ha tres que criden l'atenció, en el f. 28r (marge inferior), f. 65r (marge dret de la caixa d'escriptura), i f. 95r (marge esquerre de la caixa); em pregunto si són autògrafes de mestre Vicent Ferrer.

12. Em sembla que és possible de reconstruir l'iter d'aquest volum fins al moment de la seva enquadernació: sembla possible d'afirmar que no és l'original de les anotacions, a les quals es refereix l'anotació de l'actual f. 1v: «Postquam per diversas nostri ordinis provincias septem annis continuis discurrissem cotidie predicando et nichil inde scribendo, tandem in fine septimi anni, qui fuit 1407 annus gratie, incepti breviter scribere que sequuntur. Dominica 22 post Trinitatem» (aquesta inscripció es pot resseguir poc o molt en l'encapçalament primitiu de l'actual f. 2r); el text original hauria estat constituït pels sermons de tot un any i completat amb alguns dels anys successius; l'actual còpia de Perusa fou transcrita de l'original per la mà del copista predominant encara en vida de mestre Vicent, segurament entorn el 1414, i en anys posteriors s'hi haurien afegit els darrers esquemes, escrits per mans diverses i el núm. 475 amb una lletra que ja comença de tenir algun tret d'humanística; hauria estat molt utilitzat segurament abans d'una primera enquadernació, de la qual resta senyal

en la darrera pàgina de paper (114v); aquest servei no sembla que expliqui la pèrdua d'aquells folis que sabem perduts, car el volum tingué una numeració primitiva, en la qual no en mancava cap (entre 24-25; 49-50); tampoc no sembla explicar el mal estat dels folis inicials o finals de plec (ff. 2, 33, 64, 95); en acabar el servei (a la ,Comissió de Tolosa?) tingué una primera enquadernació, arribà a mans del Mestre General de l'Orde, amb motiu de la canonització de sant Vicent Ferrer, el dit mestre el féu enquadernar amb dignitat i en féu obsequi al convent de Perusa; a aquest moment es refereix l'anotació de l'actual foli 1, de pergamí, que jo diria afegit amb motiu de l'enquadernació encarregada pel Mestre General: «Sermonarium scriptum per manus Sancti Vincentii ordinis Predicatorum, quem dedit conventui Reverendissimus magister Leonardus de Mansuetis, de Perusio, generalis magister Ordinis Predicatorum». Les vicissituds posteriors es reflecteixen en la ja copiada inscripció de la tapa de la caixeta on es conserva i en les informacions que en dóna Henri Dominique Fages per al pas del segle XVIII al XIX..

BIBLIOTECA APOSTÒLICA VATICANA, VAT. LAT. 4375

Si, com és de rigor, hom cerca en les bibliografies recents els estudis dedicats al volum que ens ocupa (i al que el seguirà, el 7730), constatarà que no n'hi figura cap.⁷ Tampoc no és d'excesiva ajuda la informació que proporciona l'inventari a l'abast dels lectors en la sala de la Biblioteca Apostòlica Vaticana en la sala anterior a la sala per a l'estudi de manuscrits, que es limita a dir: «SERMONES. Anon. -Ecce Rex tuus, etc. / Ex Papyro

7. Marco BUONOCORE, *Bibliografia dei fondi manoscritti della Biblioteca Vaticana* (1968-1980). II. (Studi e Testi, 319), Città del Vaticano, Biblioteca Apostolica Vaticana 1986, 1151 i 1230-1231, on, respectivament, les aportacions bibliogràfiques d'aquells anys salten del Vat. lat. 4366 al 4385 i, doncs, no en porten cap per al Vat. lat. 4375; i del 7727-7728 al 7735 i, per tant, tampoc cap per al 7730. Massimo CERESA, *Bibliografia dei fondi manoscritti della Biblioteca Vaticana* (1981-1985) (Studi e Testi, 342), Città del Vaticano 1991, 454-455, on les informacions bibliogràfiques sobre els manuscrits de la sèrie Vat. lat. salten del 4363 al 4380. Tampoc entre el 1986 i el 1990 és coneguda cap publicació dedicada ni al ms. 4375 ni al 7730, car segons Massimo CERESA, *Bibliografia dei fondi manoscritti della Biblioteca Vaticana* (1986-1990) (Studi e Testi, 379), Città del Vaticano 1998, només un ha fet referència escadussera, encara que important, al Vat. lat. 4375 (F. RUSSO, *La Biblioteca del card. Sirleto*, dins *Il Card. Guglielmo Sirleto (1514-1585)*. Atti del Convegno di studio nel IV Centenario della morte (Guardavalle, etc. 5-7 ott. 1986), Catanzaro-Squillace 1989, 292), però és una notícia errada, car aquell pretès Vat. lat. 4375 correspondria a un «Leonardi Aretini commentum belli gallici», que no és precisament el nostre text; no hi ha, doncs, cap publicació que se n'hagi ocupat.

c. s. n° 135. Ant in 4to ord°.»; a hores d'ara aquesta notícia ja ha estat rectificada, en precisar que no es tracta de *Sermons*, ans de *Sermonum schemata* i que no són anònims, ans de Sant Vicenç Ferrer.

Emprenem, doncs, la descripció del manuscrit, seguint la pauta emprada en la del de Perusa.

I. Enquadernació:

1. Cobertes;

- a) Mides de superfície i gruix: 150 x 222 x 36 mm;
- b) Material: pell vermella damunt cartó;
- c) No hi ha indicacions escrites;
- d) elements decoratius: cenefa daurada que ressegueix les quatre vores.

2. Llom:

b) Sis seccions, determinades pels set rel·ligats: 1) escut de Pius IX; 2) VAT; 3) 4375; 4) etiqueta blanca de la BAV amb la signatura actual; 5) dibuix; 6) escut del cardenal Jean Bte.-François Pitra. Enquadernació, doncs, datable el 1878. L'etiqueta de la secció 4, ara blava, és repetida en la cara interior de la portada.

3. Altres elements:

a) Quatre folis de paper per a guarda; el primer és de l'enquadernació del segle XIX, els altres tres d'una de primitiva; els tres folis primitius de guarda són tant de primera hora que llurs segones meitats foren afegides al primer plec i en constitueixen els darrers tres folis (ff. 21-23); en el segon d'aquests tres folis primitius la mà, sembla, segona de les del manuscrit (ff. 21-23), escriví aquesta frase: «Humana conditio psalmo 67: ,Deus, cum egredereris in conspectu populi tui, etc., etc., usque: ,pauperi, Deus'»; i sota, amb lletra potser del segle XVII: 4375.

d) Els talls són pintats de groc.

No és l'enquadernació original, de la qual, si existí, només en resten els tres folis de guarda ja esmentats.

II.

1. Tot i les variants, materials, cronològiques i de mans, m'inclino a considerar-lo homogeni;

2 Matèria: paper, fora del primer plec, que té dos fulls de pergamí;

4. IV + 145 + I.

5. 149 x 219.

6. Plecs:

a) el núm. 1 format de tretze fulls doblats: 13 x 2, disposats així: un de pergamí, vuit de paper, un de pergamí i tres de paper (1P/8p/1P/3p) = ff. 1-23, numerats amb les xifres vermelles 1-10 en l'angle inferior dret dels folis recto; els tres folis de paper posteriors al darrer de pergamí tenen numeració pròpia: «0ij/03/04»; els fulls de paper tenen la filigrana del

carro (cf. BRIQUET-STEVENSON, 3544, datada el 1434); relligat senzill al mig del plec, sense reforç; reclam en el f. 23v;

b/c/d) els tres plecs, del segon al quart, són uniformes de vuit fulls doblats (8 x 2) o setze folis cada un: ff. 24-39, 40-55 i 56-71; les característiques són les del plec anterior, fins i tot la numeració dels fulls dins el plec, 1-8; el relligat és reforçat amb franja de vitel·la; reclam en els ff. 39v, 55v i 71v;

e) el plec cinquè (ff. 72-85) és aparentment de vuit fulls doblats (8 x 2); però ja el primer foli (f. 72) no té la segona meitat, i en canvi el f. 83, que hauria d'ésser el cinquè, no té la primera; aquest és cosit a una franja de paper, que recobreix la part del llom d'un full doblat; les altres característiques són les dels plecs anteriors; reclam: f. 87v;

f) el plec sisè era inicialment de sis fulls doblats (6 x 2), però ara ha perdut les dues segones meitats dels primers fulls (és a dir, els dos folis darrers) i és de 6/4: ff. 86-97; la numeració dels fulls és en tinta vermella; les altres característiques són les dels plecs precedents; però no té reclam, per la pèrdua dels dos folis darrers;

g/h) els plecs setè i vuitè (86-121) són de sis fulls doblats (6 x 2), o dotze folis cada un: ff. 98-111 i 112-121; la filigrana és la dels tres turons dins cercle i somats de creu (cf. BRIQUET-STEVENSON 11684); el relligat és reforçat; hi ha reclam en el primer (f. 111v), no en el segon (121v);

i) el plec novè és de quatre fulls doblats (4 x 2) o vuit folis, 122-129, amb les característiques dels precedents; com l'immediatament anterior, tampoc no té reclam;

j) el darrer plec, de les mateixes característiques de l'anterior, és de vuit fulls doblats (8 x 2), setze folis, 130-135, més deu en blanc sense numerar; el reclam manca perquè el text no continua.

8. La numeració del volum per folis, unitària des del primer foli escrit al darrer, va del 1 al 135.

9. No hi ha numeració de plecs; la dels fulls en cada plec es limita al recompte de fulls, sense diferències entre els quaderns; la segona meitat (des del plec setè, foli 98), no té reclams.

10. Només es veuen forats mínims en el marge inferior dels fulls.

11. El ratllat que assenyala la caixa d'escriptura és en sec, a plom.

III.

[1]. F. 1r.

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Mt 21

[2]. F. 1v.

Dicite filie Sion. Mt 21.

FERIA SECUNDA DE MORTUIS

[3]. F. 2r.

Dives est in omnes qui invocant illum. Ro ipso (?) et in epistola.

- FERIA 3^a DE BEATO ANDREA
- [4]. F. 2v.
Ite in castellum quod contra vos est. Mt 21.
FERIA 4^a
- [5]. F. 3r.
Hora est iam vos de sopno surgere. Ro 13.
FERIA 5^a
- [6]. F. 3v.
Nox precessit dies autem appropincabit.
FERIA 6^a
- [7]. F. 4r.
Induimini dominum Ihesum Christum. Ro 13.
FERIA SABBATO
- [8]. F. 4v.
Erunt signa in sole, luna et stellis. Luc 21.
DOMINICA SECUNDA ADVENTUS
- [9]. F. 5v.
In diebus suis placuit Deo. Eccli 24 et in epistola.
FERIA 2^a DE BEATO NICOLAO
- [10]. F. 6r.
In terra pressura gentium pre confusione sonitus maris et fluctuum. Lu 21.
FERIA 3^a
- [11]. F. 6v.
Arescentibus (usque) orbi. Luc 21.
FERIA 4^a
- [12]. F. 7r.
Virtutes celorum movebuntur. Luc 21.
FERIA 5^a IN DIE CONCEPTIONIS MARIE
- [13]. F. 8r.
Tunc videbunt filium (usque) ... Luc 21.
FERIA 6^a
- [14]. F. 8v.
Celum et terra (usque) non transibunt. Luc 21.
SABBATO
- [15]. F. 9r.
Tu es qui venturus es an alium expectamus. Mt ultimo.
DOMINICA TERTIA ADVENTUS
- [16]. F. 9v.
Proposui pro luce habere illam. Sap 7.
FERIA SECUNDA DE BEATA LUCIA
- [17]. F. 10r.
Renuntiate Iohanni que vidistis.
FERIA 3^a

- [18]. F. 11r.
Existis videre arundinem vento agitatam? Mt 11.
 FERIA 4^a
- [19]. F. 11v.
Existis (!) videre hominem mollibus vestitum? Mt 11.
 FERIA 5^a
- [20]. F. 12r.
Existis videre prophetam. Et plus quam prophetam. Mt 11.
 FERIA 6^a
- [21]. F. 12v.
Ecce mitto angelum meum ante faciem meam. Mt 11.
 SABBATO
- [22]. F. 13r.
Ego vox clama(n)tis in deserto. Ps 1.
 DOMINICA 4^a
- [23]. F. 14r.
Dirigite viam Domini. Io primo.
 FERIA SECUNDA
- [24]. F. 14v.
Tomas unus ex duodecim qui dicitur didimus. Io secundo et in evangelio.
 FERIA TERTIA, DE BEATO THOMA
- [25]. F. 15v.
Medius vestrum stetit quem vos nescitis. Io primo.
 FERIA 4^a
- [26]. F. 16r.
Dominus prope est. Philip 4°.
 FERIA 5^a
- [27]. F. 16v.
Inventa est in utero. Mt.
 FERIA 6^a IN VIGILIA NATIVITATIS
- [28]. F. 17v.
Natus est nobis hodie salvator. Luc secundo.
 SABBATO IN DIE NATIVITATIS
- [29]. F. 18v.
Disputantes cum Sthefano (usque): loquebatur. Act 6.
 DOMINICA, INFRA OCTAVAM DE BEATO STEPHANO
- [30]. F. 19v.
Exaltavit illum apud proximos suos. Eccli 15.
 FERIA SECUNDA, DE BEATO JOHANNE EVANGELISTA
- [31]. F. 20r.
Pueros percusserunt gladio et evasi ego solus. Job primo.
 FERIA 3^a DE INNOCENTIBUS

- [32]. F. 21r.
Ubi ego sum, illic et minister meus erit. Io 12.
 FERIA 4^a DE BEATO TOMA
- [33]. F. 21v.
Ecce positus est hic (usque) contradicetur. Lu 2°.
 FERIA 5^a, DE DOMINICA
- [34]. F. 21v.
Gratia Dei erat in illo. Lu 2. et dominice concurrentis.
 FERIA 2^a, DE SANCTO SILVESTRO
- [35]. F. 22r.
Apparuit benignitas et humanitas salvatoris. Ad Titum 3°.
 DE CIRCUMCISIONE
- [36]. F. 22v.
Ecce video celos apertos. Act 7°.
 DOMINICA IN OCTAVIS BEATI STEPHANI
- [37]. F. 23r.
Hic est discipulus ille quem diligebat Jhesus. Johannis ultimo.
 FERIA 2^a
- [38]. F. 24r.
Ex Egipto vocavi filium meum. Mt 2°.
 OCTAVIS IGNOCENTUM
- [39]. F. 25r.
Heredes sumus secundum spem vite eterne. Titum 3°.
 FERIA 4^a
- [40]. F. 24r.
Propincantes adoraverunt eum. Mt 12.
 FERIA 5° IN DIE EPIPHANIE
- [41]. F. 24v.
Ubi est qui natus est Rex Iudeorum.
 FERIA 6^a
- [42]. F. 25r.
Per aliam viam reversi sunt in regionem suam. Mt 2°.
 SABBATO
- [43]. F. 25r.
Proficiebat sapientia et etate et gratia apud Deum. Lc 2°.
 DOMINICA INFRA OCTAVAM EPIPHANIE
- [44]. F. 25v.
Ab Oriente venerunt Iherosolimam. Mt 2°.
 FERIA SECUNDA
- [45]. F. 25v.
Anbulabunt gentes in lumine tuo. Ysa 6° Ro IV.
 FERIA TERTIA
- [46]. F. 26r.

- Voluntas Dei bona, bene placens et perfecta.* Ro 12.
FERIA QUARTA
- [47]. F. 26r.
Ego a te debeo baptisari. Mt 5°.
FERIA 5^a IN OCTAVA EPIFANIE
- [48]. F. 26v.
Reformamini in nocte (!) sensus vestri. Ro 12.
FERIA 6^a
- [49]. F. 26v.
Unicuique Deus dimisit (!) mensuram fidei. Ro.
SABBATO
- [50]. F. 27r.
Crediderunt in eum discipuli eius. Jo 2°.
DOMINICA PRIMA POST OCTAVAS EPIPHANIE (!)
- [51]. F. 27r.
Certamen forte dedit illi ut vinceret. Sap 10 et in epistola.
FERIA SECUNDA, DE BEATO ANTHONIO
- [52]. F. 27v.
Idrie sex posite sunt secundum purificationem. Jo 2°.
FERIA 3^a
- [53]. F. 27v.
Secute sunt eum turbe multe. Mt 8.
FERIA 4^a, DE DOMINICA SECUNDA POST OCTAVAM EPIPHANIE
- [54]. F. 27v.
Posuit me quasi signum ad sagittam. Trn. 3°.
FERIA QUINTA, DE SANCTO SEBASTIANO
- [55]. F. 28r.
Collaudabo Deum salvatorem meum. Eccli 51.
FERIA 6^a DE BEATA AGNETE
- [56]. F. 28v.
Beatus vir qui in sapientia morabitur. Eccli 14°.
SABBATO DE BEATO VINCENTIO
- [57]. F. 28v.
Qualis est hic, quia venti et mare obediant ei. Mt 8.
DOMINICA TERTIA POST OCTAVAS EPIPHANIE
- [58]. F. 29r.
In tempore messis dicam messoribus. Mt 9.
DOMINICA QUARTA
- [59]. F. 29v.
Oculus tuus nequam est quia ego bonus sum. Mt.
DOMINICA IN SEPTUAGESIMA
- [60]. F. 30r.
Quod iustum fuerit dabo vobis.

FERIA SECUNDA, DE MORTUIS, UT EST CONSUETUM IN SEQUENTIBUS
ET PRECEDENTIBUS

- [61]. F. 30r.
Erunt primi novissimi et novissimi primi. Mt 2°.
FERIA TERTIA IN SEPTUAGESIMA
- [62]. F. 30v.
Multi sunt vocati, pauci vero electi. Mt 2°.
FERIA 4^a IN SEPTUAGESIMA
- [63]. F. 31r.
Quid statis tota die ociosi. Mt 2.
FERIA QUINTA
- [64]. F. 31v.
Sic currite ut comprehendatis (!). 1Cor 9.
SABBATO IN SEPTUAGESIMA
- [65]. F. 31v.
Exit (!) qui seminat seminare semen suum. Lu 8^a.
DOMINICA IN SEXAGESIMA
- [66]. F. 32v.
Semen est verbum Dei. Lu 8.
FERIA SECUNDA IN SEXAGESIMA
- [67]. F. 33r.
Datus est mihi stimulus carnis mee. 1Cor 12.
FERIA
- [68]. F. 33r.
Qui habet aures audiendi audiat. Lu 8.
FERIA 6^a
- [69]. F. 33v.
Omnis plebs ut vidit dedit laudem Deo. Lu 18.
DOMINICA PRIMA QUADRAGESIMA (!)
- [70]. F. 34r.
Nunc manent fides, spes, caritas, tria hec. 1Cor 13.
FERIA SECUNDA DE MORTUIS
- [71]. F. 34v.
Ihesu, fili David, miserere mei. Luc 18.
FERIA DE QUINQUAGESIMA
- [72]. F. 35r.
Ecce ascendimus Jerosolimam. Luc 18.
FERIA SECUNDA
- [73]. F. 35v.
Cum ieiunas, unge caput tuum et faciem tuam lava. Mt 6.
FERIA QUARTA IN CAPITE JEJUNII
- [74]. F. 36r.
Ego veniam et curabo eum. Mt 8.

- FERIA QUINTA
[75]. F. 36r.
Annuntia populo meo scelera eorum. Ysa 58.
- FERIA SEXTA
[76]. F. 36v.
Erat navis in medio maris. Mt 6°.
- SABBATO
[77]. F. 37r.
Ecce accesserunt angeli et ministrabant ei. Mt 4°.
- DOMINICA PRIMA QUADRAGESIME
[78]. F. 37v.
Statuet oves quidem a dextris tuis. Mt 25.
- FERIA SECUNDA
[79]. F. 38r.
Intravit Ihesus in templum. Mt 21.
- FERIA TERTIA
[80]. F. 38v.
Assumit alios septem spiritus nequiores se Mt 12.
- FERIA QUARTA
[81]. F. 39r.
Si manseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis. Jo 8.
[FERIA] 5ª
- [82]. F. 39v.
Fi (!) filii Abrae stis (!) opera Abrae facite. Jo 8ª et in evangelio.
DE EADEM FERIA
- [83]. F. 40r.
Ecce sanus factus es, jam noli peccare, ne deterius aliquid tibi contingat.
Johannis 5°.
- FERIA SEXTA
[84]. F. 40v.
Faciamus hic tria tabernacula. Mt 17.
- SABBATO
[85]. F. 41r.
Ecce mulier cananea. Mt 15.
- DOMINICA SECUNDA IN QUADRAGESIMA
[86]. F. 41v.
Vos de deorsum estis, ego autem de supernis sum. Jo 6°.
- FERIA SECUNDA
[87]. F. 42r.
Exaudi deprecationem meam, Domine. Hester 13.
- FERIA QUARTA
[88]. F. 42v.
Regnum Dei dabitur genti facienti fructus. Mt 21.

- FERIA SEXTA
 [89]. F. 43r.
Pater ipsius misericordia motus est. Lu 15°.
- SABBATO
 [90]. F. 43v.
Fortis armatus custodit atrium suum. Lu 11.
- DOMINICA TERTIA IN QUADRAGESIMA
 [91]. F. 44r.
Quanta audivimus in Cafarnaum fac hic in patria tua. Lu 4°.
- FERIA...
 [92]. F. 44v.
Non dico tibi usque septies, sed usque septuagies septies. Mt XVIII et in evangelio.
- FERIA 3^a
 [93]. F. 45r.
Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum. Mt 15°.
- FERIA QUARTA
 [94]. F. 45v.
Erat predicans in sinagogis Galilee. Lu 4°.
- FERIA QUINTA
 [95]. F. 46r.
Socrus Simonis tenebatur magnis febribus. Lu 4°.
- DE EADEM FERIA
 [96]. F. 46v.
Domine, video quia propheta es tu. Jo 4°.
- FERIA SEXTA
 [97]. F. 47r.
Vade et iam amplius noli peccare. Jo 8°.
- SABBATO, SERMO ETC.
 [98]. F. 47v.
Colligite que superaverunt fragmenta. Johannis 6°.
- DOMINICA QUARTA IN QUADRAGESIMA
 [99]. F. 48r.
Quomodo hic litteras scit, cum non didicerit. Jo 7.
- FERIA TERTIA
 [100]. F. 48v.
Unum scio, quia cum cecus essem, modo video. Johannis 9°.
- FERIA QUARTA
 [101]. F. 49r.
Omnes magnificabant Deum. Lu 7.
- FERIA 5^a
 [102]. F. 49r.
Solvite eum et sinite abire. Johannis 11.

- FERIA SEXTA
 [103]. F. 50r.
Quis ex vobis arguet me de peccato. Jo 8.
 DOMINICA IN PASSIONE
- [104]. F. 50v.
Adhuc modicum vobiscum sum. Jo 7.
 FERIA 2^a
- [105]. F. 51r.
Querebant eum judei interficere. Jo 7°.
 FERIA TERTIA
- [106]. F. 51v.
De bono opere non lapidamus te sed de blasphemia. Johannis 10.
 FERIA QUARTA
- [107]. F. 52r.
Dimittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. Lu 7.
 FERIA 5^a
- [108]. F. 52r.
Collegerunt pontifices et pharizei consilium adversus Jhesum. Jo XI.
 FERIA SEXTA
- [109]. F. 52v.
Sublevatis Ihesus oculis in celum, dixit. Jo 17.
 SABBATO
- [110]. F. 53r.
Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via. Mt 21.
 DOMINICA IN RAMIS PALMARUM
- [111]. F. 53v.
Ite in castellum, quod contra vos est. Mt 21.
 DE EADEM DOMINICA
- [112]. F. 54r.
Venit vox de celo dicens: clarificavi et iterum clarificabo. Jo 12°.
 FERIA SECUNDA
- [113]. F. 54r.
Bonum erat illi, si natus non fuisset homo ille. Mt 14.
 FERIA QUINTA
- [114]. F. 54v.
Domine, memento mei dum veneris in regnum tuum. Lu 23.
 FERIA QUARTA
- [115]. F. 55r.
Hoc facite in meam co(m)memorationem. 1Cor XI.
 FERIA QUINTA IN CENA DOMINI
- [116]. F. 55v.
Christus passus pro nobis. 1Ptr 2°.
 Feria sexta in Parasceve

- [117]. F. 56r.
Tolle, tolle, crucifige eum. Johannis 19°.
IN EADEM FERIA
- [118]. F. 56v.
Vita nostra abscondita est cum Christo. Coloss 3°.
SABBATO SANCTO
- [119]. F. 56v.
Descendit primum in inferiores partes terre. Eph 4°.
DE EADEM FERIA
- [120]. F. 57r.
Surrexit, non est hic. Mc 16.
IN DIE SANCTO PASCHE
- [121]. F. 57v.
Surrexit Dominus et apparuit, Lu 4°.
FERIA SECUNDA
- [122]. F. 58r.
Mane nobiscum Domine, quoniam advesperascit. Lu 4° [XXIV, 29].
DE EADEM FERIA
- [123]. F. 58v.
Aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas. Lu 24.
FERIA TERTIA
- [124]. F. 59r.
Manifestatus est Ihesus discipulis. Jo 21.
FERIA QUARTA
- [125]. F. 59v.
Maria venit Magdalena nuntians discipulis. Lu [Io] 20, [18].
FERIA QUINTA
- [126]. F. 60r.
Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi. [Mt
XXVIII, 20].
FERIA SEXTA
- [127]. F. 60v.
Monumentum vidit et credidit. Jo 20.
SABBATO
- [128]. F. 61r.
Gavisi sunt discipuli, viso Domino. Johannis 20.
DOMINICA IN OCTAVIS
- [129]. F. 61r.
Pax vobis, ter dicatur. Johannis 20.
FERIA TERTIA
- [130]. F. 61v.
Venit Ihesus, januis clausis (usque) in medio. Jo 20.
FERIA TERTIA

- [131]. F. 61v.
Ostendit eis manus et latus. [Io] 20.
FERIA QUARTA
- [132]. F. 62r.
Nolli esse incredulus sed fidelis. Jo 20.
FERIA QUINTA
- [133]. F. 62v.
Multa quidem et alia signa fecit Jhesus. Lu 20.
FERIA SEXTA
- [134]. F. 63r.
In plenitudine sanctorum detentio mea. Eccli 24.
SABBATO DE AVE MARIA
- [135]. F. 63v.
F(i)et unum ovile et unus pastor. Jo 20.
DOMINICA PRIMA POST OCTAVAS PASCHE
- [136]. F. 63v.
Sequimini vestigia ejus, qui peccatum non fecit. 1Ptr 2.
FERIA SECUNDA
- [137]. F. 64r.
Ego sum pastor bonus, Jo 10.
FERIA TERTIA
- [138]. F. 64v.
Hec locutus sum vobis ut non scandalizemini. Io 16.
FERIA QUARTA DE TRINITATE
- [139]. F. 64v.
Qui perseveraverit usque in finem, salvus erit.
FERIA QUINTA DE SANCTIS TUBURCIO ET VALERIANO
- [140]. F. 65r.
Peccata nostra ipse tulit in corpore suo super lignum. 1Petr 2°.
FERIA SEXTA
- [141]. F. 65r.
Extollens vocem quedam mulier de turba, dixit. Lu 11.
SABBATO
- [142]. F. 65v.
Quid est hoc quod dicit nobis modicum. Jo 6 [XVI, 17].
DOMINICA SECUNDA POST OCTAVAS PASCHE
- [143]. F. 65v.
Beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc 4°.
FERIA SECUNDA
- [144]. F. 66r.
Militant adversus animam. 1Ptr 2°.
FERIA TERTIA
- [145]. F. 66r.

- Amen dico vobis, quia plorabitis et flebitis vos.* [Io XVI, 20].
FERIA QUARTA
- [146]. F. 66v.
Tristitia vestra vertetur in gaudium. Jo 16.
FERIA QUINTA
- [147]. F. 67r.
Subditi estote in omni tempore (!). 1Ptr 2°.
FERIA SEXTA
- [148]. F. 67r.
Beatus venter qui te portavit, Lu 2° [XI, 27].
SABBATO
- [149]. F. 67v.
Cum venerit, arguet mundum de peccato. Jo 16, [8].
DOMINICA TERTIA POST OCTAVAS PASCHE
- [150]. F. 68r.
Qui timet Deum faciet bona. Eccli 15°.
FERIA SECUNDA, DE BEATO MARCHO
- [151]. F. 68r.
Ille arguet mundum de peccato. Jo 6 [XVI, 8].
FERIA TERTIA
- [152]. F. 68v.
Verbum potest sanare animas vestras. Jac 1°.
FERIA QUARTA
- [153]. F. 68v.
Beatus vir, qui in sapientia morabitur. Eccli 14.
FERIA QUINTA DE SANCTO VITALE
- [154]. F. 69r.
Coronabitur qui legitime certaverit. [2Tim II, 5].
FERIA 6° DE BEATO PETRO MARTIRO (!)
- [155]. F. 69r.
In habitatione sancta coram ipso ministravi. Eccli 24.
SABBATO
- [156]. F. 69v.
Ecce nunch palam loqueris et per verbum (! proverbium) nullum dicis. Jo 16.
DOMINICA QUARTA
- [157]. F. 70r.
Computati sunt inter filios Dei. Sap 5°.
DE APOSTOLIS FILIPO ET JACOBO
- [158]. F. 70r.
Petite et accipietis, etc. (usque) aperietur vobis. Luc 11.
FERIA SECUNDA IN ROGATIONIBUS
- [159]. F. 70v.

- Michi absit gloriari nisi in cruce Domini.* Gal 6°.
IN INVENTIONE SANCTE CRUCIS
- [160]. F. 70v.
Sublevatis Jhesus oculis in celum dixit, scilicet suam orationem. Jo 7°.
FERIA QUARTA
- [161]. F. 71r.
Videntibus illis elevatus est. Act primo.
IN DIE ASCENSIONIS
- [162]. F. 71r.
Hic est discipulus ille quem diligebat Jhesus. Jo 21.
SANCTI [IOANNIS] ANTE PORTAM LATINAM
- [163]. F. 71v.
In civitate sanctificata similiter requievi. Eccli 24°.
SABBATO
- [164]. F. 72r.
Ille testimonium peribebit (!) de me. Jo 15.
DOMINICA INFRA OCTAVAM ASCENSIONIS
- [165]. F. 72r.
Opera illorum secuntur illos. Apoc 24.
FERIA SECUNDA DE MORTUIS
- [166]. F. 72v.
Assumptus est in celis, sedet a dextris Dei. Mt ultimo.
FERIA TERTIA
- [167]. F. 72v.
In omnibus honorificetur Deus. 1Ptr 4.
FERIA QUARTA
- [168]. F. 73r.
Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit. Marci ultimo.
FERIA QUINTA IN OCTAVIS ASCENSIONIS
- [169]. F. 74v.
In vobismetipsis caritatem habentes. 1Ptr 4.
FERIA SEXTA
- [170]. F. 74r.
Spiritum veritatis mundus non potest capere. Jo 14°.
SABBATO IN VIGILIA PENTECOSTES
- [171]. F. 74r.
Repleti sunt omnes Spiritu Sancto. Act 2°.
IN DIE [PENTECOSTES]
- [172]. F. 74v.
In nationes gratia Spiritus Sancti difusa (!) est. Act 10.
FERIA SECUNDA
- [173]. F. 75r.
Ego veni ut vitam habeant et habundantiam (!) habeant. Jo 10.

- FERIA TERTIA
[174]. F. 75r.
Nemo potest venire ad me (usque) trahet eum, etc. Jo 6.
- FERIA QUARTA
[175]. F. 75v.
Factum est gaudium magnum in civitate. Act 8 [8].
- FERIA QUINTA
[176]. F. 75v.
Homo, remittuntur tibi peccata tua. Lu 5°.
- FERIA SEXTA
[177]. F. 76v.
Gratia Domini Nostri Ihesu Christi (usque) Spiritus. 2Cor ultimo.
- FERIA SECUNDA
[178]. F. 76v.
Fratres, perfecti estote, 2Cor ultimo.
- FERIA TERTIA
[179]. F. 77r.
Nemo ascendit in celum, nisi qui descendit de celo. Jo 3°.
- FERIA QUARTA
[180]. F. 77v.
Ego accepi a Domino, quod et tradidi vobis. [1]Cor 11.
- FERIA QUINTA IN DIE CORPORIS CHRISTI
[181]. F. 78r.
Hoc facite in meam commemorationem. 1Cor 2° [XI, 24].
- FERIA SEXTA
[182]. F. 78v.
In Jherusalem potestas mea. Eccli 24.
- SABBATO
[183]. F. 78v.
Habent Moysen et prophetas, audiant illos. Lu 16.
- DOMINICA PRIMA POST FESTUM SANCTE TRINITATIS
[184]. F. 79r.
Mortuus est dives et sepultus est in inferno. Lu 16°.
- FERIA SECUNDA
[185]. F. 79v.
Recordare quia recepisti bona in vita tua. Lu 16.
- FERIA TERTIA
[186]. F. 79v.
In domo patris mei habeo quinque fratres. Lu 16.
- FERIA QUARTA
[187]. F. 79v-80r.
Accipite et manducate, hoc est corpus meum. [1]Cor 11.
- FERIA QUINTA

- [188]. F. 80v.
De mensa divitis et nemo illi dabat. Lu 16.
FERIA SEXTA
- [189]. F. 80v.
Beati qui audiunt verbum Dei et custodiunt illud. Lu 11.
SABBATO
- [190]. F. 81r.
Nemo illorum gustavit cenam. Lu 14.
DOMINICA PRIMA POST TRINITATEM
- [191]. F. 81v.
Villam emi, necesse habeo exire et videre illam. Lu 14°.
FERIA SECUNDA
- [192]. F. 81v.
Fecit cenam magnam et vocavit multos. Lu 14°.
FERIA TERTIA
- [193]. F. 82r.
Compelle intrare ut impleatur domus mea. Lu 14.
FERIA QUARTA
- [194]. F. 82v.
Diligamus opere et veritate. 1Jo.
FERIA QUINTA
- [195]. F. 82v.
Qui non diligit manet in morte. 1Io 3°.
FERIA SEXTA
- [196]. F. 83r.
Erat vir bonus plenus Spiritu Sancto, fide. Act 11.
SABBATO, DE SANCTO BARNABA
- [197]. F. 83v.
Erant appropinquantibus ad Ihesum (usque) illum. Luce 15°.
DOMINICA III POST TRINITATEM
- [198]. F. 83v.
Humilem illum fecit in gloria sanctorum. Eccli 45.
FERIA SECUNDA, DE BEATO ANTONIO
- [199]. F. 84r.
Humiliamini. 1Ptr II.
FERIA TERTIA
- [200]. F. 84r.
Pacem habete, et Deus pacis et dilectionis erit nobiscum. 1Cor ultimo.
FERIA QUARTA
- [201]. F. 84v.
Vos exaltet in tempore visitationis. 1Petr 5°.
FERIA QUINTA
- [202]. F. 84v.

- Vigilate, quia adversarius videtur (!) (usque) quem.* 1Ptr II.
FERIA SEXTA
- [203]. F. 85r.
In Christo Ihesu modicum passos ipse perficiet. 1Ptr 5°.
SABBATO
- [204]. F. 85r.
Eice primum trabem de oculo tuo. [...].
DOMINICA QUARTA POST TRINITATEM
- [205]. F. 85v.
Vanitati omnis creatura subiecta est. Ro 8.
FERIA SECUNDA
- [206]. F. 86r.
Pater noster misericors est. Feria tertia. Luce 6°.
FERIA TERTIA
- [207]. F. 86r.
Stote misericordes. Lu 6°.
FERIA QUARTA
- [208]. F. 86v.
Antequam exires de vulva sanctificavi te. Jer 1°.
FERIA QUINTA, IN VIGILIA BEATI JOHANNIS
- [209]. F. 86v.
Manus Domini erat cum illo. Lu 1°.
FERIA SEXTA, IN DIE BEATI JOHANNIS (!) BAPTISTE
- [210]. F. 87r.
Creatura liberabitur a servitute corruptionis in libertatem glorie. Ro 8.
SABBATO
- [211]. F. 87r.
Per totam noctem laborantes nichil cepimus. [...] 5°.
DOMINICA SECUNDA POST TRINITATEM
- [212]. F. 87v.
Benedictionem hereditate possideatis. 1Ptr 4°.
FERIA SECUNDA
- [213]. F. 87v.
Ascendebant in templum ad oram (!) orationis. Act 3°
FERIA TERTIA, IN VIGILIA APOSTOLORUM PETRI ET PAULI
- [214]. F. 88r.
Beatus es Simon Barjona, Mt 16°.
FERIA QUARTA, IN DIE APOSTOLORUM
- [215]. F. 88v.
Notum vobis facio evangelium. Gal 1°.
FERIA QUINTA DE BEATO PAULO
- [216]. F. 88v.
Impletum est tempus pariendi. Lu 1°.

- FERIA SEXTA, IN NOCTAVA (!) NATIVITATIS BEATI JOHANNIS BAPTIS-
TE
- [217]. F. 89r.
Omnes unanimes in oratione steti (!), 1Ptr 3°.
SABBATO
- [218]. F. 89v.
Veniens offeres munus tuum. Mt 5.
DOMINICA SEXTA
- [219]. F. 89v.
Nos in novitate vite ambulemus. Ro 6°.
FERIA SECUNDA
- [220]. F. 90r.
Ultra non serviamus serviamus (!) peccato. Ro 6°.
FERIA TERTIA
- [221]. F. 90r.
Sunt viri misericordie quorum pietates non defuerunt. Eccli 44°.
FERIA QUARTA, OCTAVA APOSTOLORUM PETRI ET PAULI
- [222]. F. 90v.
Vocem Filii Dei qui audierint vivent. Jo 5.
FERIA QUINTA
- [223]. F. 90v.
Frater tuus habet aliquid adversum te. Mt 5°.
FERIA SEXTA
- [224]. F. 91r.
Extollens vocem quedam mulier de turba dixit. Lu 11.
SABBATO
- [225]. F. 91v.
Misereor super turbam. Mt 8°.
DOMINICA SEPTIMA
- [226]. F. 91v.
Beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc 14.
FERIA SECUNDA, DE MORTUIS
- [227]. F. 92r.
Non veni solvere legem sed adimplere. Mt 5°.
FERIA TERTIA
- [228]. F. 92v.
Ecce iam triduo sustinent me. Mc 8, [2].
FERIA QUARTA
- [229]. F. 92v.
Sicut mandatum dedit mihi Pater sic facio. Jo 14°.
FERIA QUINTA
- [230]. F. 93r.
Gratia Dei vita eterna. Ro 6.

- FERIA SEXTA
 [231]. F. 93v.
Ab initio et ante secula creata sum. Eccli 24.
 SABBATO
- [232]. F. 93v.
Attendite a falsis prophetis. Mt 7.
 DOMINICA 8^a POST TRINITATEM
- [233]. F. 94r.
Excidetur et in ignem mittetur. Mt 7.
 FERIA SECUNDA, DE MORTUIS
- [234]. F. 94r.
Qui facit voluntatem Patris mei (usque) celorum. Mt 7.
 FERIA TERTIA
- [235]. F. 94v.
Inventa una pretiosa margarita abiit. Mt 13.
 FERIA QUARTA. DE BEATA MARGARITA
- [236]. F. 94v.
Fratres, debitores sumus. Ro 8°.
 FERIA QUINTA
- [237]. F. 95r.
Ecce mulier que erat in civitate peccatrix. Lu 7°.
 FERIA SEXTA. DE BEATA MARIA MAGDALENA
- [238]. F. 95r.
Testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii Dei. Ro, [VIII, 16].
 SABBATO
- [239]. F. 95v.
Facite vobis amicos de mammona iniquitatis. Lu 16.
 DOMINICA NONA POST TRINITATEM
- [240]. F. 96r.
Unus ad dexteram tuam in regno tuo. Mt 20.
 FERIA SECUNDA DE SANCTO IACOBO
- [241]. F. 96r.
Ego vobis dico: facite vobis amicos. Lu 16°.
 FERIA TERTIA
- [242]. F. 96v.
Cum defeceritis recipiet vos in eterna tabernacula. Lu 16°.
 FERIA QUARTA
- [243]. F. 96v.
Redde rationem viflicationis tue. Luc, [XVI, 2].
 FERIA QUINTA
- [244]. F. 97r.
Qui se existimat stare, videat ne cadat. 1Cor 10°, [2].
 FERIA SEXTA

[245]. F. 97r.

Temptatio vos non apprehendat nisi humana. [1]Cor 10.

SABBATO

Recordo que ací manquen dos folis primitius, clarament tallats, tal com demostren les restes de paper; i que comencen plec de paper i mà de copista nous (aquest ja no consigna els dies als quals correspon un sermó); però no sembla que hi hagi hagut pèrdua de text.

[246]. F. 98r.

Erat cotidie docens in templo. Lu IX.

[247]. F. 98r.

Dominus qui eripuit me de manu Herodis. Act 12

[248]. F. 98v.

Videns civitatem flevit super illam. Lc 19

[249]. F. 98v.

Divisiones gratiarum sunt, idem autem Dominus. [1]Cor 12

[250]. F. 98v.

Per Spiritum datur operatio virtutum. [1]Cor 12°

[251]. F. 99r.

Vos estis sal terre. [Mt V, 13]

[252]. F. 99r.

In habitatione sancta coram ipso ministravi. Eccli 24

[253]. F. 99r.

Omnis qui se exaltat humiliabitur et qui se humiliat exaltabitur. [Lc XIV, 11]

[254]. F. 99v.

Non sum sicut ceteri hominum. Lu 10 [XVIII, 11]

[255]. F. 99v.

Homines ascenderunt in templum. Lu 10.

[256]. F. 100r.

Multum fructum a{f}fert qui amat animam suam. Ro 12 [cf. Io XII, 25]

[257]. F. 100r.

Amen dico vobis, descendit hic. Lu 10.

[258]. F. 100v.

Notum vobis facio evangelium. [1]Cor 15, [1]

[259]. F. 100v.

Adepti sunt repromissiones. Hebr II°.

[260]. F. 101r.

Precepit eis ne cui dicerent. Mr 7.

[261]. F. 101r.

Maria optimam partem elegit, que non auferetur ab ea. Lc 10, [42]

[262]. F. 101v.

E{f}feta, quod est aperire, Mt 7

- [263]. F. 101v.
Bene omnia fecit. Mr 7°
- [264]. F. 102r.
Sufficientia nostra ex Deo est. 2Cor 3°.
- [265]. F. 102r.
Fiduciam habemus ad Deum. 2Cor 3°.
- [266]. F. 102r.
Fiduciam talem habemus per Christum. [2]Cor 3°
- [267]. F. 102v.
Vade et tu fac similiter. Lu 10, [37]
- [268]. F. 102v.
Ego, cum rediero, reddam tibi. Lu 10
- [269]. F. 102v.
Abierunt, semivivo relicto. Lu 10
- [270]. F. 103r.
Vos amici mei estis. Io 15
- [271]. F. 103r.
Conclisit Scriptura omnia sub peccato. Gal 3°
- [272]. F. 103r.
Diliges dominum Deum tuum. Lc 10
- [273]. F. 103v.
Diliges proximum tuum sicut teipsum. Lu 10
- [274]. F. 103v.
Nonne, decem mundati sunt. Lu 17.
- [275]. F. 103v.
Lucerne ardentes in manibus vestris. Lu 13
- [276]. F. 104r.
Herodes tenuit Johannem et misit eum in carcerem. Mr 8° [VI, 17]
- [277]. F. 104r.
Steterunt a longe et levaverunt vocem. Lu 17°
- [278]. F. 104r.
Ite, ostendite vos sacerdotibus. Lu 17
- [279]. F. 104v.
Nonne decem mundati sunt, et novem ubi sunt. Lu 17
- [280]. F. 104v.
Desideria carnis non perficietis. Gal 5°
- [281]. F. 104v.
Qui Christi sunt carnem suam crucifixerunt. Gal 5
- [282]. F. 105r.
Querite primum regnum Dei et iustitiam eius. Mt 6°
- [283]. F. 105r.
Sancta et salubris, (usque) exorare. Macha 12°
- [284]. F. 105v.

- Ministerium tuum imple.* 2Cor 4°
- [285]. F. 105v.
Non potestis servire Deo et ma(m)mone. Mt 6°
- [286]. F. 105v.
Memoria mea in generatione seculorum. Eccli 24°
- [287]. F. 106r.
Si spiritu vivimus, spiritu et ambulemus. Gal 5°
- [288]. F. 106r.
Ego mater puchre dilectionis et timoris. Eccli 24
- [289]. F. 106v.
Latitudo, longitudo, sublimitas et profundum. Eph 3
- [290]. F. 106v.
Audivi vocem de celo dicentem mihi. Apoc 14°
- [291]. F. 107r.
Porte civitatis, ecce defunctus e(f)fferebatur. Lu 7
- [292]. F. 107r.
Factus est pro nobis obediens usque ad mortem, mortem autem crucis. Philip 2°
- [293]. F. 107r.
Qui erat mortuus cepit loqui. Luc 7°
- [294]. F. 107v.
Obsecro vos ne deficiatis in tribulationibus. Cor 10 [Eph III, 13]
- [295]. F. 107v.
Flecto genua mea ad Patrem. Eph. 3°
- [296]. F. 107v.
Omnis qui se exaltat humiliabitur et qui se humiliat exaltabitur. Lu 14°
- [297]. F. 108r.
Vade et recumbe in novissimo loco. Lu 14
- [298]. F. 108r.
Beatus vir qui in sapientia morabitur. Eccli 4°
- [299]. F. 108v.
Non veni vocare iustos sed peccatores. Mt 9°
- [300]. F. 108v.
Vocati estis in una spe vocationis vestre. Eph 4°
- [301]. F. 108v.
Ipse vero a(p)prebendum sanavit eum. Lu 14°
- [302]. F. 109r.
Iudicium pacis iudicate. Zach 8°
- [303]. F. 109r.
Duobus mandatis universa lex pendet. Mt 22
- [304]. F. 109r.
Beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc 14
- [305]. F. 109v.

- Quid vobis videtur de Christo, cuius filius est.* Mt 22°
- [306]. F. 109v.
Gratia Dei data est nobis in Christo Ihesu. 1Cor 1°
- [307]. F. 110r.
Videte ne contempnatis unum ex hiis. Mt 10 [XVIII, 10]
- [308]. F. 110r.
Lucerna fulgoris illuminabit te. Lu 11
- [309]. F. 110v.
Divites facti estis in Christo Ihesu in omni scientia. 1Cor 1°
- [310]. F. 110v.
Ascendens (!) {Descendens} Ihesus de (!) {in} navicula(m), transffretavit.
Mt 9, [1]
- [311]. F. 110v.
Non habebitis vitam in vobis. Io 6°
- [312]. F. 111r.
Ego stigmata Domini Ihesu in corpore meo porto. Gal ultimo
- [313]. F. 111r.
Dedit potestatem talem hominibus. Mt 9°, [8]
- [314]. F. 111v.
Renovamini spiritu mentis vestre [1]. Eph 4°
- [315]. F. 111v-112r.
Renovamini spiritu mentis vestre [2]. Eph 4°
- [316]. F. 112r.
In partes Dei mei hereditas illius. Eccli 24°
- [317]. F. 112r.
Multi sunt vocati, pauci vero electi. Mt 22°
- [318]. F. 112r.
Vocem Filii Dei qui audierint vivent. Jo [V, 25]
- [319]. F. 112v.
Ecce prandium meum paravi. Mt 22°
- [320]. F. 112v.
Egressi sunt servi eius in vias. Mt 22°
- [321]. F. 113r.
Videte quomodo caute ambuletis. Eph 5°
- [322]. F. 113r.
Non quasi insipientes, sed quasi sapientes. Eph 5°, [17]
- [323]. F. 113r.
Nolite fieri imprudentes. Eph 4
- [324]. F. 113v.
Hora septima reliquid eum febris. Jo 4
- [325]. F. 113v.
Nisi signa et prodigia videritis, non credetis. Jo 4°
- [326]. F. 113v.

- Dignus est operarius mercede sua.* Lu 10
[327]. F. 114r.
- Credidit ipse et domus eius tota.* Jo 4°
[328]. F. 114r.
- Induite vos armaturam Dei.* Eph 6°, [11]
[329]. F. 114v.
- Accipite armaturam Dei Dei(!).* Eph 6°
[330]. F. 114v.
- Confortamini in Domino et in potentia virtutis eius.* Eph 6°
[331]. F. 114v.
- Predestinavit conformes fieri ymaginis filii sui.* Rom 8
[332]. F. 115r.
- Laudate Dominum in sanctis eius.* Ps 150
[333]. F. 115r.
- Omnes qui in monumentis sunt audient vocem Filii Dei.* Jo 5°
[334]. F. 115v.
- Omne debitum dimisi tibi, quia rogasti me.* Mt 18
[335]. F. 115v.
- Oblatus est ei unus qui debebat decem.* Mt 18
[336]. F. 116r.
- Oblatus est ei, etc.* [Mt 18, 24]
[337]. F. 116r.
- Unus debebat decem.* [Mt 18, 24]
[338]. F. 116v.
- Cognovit eum in benedictionibus,* Eccli 44°
[339]. F. 116v.
- Pacientiam habe in me et omnia reddam tibi.* Mt 18
[340]. F. 116v.
- Qui cepit in vobis opus bonum perficiet.* Phil 1
[341]. F. 117r.
- Reddite que sunt Cesaris, Cesari et que sunt Dey, Deo.* Mt 22, [20]
[342]. F. 117v.
- Licet census dari Cesari an non.* Mt 22
[343]. F. 117v.
- Cuius est ymago hec et superscriptio eius.* [Mt XXII, 20]
[344]. F. 118r.
- Ostendite mihi numisma census.* Mt 22
[345]. F. 118r.
- Nostra conversatio in celis est [1].* Phil 2°
[346]. F. 118r.
- Nostra conversatio in celis est [2].* Phil 2°
[347]. F. 118v.
- Nostra conversatio in celis est [3°].* Phil 2°

- [348]. F. 119r.
Exiit fama hec in universam terram. Mt 9°
- [349]. F. 119r.
Liberasti me a perditione. Eccli ultimo
- [350]. F. 119v.
Quis putas est fidelis servus. Mt 24, [45]
- [351]. F. 119v.
Impleamini agnitione voluntatis Dey. Colos 1°
- [352]. F. 119v.
Profert de thezauro suo nova et vetera. Mt 13°
- [353]. F. 120r.
Ipse sciebat quid esset factururus. Io 6°.
- [354]. F. 120r.
Accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius. Mt 9
- [355]. F. 120v.
Faciet iudicium et iustitiam in terra. Je 23°
- [356]. F. 121r.
Ecce dies veniunt, dicit Dominus. Je 23°
- [357]. F. 121r.
Benedictus qui venit in nomine Domini. Mt 21°
- [358]. F. 121v.
Respicite et levate capita vestra. Lu 22°
- [359]. F. 121v.
Ego iam concepta eram. Prov. 8°
- [360]. F. 122r.
*Nota sex conditiones future resurrectionis in fine mundi, iuxta illud Jo. 5°:
Nolite mirari hoc*
- [361]. F. 122r.
Celum et terra transibunt. Lu 21°
- [362]. F. 122v.
Cepit Jhesus dicere ad turbas de Johanne. Mt 11°
- [363]. F. 122v.
*Nota ex quo Adam peccavit usque ad adventum Christi non patebat via
intrandi in celum animabus hominum de mundo egredientium...*
- [364]. F. 122v.
*Nota quinque signa finalis destructionis huius mundi ad instar hominis cito
morituri*
- [365]. F. 123r.
Nota quod timendus est Deus a nobis (!)
- [366]. F. 123r.
*Nota quod opera bona associant animas descendantium (!) {decedentium}
ad tria*
- [367]. F. 123v.

- Dispensatores misteriorum Dei.* 1Cor 4°
[368]. F. 123v.
- Dirigite viam Domini.* Jo 1°
[369]. F. 124r.
- Ecce positus est hic in signum.* Lu 2°.
[370]. F. 124r.
- Nota quatuor conditiones hominum, quibus celi aperti sunt*
[371]. F. 124r.
- Nota septem maculas anime juxta peccata capitalia...*
[372]. F. 124v.
- Nota tria in vita celestis glorie propter que nuptiis comparatur*
[373]. F. 124v.
- Manifestavit gloriam suam.* Jo 2°.
[374]. F. 124v.
- Nota de fine mundi tres conclusiones*
[375]. F. 125r.
- Nota per quinque sensus recipimus salutem a Christo*
[376]. F. 125r.
- Si filii Abrahe estis, opera Habrae facite.* Jo 8°, [39]
[377]. F. 125r.
- Ecce ego adiciam super dies tuos quindecim annos.* Ysa 38
[378]. F. 125v.
- Beatus ille servus.* Mt 24°
[379]. F. 125v.
- Nota quatuor rationes quare vel propter quas dicitur Pater noster*
[380]. F. 125v.
- Nota quatuor conditiones necessarias volentibus ascendere ad celum juxta...
Ps. XXIII*
[381]. F. 125v.
- Ecce, Ecce. Ecce.* Lu 5°
[382]. F. 126r.
- Nota septem efusiones sanguinis de corpore Christi contra septem peccata
capitalia*
[383]. F. 126r.
- Nota septem sacrificia spiritualia in penitentia*
[384]. F. 126v.
- Inextinguibile est lumen illius.* Sap 7°
[385]. F. 126v.
- Nota tria necessaria ad hoc quod aliquis sit fidelis Deo*
[386]. F. 126v.
- Christus semel pro peccatis nostris mortuus est.* 1Ptr 3
[387]. F. 126v.
- Scribe: beati mortui qui in Domino moriuntur.* Apoc 14

- [388]. F. 127r.
Stetit in medio discipulorum. Jo 10, [XX, 19]
- [389]. F. 127r.
Evacuatum est scandalum crucis. Gal 5°
- [390]. F. 127v.
Coronam de spinis inposuerunt capiti eius. Io 9° [XIX, 2]
- [391]. F. 127v.
Sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem int celum. Ac I°
- [392]. F. 128r.
Nota quatuor modos quos tenebit anticristus ad decipiendum et subvertendum christianos
- [393]. F. 128r.
Nota propinquitatem finis mundi, ex illo verbo Cbristi (MT XXIV, 12): Quoniam habundabit iniquitas, refrigesset (!) caritas multorum
- [394]. F. 128r.
In civitate sanctificata similiter requievi. Eccli 24°
- [395]. F. 128v.
Nota propinquitatem finis mundi juxta revellationem factam de finali destructione regni Balthasar per scripturam in pariete, Dan, 5°
- [396]. F. 128v.
Exaltavit cornu populi suy. Ps 148
- [397]. F. 128v.
Nota de fine mundi, tres conclusiones
- [398]. F. 129r.
Obtulerunt ei munera aurum thus et mirram. Mt 2°
- [399]. F. 129r.
Nota de propinquitatem finis mundi, duo, scilicet, multorum vanam confidentiam et signorum claram evidentiam
- [400]. F. 129v.
Nunc manent fides, spes, caritas, tria bec. [1]Cor 13.
- [401]. 129v.
Nota sex consideranda circa ultimam mundi conflagrationem, juxta illud Psalmi (XCVI, 3): Ignis ante Ipsum precedet...
- [402]. f. 129v.
Nota (!) est cogitatio pro defunctis exorare. [2]Mach 12, [46].
- [403]. F. 130r.
Nolite locum dare dyabolo. Eph 4.
- [404]. F. 130r.
Nota circa divinam predestinationem tres conclusiones sive doctrinas
- [405]. F. 130v.
Nota quatuor consideranda circa aquam benedictam
- [406]. F. 131r.
Nota tres utilitates ex generalibus pestilentiis, mortalitatibus, seu epidemiis

- [407]. F. 131r.
Expectabo Deum salvatorem meum. Mich 7°
- [408]. F. 131v.
Ad ostendendam certitudinem fidei et indubitationem doctrine seu legis evangelice super omnes credibilitates, doctrinas seu leges
- [409]. F. 132r.
Pro solutione questionis que communiter solet fieri quare plures reperiuntur demoniaci inter christianos quam inter iudeos, aut etiam inter alios infideles, pono duas conclusiones
- [410].
Questio fit per nonnullos utrum aqua non benedicta sub quantacumque quantitate apposita aque benedictae tota sit (f. 132v) et efficiatur benedicta
- [411]. F. 132v.
Nota quod antichristus juxta conditiones diversarum personarum diversos modos tenebit
- [412]. F. 133r.
Nota: divina predestinatio quatuor includit necessaria ad salvandum homines, juxta illud Rom 8°: Quos prescivit
- [413]. F. 133r.
Circa ultimam et universalem mundi conflagrationem videnda sunt quatuor pro nostra edificatione
- [414]. F. 133r.
Circa futuram et universalem mortuorum resurrectionem notanda sunt quatuor
- [415]. F. 133r.
Circa ultimum generale iudicium sunt principaliter quatuor advertenda
- [416]. F. 133r.
Scimus quia a Deo venisti magister. Io 3°
- [417]. F. 133v.
Per aliam viam reversi sunt in regionem suam. Mt [III, 12]
- [418]. F. 133v.
Multi sunt vocati, pauci vero electi. [Mt XX, 16]
- [419]. F. 134r.
Amos, quarto capitulo dicitur: Super tribus sceleribus Damaci (!), etc., et super quartum non convertam, quia vendiderunt justum pro argento
- [420]. F. 134r.
Hoc autem totum factum est ut adimpleretur quod dictum est. Mt XXI
- [421]. F. 135r.
Ego accepi a Domino quod et tradidi vobis. [1Cor XI, 23]

2. Sant Vicenç FERRER, *Sermonum schemata et notae pro praedicatione*

3. Esquemes i notes de sant Vicenç Ferrer eren fins ara desconeguts.

IV.

1. Caixa d'escriptura: 92 x 158. La primera mà escriu 28 línies en el f. 1r; 25 en els ff. 5r i 7v. La segona mà escriu 34 línies en el f. 23v. La tercera, 36 línies en el f. 24v i 37 en el f. 95v. La mà quarta n'escriu 42 en el f. 104v i 47 en el f. 132v; la cinquena i darrera, 32 (f. 135r) i 36 (f. 135v).

3. Cinc mans, totes d'escriptura gòtica minúscula, diferents sobretot en la grandària de les lletres: I: ff. 1-20; II: ff. 21-23; III: ff. 24-97; IV: ff. 98-133; V: 133-135. La primera és més elegant, la segona i quarta més cursives, la tercera més aplanada, la cinquena totalment cursiva, aquesta del tipus notarial català de les primeres dècades del segle XV. El copista quart suprimí de l'encapçalament la referència a la solemnitat litúrgica o festa o fèria, a les quals corresponia l'esquema o el tema bíblic quan és consignat.

4. Els reclams són horitzontals en la primera part, en la segona manquen.

5. Les capitals són sempre vermelles, els calderons també. Les capitals (no els calderons) de la primera mà són completades amb dibuix lineal de color ros; en la segona mà, ho són capitals i calderons; en la tercera, només les capitals fins al f. 55v (final del plec terç); després, només tenen un toc de vermell capitals i calderons; en les pàgines escrites per la mà quarta, les capitals porten un mínim dibuix lineal fins al f. 129v (final del plec novè); després, només capitals i calderons són vermells. L'escrit de la mà cinquena és monocolor.

7. Hi ha el segell de la BAV en els ff. 1r i 135v.

9. (cf. núm. 3).

10. Hi ha notes marginals complementàries, p. e., en els ff. 30v, 40v, 41r, 101r-v, 103v.

11. La presència d'una anotació relativa al nostre volum en el Vat.lat. 6949, f. 146r demostra que ja es trobava a la Vaticana a darreries del segle XVI. Per Jeannine FOHLEN, Pierre PETITMANGIN, *L'«Ancien Fonds» Vatican latin dans la Nouvelle Bibliothèque Sixtine (ca.1590-ca. 1610). Reclassement et concordances* (Studi e Testi, 362), Città del Vaticano, Biblioteca Apostolica Vaticana 1996, 11 i 75, sabem que ja en el pas del segle XVI al XVII formava part de la «Prima [Bibliotheca] Secreta», Armari cinquè, esquerre, núm. 2858; hi era, doncs, de feia molt de temps; però hi havia arribat després de mitjan segle XV, car no figura en el catàleg dels llibres de la biblioteca de Calixt III, tal com hom pot veure en Antonio MANFREDI, *I codici latini di Nicolò V. Edizione degli inventari e identificazione dei manoscritti* (Studi e Testi, 359), Città del Vaticano, Biblioteca Apostolica Vaticana 1994, 600 pp. i XI làmines.

V.

1. L'estat de conservació és clarament bo.

2. Filigranes i tipus de lletra condueixen a datar-lo de la primera meitat del segle XV.

BIBLIOTECA APOSTOLICA VATICANA, VAT. LAT. 7730

No conec cap publicació que s'hagi ocupat d'aquest volum, extrem demostrat per la manca del manuscrit en les que serien pàgines corresponents (510 i 533) del llibre de CERESA, citat en la nota 7.

I. Cobertes:

- a) Mides de superfície i gruix: 150 x 221 x 48 mm;
- b) Pergamí llis i blanquinós recobrint cartó;
- c) Ni coberta ni contracoberta tenen cap inscripció.

2. Llom:

b) té quatre seccions determinades pels cinc relligats: 1) 7730; 2) S. Vincenti / Ferrerius / Serm. Brev. / Mss.; 3) item / Confessionale (i etiqueta blanca de la BAV 7730); 4) en blanc. Hi ha dos folis en blanc enganxats a la cara interior de la coberta; el segon, verso, té etiqueta blava de la BAV 7730.

II.

1. Volum factici, tot i ésser escrit d'una sola mà; hi ha en els ff. 1-6 uns textos breus: *Incipit officium Spiritus Sancti*; els ff. 131-184 contenen textos diversos entorn el tema de la confessió; el bloc central, ff. 7-130, conté els esquemes de sermons de sant Vicenç Ferrer; les referències als folis remetent a la numeració més recent, feta amb timbre i xifres aràbigues en l'angle inferior dret del recto de cada foli.⁸ A partir d'ací totes les informacions

8. *L'Inventarium Codicum Latinorum Bibliothecae Vaticanae*. Tomus X. Pars I a n. 7245. ad n. 8066, opera et studio J. B. de ROSSI script. linguae latinae, adiutore Odoardo Marchetti an. 1876-1878, ff. 160v-161r, exposa així el contingut del Vat. lat. 7730: «Anonymi (?), Sermones (seu potius schemata sermonum) de diversis. 1bis. Incipit: «De luxuria. Notanda sunt circa luxuriam tria».- 6. S. Vincentii Ferreri, Sermones breves per anni circulum. Incipit: «Dominica prima adventus sermo. Ecce rex tuus».- 127. S. Antonini, archiepiscopi Florentini, ord. Praedicatorum, Confessionalis pars secunda et tertia, scilicet de interrogationibus faciendis in confessione. Sequuntur alia manu quaedam de indulgentiis a Summis Pontificibus Urbano VI, Martino V et Eugenio IV concessis in festo Corporis Christi; idem, de scriptis S. Dominici; item, de imaginibus ipsius S. Dominici et S. Pauli apostoli in templo S. Sophie Constantinopoli depictis. Incipit: «Postquam ille qui vult confiteri dixit ex se».- 167 tergo. Anonymi, Brevis summula de modo audiendi confessionem: Incipit: «In primis debet interrogare sacerdos poenitentem».- 174 tergo: Anonymi, Sermones de murmuratione et de matrimonio. Incipit: «De murmuratione notanda sunt tria».- Initio codicis officium Sancti Spiritus et hymnus ad Jhesum Christum.-Item, in calce anonymi quaestiones de Eucharistia».

entorn a aquest volum es referiran de forma exclusiva al seu bloc central, el dels esquemes de sermons de sant Vicent Ferrer.

2. Paper;

4. 124 folis;

5. 142 x 198 mm;

6. a) plec núm. 1, format per vuit fulls doblats (8 x 2 = 16 ff.); ff. 7-22; és doblement reforçat amb franja de pergamí, tant en la part externa corresponent al lloc com en la interna al mig del quadern; no hi veig numeració de fulls; reclam normal;

b) plec núm. 2, igual que l'anterior; els folis són 23-38;

c, d, e, f) quatre plecs iguals, els núms. 3-6, de sis fulls doblats (6 x 2): ff. 39-50, 51-62, 63-74 i 75-86; reforçats com els anteriors; no hi ha numeració de fulls, sí reclam al final de cada un;

g, h) dos plecs, núms. 7 i 8, constituïts de vuit fulls doblats (8 x 2): 87-102 i 103-117; reforçats com els anteriors; sense numeració de fulls; reclams normals;

i) plec darrer, núm. 9, de sis fulls doblats (6 x 2) = 118-130; relligat reforçat com en els anteriors; sense numeració de fulls; no hi ha reclam, perquè s'acaba el text; els darrers quatre folis de la segona meitat del plec són en blanc, tret d'un paràgraf en el f. 128r.

8. Numeració moderna mecànica en l'angle inferior dret de la cara recta dels folis.

9. No hi ha numeració de plecs.

10. La filigrana recau en el plegat del lloc i no he pogut identificar si és el bust d'unicorn rampant o una flor.

11. No s'hi veuen forats, potser fets desaparèixer per l'acció d'alguna guillotina.

12. Del f. 7 al 74 les ratlles són marcades amb color ros; en alguns casos semblen fetes a mà, car salten més enllà de les línies verticals de la caixa d'escriptura, p. e., ff. 21r, 22v.

III.

1.

[1]. F. 7r.

(E)cce rex tuus venit tibi mansuetus. Mt 21.

DOMINICA PRIMA ADVENTUS, SERMO

[2]. F. 7r.

Benedictus qui venit in nomine Domini. Mt 21.

DE EADEM, SECUNDO

[3]. F. 8r.

Dicite filie Syon.

DE EODEM

[4]. F. 8v.

- Ite in castellum quod contra vos est.*
DE EADEM, PRO MORTUIS
- [5]. F. 9r.
Hora est nos iam de somno surgere. Ro 13
- [6]. F. 9r.
Nox precessit precessit (!), dies autem appropinquavit. Ro 13.
DE EODEM
- [7]. F. 10v.
Abiciamus opera tenebrarum et induamur arma lucis. Ro 13.
DE EADEM
- [8]. F. 11v.
Induimini Dominum Ihesum Christum. Ro 13.
ITEM, DE PRIMA DOMINICA
- [9]. F. 11v.
Erunt signa in sole, luna et stellis. Luce 21.
DOMINICA SECUNDA IN ADVENTU DOMINI
- [10]. F. 12r.
In terris pressura gentium pre confusione sonitus maris et fluctuum. Lu 21.
DE EADEM DOMINICA
- [11]. F. 12v.
Arescentibus hominibus pre timore et expectatione que supervenient universo orbi.
DE EODEM
- [12]. F. 13r.
Virtutes celorum movebuntur.
DE EADEM
- [13]. F. 13v.
Tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate magna et magestate. Luc 21.
DE EADEM
- [14]. F. 14r.
Celum et terra transibunt, verba autem mea non transient.
DE EADEM DOMINICA
- [15]. F. 14v.
Respicite et levate capita vestra.
ITEM, DE EADEM
- [16]. F. 15r.
Tu es qui venturus es an alium expectamus. Mt 11.
DOMINICA TERTIA ADVENTUS DOMINI
- [17]. F. 15r.
Hora est iam nos de somno surgere. Ro 13.
ITEM, ALIUS SERMO DE PRIMA DOMINICA
- [18]. F. 16r.
Cepit Ihesus dicere ad turbas de Iohanne.

- DE EADEM
[19]. F. 16r.
Renuntiate Iohanni que audistis et vidistis.
DE EADEM
- [20]. F. 16v.
Existis videre arundinem vento agitatam?
DE EADEM
- [21]. F. 16v.
Existis videre hominem mollibus vestitum?
DE EADEM
- [22]. F. 17r.
Existis videre prophetam? Et plus quam prophetam.
DE EADEM
- [23]. F. 17v.
Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam. Luce 7°.
DE EADEM
- [24]. F. 17v.
Ecce vox clamantis in deserto. Io 1°.
DOMINICA QUARTA ADVENTUS DOMINI
- [25]. F. 18r.
Dirigite viam Domini [1]. Jo 1°.
DE EADEM
- [26]. F. 18v.
Dirigite viam Domini [2]. Jo 1°.
DE EADEM
- [27]. F. 19r.
Medius vestrum stetit quem vos nescitis.
DE EADEM DOMINICA
- [28]. F. 19r.
Dominus prope est. Philip 4.
DE EADEM
- [29]. F. 19v.
Inventa est in utero habens de Spiritu Sancto. Mt 1°.
IN VIGILIA NATIVITATIS
- [30]. F. 20r.
Natus est nobis hodie salvator. Lu 2°.
IN DIE NATIVITATIS DOMINI
- [31]. F. 20v.
Ecce positus est hic in signum. Lu 2°.
DOMINICA INFRA OCTAVAM NATIVITATIS
- [32]. F. 21r.
Ecce positus est hic in ruinam et resurrectionem multorum in Israel et in signum cui contradicetur. Lu 2°.

- ITEM, DE EADEM
- [33]. F. 21r.
Apparuit benignitas et humanitas salvatoris nostri. Titum 3°.
IN DIE CIRCUMCISIONIS DOMINI SERMO
- [34]. F. 22r.
Heredes simus secundum spem vite eterne. Titum 3°.
IN VIGILIA EPIPHANIE
- [35]. F. 22r.
Procidentes adoraverunt eum. Mt 2°.
IN DIE EPIPHANIE
- [36]. F. 22v.
Ubi est qui natus est rex iudeorum. Mt 2°.
DE EODEM
- [37]. F. 23r.
Per aliam viam reversi sunt in regionem suam. Mt 2°.
DE EODEM
- [38]. F. 23r.
Proficiebat sapientia et etate et gratia. Lu 2°.
DOMINICA INFRA OCTAVAM EPIPHANIE
- [39]. F. 23v.
Obtulerunt ei munera aurum thus et mirram. Mt 2°.
ITEM, DE EPIPHANIA, PRO MORTUIS
- [40]. F. 23v.
Ab Oriente venerunt Ierosolimam. [Mt II, 1].
- [41]. F. 24r.
Ambulabunt gentes in lumine tuo. Ysa 60.
IN OCTAVIS EPIPHANIE
- [42]. F. 24v.
Voluntas Dei bona, beneplacens et perfecta. Ro 12
- [43]. F. 24v.
Ego a te debeo baptizari. Mt 3°.
IN OCTAVIS EPIPHANIE
- [44]. F. 25r.
Reformamini in novitate sensus vestri. Ro 12.
DE EPISTOLA
- [45]. F. 25r.
Unicuique Deus divisit mensuram fidei. Ro 12
- [46]. F. 25v.
Crediderunt in eum discipuli eius. Jo 2°.
DOMINICA PRIMA POST OCTAVAM EPIPHANIE
- [47]. F. 25v.
Manifestavit gloriam suam.
DE EODEM. DE MORTUIS

- [48]. F. 26r.
Idrie sex posite secundum purificationem. Jo 2°.
DE EADEM
- [49]. F. 26r.
Secute sunt eum turbe multe. Mt 6.
DOMINICA SECUNDA POST OCTAVAM EPIPHANIE
- [50]. F. 26v.
Ecce leprosus veniens adorabat eum. Mt 8.
DE EODEM
- [51]. F. 26v.
Qualis est hic, quia venti et mare obediunt ei. Mt 8.
DOMINICA TERTIA
- [52]. F. 27r.
In tempore messis dicam messoribus. Mt 13.
DOMINICA QUARTA
- [53]. F. 27r.
Oculus tuus nequam est quia ego bonus sum. Mt 20.
IN LXX^a
- [54]. F. 27r.
Quod iustum fuerit dabo vobis.
DE EODEM. DE MORTUIS
- [55]. F. 27v.
Erunt novissimi primi et primi novissimi. Mt 20.
DE EODEM
- [56]. F. 27v.
Multi sunt vocati, pauci vero electi. [Mt XX, 16]
- [57]. F. 28r.
Quid hic statis tota die ociosi. Mt 20.
DE EODEM
- [57]. F. 28r.
Sic currite ut comprehendatis. 1Cor 5.
DE EPISTOLA
- [58]. F. 28v.
Exiit qui seminat seminare semen suum. Lu 8°.
IN SEXAGESIMA
- [59]. F. 29r.
Semen est verbum Dei.
DE EODEM
- [60]. F. 29v.
Natus (!) (Datus) est michi stimulus carnis mee. 2Cor 12.
DE EPISTOLA
- [61]. F. 29r.
Qui habet aures audiendi, audiat. Lu 8°.

- DE EODEM
 [62]. F. 30r.
Omnis plebs ut vidit, dedit laudem Deo. Lu 18.
 IN QUINQUAGESIMA
- [63]. F. 30v.
Nunc manent fides, spes, caritas, tria hec. 1Cor 13.
 DE EPISTOLA
- [64]. F. 30v.
Ihesu, fili David, miserere mei. Lu 18, [38].
 DE EODEM
- [65]. F. 31r.
Ecce ascendimus Iherosolimam. Lu 18.
 ITEM, DE EVANGELIO
- [66]. F. 31r.
Cum ieiunas, unge caput tuum et faciem tuam lava. Mt 6.
 FERIA QUARTA, IN CAPITE IEIUNII
- [67]. F. 31v.
Ego veniam et curabo eum. Mt 8.
 FERIA QUINTA
- [68]. F. 31v.
Annuntia populo meo scelera eorum. Ysa 58.
- [69]. F. 32r.
Erat navis in medio mari. Mt 6.
 SABBATO
- [70]. F. 32v.
Ecce angeli accesserunt et ministrabant ei. Mt 4.
 DOMINICA PRIMA IN QUADRAGESIMA
- [71]. F. 32v.
Statuet oves quidem a dextris suis. Mt 15.
 FERIA 2^a
- [72]. F. 33r.
Intravit Ihesus in quoddam (!) templum Dei. Mt 21.
 FERIA TERTIA
- [73]. F. 33v.
Assumit septem alios spiritus nequiores se. Mt 12.
 FERIA QUARTA
- [74]. F. 33v.
Si manseritis in sermone meo, vere discipuli mei eritis. Jo 8.
 FERIA QUINTA
- [75]. F. 34r.
Ecce sanus factus es, iam noli amplius peccare ne deterius aliquid tibi contingat. Jo 5.
 FERIA SEXTA

- [76]. F. 34v.
Faciamus hic tria tabernacula. Mt 17.
 SABBATO
- [77]. F. 35r.
Ecce mulier cananea. Mt 15.
 DOMINICA SECUNDA IN QUADRAGESIMA
- [78]. F. 35r.
Vos de deorsum estis, ego de supernis sum. Io 8.
 FERIA SECUNDA
- [79]. F. 35v.
Surge et vade in Sareptam Sydoniorum. 3Reg 17.
 FERIA TERTIA
- [80]. F. 35v.
Exaudi deprecationem meam, Domine. Hester 3°.
 FERIA QUARTA
- [81]. F. 36r.
Recordare quia accepisti bona in vita tua. Lu 16.
 FERIA QUINTA
- [82]. F. 36r.
Regnum Dei dabitur facienti fructus. Mt 21.
 FERIA SEXTA
- [83]. F. 36v.
Pater ipsius misericordia motus est. Lu 15.
 SABBATO
- [84]. F. 37r.
Fortis armatus custodit atrium suum. Lu 15.
 DOMINICA TERTIA*
- [85]. F. 38v.
Quanta audivimus facta in Capharnaum, fac hic in patria tua. Lu 4°.
 FERIA SECUNDA
- [86]. F. 39r.
Non dico tibi usque septies sed usque septuagies septies. Mt 18.
 FERIA TERTIA
- [87]. F. 39v.
Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum. Mt 15.
 FERIA QUARTA
- [88]. F. 39v.
Erat predicans in sinagoga Galilee, Lu 4.
 FERIA QUINTA
- [89]. F. 40r.
Domine, ut video, propheta es tu. Jo 4.
 FERIA SEXTA
- [90]. F. 40v.

- Vade, et iam amplius noli peccare.* Jo 8.
SABBATO
- [91]. F. 41r.
Colligite que superaverunt fragmenta. Jo 6.
DOMINICA QUARTA
- [92]. F. 41r.
Quomodo hic litteras scit, cum non didicerit. Jo 7.
FERIA SECUNDA
- [93]. F. 41v.
Unum scio, quia cum cecus essem, modo video. Jo 9.
FERIA TERTIA
- [94]. F. 42r.
Omnes magnificabant Deum. Luce 7°.
FERIA QUARTA
- [95]. F. 42r.
Solvite eum. Jo 21.
FERIA QUINTA
- [96]. F. 42v.
Antecedebat me ista sapientia. Sap 7.
FERIA SEXTA DE SANCTO THOMA
- [97]. F. 43r.
Quis putas est fidelis servus et prudens. Mt 14, [45].
FERIA QUARTA, DE SANCTO GREGORIO
- [98]. F. 43v.
Quis ex vobis arguet me de peccato. Jo 6.
DOMINICA DE PASSIONE
- [99].
F. 44r. *Adhuc modicum vobiscum sum.* Jo 7.
FERIA SECUNDA
- [100]. F. 44r.
Querebant eum iudei interficere. Jo 7.
FERIA TERTIA
- [101]. F. 44v.
De bono opere non lapidamus te, sed de blasfemia. Jo X.
FERIA QUARTA
- [102]. F. 45r.
Remittuntur tibi peccata tua. Lu 7.
FERIA QUINTA
- [103]. F. 45r.
Collegerunt pontifices et pharisei concilium adversus Jhesum. Jo XI.
FERIA SEXTA
- [104]. F. 46r.
Sublevatis Yhesus oculis in celum dixit. Jo 17.

- SABBATO
 [105]. F. 46r.
Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via. Mt 21.
 DOMINICA IN RAMIS PALMARUM
- [106]. F. 46v.
Venit vox de celo dicens: clarificavi et adhuc clarificabo. Jo 11.
 FERIA SECUNDA
- [107]. F. 46v.
Bonum erat illi si natus non fuisset homo ille. Mt 14.
 FERIA TERTIA
- [108]. F. 47r.
Domine, memento mei cum veneris in regnum tuum. Lu 23.
 FERIA QUARTA
- [109]. F. 47v.
Hoc facite in meam commemorationem. 1Cor 11.
 FERIA QUINTA
- [110]. F. 47v.
Christus passus est pro nobis. 1Ptr 2.
 IN PARASCEVE
- [111]. F. 48r.
Dimitte eam, anima enim in amaritudine est. 4Re 4°.
 SABBATO
- [112]. F. 48r.
{V}ita vestra abscondita est cum Christo. Col 3°.
 SABBATO
- [113]. F. 48v.
Surrexit, non est hic. Mt 25.
 IN DIE RESURRECTIONIS
- [114]. F. 49r.
Surrexit Dominus vere et apparuit Simoni. Lu 24.
 FERIA SECUNDA
- [115]. F. 49r.
Mane nobiscum, domine, quoniam advesperascit. Lu 24.
 DE EODEM
- [116]. F. 49v.
Aperuit illis sensum, ut intelligerent scripturas. Lc 24.
 FERIA TERTIA
- [117]. F. 50r.
Manifestatus est Yhesus discipulis suis. Jo XXI.
 FERIA QUARTA
- [118]. F. 50r.
Venit Maria Magdalene annuntians discipulis. Jo 20.
 FERIA QUINTA

- [119]. F. 50v.
Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi. Mt
 ultimo.
 FERIA SEXTA
- [120]. F. 51r.
Monumentum vidit et credidit. Jo 20.
 SABBATO
- [121]. F. 51r.
Gavisi sunt discipuli, viso Domino. Jo 20.
 IN OCTAVA RESURRECTIONIS
- [122]. F. 51v.
Pax vobis, pax vobis, pax vobis. Jo 20.
 DE EODEM
- [123]. F. 51v.
Venit Ihesus, ianuis clausis, et stetit in medio. Jn 20.
 DE EODEM
- [124]. F. 52r.
Ostendit eis manus et latus. Jo 20
- [125]. F. 52r.
Noli esse incredulus, sed fidelis. Jo 20.
 DE EODEM
- [126]. F. 52v.
Multa quidem et alia signa fecit Ihesus. Jo 20.
 DE EODEM
- [127]. F. 52v.
In plenitudine sanctorum detentio mea. Eccli 24.
 DE BEATA VIRGINE
- [128]. F. 53r.
Ego sum pastor bonus. Io 10°.
 DOMINICA PRIMA POST OCTAVAM PASCHE
- [129]. F. 53v.
Fiet unum ovile et unus pastor. Jo 20.
 DE EODEM
- [130]. F. 53v.
Hec locutus sum vobis ut non scandalizemini. Jo 16.
 DE ORATIONE
- [131]. F. 54r.
Peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum. 1Ptr 1°.
 DE CRUCE
- [132]. F. 54r.
Extollens vocem quedam mulier de turba dixit. Lu 11.
 DE BEATA VIRGINE
- [133]. F. 54v.

- Quid est hoc quod dicit: modicum.* Jo 16.
DOMINICA SECUNDA POST OCTAVAM PASCHE
- [134]. F. 54v.
Beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc 14.
DE MORTUIS
- [135]. F. 55r.
Militant adversus animam. 1Ptr 2.
DE EPISTOLA
- [136]. F. 55r.
Amen dico vobis, quia plorabitis et flebitis vos. Jo 6 [XVI, 20].
DE EVANGELIO
- [137]. F. 55v.
Tristitia vestra vertetur in gaudium, etc.. Jo 16.
DE EODEM
- [138]. F. 56r.
Subditi estote in omni timore. [1Ptr II, 18].
DE EPISTOLA
- [139]. F. 56r.
Beatus venter qui te portavit. Lu XI.
DE BEATA VIRGINE
- [140]. F. 56v.
Cum venerit ille arguet mundum de peccato. Jo 16.
DOMINICA TERTIA POST OCTAVAM PASCE
- [141]. F. 56v.
Ille arguet mundum de peccato. Jo 16.
DE EODEM
- [142]. F. 57r.
Verbum potest salvare animas vestras. Jacobi 1º.
DE EPISTOLA
- [143]. F. 57r.
In habitatione sancta coram ipso ministravi. Eccli 14.
DE BEATA VIRGINE
- [144]. F. 57r.
Ecce nunc palam loqueris et proverbium nullum dicis. Jo 16.
DOMINICA QUARTA POST OCTAVAM PASCHE
- [145]. F. 57v.
Petite et dabitur vobis, querite et invenietis, pulsate et aperietur vobis. Lu XI.
FERIA TERTIA IN ROGATIONIBUS
- [146]. F. 58r.
Sublevatis oculis in celum Yhesus dixit, scilicet, orationem suam. Jo 17.
IN VIGILIA ASCENSIONIS
- [147]. F. 58r.

- Videntibus illis elevatus est. Act 1°.*
 IN DIE ASCENSIONIS
 [148]. F. 58v.
Sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celum. Act 1°.
 DE EODEM
 [149]. F. 58v.
In civitate sanctificata similiter requievi. Eccli 14.
 DE EODEM
 [150]. F. 59r.
Ille testimonium perhibebit de me. Jo 15.
 DOMINICA INFRA OCTAVAM ASCENSIONIS
 [151]. F. 59v.
Opera enim illorum secuntur illos. Apoc 14.
 DE MORTUIS
 [152]. F. 59v.
Assumptus est et sedet a dextris Dei. Mc ultimo.
 IN OCTAVA ASCENSIONIS
 [153]. F. 60r.
In omnibus honorificetur Deus. 1Pt 4°.
 DE EPISTOLA
 [154]. F. 60r.
(Q)ui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit. Mt ultimo.
 DE MULTIPLICI BAPTISMO
 [155]. F. 60v.
In vobismetipsis caritatem continuam habentes. 1Pt 4°.
 DE EPISTOLA
 [156]. F. 61r.
Spiritus veritatis mundus non potest accipere. Jo 14.
 SABBATO QUATUOR TEMPORUM
 [157]. F. 61r.
Repleti sunt omnes Spiritu sancto. Act 1°.
 IN FESTO PENTECOSTES
 [158]. F. 61v.
In nationes gratia Spiritus Sancti effusa est. Act 10.
 FERIA SECUNDA
 [159]. F. 62r.
Ego veni ut vitam habeant et habundantius habeant. Jo 10.
 FERIA TERTIA
 [160]. F. 62r.
Nemo potest venire ad me, nisi Pater qui misit me traxerit eum. Jo 6.
 FERIA QUARTA
 [161]. F. 62v.
Factum est gaudium magnum in illa civitate. Act 8.

FERIA QUINTA DE EPISTOLA

- [162]. F. 62v.
Homo, remittuntur tibi peccata tua. Lu 5.
- [163]. F. 63r.
Nemo potest hec signa facere que tu facis. Jo 3.
IN FESTO SANCTE TRINITATIS
- [164]. F. 63v.
Scimus quia a Deo venisti. Jo 3°.
DE EODEM
- [165]. F. 63v.
Gratia Domini nostri Ihesu Christi et caritas Dei et communicatio Spiritus Sancti. 2Cor 13.
DE EPISTOLA
- [166]. F. 64r.
Fratres, perfecti estote. 2Cor ultimo
- [167]. F. 64v.
Nemo ascendit in celum, nisi qui descendit de celo. Jo 3°.
DE EODEM
- [168]. F. 64v.
Ego accepi a Domino, quod et tradidi vobis. 1Cor XI.
IN FESTO CORPORIS CHRISTI
- [169]. F. 65r.
Hoc facite in meam commemorationem. 1Cor XI.
DE EODEM
- [170]. F. 65v.
Habent Moysen et prophetas, audiant illos. Luc 16.
DOMINICA PRIMA POST TRINITATEM
- [171]. F. 65v.
Mortuus est dives et sepultus est in inferno. Lu 16.
DE EODEM
- [172]. F. 66r.
In domo, id est in terra, patris mei habeo quinque fratres. Lu 16.
DE EODEM
- [173]. F. 66v.
Accipite et manducate, hoc. 1Cor XI.
IN OCTAVIS CORPORIS CHRISTI
- [174]. F. 67r.
De mensa divitis nemo illi dabat. Lu 16.
ITEM, DE EADEM DOMINICA
- [175]. F. 67r.
Nemo illorum gustabit cenam meam. Lu 14.
DOMINICA SECUNDA
- [176]. F. 67v.

- Villam emi et necesse habeo exire et videre illam.* Lu 14.
DE MORTUIS
- [177]. F. 67v.
Fecit cenam magnam et vocavit multos. Lu 14.
DE EODEM
- [178]. F. 68r.
Compelle intrare ut impleatur domus mea. Lu 14.
DE EODEM
- [179]. F. 68r.
Diligamus opere et veritate. 1Io 3°, [18]
- [180]. F. 68v.
Qui non diligit manet in morte. 1Io 3°
- [181]. F. 68v.
Erant appropinquantes ad Yhesum publicani et peccatores ut audirent illum. Lc 15.
DOMINICA TERTIA POST TRINITATEM
- [182]. F. 69r.
Humiliamini sub potenti manu. 1Ptr 5
- [183]. F. 69r.
Pacem habete et Deus pacis et dilectionis erit vobiscum. 2Cor ultimo.
DE EPISTOLA
- [184]. F. 69v.
Vos exaltet in tempore visitationis. 1Ptr 1°
- [185]. F. 69v.
Vigilate, quia adversarius vester diabolus... circuit querens quem devoret.
1Ptr 5.
DE EPISTOLA
- [186]. F. 69v.
In Christo Yhesu modicum passos ipse perficiet. 1Ptr 5
- [187]. F. 70r.
Eice primum trabem de oculo tuo. Lu 6.
DOMINICA QUARTA
- [188]. F. 70v.
Vanitati creatura subiecta est. Ro 8°, [20]
- [189]. F. 70v.
Pater vester misericors est. Lu 6.
DE EVANGELIO
- [190]. F. 71r.
Estote misericordes. Lu 6.
DE EODEM
- [191]. F. 71r.
Creatura liberabitur a servitute corruptionis in libertatem glorie. Ro 5.
DE EPISTOLA

- [192]. F. 71r.
Per totam noctem laborantes nichil cepimus. Lu 5.
DOMINICA QUINTA
- [193]. F. 71v.
Benedictionem hereditate possideatis. 1Ptr 3º.
DE EPISTOLA. PRO MORTUIS
- [194]. F. 71v.
Omnes unanimes in oratione estote. 1Ptr 3º.
DE EODEM
- [195]. F. 72r.
Veniens offeres munus tuum. Mt 5, [24].
DOMINICA SEXTA POST TRINITATEM
- [196]. F. 72r.
Frater tuus habet aliquid adversum te. Mc 5.
DE EODEM
- [197]. F. 72v.
Nos in novitate vite ambulemus. Ro 6.
DE EPISTOLA
- [198]. F. 72v.
Ultra non serviamus peccato. Ro. 6.
DE EODEM
- [199]. F. 73r.
Vocem Filii Dei qui audient vivent. Jo 5.
DE MORTUIS
- [200]. F. 73r.
Extollens vocem quedam mulier de turba. Lu XI
- [201]. F. 73r.
Misereor super turbam. Mt 8.
DOMINICA SEPTIMA
- [202]. F. 73v.
Beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc 14.
DE MORTUIS
- [203]. F. 73v.
Non veni solvere legem sed adimplere. Mt 5.
DE PRECEPTIS, SERMO
- [204]. F. 74r.
Ecce iam triduo sustinent me. Mc 8, [2].
DE EODEM
- [205]. F. 74v.
Sicut mandatum dedit mihi pater, sic facio. Jo 14.
DE EODEM
- [206]. F. 74v.
Gratia Dei, vita eterna. Ro 6.

- DE EPISTOLA
 [207]. F. 75r.
Ab initio et ante secula creata sum. Eccli 24.
- DE BEATA VIRGINE
 [208]. F. 75r.
Attendite a falsis prophetis. Mc 7.
- DOMINICA OCTAVA
 [209]. F. 75v.
Qui facit voluntatem patris mei, qui in celis est, ipse intrabit in regnum celorum. Mt 7, [21]
- [210]. F. 75v.
Fratres, debitores sumus. Ro 8
- [211]. F. 75v.
Testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii Dei. Ro 8
- [212]. F. 76r.
Facite vobis amicos de mamona iniquitatis. Lu 16.
- DOMINICA NONA
 [213]. F. 76r.
Ego vobis dico: facite vobis amicos. Lu 16
- [214]. F. 76v.
Cum defeceritis recipient vos in eterna tabernacula. Lu 16.
- DE EODEM
 [215]. F. 77r.
Redde rationem villicationis tue. Lu 16.
- DE EODEM
 [216]. F. 77r.
Qui se existimat stare videat ne cadat. 1Cor 10
- [217]. F. 77r.
Temptatio vos non apprehendat nisi humana. 1Cor 10
- [218]. F. 77v.
Erat cottidie docens in templo. Lu 19.
- DOMINICA DECIMA
 [219]. F. 78r.
Videns civitatem flevit super illam. Lu 19, [41].
- DE EODEM
 [220]. F. 78v.
Divisiones ministracionum sunt, idem autem Dominus. 1Cor 12, [5].
- DE EPISTOLA
 [221]. F. 78v.
Per spiritum datur operatio virtutum. 1Cor 12.
- [222]. F. 79r.
In habitatione sancta coram ipso ministravi. Eccli 24
- [223]. F. 79r.

- Omnis qui se exaltat humiliabitur et qui se humiliat exaltabitur.* Lu 14.
DOMINICA UNDECIMA
- [224]. F. 79v.
Non sum sicut ceteri hominum. Lu 18.
DE MORTUIS
- [225]. F. 80r.
Homines ascendebant in templum. Lu 18, [10]
- [226]. F. 80r.
Amen dico vobis: descendit hic. Lc 18, [17]
- [227]. F. 80v.
Notum vobis facio evangelium. 1Cor 15.
DE EPISTOLA
- [228]. F. 81r.
Adepti sunt repromissiones. Ebr. decimo.
DE EPISTOLA
- [229]. F. 81r.
Precepit eis ne cui dicerent. Mt 7.
DOMINICA DUODECIMA
- [230]. F. 81v.
Effeta, quod est adaperire. Mt 7.
DE EODEM
- [231]. F. 82r.
Bene omnia fecit, Mc 7, [37]
- [232]. F. 82r.
Sufficientia nostra ex Deo est, 2Cor 3.
DE EPISTOLA
- [233]. F. 82v.
Fiduciam talem habemus per Christum. 2Cor 3.
DE EODEM
- [234]. F. 83r.
Fiduciam habemus ad Deum. 2Cor 3.
- [235]. F. 83r.
Vade, et tu fac similiter. Lu 10, [37].
DOMINICA DECIMA TERTIA
- [236]. F. 83v.
Abierunt semivivo relicto. Lc 10.
DE EODEM
- [237]. F. 83v.
Diliges Dominum Deum tuum. Lu 10.
DE EODEM
- [238]. F. 84r.
Diliges proximum tuum sicut teipsum. Lu 10.
DE EODEM

- [239]. F. 84r.
Nonne decem mundati sunt. Lu 17, [17].
 DOMINICA DECIMA QUARTA
- [240]. F. 84v.
Ite, ostendite vos sacerdotibus. Lu 17.
 DE EODEM
- [241]. F. 84v.
Steterunt a longe et levaverunt vocem. Lu 17.
- [242]. F. 85r.
Nonne decem mundati sunt, et novem ubi sunt. Lc 17
- [243]. F. 85r.
Desideria carnis non perficietis. Gal 5.
 DE EPISTOLA
- [244]. F. 85v.
Qui Christi sunt carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis.
 Gal 5.
 DE EPISTOLA
- [245]. F. 85v.
Querite primum regnum Dei et justitiam eius. Mt 6.
 DOMINICA DECIMA QUINTA
- [246]. F. 86r.
Sancta et salubris est cogitatio pro defunctis exorare, 2Macch 2º.
 DE MORTUIS
- [247]. F. 86r.
Non potestis Deo servire et mammoni. Mc 6.
 DE EODEM
- [248]. F. 86v.
Si spiritu vivimus, spiritu et ambulemus. Gal 5
- [249]. F. 87r.
Ego mater pulchrae dilectionis et honoris. Eccli 24.
 DE SEPTEM GAUDIIS VIRGINIS
- [250]. F. 87v.
Omnes magnificabant deum. Lu 7.
 DOMINICA DECIMA SEXTA: «Prosecutionem huius thematis iuxta
 ystoriam evangelicam, habes in sermone [...]»
- [251]. F. 87v.
Audivi vocem de celo dicentem mihi. Apoc. 14.
 DE MORTUIS
- [252]. F. 87v.
Porte civitatis ecce defunctus efferebatur. Lu 7.
 DE EODEM
- [253]. F. 88r.
Qui erat mortuus cepit loqui. Lu 7.

- DE EADEM
[254]. F. 88r.
Obsecro vos ne deficiatis in tribulationibus. Eph 3°.
- DE EADEM
[255]. F. 88v.
Flecto genua mea ad Patrem. Eph 3°.
- DE EPISTOLA
[256]. F. 88v.
Latitudo et longitudo, sublimitas et profundum. Eph 3°.
- [257]. F. 89v.
Omnis qui se exaltat humiliabitur et qui se humiliat exaltabitur. Lu 14.
- DOMINICA DECIMA SEPTIMA
[258]. F. 89v.
Vade et recumbe in novissimo loco. Lu 24.
- DE MORTUIS
[259]. F. 90r.
Ipse vero apprehensum sanavit. Lu 14.
- DE EADEM
[260]. F. 90r.
Vocati estis in una spe vocationis vestre. Eph 4.
- DE EPISTOLA
[261]. F. 90v.
Iudicium pacis iudicate. Zach 8, [16].
- SABBATO QUATUOR TEMPORUM
[262]. F. 90v.
Duobus mandatis universa lex pendet. Mt 21.
- DOMINICA DECIMA OCTAVA
[263]. F. 91r.
Beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc 14.
- DE MORTUIS
[264]. F. 91r.
Quid vobis videtur de Christo, cuius filius est. Mt 22.
- DE EODEM
[265]. F. 91v.
Gratia Dei data est nobis in Christo Yhesu. 1Cor 1°, [4].
- DE EPISTOLA
[266]. F. 91v.
Divites facti estis in {Christo Yhesu}... in omni scientia. 1Cor 1°.
- DE EPISTOLA
[267]. F. 92r.
Ascendens Yhesus in naviculam transfretavit. Mt 9, [1].
- DOMINICA DECIMA NONA
[268]. F. 92v.

- Non habebitis vitam in vobis.* Io 6.
DE MORTUIS
- [269]. F. 92v.
Dedit potestatem talem hominibus. Mt 9.
DE EVANGELIO
- [270]. F. 93r.
Nolite locum dare dyabolo. Eph. 4.
DE EPISTOLA
- [271]. F. 93v.
Renovamini spiritu mentis vestre [1]. Eph 4.
- [272]. F. 93v.
Renovamini spiritu mentis vestre [2]. Eph 4.
DE EPISTOLA
- [273]. F. 94r.
In partes Dei mei hereditas illius. Eccli 24.
SABBATO
- [274]. F. 94r.
Multi sunt vocati, pauci vero electi. Mt 22.
DOMINICA VICESIMA
- [275]. F. 94v.
Vocem Filii Dei qui audierint vivent. Jo 1 [V, 25].
DE MORTUIS
- [276]. F. 94v.
Ecce prandium meum paravi. Mt 22, [4].
DE EODEM
- [277]. F. 95r.
Egressi sunt servi eius in vias. Mt 22.
- [278]. F. 95v.
Videte quomodo caute ambuletis. Eph. 5.
DE EPISTOLA
- [279]. F. 95v.
Non quasi insipientes (!) sed ut sapientes. Eph 5.
DE EPISTOLA
- [280]. F. 96r.
Nolite fieri imprudentes. Eph 4.
DE EPISTOLA
- [281]. F. 96r.
Hora septima reliquit eum febris [Io IV, 52].
DOMINICA VICESIMA PRIMA
- [282]. F. 96v.
Nisi signa et prodigia videritis non creditis. Jo 4.
DE EODEM
- [283]. F. 97r.

- Credidit ipse et domus eius tota.* Jo 4.
DE EODEM
- [284]. F. 97r.
Induite vos armatura Dei. Eph 6.
DE EPISTOLA
- [285]. F. 97v.
Accipite armaturam Dei. Eph 6.
DE EPISTOLA
- [286]. F. 97v.
Confortamini in Domino et in potentia virtutis eius. Eph 6.
- [287]. F. 98r.
Omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me. Mt 18.
DOMINICA VICESIMA SECUNDA
- [288]. F. 98v.
Oblatus est ei unus qui debebat decem. [1]. Mt 18.
- [289]. F. 98v.
Oblatus est ei unus qui debebat decem. [2]. Mt 18.
- [290]. F. 99r.
Unus debebat decem. Mt 18.
DE EVANGELIO
- [291]. F. 99r.
Pacientiam habe in me et omnia reddam tibi. Mt 18.
DE EPISTOLA (!)
- [292]. F. 99v.
Qui cepit in vobis opus bonum perficiet. Philip 1°
- [293]. F. 100r.
Reddite que sunt Cesaris, Cesari, et que sunt Dei Deo. Mt 22.
DOMINICA VICESIMA TERTIA
- [294]. F. 100v.
Licet census dari Cesari an non. Mt 22, [17].
DE EADEM
- [295]. F. 100v.
Cuius est ymago hec. Mt 22.
- [296]. F. 101r.
Ostendite michi numisma census. Mt 22.
DE EVANGELIO
- [297]. F. 101r.
Nostra conversatio in celis est. [1]. Philip 2.
DE EPISTOLA
- [298]. F. 101v.
Nostra conversatio in celis est. [2]. Philip 3.
DE EADEM
- [299]. F. 102r.

- Nostra conversatio in celis est.* [3]. Philip 5.
 [300]. F. 102v.
Exiit fama hec in universam terram. Mt 9.
 DOMINICA VICESIMA QUARTA
- [301]. F. 103r.
Accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius. Mt 9.
 DE EODEM
- [302]. F. 103v.
Impleamini agnitione voluntatis Dei. Colos 1º.
 DE EPISTOLA
- [303]. F. 103v.
Ipse sciebat quid esset facturus.
 DOMINICA VICESIMA QUINTA
- [304]. F. 104r.
Faciet iudicium et iusticiam in terra. Jer 23.
 DE MORTUIS
- [305]. F. 104v.
Ecce dies veniunt, dicit Dominus. Jer 23, [5].
- [306]. F. 105r.
Nota quinque signa finalis destructionis huius mundi ad instar hominis cito morituri
- [307]. F. 105r.
Nota de fine mundi tres conclusiones
- [308]. F. 106r.
Nota de propinquitate finis mundi, duo
- [309]. F. 106v.
Nota quatuor modos quos tenebit antichristus ad decipiendum christianos
- [310]. F. 106v.
Nota quod antichristus iuxta conditiones diversarum personarum diversos modos tenebit
- [311]. F. 107r.
Nota quatuor modos quibus dicitur prope finis mundi
- [312]. F. 108r.
Nota quod antichristus ut superbissimam suam intentionem compleat, scilicet dominandi in universo mundo, tria bella generaliter inferet, et secundum hec, tripliciter nominatur in sacra scriptura

Incipiunt sermones de Sanctis

- [313/1] F. 108r. De sancto Andrea.
Dives in omnes qui invocant illum. Ro 10
- [314/2]. F. 108r.
In diebus suis placuit Deo. Eccli 44.

NICHOLAI CONFESSORIS

[315/3]. F. 108v.

Ego iam concepta eram. [Prov VIII, 24].

DE CONCEPTIONE BEATE MARIE

[316/4]. F. 108v.

Proposui pro luce habere illam. Sap 7.

DE SANCTA LUCIA

[317/5]. F. 109r.

Expectabo Deum salvatorem meum. Michee 7.

DE EXCEPTATIONE (!) BEATE VIRGINIS

[318/6]. F. 109v.

Thomas unus ex duodecim, qui dicitur didimus. Jo 20.

DE SANCTO THOMA

[319/7]. F. 110r.

Disputantes cum Stephano non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. Act 5.

SANCTI STEPHANI

[320/8]. F. 110r.

Exaltavit illum apud proximos suos. Eccli 15.

JOHANNIS EVANGELISTE

[321/9]. F. 110v.

Pueros percusserunt gladio et evasi solus. Job I.

IN FESTO INNOCENTUM

[322/10]. F. 111r.

Ubi ego sum illic et minister meus erit. Jo 12.

DE SANCTO THOMA CANTUARIENSI

[323/11]. F. 111v.

Gratia Dei erat in illo. Lu 2.

SENCTI (!) SILVESTRI

[324/12]. F. 111v.

Ecce video celos apertos. Act 7.

OCTAVA SANCTI STEPHANI

[325/13]. F. 112r.

Hic est discipulus ille quem diligebat Ihesus. Jo ultimo.

IN OCTAVIS SENCTI (!) JOHANNIS EVANGELISTE

[326/14]. F. 112v.

Ex Egipto vocavi filium meum. Mt 2.

DE OCTAVA INNOCENTUM

[327/15]. F. 112v.

Certamen forte dedit illi ut vinceret. Sap 10, [12].

ANTONII ABBATIS

[328/16]. F. 113r.

Posuit me quasi signum ad sagittam. [Thren III, 12].

- DE SENCTO (!) SEBASTIANO
 [329/17]. F. 113r.
Collaudabo te, Deum, salvatorem meum. Eccli 51.
- DE SANCTA AGNETE
 [330/18]. F. 113v.
Beatus vir, qui in sapientia morabitur. Eccli 24.
- VINCENTII MARTYRIS
 [331/19]. F. 113v.
Volo huic novissimo dare sicut et tibi. Mt 20.
- DE CONVERSIONE SANCTI PAULI
 [332/20]. F. 114v.
Dies purgationis Marie. Lu 2.
- IN DIE PURIFICATIONIS
 [333/21]. F. 114v.
Granum frumenti cadens in terra mortuum fuerit. Jo 11.
- BLASII MARTYRIS
 [334/22]. F. 114v.
Similis est homini patrifamilias. Mt 13.
- AGATHE VIRGINIS ET MARTYRIS
 [335/23]. F. 115r.
Ego dico tibi quia tu es Petrus. Mt 16.
- IN CATHEDRA SANCTI PETRI
 [336/24]. F. 115v.
Ita Pater, quoniam sic fuit placitum ante te. Mt 11.
- MATHIE APOSTOLI
 [337/25]. F. 115v.
Lucerna fulgoris illuminabit te. Lu 11.
- BENEDICTI ABBATIS
 [338/26]. F. 116v.
Ecce, ecce, ecce. Lu I.
- DE ANNUNTIATIONE
 [339/27]. F. 116r.
Inextinguibile est lumen illius. Sap 7.
- DE BEATO AMBROSIO
 [340/28]. F. 116v.
Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Mt 10.
- TIBURTII ET SOCIORUM
 [341/29]. F. 116v.
Beatus (vir) qui inventus est sine macula. Eccli 31, [8].
- GEORGII MARTYRIS
 [342/30]. F. 117r.
Qui timet Deum faciet bona. Eccli 15, [1].
- MARCI

- [343/31]. F. 117r.
Beatus vir qui in sapientia morabitur. Eccli 14, [22].
 DE SANCTO VITALE
- [344/32]. F. 117v.
Coronabitur qui legitime certaverit. 2Tim 2.
 DE SANCTO PETRO MARTYRE
- [345/33]. F. 116v.
Computati sunt inter filios Dei. Sap 9.
 PHILIPPI ET JACOBI
- [346/34]. F. 118r.
Michi absit gloriari nisi in cruce. Gal 6.
 DE INVENTIONE CRUCIS
- [347/35]. F. 118r.
Evacuatum est scandalum. Gal 5.
 DE EODEM
- [348/36]. F. 118v.
Hic est discipulus ille quem diligebat Yhesus. Io 21, [7].
 DE SANCTO IOHANNE ANTE PORTAM LATINAM
- [349/37]. F. 119r.
Erat vir bonus et plenus Spiritu sancto et fide. Act 11.
 BARNABE APOSTOLI
- [350/38]. F. 119r.
Antequam exires de vulva sanctificavi te. Jer 1, [5].
 VIGILIA BEATI IOHANNIS BAPTISTE
- [351/39]. F. 119r.
Manus Domini erat cum illo. Lu 1º.
 IN DIE EIUSDEM
- [352/40]. F. 119v.
Ascendebant in templum ad horam orationis nonam. Act 3º
- [353/41]. F. 120r.
Beatus es, Symon Bariona. Mt 16.
 DE BEATO PETRO APOSTOLO
- [354/42]. F. 120r.
Notum vobis facio evangelium. Gal 1.
 DE SANCTO PAULO
- [355/43]. F. 120v.
Impletum est tempus pariendi. Lu I.
 IN OCTAVA SANCTI IOHANNIS
- [356/44]. F. 120v.
Inventa una pretiosa margarita abiit. Mt 13.
 MARGARITE
- [357/45]. F. 121r.
Maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea. Lu I.

- DE ASSUMPTIONE
[358/46]. F. 121r.
In civitate sanctificata similiter requievi, Eccli 24.
- IN OCTAVA EIUSDEM
[359/47]. F. 121v.
Vos amici mei estis. Io 15.
- DE SANCTO BARTHOLOMEO
[360/48]. F. 121v.
Lucerne ardentes in manibus vestris. Lu 12, [25].
- DE SANCTO AUGUSTINO
[361/49]. F. 121v.
Herodes tenuit Johannem et vinxit eum in carcerem. Mc 7 [VI, 17].
- DE DECOLLATIONE SANCTI JOHANNIS
[362/50]. F. 122r.
Ecce mulier que erat in civitate peccatrix. Lu 7.
- DE SANCTA MAGDALENA
[363/51]. F. 122r.
Unus ad dexteram tuam in regno tuo. Mt 20.
- [364/52]. F. 122r.
Dominus eripuit me de manu Herodis. Act 12, [11].
- DE SANCTO PETRO AD VINCULA
[365/53]. F. 122v.
Vos estis sal terre. Mt 5, [13].
- DE SANCTO DOMINICO
[366/54]. F. 122v.
Multum fructum affert qui amat animam suam. Jo 12.
- DE SANCTO LAURENTIO
[367/55]. F. 123r.
Memoria mea in generationes seculorum. Eccli 24.
- IN NATIVITATE BEATE MARIE
[368/56]. F. 123r.
Factus est obediens usque ad mortem crucis. Philip II.
- DE EXALTATIONE SANCTE CRUCIS
[369/57]. F. 123v.
Beatus qui in sapientia morabitur. Eccli 14, [22].
- IN VIGILIA BEATI MATHEI
[370/58]. F. 123v.
Non veni vocare iustos sed peccatores. Mt 11.
- IN DIE
[371/59]. F. 124r.
Videte, ne contempnatis unum ex his pusillis. Mt 18, [10].
- DE SANCTO MICHAELE
[372/60]. F. 124v.

Lucerna fulgoris illuminabit te. Lu 11.

DE SANCTO JERONIMO

[373/61]. F. 124v.

Ego stigmata domini Yhesu in corpore meo porto. Gal ultimo.

DE SANCTO FRANCISCO

[374/62]. F. 125r.

Dignus est operarius mercede sua. Lu 10.

DE SANCTO LUCA

[375/63]. F. 125r.

Predestinavit conformes fieri ymaginis filii sui. Ro 8.

DE SANCTO SIMONE ET IUDA

[376/64]. F. 125v.

Laudate Dominum in sanctis eius. Ps 150.

DE OMNIBUS SANCTIS

[377/65]. F. 126r.

Omnes qui in monumentis sunt audient vocem Filii Dei. Jo 5

[378/66]. F. 126r.

Cognovit eum in benedictionibus suis. Eccli 44.

DE SANCTO MARTINO

[379/67]. F. 126r.

Liberasti me de perditione. Eccli ultimo.

DE SANCTA CECILIA

[380/68]. F. 126v.

Quis putas est fidelis servus et prudens. Mt 24.

DE SANCTO CLEMENTE

Expliciunt sermones breves beati Vincentii ordinis praedicatorum

[381/69]. F. 128r.

Profert de thesauro suo nova et vetera. Mt 13, [52]

2. En l'encapçalament del f. 7r trobem, escrit amb mà diversa de la del copista, «Sermones s. Vincentii, ordinis praedicatorum. Breves sunt», títol repetit en el f. 1r: «Sermones breves sancti Vincentii, ordinis praedicatorum», inscripcions que són gairebé reproducció del colofó acabat de transcriure (f. 126v).

3. Segurament d'acord amb aquestes inscripcions, l'*Inventarium codicum Latinorum Bibliothecae Vaticanae*. Tomus X. Pars prima a n. 7245 ad n. 8066. Opera et studio J. B. DE ROSSI, script. linguae latinae, adiutore Odoardo MARCHETTI. An. 1876-1877, ff. 160v-161r, també els atribueix a sant Vicent Ferrer.

IV.

1. La caixa d'escriptura és de 90 x 135 (f. 8r); i les mides globals: 22 + 5 + 42 x 19 + 91 + 33;
2. 40 x 40 (38r); però 40/38 en els ff. 53v-74v; des del f. 75r, no consta el ratllat: però es mantenen les 37 línies (ff. 75r, 89r, 117r);
4. Mà única, lletra humanística ben formada i elegant;
5. Els reclams són horitzontals;
6. Els títols, en general les caplletres i els calderons (o les línies que els substitueixen) són en vermell; els temes bíblics són subratllats en vermell;
7. En aquesta part central del volum no hi ha el segell de la BAV;
12. L'actual f. 1 conté aquesta indicació, potser del pas del segle XV al XVI: «S. Sabine in Urbe»; sota, amb lletra diversa, com d'estampa: «Johannes Palmarii». Degué entrar a la Biblioteca Vaticana cap a darreries del segle XVII, car aquest és el temps que sembla pertocar-li si hom té en compte les dades sobre ingressos dels volums amb numeració semblant proporcionades per Jeanne BIGNAMI-ODIER, *La Bibliothèque Vaticane de Sixte IV à Pie XI. Recherches sur l'Histoire des collections de manuscrits* avec la collaboration de José RUYSSCHAERT (Studi e Testi, 272), Città del Vaticano, Biblioteca Apostolica Vaticana 1973, 156, 171, nota 19, etc.

V.

1. L'estat de conservació, sobretot el del bloc central, és bo.
2. Hauria estat copiat poc després de la canonització de mestre Vicent Ferrer el 1455, car, d'una banda, en el colofó ja és qualificat de 'beatus' i de l'altra l'aspecte de la lletra humanística és el que correspon als anys centrals de la seva vigència. Assenyalaria la temporada d'entorn els anys 1460-1470.
4. Santa Sabina de Roma.

SEGONA PART: TRANSCRIPCIÓ D'ESQUEMES I DE NOTES

Les llistes dels textos copiats en els tres manuscrits que acabem de descriure ens ha posat davant els ulls la diferència entre aquelles peces, al començament de les quals figura el corresponent tema bíblic, i les que en prescindeixen i comencen amb la paraula 'Nota'.

La intenció que ha presidit les transcripcions que segueixen ha estat la d'oferir aquells esquemes que no passaren a les posteriors col·leccions de sermons; és possible que, ja iniciat el treball, s'hagin presentat sermons abans desconeguts; malgrat tot no he suprimit el corresponent esquema perquè 'quod abundat non nocet' i perquè l'existència dels dos estadis textuals facilitarà llur comparació. Aquest treball ha estat realitzat directament damunt l'exemplar de Perusa, San Domenico.

Per la descripció, sabem que manquen en aquell volum dos folis, que haurien d'anar entre els actuals 24-25 i 49-50; llur text ha estat transcrit del Vat. lat. 4375 i forma secció pròpia dins el conjunt de transcripcions d'esquemes; una altra és dedicada a aquells que són exclusius del 4375 i del 7730 de la mateixa sèrie Vat. lat.

La darrera secció conté el text de totes les 'Notae', que, essent fins ara, si no m'erro, completament desconegudes, contribuiran de forma considerable al coneixement del text dels sermons de mestre Vicent Ferrer.

Els folis assenyalats dins la referència al manuscrit de San Domenico de Perusa són els de la numeració moderna amb llapis en el marge inferior dels folis, recto. La mateixa referència a PE és completada al final amb una xifra entre parèntesis, que és la que l'esquema té en aquell volum i consta en la llista de les seves peces que figura en la descripció que n'hem donada al començament d'aquest article. Com que els textos bíblics són en el manuscrit només apuntats, en completo el text entre parèntesis quadrats [ ] quan el fragment restablert clarifica el sentit del passatge; aquests fragments, copiats d'edicions recents de la *Vulgata* conserven les grafies llatines normals, a diferència dels medievals, que conserven la dels manuscrits. Hi ha referències bíbliques equivocades; en tals casos he conservat la indicada en els manuscrits i l'he completada amb la correcta entre parèntesis quadrats.

Les normes metodològiques es redueixen a la fidelitat (amb totes les falles pròpies de les limitacions humanes); he desfet les abreviatures d'acord amb llur significació reconeguda, he normalitzat u/v i majúscules i minúscules. El lector dels textos llatins, sobretot el no català, ha de recordar que en aquesta llengua equivalen els sons de ,c = s'; les expressions catalanes han estat completades amb els signes d'accentuació de l'ortografia actual.

A. Esquemes comuns a més d'un dels manuscrits

1.

Oblatus est ei unus qui debebat decem. Mt XVIII, 24 et in evangelio currentis dominice

FERIA SECUNDA [post dominicam XXII post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 2r (2)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 115v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 98v.

Tria decennaria debemus Deo:

- decennarium remediorum ad memorandum
- decennarium meritorum ad operandum
- decennarium premiorum ad affectandum.

Primum stat in operibus nostre redemptionis, que debemus memoriter recordari, alias esset maxima ingratitude, secundum illud philosophicum: «Ingratus est qui dissimular, ingratus qui [non] reddit, ingrattissimus omnium, qui oblitus est», SENECA, *III De beneficiis*. Si ceco re[d]deretur [vis]us aut mutilato membrum per aliquem, diligenter recordaretur ad regratiandum. Omnia autem bona [no]bis redita per opera Christi; ideo *Ps CXV*, [12]: «quid retribuam Domino, etc. [pro omnibus que retribuit mihi?]». Opera autem nostre redemptionis sunt in numero decennario. Nota *Ysa XXXVIII*, [12]: «Reversus est sol decem lineis per gradus», scilicet in oratione [f. 2v] Ezechie: Quia «sol justitie Christus Deus noster» pro nostra reparatione in decem operibus se humiliavit, scilicet: in incarnatione, in nativitate, in circumcissione, in fuga ad Egiptum, in pa[rentum] (?) conversatione, in laboriosa predicatione, in eucharistie traditione, in passione, in descensu ad inferos, in cotidiana peccatorum justificatione. De hiis operibus *Thren III*, [19]: «Recordare paupertatis, etc.». Nota quod hic versus et duo sequentes incipiunt per litteram hebraycam ‚zay‘, quod interpretatur oliva, quia cum interiori pinguedine devotionis recolenda sunt ista (*in mg: Ps LXII*, [6]: «Sicut adipe et pinguedine [repleatur anima mea]»). Huius decennarii signum corporale posuit Deus in nobis, dans decem digitos in pedibus, quibus sustentamur, *Ro X*, [15]: «Quam speciosi pedes, etc.».

2.

Oblatus est ei etc. Mt XVIII, 24

FERIA TERTIA [post dominicam XXII post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 2v (3)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 116r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 98v.

Hodie predicandum est de secundo decennario meritorum sive mandatorum, que numero decennario comprehenduntur. Ratio est: juxta quantitatem mercedis obsequium est exigendum, et pro magna mercede magna sunt agenda, *Gen X*, [1]: «Noli timere, Abraham, etc. [ego protector tuus sum et merces tua magna nimis]». Merces autem nostra potest considerari sub numero denario, juxta illud: «Merces vestra copiosa est in celis», Mt V, [12]. Plurale dicit ‚celis‘, sunt enim secundum philosophos novem celi: lune, mercurii, veneris, saturni, martis, jovis, mercurii, stellarum fixarum et primum mobile; et supra hos, secundum theologos est celum empireum (*in mg*: aliter novem sunt ordines angelorum, quasi novem celi, et decimum, illud de quo *Ysa XIV*, [13]: «In celum conscendam, etc.»); unde, merces sanctorum dicitur regnum celorum, *Mt VII*, [21]: «Qui facit voluntatem Patris mei, etc. [qui in celis est, ipse intrabit in regnum celorum]». Ideo, convenienter exigitur observantia decem mandatorum, quasi reddendo singula singulis ascendendo. Auctoritas: *Gen XVIII*, [22-32], quando Abraham pro Sodomitis sexies supplicavit, a quinquaginta descendendo usque ad decem, et non ultra, quia absque observantia decem mandatorum non est salus. Nota hic: ‚olo (olatio?)‘ hebrayca, secundum magistrum NICOLAUM DE LYRA, *Mt XIX*, [17]: «Si vis ad vitam ingredi, etc. [serva mandata]». Signum corporale huius decennarii habemus

in manibus, scilicet, decem digitos, quibus operamur, *Job* XXXVII, [7]: «Qui in manu, etc. [omnium hominum signat]».

3.

Unus debbat decem. Mt XVIII, 24

FERIA QUARTA [post dominicam XXII post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 2v (4)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 116r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 99r.

De tertio decennario sunt hodie tria declaranda:

primo, quod ipsum premium celeste est desiderandum ex corde. Magis enim requirit Deus a nobis voluntatem quam a[liquam] aliarum potentiarum. Quia etiam secundum philosophos «voluntas movet omnes anime potentias ad suos actus, sicut rex movet per imperium suum singulos prepositos civitatum»; ideo, *PROV* XXIII, [26]: «Prebe, fili mi, cor tuum mihi, etc.»;

secundo, quod ipsum premium celeste stat in numero denario. Ad hoc, nota *3Reg* XI, [30], quando Ahyas scidit pallium suum novum in duodecim partes, et dedit decem Jeroboam; quia, cum sint duodecim premia celestis glorie, scilicet, quatuor anime, quatuor corporis, quatuor vite seu compositi, Christus dat homini decem, sibi proprie retinens duas (*in mg*: ultimas). Premia anime: sapientia divinarum, scientia creatorum, memoria preteritorum, letitia universorum; premia corporis: impassibilitas, claritas, agilitas, subtilitas; premia compositi: pax perpetua, habundantia plena, dominatio universalis: *Ysa* II, [11]: «Exaltabitur Dominus (*in mg*: solus) in die illa»; redundantia fontalis, *Job* I, [16]: «De plenitudine eius, etc. [nos omnes accepimus, et gratiam pro gratia] ». Unde, cuilibet bono dicit Christus, (*in mg*: *Lu* XIX, [17]): «Heuge, serve bone, etc., [quia in modico fuisti fidelis,] eris potestatem habens supra decem civitates»;

tertio, quod huius denarii signum habemus in altissima parte corporis, scilicet, in capite, ubi quinque sensus duplicantur, *Ysa* XXXV, [10]: «Letitia sempiterna super capita eorum».

4.

Cuius est ymago bec. Mt XXII, 20

FERIA TERTIA [post Dominicam XXIII post Trinitatem]

PE, Convento di San Domenico, 477, f. 3v-4r (10)

BAV, Vat, lat. 4375, f. 117v

BAV, Vat. lat, 7730, 100v

In hiis verbis excitat nos Dominus ut attendamus cuius est ymago, ad quam creati sumus.

Primo, ut de tam singulari beneficio ei gratias agamus. Nulla enim alia creatura huius mundi habet ymaginem Dei in se, quamvis habeat quelibet vestigium ali-

quale. Nota differentiam inter ymaginem et vestigium. Hoc notatur in ipsa productione rerum, quando de qualibet re dixit 'Fiat, etc.', de homine vero [f. 4r], 'Faciamus hominem, etc.', *Gen* I, [3. 26]. De illo qui tantum honorem non attendit, dicit *Psalmus* XLVIII, [13]: «Homo, cum in honore esset, etc. [non intellexit]».

Secundo, ut ex tam expressa similitudine eius in nobis, ipsum carissime diligamus, quia «omne animal diligit simile sibi, etc.», *Eccli* XIII, [19]. Huius ratio secreta innuitur *Mt* XXII, [37] «Diliges Dominum, etc. [Deum tuum ex toto corde tuo, et in tota anima tua, et in tota mente tua]», ubi iuxta trinitatem Personarum in una deitate precipitur ex tribus verbis una dilectio.

Tertio, ut tam precellenti ymagini Dei debitam reverentiam exhibeamus, sicut in templo eius, *Eccli* X, [31], «In mansuetudine serva animam tuam, etc.». Nimis detestabilis est qui ymaginem Dei proicit in inmunditiam, vel aliter irreverentiam facit, *Ps* LXXII, [73?]. Vide in fine sermonis precedentis [*Licet censum dari Cesari...* (és el núm. 9 de la llista de PE: cf. la descripció al començament d'aquest estudi)].

Quarto, ut ex comparatione tante in nobis plenitudinis interioris, omnem exteriorem plenitudinem contempnamus, exemplo beate Margarite, cui tortor laniare, cum diceret: «Miserere plenitudinis tue», respondit: «Misereor plenitudinis anime mee, ne decorem amitterem ymaginis divine»; *Psalmus*, XLIV, [14]: «Omnis gloria eius, etc. [filiae regis], ab intus».

Quinto, ut cui similes sumus per naturam, studeamus similes effici per gratiam et gloriam. Philosophice: Quelibet res naturalis iuxta inclinationem sue forme movetur ad locum, extra quem nonnisi violenter quiescit. Ideo AUGUSTINUS: «Domine, fecisti nos ad te et inquietum est cor nostrum donec quiescat in te». *2Cor* III, [18]: «Nos omnes revelata facie, etc. [gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem transformamur a claritate] in claritatem».

5.

Nostra conversatio in celis est, Philip III, 20

FERIA SEXTA [post Dominicam XXIII post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 4r-v (13)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 118r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 101v

Nostra conversatio jam dicitur esse in celis per affectionem cordis, unde cantatur: «Quoniam in hac peregrinatione solo corpore constitutus, etc.». Debemus autem celestem patriam affectare:

primo, quia inextimabiliter est [f. 4v] excellens: «Oculus non vidit, etc. [nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quae praeparavit Deus diligentibus illum]», *1Cor* II, [9]; nota: per visum oculi scientiam philosophorum; per auditum auris doctrinam poetarum; per ascensum cordis opinionem iudeorum; subditur: «Nobis autem revelavit Deus, etc.», quia per doctrinam fidei possumus aequaliter cogitare excellentiam illius patrie, attento cuius est habitatio, que sollempnitas ibi celebratur et quanto *in mg*] pretio est acquisita; unde, propter stuporem noviter

ingredientium illuc, dicitur *Psalmo XXXV*, [9]: «Inebriabuntur ab ubertate domus tue, etc.».

Secundo, quia nobis hereditas competit, scilicet, per Novum Testamentum morte patris nostri confirmatum, *Lu XII*, [32]: «Nolite timere, pusillus grex, etc. [quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum]». Secus de Veteri Testamento. Nobilis autem hereditas paterna vehementer desideratur et expetitur. Ideo, CIPRIANUS, *Epistola sexta De mortalitate*: «Patriam nostram paradisum computemus, etc.».

Tertio, quia hic exules sumus, scilicet, propter peccatum primorum parentum, qui castrum paradisi non fideliter suo Domino custodierunt, *Gen III*, [23]. Ideo dicimus Matri Domini supplicando: «Ad te clamamus, exules, etc.»; filii autem exulum nati in exilio non percipiunt gravitatem exilii, nec de patria curant, sicut parentes. Hoc patet in captivitate Babilonica Judeorum, secundum MAGISTRUM in *Hystoria scholastica*; ideo *Jer LI*, [50]: «Qui fugistis gladium», scilicet ire Dei, «venite, etc. [nolite stare: recordamini procul Domini, et Ierusalem ascendet super cor vestrum]».

Quarto, quia aequaliter illuc non possumus intrare, plus enim ad hoc requirit Deus a nobis secundum CRISOSTOMUM affectum cordis quam effectum operis, *Johannis VII*, [37]: «In novissimo die magno festi, etc. [stabat Ihesus et clamabat dicens: si quis sitit, veniat ad me et bibat]». Nota exemplum de anima illius defuncti, qui non ardentem desideraverat hic paradisum; ideo *David, Psalmo XLI*, [2]: «Quemadmodum desiderat cervus, etc. [ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te, Deus]».

Quinto, quia presens vita continue desinit (*in mg: Jacobi IV*, [15]: «Que est vita nostra? [Vapor est ad modicum parens et deinceps exterminabitur]») et rumpitur, ideo debemus inniti superiori vite permanenti, ne cadamus in baratrum inferni. Sic faciunt colligentes fructus in arbore. *Hebr ultimo* [XIII, 14]: «Non habemus hic manentem civitatem, etc. [sed futuram inquirimus]».

6.

Nostra conversatio, etc., Philip III, 20

SABBATO [post dominicam XXIII post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 4v (14)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 118v.

Juxta tertium intellectum, nostra conversatio dicitur esse in celis per finalem habitationem: sicut peregrini et viatores dicunt suam conversationem esse in propria patria, ad quam tendunt, *2Cor V*, [1]: «Scimus quoniam si terrestris [domus nostra]... dissolvatur, etc. [quod aedificationem ex Deo habemus, domum non manufactam, aeternam in caelis]».

De huiusmodi autem habitatione fit questio, *Psalmo XIV*, [1]: «Domine, quis habitabit in tabernaculo [tuo], etc.» Nota in responsione duodecim conditiones habitatorum ibi [ibid., 2-5]:

– prima est puritas baptismalis, ibi, [2]: «Qui ingreditur sine macula», scilicet, originalis peccati; ymago Dei per lutum carnalis generationis inquinata, in

templum glorie non admittitur, nisi prius lota, *Apoc XXI*, [27]: «Non intrabit, etc. [in eam aliquod coinquinatum, aut abominationem faciens, et mendacium]»;

– secunda, equitas penitentialis, ibi: «Et operatur justitiam», scilicet, se de peccatis post baptismum commissis puniendo, *Psalmus CXVIII*, [121]: «Feci iudicium et justitiam, etc.». Nota: Hic versus incipit per litteram hebraycam ,ayn', que interpretatur fons et oculus;

– tertia, fidelitas cordialis, ibi [*Ps XIV*, 3]: «Qui loquitur veritatem in corde suo», fidem tenendo simpliciter, iuxta illud (*in mg Rom XII*, [3]): «Non plus sapere, etc. [...sicut Deus divisit mensuram fidei]»;

– quarta, virtus vocalis, ibi: «Qui non egit dolum in lingua sua». Exemplum de anima gentilis defuncti, reservata in lingua propter veracitatem. *Eph IV*, [25]: «Deponentes mendacium, loquimini veritatem, etc.»;

– quinta, innocuitas proximalis, ibi: «Nec fecit proximo suo malum», nec in opinione apud se nec in fama apud alios, nec in rebus nec in persona: *Ro XIII*, [9]: «Diliges proximum tuum, etc.»;

– sexta, benignitas spiritualis, ibi: «Et obprobrium non accepit adversus proximos suos», deridendo incipientes spiritualiter vivere: non est stimulis exagitanda asina super quam Christus equitat, alias: «Sic peccantes in fratres, etc. [et percutientes conscientiam eorum infirmam, in Christum peccatis]», *1 Cor VIII*, [12];

– septima, execratio maleficorum, ibi [*Ps XIV*, 4]: «Ad nihilum deductus est in conspectu eius malignus», id est, divinus seu incantator, patrie devastator. Nota de abisso Sebaudie. *Ex XXII*, [18]: «Maleficos, etc. [non patieris vivere]»;

– octava, veneratio ecclesiarum, ibi: «Timentes autem Dominum glorificat», non dicit ,honorat', sed ,glorificat'. Nota differentiam. *1 Thim V*, [17]: «Qui bene presunt presbiteri, etc. [duplici honore digni habeantur]»;

– nona, observatio promissorum, ibi: «Qui jurat proximo suo et non decipit», nec iudicem, nec conjugem, nec dominum, nec socium, etc. *Le XIX*, [12]: «Non perjurabis, etc.»;

– decima, vitatio ampliorum, ibi [*Ps XIV*, 5]: «Qui pecuniam suam non dedit ad usuram»: infidelis est dispensator qui contra voluntatem domini dispensat. *Deut XXIII*, [19]: «Non fenerabis, etc. [fratri tuo ad usuram pecuniam]»;

– undecima, repulsio donorum, ibi: «Et munera super innocentem non accipit»: nota quod ,super' dicit hic gravitatem. *Ysa XXXIII*, [15]: «Qui proicit avaritiam ex corde, etc. [et excutit manus suas ab omni munere]»;

– duodecima: continuatio predictorum, ibi: «Qui facit hec, etc.». *Eccli III*, [2]: «Judicium patris audite, etc. [filii, et sic facite ut salvi sitis]».

7.

Ipsa sciebat quid esset factururus. Io VI, 6

FERIA SEXTA DE DOMINICA VICESIMA QUINTA

PE, San Domenico, 477, f. 5v-6r (20)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 120r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 103v.

Nota tres scientias in Christo, quibus novit suos salvandos:

- sciència divina eternal
- sciència infusa temporal
- sciència humana experimental.

Prima scientia est una trium personarum, sicut et una essentia. Per hanc scientiam ante mundi constitutionem ab eterno fuerunt precogniti omnes salvandi. Nam pro celebratione nuptiarum regaliū digne persone eliguntur et prescribuntur, et iuxta congruentiam ipsarum postea universa parantur. *Ro VIII*, [29]: «Quos prescivit et predestinavit conformes, etc. [feri imaginis Filii sui]». Quare timendum est ergo illis qui indigne tanto convivio conversantur (*in mg*: nam invitatio ad regales nuptias presubponit condignum apparatus nuptiarum); ideo, *Col I*, [10]: «Ambuletis digne Deo, etc. [per omnia placentes]».

Secunda fuit Christo data in primo instanti sue conceptionis; statim enim fuit eius anime clarissime ostensum quot cathedre per ipsum in celo erant restaurande, quot anime sanctorum patrum de limbo educende, quot de purgatorio liberande, quot parvuli et circumcisi salvandi, quot alii per baptismum purgandi, quot per penitentiam sanctificandi, quot denique per caritatem coronandi. Ratio: «omnes enim effectus educendi per aliquam causam, potentialiter preexistunt in virtute, per quam agit». Misterium: Nota de septem oculis super lapidem unum, *Za III*, [8-9]: «Audi, Ihesu, sacerdos magne, etc. [...Super lapidem unum septem oculi sunt]», *Job XIII*, [18]: «Ego scio quos elegerim».

Tertia fuit in Christo acquisita per tempus, proficiendo in ea. Sicut peritissimus medicus theoretice, consequenter proficit practice in scientia, *Lu II*, [52]: «Ihesu proficiebat sapientia, etc.»; *Hebr V*, [8]: «Et quidem, cum esset Filius Dei, didiscit, etc.[ex hiis, quae passus est, obedientiam]». Ideo, *Job X*, [27]: «Oves mee vocem meam audiunt et ego cognosco eas et sequuntur me, etc.». Ecce: auditus credentiae, et sequela obedientiae experimento ostendunt oves Christi.

8.

In terris pressura gentium pre confusione sonitus maris et fluctuum, Lc XXI, 25
FERIA TERTIA [post dominicam II adventus]

PE, San Domenico 477, f.8r (31)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 6v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 12r.

Modo oportet predicare de preparatione loci, in quo fiet iudicium, et circa hoc queritur:

Quis locus preparabitur

Quare preparabitur

Per quid preparabitur

Qualiter preparabitur: et propter hoc quartum singulariter dicitur quod tunc erit «in terris pressura gentium, etc.».

De primo: locus iudicii erit non celum, nec infernus, sed mundus iste medius inter partes. In hoc servabitur equitas iuxta legem de perorrescentia, *Psalms LXXXI*, [1]: «Deus stetit in sinagoga deorum, in medio autem deos dijudicat».

Juxta tantam dignationem equitatis in celesti iudice, reprehenduntur terreni iudices, cum subditur: «Usquequo, iudices iniquitatis, etc.» [*ibid.*, 2].

De secundo: Mundus iste magnam impuritatem contraxit ex infectione humorum peccatorum, licet nos, concepti, nati et nutriti in peccatis, non sentiamus: *Joelis* I, [27] et II, [20]: «Computruerunt iudices, etc. [jumenta in stercore suo]» et «Ascendit fetor eius, etc. [et ascendit putredo eius]». Ideo indiget preparari per purgationem, sicut ecclesia polluta antequam ibi fiat officium. *Lm* III, [17]: «Ventilabrum in manu eius, etc. [et purgabit aream suam]».

De tertio: Sicut tempore Noe, mundus infectus per ardorem concupiscentie fuit purgatus per aquam, sic e contrario mundus modo infectus per refrigerationem caritatis purgabitur per ignem, *1Cor* III, [13]: «Dies Domini... in igne revelabitur, etc.». In domo infecta, aer solet purgari per ignem ante adventum notabilium personarum, *2Ptr* III, [12]: «In adventum Domini celi ardebunt sicut, etc. [ardentes solventur, et elementa ignis ardore tabescent]».

De quarto: Post Antichristi mortem ubique divulgatam, transactis quadraginta quinque diebus, ut dicitur XII, [11-12] *Danielis*, hominibus quiete et deliciose viventibus propter habundantiam divitiarum Antichristi, subito et imprevisse ad modum furis, ut dicitur *2Ptr* III, [10], conflagrabitur mundus iste, et omnia que in eo sunt, *Psal* XCVI, [3]: «Ignis ante ipsum precedet, etc.».

9.

Arescentibus hominibus pre timore et expectatione que supervenient universo orbi,
Lc XXI, 26

FERIA IV [post dominicam II adventus]

PE, San Domenico, 477, f. 8v (32)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 6v

BAV, Vat. lat., 7730, f. 12v

De citatione partium ad iudicium est nunc fienda predicatio. Erit autem hec citatio, secundum JERONIMUM, valde terribilis et formidabilis: Consciis de crimine (*in mg* in lecto quiescentibus) terribile est (*in mg* subito per tubam) citari ad iudicium. Ideo, de hoc dicit thema: «Arescentibus hominibus pre timore, etc.».

Qualiter fiet huiusmodi citatio, ipsemet iudex ostendit, dicens: «Venit hora, in qua omnes, qui in monumentis sunt, etc.» (*in mg Jo* V, [28]), ubi ostenduntur quatuor circa huiusmodi citationem:

- Tempus sufficiens
- Obiectum suscipiens
- Causa efficiens
- Effectus proveniens.

Primum, ibi: «Venit hora»: non dicit ‚annus‘ aut ‚mensis‘, ‚septimana‘ vel ‚dies‘, sed ‚hora‘, quia brevissimum tempus sufficiet. Non enim oportebit discurrere citatores de terra in terram per singulos sigillatim, sed unica voce intonante in aëre: «Surgite, mortui, ad iudicium», omnes simul excitabuntur, *1Cor* XV, [51]: «Ecce misterium vobis dico: omnes quidem resurgemus..., in momento, etc.». Mater terra sigillatim concipit homines, scilicet in morte, sed simul omnes pariet in resurrectio-

ne. De hoc mirabatur *Ysa* ultimo [LXVI, 8]: «Numquid parturiet terra, etc. [in die una?].» Hec est hora, de qua *Mt* XXIV, [44]: «Et vos estote parati, etc.».

Secundum, ibi [*Io* V, 28]: «Omnes, qui in monumentis sunt». Si fiat instantia de submersis, de comestis, de suspensis, de combustis et huiusmodi absque monumentis, respondeo quod generalia monumenta corporum sunt quatuor elementa et quasi alia quatuor animarum, scilicet infernus dampnatorum, lymbus puerorum, locus purgandorum et celum beatorum, *Psal* XLVIII, [12]: «Sepulcra eorum, domus, id est, in eternum». Ideo, *Apoc* XX, [11-12]: «Vidi tronum magnum candidum, etc.» «et dedit mare mortuos suos, etc.».

Tertium, ibi [*Io* V, 28]: «Audient vocem Filii Dei». Vox illa citatoria erit Christi imperative, sed Miquael erit prolative, sicut citatio est una, iudicis et ministri diversimode. *IThes* IV, [16]: «Ipse Dominus in iussu, etc.». Hanc pertimescebat JERONIMUS, dicens: «Sive comedam, etc.». Quid, ergo, nos miseri? Adam: «Vocem tuam, Domine, audivi, etc. [et timui]» [*Gen* III, 10]

Quartum, ibi [*Io* V, 29]: «Et procedent, etc.». O, quam delectabile erit animabus sanctis induere tam gloriosum corporis vestimentum. *Ysai* LXI, [10]: «Gaudens gaudebo», etc. Per contrarium de dampnatis, *Ro* VII, [24]: «Infelix ego homo, etc.».

10.

Virtutes celorum movebuntur, Lc XXI, 26
FERIA QUINTA [post dominicam II adventus]

PE, San Domenico 477, f. 8v (33)
BAV, Vat. lat., 4375, f. 7r
BAV, Vat. lat., 7730, f.
VP, 37.

Nunc de comparitione personali in iudicio est dicendum. (*In mg* Post resurrectionem generalem [omnes] personaliter comparebimus in illo iudicio, et non solum homines sed et angeli visibiliter comparebunt). Juxta quod dicit thema: «Virtutes celorum, etc.». G[REGORIUS]: «Quid virtutes celorum nisi angelos Dominus appellat, etc.». Huiusmodi comparitio declaratur *2Cor* V, [10]: «Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque, etc.», ubi quatuor ostenduntur:

Generalitas iudicandorum: omnes nos
perspicuitas meritorum: manifestari oportet
tremibilitas peccatorum: ante tribunal Christi
et diversitas stipendiorum: ut referat.

De primo: omnes creature rationales, cuiuscumque conditionis existant, in iudicio illo personaliter comparebunt, non enim per procuratorem poterit responderi, *Ro* XIV, [12]: [*In mg int*: Omnes stabimus ante tribunal Christi, etc.], *2Cor* V, [10]: «Itaque unusquisque nostrum, etc. [pro se rationem reddet Deo]». Sed numquid parvuli, qui nihil mali vel boni fecerunt, comparebunt ibi? Sic, quia ex eis iudicabitur diligentia vel necligentia adulatorum circa baptismum eorum. *Psal* LXIV, [3]: «Ad te, omnis caro veniet».

De secundo, singulorum merita et demerita, libris conscientiarum apertis, omnibus nota erunt: *Dan VII*, [10]: «Judicium sedit et libri aperti sunt». O quot et quanta mala secreta tunc confusibiliter revelabuntur, *Lu VIII*, [17]: «Non est occultum, etc. [quod non manifestetur]». Ideo *Ps XXXI*, [1]: «Beati quorum remisse sunt iniquitates, etc.», scilicet per penitentiam, quia talibus nulla erit confusio.

De tertio, [*in mg ext*: Tribunal Christi erit supra Vallem Iosaphat, que est inter Ierusalem et montem Oliveti. Ratio: ut] ubi fuit Ihesus injuste iudicatus, ibi justus iudex omnium ostendatur, *Ioelis III*, [1-2]: «Ecce in diebus illis, etc. [congregabo omnes gentes et deducam eas in vallem Iosaphat]». Ibi, ergo, ante tribunal Christi erimus omnes, *Ro XIV*, [10]: «Omnes stabimus ante tribunal Christi». Queritur quomodo illuc portabuntur. Respondeo: tam boni quam mali per ipsos bonos angelos. De bonis, *Mt XIII*, [27]: «Tunc [Filius hominis] mittet angelos suos, etc. [Et congregabit electos suos a quatuor ventis]»; de malis, *Mt XIII*, [40-41]: «Sic erit in consummatione seculi. Mittet Filius hominis, etc. [angelos suos, et colligent de regno eius omnia scandala et eos qui faciunt iniquitatem]». Sed boni honorabiliter et gloriose, mali confusibiliter et dolorose.

De quarto queritur: in bene vel male operando, operatio anime deliberantis precedat oportet corporis exequentis, *Mt XXVI*, [41]: «Spiritus quidem pro[mptus est], etc.»; ideo, recte anima primo fuit remunerata sine corpore in iudicio particulari post mortem, sed in generali convenienter «oportet corporale hoc induere in corruptionem, etc.», *1Cor XV*, [53].

11.

Dirigite viam Domini. Io I, 23

FERIA SECUNDA [post dominicam IV adventus]

PE, San Domenico, 477, f. 11r (44)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 14r

Pro intellectu thematis, nota secundum geometriam quod «rectum est cuius medium non exit seu deviat ab extremis»; Christus autem dicit: «Ego sum alpha et omega, etc.», *Apoc I*, [8]. Via ergo Domini, scilicet, ipsa vita hominis est recta, «quia a Deo exivit et ad Deum vadit», *Job XIII*, [3]; ideo dicitur nobis: «Dirigite viam Domini». Nota ad hoc *Ysa XL*, [3] et *Lu III*, [4]: «Parate viam Domini, rectas facite semitas eius, omnis vallis implebitur, et omnis mons et collis humiliabitur, et erunt prava (?) in directa et aspera in vias planas, etc.». [*in mg ext* Solus Iohannes allegando Ysaia mutat verbum, dicendo: 'Dirigite'; ponit enim intellectum presuppositum, aliquid explicitum, nam directio vie presupponitur eius preparationi.] Quinque clause sunt mystice exponende:

Prima: «Parate viam Domini, rectas facite semitas eius»: nota, via Domini est ipsa communis observantia preceptorum necessaria ad salutem; semite sunt perfectionis consilia voluntaria, quibus expeditius itur; via est paranda per penitentialem correctionem, semite sunt rectificande per celestem intentionem. *Ps XXIV*, 4-5): «Vias tuas, Domine, etc., [demonstra mihi, et semitas tuas edoce me], dirige me, etc. [in veritate tua].»

Secunda: «Omnis vallis implebitur». Nota: quia ad valles descendunt aqua et immunditie, ideo significantur persone carnales, sed implende sunt interius timorosis cogitationibus et exterius (*in mg.*: sanctis) operibus. *Ps* LXXII, [10]: «Convertere populus meus hic, etc.».

Tertia: «Omnis mons et collis humiliabitur». Nota: mons est persona superba in spiritualibus, collis est superbiens pro bonis temporalibus; (*in mg.*: in talibus non quiescit Christus). *Cant* II (8): «Et ecce iste venit saliens, etc.»; ergo: «Quanto magnus es, humilia, etc.», *Eccli* III, [20].

Quarta: «Erunt prava in directa». Nota: prava et tortuosa sunt corda, verba et opera seu negotia avarorum, serpentine enim et vulpine incedunt, contra quos, *Deut* XXXII, [5]: «Generatio prava atque perversa, etc. [Haecine reddis Domino]»; ergo: «Dirige semitam pedibus tuis, etc. [et omnes viae tuae stabilientur]», *Prov* IV, [26].

Quinta: «aspera in vias planas». Nota: aspera sunt corda, ora et opera invidorum et iracundorum, «quorum os maledictione et amaritudine plenum est, etc.», *Ps* XIII, [3]: ergo, «preparate viam populo, planum facite iter, etc.», *Ysa* LXII, [10].

12.

Ex Aegypto vocavi Filium meum. Mt II, 15

FERIA TERTIA, OCTAVA INNOCENTIIUM

PE, San Domenico, 477, f.14r-v (59)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 23r-v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 112v

Evangelium hodiernum continet duo, scilicet, mortem Innocentium, de qua fuit predicatio in festo eorum; et fugam Christi, de qua nunc videnda sunt tria:

- quando fuit revelata divinitus
- quando fuit executata humanitus
- quando fuit revocata penitus. De isto tertio dicit thema: «Ex Egipto,

etc.».

De primo: «Ecce angelus Domini apparuit in sompniis Joseph, etc.», usque «ad perdendum eum» [*Mt* II, 13]. Occurrit hic duplex questio: prima, quare in sompniis facta est revelatio de re tam grandi? Respondeo: quia divina revelatio requirit in homine quietam mentis recollectionem, sicut in *Vitis Patrum* [f. 14v] ostensum fuit per pelvim plenam aqua, *Ps* XLV, [11]: «Vacate, et videte, etc.». Joseph autem, vigilando circa multa propter puerum et matrem sollicitabatur, *Job* XXXIII, [15]: «Per sompnum in visione noctis, etc. [tunc aperuit aures viro- rum]». Secunda: quare huiusmodi revelatio non fuit facta beate Marie? Respondeo: ad ostendendam principalitatem viri supra uxorem, *Hest* I, [20-22]: «Cuncte uxores, etc., et sciant esse viros principes ac maiores in domibus suis»; *Eph* V, [22]: «mulieres, viris suis subdite sint, etc. [sicut Domino]».

De secundo: «Qui consurgens accepit puerum et matrem eius nocte et secessit in Egiptum» [*Mt* II, 14]. Considerando quanta muno (?) debuit esse in corde Virginis, subito referente Joseph sibi revelationem media nocte, quanta sollicitudo ad fugiendum, quantusque timor in ipsa fuga, singulariter propter tria; sed in singulis data est

sibi consolatio a Deo. Primo, considerando crudelitatem Egiptiorum ad pueros Hebreorum, *Ex* I, [15-18]. Sed arbor, inclinando se ad Virginem in via et fons de radice scaturiens, significavit Egiptios sibi obsequuturos ex corde, *Ps* XVII, [45]: «Populus quem non cognovi servivit mihi, etc. [in auditu auris obedivit mihi]». Secundo, considerando eorum carnalitatem, *Gen* XII, [14-19] de uoxore (!) Abraham; sed, secundum JERONIMUM aspectus Virginis fugabat affectum libidinis, *Eccli* XXIV, [23]: «Ego quasi vitis, etc. [fructificavi suavitatem odoris; et flores mei fructus honoris et honestatis]». Tertio, considerando eorum infidelitatem, quia erant pessimi ydolatre. Nota hic secundum MAGISTRUM *Hystoriarum* quomodo ad vaticinium Jeremie eos reprehendentis de ydolatria, fecerunt ymaginem puellae puerum gestantis, quam secrete adorabant. Sed ingrediente Domino Egiptum, omnia ydola corruerunt, *Ysa* XIX, [1]: «Onus Egipti, etc. [Ecce Dominus ascendet super nubem levem, et ingradietur Aegyptum, et commovebuntur simulacra Aegypti a facie eius]».

De tertio: «Et erat ibi usque ad obitum Herodis» [Mt II, 15], scilicet per septem annos, secundum MAGISTRUM *Hystoriarum*; «Defuncto autem Herode», etc. *Mt* II, [19]. Quare voluit fugere? Responsio est ut nos instrueret juxta illud *Ro* XII, [19]: «Non vos defendentes, carissimi, etc.». Quare per tantum tempus voluit exulare? Responsio: ut ab huius mundi exilio, septiformi propter septem etates et propter septem peccata, homines revocaret ad patriam: *Os* XI, [1]: «Sicut mane pertransit, etc. [...et ex Aegypto vocavi filium meum]».

13.

Per aliam viam reversi sunt in regionem suam. Mt II, 12
SABBATO [post Epiphaniam]

PE, San Domenico, 477, f. 15r (63)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 25r

BAV, Vat. lat., 7730, f. 23r.

Nota primi parentes nostri per triplicem malam viam venerunt de patria paradisi in hanc vallem miserie et lacrimarum. Sed Christus ordinavit ac demonstravit nobis e contrario triplicem viam bonam, per quam in patriam revertamur, ut sic de nobis dicatur: «Per aliam viam, etc.».

Prima mala via parentum primorum fuit superbia, divinam scientiam appetendo, ut patet *Ge* III, [5]. Contra istam, Christus ordinavit primam viam bonam, scilicet, baptismalem innocentiam in parvulis et ignorantibus, *Ysa* XXV, [8]: «Erit ibi semita et via, etc. [et via sancta vocabitur... haec erit vobis directa via]».

Secunda fuit inobedientia, rem prohibitam concupiscendo, *Ge* III, [6]. Contra istam est via bona, scilicet, generalis obedientia in perfectis hominibus, *Ps* CXVIII, [33]: *Legem pone mihi Domine viam iustificationum tuarum, etc.*».

Tertia fuit gula, cibum delectabilem vescendo; patet *Ge* III, [6]. Contra istam est ordinata via bona, scilicet penitentialis abstinencia, in cunctis peccatoribus, *Mt* VII, [14]: «Arta est via que ducit ad vitam, etc.».

14.

Ego a te debeo baptizari. Mt III, 14

FERIA QUINTA, OCTAVA EPIPHANIE

PE, San Domenico, 477, f. 16r (68)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 26r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 24v.

Nota quinque effectus seu efficacias perutiles baptismi quo baptizamur:

Mundat purissime

Ornat pulcherrime

Gignit dignissime

Locat altissime

Salvat plenissime. Ergo, merito dicitur Christo: «Ego a te debeo baptizari».

De primo: Baptismus mundat animam ab omni culpa et reatu, tam originalis quam actualis peccati, *Za* XIII, [1]: «In die illa erit fons patens, etc.». In omnibus baptizatis baptismi Christi, sive adultis sive parvulis, in ecclesia sollempniter baptizatis, sive alias, imprimatur indelebiter pulcherrimus character, Christi nominis expressivus, *Apoc* XIV, [1]: «Vidi, et ecce angelus stabat supra montem Sion, etc. [et cum eo centum quadraginta quatuor milia, habentes nomen ejus et nomen Patris eius scriptum in frontibus suis]».

De secundo: (*In mg ext*: Ad modum juristarum, recitato evangelio quasi casu legis, queruntur quinque juxta distinctionem).

De tertio: Baptismus est quedam regeneratio mirabilis, per quam homines efficiuntur filii Dei, *1Jo* III, [1]: «Videte qualem caritatem, etc. [dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur et simus]».

De quarto: Per baptismum, anime introducuntur in celum, cum tamen omnibus non baptizatis clausa sit janua, *1o* III, [5]: «Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit, etc. [ex aqua et Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei]».

De quinto: Etiam in parvulis post baptismum decedentibus intellectus impletur clarissima cognitione, voluntas ordinatissima dilectione, et mens totali perfectione: *Ti* III, [5]: «Non ex operibus justitie, que fecimus nos, etc. [...salvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovationis Spiritus Sancti]».

Omnes isti effectus fuerunt figurati in baptismatione Christi: primus ibi: «Venit Ihesus a Galilea in Jordanem, etc.» [*Mt* III, 13]. Tunc quandam vim spiritualem contulit aquis tactu sue mundissime carnis; secundus ibi: «Ego a te debeo baptizari, etc.» [*ibid.*, 14]. Johannes, cum iam mundatus fuisset in utero matris, ornatum baptismalis characteris petebat; tertius, quando adveniente Spiritu Sancto, etiam vox Patris intonuit: «Hic est Filius meus dilectus, etc.»; [*ibid.*, 17]; quartus, quando baptizatus Ihesus, confestim ascendit de aqua, et ecce aperti sunt ei celi; quintus ibi: «Sic decet nos implere omnem justitiam» [*ibid.*, 15].

15.

Unicuique Deus divisit mensuram fidei. Ro XII, 3

SABBATO [ante dominicam primam post octavas Epiphanie]

PE, San Domenico, 477, f. 16r-v (70)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 26v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 25r.

Nota quatuor que mensurate dantur divinitus:

- fides evangelicalis
- gratia spiritualis
- pena infernalis
- gloria celestialis.

De primo: quia veritates fidei catholice humano intellectu comprehendi non possunt, propterea ne erretur, sub certis articulis est data conveniens mensura fidei, scilicet, in *Simbolo Apostolorum*; *Ro XII*, [3]: «Dico... omnibus qui sunt inter vos: non plus sapere, etc. [unicuique sicut Deus divisit mensuram fidei]».

De secundo: juxta diversas hominum dispositiones, diversimode infunditur gratia divinitus. Exemplum de splendore et calore solis, *Eph V*, [7]: «Unicuique enim data est gratia, etc.».

De tertio: a quolibet justo iudice «pro mensura peccati erit et plagarum modus», ut dicitur *Deut XXV*, [2]. Quia ergo in peccato est aversio a Deo et inordinata conversio ad creaturam, ideo in pena est privatio divine visionis et cruciatio ignis corporalis, *Ysa XXVII*, [8]: «In mensura contra mensuram, etc.».

De quarto: quia quadrupliciter meremur per gratiam in hoc mundo, scilicet, cogitatione, locutione, operatione et toleratione, ideo quadrupliciter premiamur iuxta illud *Lu VI*, [38]: «Mensuram bonam et confertam, etc. [et coagitatam et supereffluentem dabunt in sinum vestrum]».

16.

Oculus tuus nequam est quia ego bonus sum. Mt XX, 15

DOMINICA SEPTUAGESIME

PE, San Domenico, 477, f. 17v (78)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 29v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 27r.

Pro nostra hedificatione tria notavi in evangelio declaranda:

- Divina vocatio per gratiam
- Benigna retributio per gloriam

Humana emulatio per invidiam. De hoc tertio reprehendit Dominus hominem, dicens: «Oculus tuus nequam est, etc.».

Primum, in principio usque ibi: «Cum sero autem factum esset» [*Mt XX*, 1-7] exclusive, ubi misterium ostenditur, quod in omni etate hominis Deus vocat ad se aliquos per gratiam. Hora vero prima hominis est pueritia, tertia adolescentia, sexta juvenus, nona virilitas, undecima senectus, *1Ptr V*, [10]: «Deus omnis gratie vocavit vos, etc.» (*In mg int*: «Tamen, bonum est viro cum portaverit iugum, etc.»), *Tren III*, [27])

Secundum, ibi: «Cum sero autem factum esset, etc.» , usque: «et ipsi singulos denarios» [*Mt XX*, 8-10], ubi misterium: per denarium ostenditur gloria paradisi, nam in Scriptura innuitur visio plenissime sapientie, in figura regis inclusa fruitio

omnimode affluentie; in circulatura, comprehensio perpetue indeficientie. Hec tria premia glorie correspondent tribus virtutibus theologicis, quibus meremur per gratiam: «Gaudete ergo et ex[ul]tate, etc.», *Mt V*, [12].

Tertium, ibi: «Et accipientes murmurabant, etc.» usque: «an oculus tuus nequam est quia ego bonus sum?» [*Mt XX*, 11-15]. Non est intelligendum quod in celesti patria sit emulatio invidie inter beatos, sed in presenti vita est huiusmodi nequitia inter homines, *Eccle IV*, [2]: «Contemplatus sum omnes labores hominum, etc.». Ad ostendendum nequitiam oculi invidi, nota exemplum de illo qui petivit unum oculum sibi eripi, ut alter perderet duos.

17.

Sic currite ut comprehendatis. 1Cor IX, 34
SABBATO [ante Sexagesimam]

PE, San Domenico, 477, f. 18v-19 (84)
BAV, Vat. lat. 4375, f. 31v
BAV, Vat. lat. 7730, f. 28r.

Currere est facere magnos passus et cum festinatione. Sic spiritualiter currere dicitur qui magna facit opera virtuosa et cum diligentia ac fervore cordis, *Ps CXVIII*, [32]: «Viam mandatorum tuorum curram, etc.». Ad huiusmodi ergo cursum monemur in themate: «Sic currite, etc.»

Qualiter autem est fiendum, ostenditur *Hebr XII*, [1]: «Deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum, per patientiam curramus aspicientes in Ihesum, qui in dextera Dei sedet». Nota quinque clausulas:

Prima: «Deponentes omne pondus»: non potest bene currere honeratus: ideo deponere debemus a nobis illa gravissima honera, de quibus *Ps XXXVII*, [3]: «Iniquitates mee supergressae sunt, etc. [caput meum]»; (*In mg ext: Ps LVIII*, [5]: «Neque iniquitas mea neque peccatum, etc. [meum, Domine: sine iniquitate cucurri et direxi]»).

Secunda: «Et circumstans nos peccatum». Currrens per viam strictam circumstantibus vepribus retinetur aliquando et impeditur. Sic multi, familiaritatibus mundanis; ideo [f. 19r] *Ps II*, [3]: «Disrumpamus vincula eorum, etc.». *Gal V*, [7 i 13]: «Currebatis bene: quis vos impedit?», subditur «utinam abscindantur qui vos conturbant».

Tertia: «Per patientiam curramus». Currrens ad bravium non dimittit cursum (*in mg: propter*) scrupulos in via occurrentes aut spinulas; sic patienter tolerande sunt irrisiones malorum, detractiones et huiusmodi punctiones, *Hebr X*, [36]: «Patientia vobis necessaria est, etc. [ut voluntatem Dei facientes, reportetis promissionem]».

Quarta: «Aspicientes in Ihesum». Item currentes, unus excitatur et animatur exemplo alterius. Quanto ergo magis nos, exemplo Ihesu Christi? De quo *Ps XVIII*, [6]: «Exultavit ut gigas ad currendam viam, etc.»; (*In mg int: Cant I*, [3]: «Trahe me, post te curremus, etc.»).

Quinta: «Qui in dextera Dei sedet». Omnes currentes in stadio respiciunt ad illum qui tenet bravium in fine stadii, volentes illud consequi. Bravium nostre

expectationis est corona glorie in manu Christi, *2Tim* IV, [8]: «In reliquo, reposita est mihi corona, etc. [justitiae, quam reddet michi Dominus in illa die justus iudex]». Ideo *Philip* III, [13 i 14]: «Que quidem retro sunt obliviscentes, etc. [...ad destinatum prosequor, ad bravium supernae vocationis Dei in Christo Iesu]».

18.

Ihesu, fili David, miserere mei, Lc XVIII, 38

FERIA SECUNDA [post dominicam Quinquagesime. *In mg ext*: Vide sermonem 410]

PE, San Domenico 477, f. 20v (93)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 34r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 30v.

Propria et convenientissima pro nobis in hoc mundo est misericordia. Ratio est propter multiplices miseras in quibus sumus, *Job* XIV, [1]: «Homo natus de muliere, etc. [brevis vivens tempore, repletur miseriis multis]»; ergo, conveniens est valde petitio thematis: «Ihesu, fili David, miserere mei».

Nota ergo in *Psalterio David* novem versus incipientes per ‚Miserere‘ contra novem miseras nostras, quarum tres sunt anime, tres corporis, tres vite.

Prima miseria anime est inefficacia orandi: et hoc propter aggravationem corporis corruptibilis; ideo *Ps* IV, [2]: «Miserere mei et exaudi orationem meam». Secunda, inconstantia perseverandi: sicut infirmus incipiens convalescere non potest se diu sustinere; ideo *Ps* VI, [3]: «Miserere mei, Domine, quoniam infirmus, etc.». Tertia, impotentia elevandi: sicut miles armatus cadens non se potest elevare; ideo *Ps* IX, [14]: «Miserere mei, Domine, vide humilitatem, etc. [meam de inimicis meis]».

Prima corporis, tribulatio naturalis: sicut si quis haberet quatuor serpentes in ventre, ita quatuor contrariis qualitatibus naturaliter perurgetur, ideo *Ps* XXX, [10]: «Miserere mei, Domine, quoniam tribulor, etc.». Secunda, mors judicialis: sicut qui, condemnatus ad mortem, super quadrigam velocissime ducitur ad patibulum; ideo *Ps* L, [3]: «Miserere mei, Domine, secundum magnam, etc.». Tertia, persecutio humanalis: quia ad invicem nos molestamus (*In mg int*: Exemplum de demone in ista... ..); ideo *Ps* LV, [2]: «Miserere mei, Deus, quoniam conculcavit, etc. [me homo; tota die impugnans, tribulavit me]».

Prima vite, defectus amicitie: et in temporalibus et in spiritualibus; ideo *Ps* LVI, [2]: «Miserere mei, Deus, miserere mei, etc.». Secunda, habundantia tristitie: ex propinquitate fornacis infernalis ascendit ad nos huiusmodi fumus; ideo *Ps* LXXXV, [3]: «Miserere mei, Domine, quoniam ad te clamavi, etc. [tota die: laetifica animam servi tui]». Tertia, multitudo contumelie: quia et publice et occulte nos invicem contemptibiliter infamamus; ideo *Ps* CXXII, [3-4]: «Miserere nostri, Domine, miserere nostri, etc. [quia multum repleta est anima nostra, opprobrium abundantibus et despectio superbis]».

19.

Ita, Pater, quoniam sic fuit placitum ante te. Mt XI, 26

FERIA QUINTA [post dominicam III quadragesime], de beato Matthia

PE, San Domenico, 477, f. 23v-24r (110) (*In mg*: Item 205)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 115v.

Secundum veram philosophiam et sanctam theologiam, omnium rerum et actionum, tam naturalium quam meritoriarum, prima et principalis causa est beneplacitum divine voluntatis; alie quidem res (?) sunt [f. 24r] intermedie et quasi dispositive; hoc faciliter potest (*in mg*: videri per similitudinem in horologio, quo, omnium motorum causa tandem reducitur in medium seu gubernationem horologii. Similiter potest) deduci in naturalibus de quocumque: effectum querendo, gradatim causam quere, donec perventum sit ad placitum divine voluntatis, cuius non est causa, *Job* I, [21]: «Sicut Domino placuerit, etc.». Item, etiam potest fieri deductio in effectibus meritoriis, *Ps* XVII, [20]: «Eduxit me in latitudinem et salvum me fecit, quoniam voluit me». *2Reg* XXII, [20], dicitur: «Quia placui ei». Juxta hanc ergo regulam, tam philosophicam quam theologicam, tota causa sanctitatis et maxime perfectionis beati Matthie referenda est ad Deum, dicendo: «Ita, Pater, quoniam sic, etc.». Nota, ergo, in hoc apostolo divini beneplaciti sex effectus laudabiles, qui sunt: pueritia gratiosa,

- adolescentia virtuosa,
- discipulatus dominicus,
- apostolatus evangelicus,
- predicatio fructuosa,
- passio gloriosa.

Ffiat prosequio de hiis, inserendo moralitates iuxta congruentiam auditorum.

20.

Venit in me spiritus sapientiae. Sap VII, 7

FERIA SECUNDA [post dominicam IV quadragesime] de beato Thoma

PE, San Domenico, 477, f. 25r. (122)

Reperio quod spiritus sapientie, qui est Spiritus Sanctus, quinque fecit huic sancto, quia per eum fuit

- Premostratus per certam revelationem
- Inspiratus ad sanctam religionem
- Roboratus contra fortem temptationem
- Elevatus in grandem perfectionem
- Premiatus per altam fruitionem.

De primo: consuevit divina sapientia venturum sanctum aliquando pro mundi generali illustratione seu reformatione verbis aut signis preostendere. Patet in *Lege nature de Noe*, *Ge* V, [29]: «Vocavit nomen eius Noe, dicens: 'iste consolabitur', etc. [nos ab operibus et laboribus manuum nostrarum]». Item, in *Lege scripture de Moyse* quando infantulus projecit coronam pharaonis in terram, secundum **MAGISTRUM HYSTORIALEM**. Item, pro *Lege gratie de Johanne Babtista*: «*in mg*: spiritu scientie replebitur, etc.», *Lu* I, [15]. Nota de hoc sancto prenuntiationem

heremite et inventionem *Salutationis angelice* in manu: *Ps* XX, [4]: «Prevenisti eum in benedictionibus dulcedinis, etc.».

De secundo, nota eius ingressum ad Ordinem, juxta illud: «Simile est regnum celorum homini negotiatori, etc.», *Mt* XIII, [45].

De tertio, nota eius victoriam, quam habuit contra germanos, matrem, sororem et puellam impudicam, *Ps* XCIII, [16]: «Quis consurget mihi adversus malignantes, etc.».

De quarto, nota eius eminentem scientiam et vite sanctimoniam per aliqua miracula breviter: *Io* XIII, [17]: «Si hec scitis, etc. [beati eritis, si feceritis ea]».

De quinto, nota eius felicem transitum, juxta illud: «In medio ecclesie aperuit os ejus, etc.», *Eccli* XV, [5] capitulo.

21.

Quomodo hic litteras scit, cum non didicerit? *Io* VII, 15

FERIA TERTIA [post dominicam IV quadragesime]

PE, San Domenico, 477, f. 25r (123; In mg: 457)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 48r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 41r.

In evangelio hodierno Christus determinat tres questiones, quas judei malitiose faciebant de ipso:

- prima, de eius scientia incomprehensibili
- secunda, de eius potentia incomparabili
- tertia, de eius clementia inextimabili.

Prima questio est thema propositum: «Quomodo hic, etc.». Nota quod eius scientiam malitiose attribuebant demoni, quasi haberet familiarem spiritum malignum, *Job* X, [20]: «Demonium habet et insanit: quid eum auditis?»; non sic *Ysa*: «Requiescet super eum spiritus Domini, etc. [spiritus sapientiae et intellectus... spiritus scientiae et pietatis]», *Ysa* XI, [2]. Huiusmodi questionem Christus benigne determinavit, dicens: «Mea doctrina, etc. [non est mea, sed eius qui misit me]», *Io* VII, 16]; consequenter ostendit unde procedebat mala determinatio eorum, cum dicit: «Si quis voluerit, etc. [voluntatem eius facere, cognoscet de doctrina, utrum ex Deo sit... *Io* VII, 17]»: febricitantes non bene iudicant de saporibus, sed sani bene dispositi (*in mg ext: Ps* CXVIII, [103]: «Quam dulcia faucibus meis [eloquia tua]»), *Mich* II, [7]: «Non[n]e verba mea, etc. [bona sunt cum eo qui recte graditur?]» (*in mg int verba illegibilia*).

Secunda, ibi [*Io* VII, 25]: «Nonne hic est quem judei querunt interficere?», quasi dicat, juste et bene, scilicet, propter mirabilem curationem hominis infirmi solo verbo die sabbati, *Job* V, [2-9]. Huiusmodi questionem rationabiliter determinavit Ihesus, ostendens eos non recte iudicare, exemplo circumcisionis, que dabatur sabbato sine solutione Legis, dicens: «Si circumcisionem accipit homo, etc.», usque ibi: «totum hominem sanum feci in sabbato» [*Io* VII, 23]. Moraliter: animam et corpus et substantiam hominis, totum Deus salvat, multiplicat et conservat, si festum quiete servetur, *Ysa* LVIII, [13-14]: «Si averteris a sabbato pedem tuum, etc. [...tunc delectaberis super Domino]». Alias *Jer* XVII, [27]: «Si non

audieritis me ut sanctificetis diem sabbati, etc. [... succendam ignem... et devorabo portas Ierusalem, et non extinguetur]».

Tertia, ibi [*Io* VII, 26]: «Nunquid vere cognoverunt principes quia hic est Christus?», quasi dicant, non'. Subditur pro ratione: «Hunc scimus unde sit, etc.» [*ibid.*, 27]. Huiusmodi questionem Christus determinavit distinguendo de humanitate et divinitate sua ... «et me scitis, etc.». Secundum philosophicum dictum, potentia cognoscitiva requirit obiectum in proportionali distantia, ut recte iudicet; patet de visu corporali; ideo presentem Christum non iudicabant Deum, sed absentem, quibus dicitur *Job* VIII, [28]: «Cum exaltaveritis Filium hominis, etc. [tunc cognoscetis quia ego sum]». Nos autem aliter: *Ysa* LV, [6]: «Querite Dominum, dum inveniri potest, etc.».

22.

Unum scio: quia, cum cecus essem, modo video. *Io* IX, 25
FERIA QUARTA [post dominicam IV quadragesime]

PE, San Domenico 477, f. 25r-v (124)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 48v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 41v.

Evangelium hodiernum tria continet principaliter ad nostram edificationem declarandam, scilicet:

Cuiusdam ceci virtuosam illuminationem

Ipsius facti curiosam examinationem

Ihesu Christi gratiosam manifestationem.

De primo, narretur hystoria a principio evangelii usque ibi: «Lavit et venit videns» [*Io* IX, 7]. Misterium: nota septem observata in illuminatione huius ceci. Primo: Christus vidit eum, scilicet, attente respiciendo secundum CRISOSTOMUM: ecce peccati cognitio iuxta illud: «Conversus Dominus respexit Petrum, etc. [...et egressus foras Petrus flevit amare]», *Lu* XXII, [61-62]. Secundo fuit interrogatio de peccato illius: ecce cordis [f. 25v] contritio, iuxta illud: «Quantas habeo iniquitates, etc. [et peccata, scelera mea et delicta mea ostende mihi]», *Job* XIII, [23]. Tertio, expuitur in terra: ecce oris confessio. *Pf* CVIII, [30]: «Confitebor Domino nimis in ore meo». Quarto, fit lutum ex sputo: ecce penitentiae taxatio, iuxta illud *Dent* XXV, [2]: «Pro mensura peccati, etc. [erit et plagarum modus]»; quinto, linitur lutum super oculos: ecce peccatoris animatio ad sustinendam penitentiam: *Ysa* XXXV [3]: «Confortate manus dissolutas, etc. [et genua debilia roborate]». Sexto, dicitur ei: «Vade» [*Io* IX, 7]: ecce penitentiae continuatio, *Eclli* XVII, [25]: «In partes vade seculi sancti, etc. [... non demoreris in errore impiorum; ante mortem confitere]». Septimo, lavatio in natatoria Syloe, id est, ‚Missi‘, scilicet Christi: ecce eucharistiae communio, *Pf* XXV, [6]: «Lavabo inter innocentes, etc. [manus meas, et circumdabo altare tuum, Domine]».

De secundo, dic hystoriam abinde: «Adducunt eum ad phariseos», usque «et eiecerunt eum foras» [*Io* IX, 13-34]. Misterium: Nota quatuor examinationes sanctorum in hoc mundo: prima fuit vitiorum: ecce obloquutiones notorum, *Pf* XLIII [14]: «Posuisti nos opprobrium vicinis, etc. [nostris, subsannationem et derisum

his, qui sunt in circuitu nostro]» (*In mg ext: Ps LXXVIII*, [4]: «Facti sumus opprobrium vicinis nostris, etc.]). Secunda, phariseorum: ecce temptationes demonum, *Eph VI*, [12]: «Non est nobis colluctatio, etc. [adversus carnem et sanguinem: sed adversus principes, et potestates, ... contra spiritualia nequitię in caelestibus]». Tertia, parentum imponentium sibi honus: ecce infirmitates corporum, *Ps XV*, [4]: «Multiplicate sunt infirmitates eorum, etc.». Quarta, principum, qui ejece- runt eum foras: ecce (*in mg* implicationes negotiorum), afflictiones martirum, *Lm VI*, [22]: «Beati eritis cum vos oderint homines, etc. [et cum separaverint vos, et exprobaverint...].».

De tertio, ibi: «Audiuit Ihesus, etc.» usque in finem [*Io IX*, 35-41]. Bene et pie notandum est: iste excommunicatus et anathematizatus et a cunctis ejectus et abhominatus, pauper mendicus: quam sollicitę perquirebat Ihesum, volens sibi adherere et discipulis suis, quod et factum est. Moraliter, juxta illud: «Quoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me, etc. [Dominus autem assumpsit me]», *Ps XXVI* [10].

23.

Participes facti sunt amicitie Dei. Sap VII, 14

SABBATO [ante dominicam de Passione], DIE BEATI GREGORII, DE UNIONE ECCLESIE

PE, San Domenico, 477, f. 26r (127)

Permaxima amicitia Christi ad nos in hoc ostenditur evidenter quod voluit humiliari ut nos exaltaremur, ymo voluit per mortem dividi, ut nos conjungere- mur, *Job XV*, [13]: «Maiorem hac dilectionem, etc. [nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis]». Quia ergo isti duo pape qui nunc president volunt humiliari cedendo suis dignitatibus et dividi ab eis, ut populus christianus uniatur ac digne promoveatur, patet quod «participes facti sunt amicitie Dei».

Nota: non dicuntur 'toticipes', sed 'participes' amicitie Dei: quinque enim partes habuit amicitia Dei ad nos:

– prima fuit propositum firmum hoc faciendi et per suam bullam hoc universis intimavit, *Job X*, [16]: «Alias oves habeo, etc. [quae non sunt ex hoc ovili; et illas oportet me adducere... et fiet unum ovile et unus pastor]»;

– secunda, elegit locum ubi hoc fieret, *Lm XIII*, [33]: «Oportet me hodie et cras, etc. [... quia non capit prophetam perire extra Ierusalem]»;

– tertia ad locum electum convenit, *Mt XX*, [17]: «Ascendens Ihesus Iherosolimam, etc.»;

– quarta, de facto renuntiavit, *Philip II*, [6-7]: «Cum in forma Dei esset, etc. [... semetipsum exinanivit formam servi accipiens]».

– quinto, unitatem complevit, *Eph II*, [13]: «Nunc in Christo Ihesu, vos qui aliquando eratis longe, etc. [facti estis prope in sanguine Christi. Ipse enim est pax nostra, qui fecit utraque unum]».

De hiis quinque partibus solum primam adhuc fecerunt isti duo pape, unde patet quod dixi. Ideo hodie regraciamur Deo, ipsos etiam commendantes juxta illud *Eccli XLVIII*, [11]: «Beati sunt qui te audierunt et qui in amicitia tua decora-

Pasce, quando invitatur ad conversionem, *Cant V*, [1]: «Comedite, amici, et bibite, etc. [et inebriamini, carissimi]». Tropologice: presentis festivitatis bone vite novissimus dies magnus est dies mortis, quando ferventes invitantur ad gloriam, *Pf XLI*, [2]: «Quemadmodum desiderat cervus, etc. [ad fontes aquarum]». Anagoge: totius mundialis festi novissimus dies magnus erit dies iudicii, quando Christus clamabit esurientibus et sitientibus justitiam: «Venite, benedicti patris mei, etc. [possidete paratum vobis regnum]», *Mt XXV*, [34].

25.

Querebant eum iudei interficere. *Io VII*, 1
FERIA TERTIA [post dominicam de passione]

PE, San Domenico 477, f. 26v (130)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 51r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 41r.

Erga Christum dominum tripliciter erant iudei dispositi prout ex textu hodierni evangelii manifeste potest videri:

Quidam erant dure malitiosi

Quidam erant vane ambitiosi

Quidam erant valde meticulosi.

De primis loquitur thema propositum: «Querebant eum iudei interficere». Erga istos Christus tenuit modum divine veritatis, profunde humilitatis, et late caritatis, in hoc, quod dicitur: «Ambulabat Ihesus in Galilea[m], etc. [non enim volebat in Iudaeam ambulare, quia quaerebant eum Iudaei interficere]» [*Io VII*, 1]. Veritatem divinam servavit expectando illud tempus, de quo *Ex XII*, [6]: «Servabit agnum usque ad decimum quartum diem mensis primi, etc.»; humilitatem monstravit persecutores declinando, *Prov XX*, [3]: «Honor est homini qui separat se a contentionibus, etc.»; caritatem latam propalavit, furorem inimicorum per absentationem extinguendo, *Prov XXVI*, [20]: «Cum defecerint lingua, extinguetur ignis».

De secundis, ibi [*Io VII*, 2-9]: «Erat autem proximus dies, etc.», usque «ipse mansit in Galilea». Galilea interpretatur 'rota volubilis', cuius prima parte depressa, statim posterior elevatur. Sic Christus cuilibet operationi humane humilitatis statim iungebat opus divine magestatis: patet, discurrendo ab eius nativitate usque ad resurrectionem. Moraliter quedam: nam vigilia debet precedere festum (*in mg ext*: et humilitas exaltationem, *1Ptr V*, [6]: «Humiliamini, etc. [igitur sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore visitationis]»), *Lu VI*, [21]: «Beati qui nunc esuritis, etc. [quia saturabimini]». E converso faciunt multi. Nota exemplum de divite et Lazaro, *Lc XVI*, [19-31]; ergo, *ibid.*, *VI*, [25]: «Ve vobis, qui saturati estis, etc. [quia esurietis]».

De tertiis, ibi [*Io VII*, 10-24]: «Ut autem ascenderunt fratres eius, etc.», usque in finem. Sed numquid huiusmodi credentes, metu veritatem fidei occultantes, peccabant? Certe, sic. CRISOSTOMUS: «In veritatem quis peccat aut ipsam veritatem in mendacium commutando, aut veritatem tacendo, aut ipsam non defendendo»: de primo, *Rom I*, [25]: «Commutaverunt veritatem Dei in mendacium, etc.»;

ti sunt». Pro quatuor autem partibus que restant ad completam unitatem attente orandum est (*in mg*: ne per triginta annos habeamus unamquamque expectare sicut primam), propter difficultates que possunt occurrere.

Difficultas secunde partis potest considerari in divisione regni Israel et Iuda, quia nec Israel volebat venire in Iherusalem sub dominio Jude, nec Iuda in Bethel sub dominio Israel, *3Reg XII*, [12-19].

Difficultas tertie partis considerari ex periculis contingentibus in anno jubilei.

Difficultas quarte ex separatione domus Israel a David sub Siba, filio Bochri, *2Reg XX*, [1-2].

Difficultas quinte patet ex divisionibus multarum electionum precedentium, tempore unionis populi christiani; quanto ergo magis, etc.

Ideo, diligenter est orandum, juxta illud: «Participes Christi effecti sumus, etc. [si tamen initium substantiae ejus usque in finem firmum retineamus]», *Hebr III*, [14].

24.

Adhuc modicum tempus vobiscum sum. Io VII, 33
FERIA SECUNDA [post dominicam de Passione]

PE, San Domenico 477, f. 26r-v (129; *in mg*: 461)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 50v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 44r.

In evangelio hodierno quatuor describuntur acta hoc tempore inter dominum Ihesum et judeos majores et minores:

- primo, majorum magna perversitas
- secundo, Christi grata benignitas
- tertio, minorum lata ignorantia
- quarto, Christi alta sapientia. De secundo istorum loquitur thema propositum.

Primum, ibi [*Io VII*, 32]: «Miserunt principes et pharisei ministros ut apprehenderent Ihesum». Moraliter: adhuc hodie Christus capitur a christianis sicut agnus a lupis, ore et dentibus, scilicet per enormes jurationes, blasffemias et huiusmodi. *Ps LVI*, [5]: «Filii hominum, dentes eorum, etc. [arma et sagittae, et lingua eorum gladius acutus]». Sed perversitas est dominorum [f. 26v] non corrigentium, *Rom I*, [32]: «Qui talia agunt, etc. [digni sunt morte]».

Secundum, ibi [*Io VII*, 33-36]: «Dixit ergo eis Ihesus, etc.», usque «non potestis venire». Moraliter, juxta illud: «Querite Dominum dum inveniri potest, etc.», *Ysa LV*, [6].

Tertium, ibi [*Io VII* [35]: «Dixerunt ergo judei, etc.», usque «et docturus gentes». Ignoranter prophetaverunt juxta illud *Ysa XLIX*, [6]: «Et dixit Dominus: parum est ut sis mihi servus, etc. [...Ecce dedi te in lucem gentium ut sis salus mea usque ad extremum terrae]». Qualiter autem Christus docturus erat gentes ostenditur in epistola hodierna *Jone III*, [4-10].

Quartum, ibi [*Io VII*, 37-39]: «In novissimo autem die, etc.», usque in finem. Allegorice: presentis penitentialis festivitatis novissimus dies magnus est dies

de secundo, ibi [*Rom* I, 18]: «Revelatur ira Dei de celo, etc. [super omnem impietatem, et iniustitiam hominum eorum, qui veritatem Dei in iniustitia detinent]»; de tertio, *Prov* VIII, [7]: «Veritatem meditabitur guttur meum, etc. [et labia mea detestabuntur impium]».

26.

Lucerna fulgoris illuminabit te. Lu XI, 36

EODEM DIE [lunae post Ramos Palmarum], DE BEATO BENEDICTO

PE, San Domenico, 477, f. 27v (137)

BAV, Vat. lat. 7730, f. 115v.

Nota tria in beato Benedicto juxta verba thematis propositi, que sunt:

- condició personal, quia lucerna
- perfecció spiritual, quia lucerna fulgoris
- dilecció fraternal, quia illuminabit te.

De primo: in beato Benedicto quasi in lucerna fuit: cera resolubilis, eius caro penitentiis macerata; bombax albus, eius spiritus mundissimus; lumen, gratia divina: *P* CXXXI, [47]: «Illuc perducam cornu David, paravi lucernam Christo meo».

De secundo: nota (*in mg*: secundum beatum ...): «Lucere tantum, vanum est; ardere tantum, parum est; nec lucere neque ardere, perversum est; lucere autem et ardere perfectum est». Hoc erat in beato Benedicto, ideo dicitur 'lucerna fulgoris'. *Job* V, [35]: «Ille erat lucerna ardens et lucens».

De tertio: nota virtutes eius (*in mg*: scilicet, quatuor morales et tres theologales), quibus quasi radiis clarissimis illuminavit, *Eph* III, [8-9]: «Mihi... data est gratia hec, in gentibus.... illuminare omnes in Deo, qui omnia creavit».

27.

Christus passus est pro nobis. 1Ptr II, 21

FERIA SEXTA PARASCEVES

PE, San Domenico, 477, f. 28r (141)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 55r

BAV, Vat. lat. 7730 f. 47v.

Nota sex puncta in Christi passione, juxta sex que fuerunt in humana prevaricatione, unde patet quod dicit thema: «Christus passus est pro nobis». In passione enim Christi sunt ista consideranda:

- Reffectio amicabile (*in mg* Reffecció social)
- Ligatio despicabilis (*in mg* Ligació corporal)
- Dampnatio judicialis (*in mg* Dapnació humanal)
- Compassio virginalis (*in mg* Compassió amical)
- Mors valde dolorosa (*in mg* Deffunció temporal)
- Sepultura gloriosa (*in mg* Sepelició terrenal).

Ratio primi: quoniam Adam cum sua sponsa virgine, scilicet Eva, refectionem habuit in peccato, *Gen* III, [6], ideo Christus cum sua ecclesia, scilicet societate apostolica, reffici voluit instante passione. Auctoritas *Ex* XII, [8]: «Edent carnes nocte illa assas igni, etc.». Practica: Nota de cena Christi, in qua creditur fuisse virgo Maria.

Ratio secundi: quoniam homo comedens vetitum ligatus fuit vinculis peccatorum, ideo Christus, etc. Auctoritas: *Tre* IV, [20]: «Spiritus oris nostri, Christus Dominus, etc. [captus est pro peccatis nostris]». Practica: Nota Christi captionem in orto.

Ratio tertii: quoniam homo per peccatum subiectus fuit corruptibiliter quatuor elementis; ideo Christus quatuor iudicibus fuit dampnabilis presentatus. Auctoritas: [f. 28v] *P*; II, [2]: «Astiterunt reges terre, etc. [et principes convenerunt in unum adversus Dominum et adversus Christum eius]». Practica: Nota usque ad sententiam diffinitivam per Pylatum.

Ratio quarti: quoniam non solus homo, sed etiam mulier punita est per peccatum, ideo etiam beata Virgo, etc. Auctoritas *Tob* X, [4]: «Flebat igitur mater eius, etc. [irremediabilibus lacrymis atque dicebat: Heu, heu me, fili mi...]». Practica: Nota compassionem beate Virginis, usque ad exitum Christi in Monte Clavarie (!) exclusive.

Ratio quinti: quoniam homo per peccatum etiam mortem incurrit, ideo Christus, etc. Auctoritas *Ysa* LIII, [11-12]: «Justificabit ipse iustus servus meus multos, et iniquitates eorum ipse portabit..., eo quod tradidit in mortem, etc.». Practica: Nota eius crucifixionem usque ad expirationem.

Ratio sexti: quoniam homo per peccatum revertendus erat in terram, *Gen* III, [19], ideo Christus intra terram sepeliri voluit. Auctoritas: *Isa* XI, [10]: «In die illa erit radix Iesse, etc. [... et erit sepulchrum eius gloriosum]». Practica: Nota Christi sepulturam usque ad redditum beate virginis in Iherusalem.

28.

Surrexit Dominus vere et apparuit Simoni, Lc XXIV, 34

FERIA SECUNDA [post Pascha]

PE, San Domenico, 477, f. 29r (144)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 57v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 49r.

Nota tria signa vere resurrectionis alicuius prius mortui:

Ambulare regulariter

Rasonare socialiter

Manducare integraliter. (*in mg int* Hiis tribus modis Christi vera resurrectio apparuit, juxta verbum thematis).

Ratio primi: corpus mortuum non ita ordinate potest moveri a spiritu extraneo sicut a spiritu proprio formaliter coniuncto. Ideo, *Io* XI, [44], Christus isto signo ostendit veram resurrectionem Lazari dicens: «Solvite eum et sinite eum abire». Nota hic (*in mg ext* in practica) de ambulatione Christi sub forma peregrini, cum duobus discipulis, a principio evangelii usque «ne eum agnoscerent» [Lc XXIV,

13-16]. Moraliter: Quia non credebant, ideo non agnoscebant. In philosophicis, cognoscere interius precedit assensum credulitatis; secus in theologicis: *Ysa VII*, [9]: «Si non credideritis, non intelligetis», secundum Septuaginta interpretes.

Ratio secundi: videmus quod spiritus malignus in arreptis, non rationabiliter, sed confusibiliter loquitur (*in mg ext* sed de existentibus in via fidei, dicitur *Psalmo XXXI*, [7]: «Intellectum tibi dabo, etc. [et instruam te in via hac, qua gradieris]»; *in mg int* Exemplum de rustico obsessa a demone). Ideo de adolescente per Christum suscitato dicitur *Lu VII*, [15]: «Resedit qui fuerat mortuus et cepit loqui». Nota de colloquutione Christi cum illis discipulis, ab illo loco [*Lc XXV*, 28-35]: «Et ait ad illos: qui sunt hii sermones, etc.», usque: «in omnibus scripturis que de ipso erant». Ergo, aliqua hic sunt in persona Christi loquentis ad illos, recitanda (*in mg int Act X*, [43]: «Huic omnes prophete testimonium perhibent, etc.»)

Ratio tertii: cum manducare sit propria operatio animalis viventis, ideo per eam manifeste ostenditur resurrectio ad vitam. Unde, de puella suscitata per Christum dicitur, *Lu VIII*, [55]: «Surrexit continuo et iussit illi dari manducare». Nota hic, ab illo loco «et appropinquaverunt castello, etc.» usque in finem [*Lc XXIV*, 28-35]. Moraliter juxta illud: «Carissimi, diligamus nos invicem, quia caritas, etc. [ex Deo est. Et omnis qui diligit, ex Deo natus est, et cognoscit Deum]», *1Io IV*, [7].

29.

Venit Maria Magdalena annuntians discipulis. Jo XX, 18
FERIA QUINTA [post Pascha]

PE, San Domenico, 477, f. 29v (147)
BAV, Vat. lat. 4375, f. 59v
BAV, Vat. lat. 7730, f. 50.

Evangelium hodiernum recitat gratam apparitionem factam beate Magdalene, circa quam notavi quatuor puncta:

- diligèntia virtual
- confidèntia cordial
- discredèntia humanal
- preeminèntia spirital. Istud quartum ponit thema: «Venit, etc.».

Primum, a principio evangelii usque «nescio ubi posuerunt eum» [*Io XX*, 11-15]. Mystice: quilibet communicans est monumentum Christi, *Ysa XI*, [30]: «In die illa radix Iesse, etc., [... et erit sepulchrum eius gloriosum]»; sed, aperto monumento perdit Christum, male gubernando sensus suos. *Ps V*, [10-11]: «Quoniam non est in ore eorum veritas, cor eorum vanum est, sepulchrum patens etc. [est guttur eorum]», ideo cum laternis querendus est donec inveniatur, *Deut IV*, [39]: «Cum quesieris ibi dominum Deum tuum, etc., [invenies eum, si tamen toto corde quaesieris]».

Secundum, ibi [*Io XX*, 14-15]: «Hec cum dixisset, etc.», usque: «ego eum tollam». Nota: considerabat se posse portare magnum corpus hominis mortui, quod et fecisset, juxta illud *Mc IX*, [22]: «Si potes credere, omniaabilia sunt credenti». Ideo dictum fuit Petro: «Modice fidey, quare dubitasti», *Mt XIV*, [31].

Tertium ibi: «Dicit ei Ihesus: Maria, etc.», usque: «ad Patrem meum». Nota: repulsam passa est, quia discredibat sextum articulum fidei. «Credere enim oportet accedentem ad Deum, etc.», *Hebr XI*, [6]. Tenenda est ergo plene fides catholica, maxime quia secundum THOMAM discredendo unum articulum, nulla fides, sed opinio restat de aliis. *Jac II*, [10]: «Quicumque totam legem observaverit, etc. [offendat autem in uno, factus est omnium reus». Ideo, *1Cor XIII*, [7]: «Caritas omnia credit».

Quartum, ibi [*Io XX*, 17-18]: «Vade autem ad fratres meos, etc.», usque in finem. Magna preeminencia Marie Magdalene notatur hic, juxta illud quod sibi dicitur: «O mundi lampas, etc.».

Circa a[p]parationem huiusmodi est advertendum quod Christus sub triplici forma aliena se demonstravit post resurrectionem, scilicet, peregrini, *Lu ultimo* [XXIV, 15], ortholani hic, et mercatoris, *Jo XXI*, [4-17], quia conversando in hoc mundo fuit peregrinus, predicando ortholanus, moriendo mercator. Sic etiam nos esse debemus.

30.

Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi. Mt XXVIII, 20

FERIA SEXTA [post Pascha]

PE, San Domenico, 477, f. 29v (148; in mg: Vide 392)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 60r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 50v.

In sollempni apparitione Christi, de qua agitur in evangelio hodierno, Christus ostendit se:

- alte gloriosum
- digne poderosum
- late pyatosum
- care amorosum. Et de hoc quarto est thema propositum.

Primum, in principio, usque: «Quidam autem eorum dubitaverunt» [*Mt XXVIII*, 16-17] (*in mg ext*: Magister NICHOLAUS DE LYRA dicit quod hec a[p]paritio fuit illa de qua *1Cor XV*, [6]: «Deinde visus est plus quam quingentis fratribus, etc.»). Mistice in hoc quod Dominus in Galilea, que interpretatur transmigratio, (*in mg int*: et in deserto?) voluit sollempniter apparere discipulis magis quam in Judea, ubi discipuli erant meticulosi, innuitur utilem esse mutationem patrie huius (*in mg int* qui) timore, verecundia, vel etiam occasione peccandi nequeunt bene vivere: *Gen XII*, [1]: «Egredere de terra tua, etc. [et de cognatione tua et de domo patris tui]»; alias, *Pf LIV*, [20]: «Non est illis commutatio, etc. [et non timuerunt Deum]», et *Jer XLVIII*, [11]: «Fertilis fuit Moab, etc. [ab adolescentia sua, et requievit in faecibus suis... et in transmigrationem non abiit]».

Secundum, ibi [*Mt XXVIII*, 18] «Et accedens Ihesus, etc.», usque: «et in terra». Nota: huiusmodi universalis potestas tripliciter competit Christo: per divinam generationem, *Dan VII* [14]: «Potestas eius potestas eterna, etc.»; per humanam incarnationem, *1Paral XXIX*, [11]: «Tua est, Domine, magnificentia et

potestas, etc.»; per meritōriam passionem, *Ps VIII*, [6]: «Minuisti eum paulo minus, etc. [ab angelis]».

Tertium ibi: «Euntes, ergo, etc.», usque «mandavi vobis». Nota ordinem verborum: precedit per cathecismum notitia credendorum, sequitur per baptismum munditia peccatorum, subsequitur per effectum obedientia mandatorum, *Eclli XXIV*, [30]: «Qui baptizatur a mortuo, etc. [et iterum tangit eum, quid proficit lavatio illius?]».

Quartum, ibi [*Mt XXVIII*, 20]: «Ecce ego vobiscum sum, etc. [omnibus diebus usque ad consummationem saeculi]». Hic innuitur continuatio eucharistie usque in finem huius mundi. (*In mg*: Nota figuram de archa testamenti, secundum tria contenta in [e]a, *Hebr IX*, [4]: «Et arcam testamenti, ... in qua urna aurea habens manna, et virga Aaron, quae fronderat, et tabulae testamenti»), et secundum tres di[vis]iones eius, *Ex XXV*, [10-22]. *Jer XXXIII*, [17-18]: «Hec dicit Dominus: non introibit de David vir qui sedeat, etc. [... qui offerat holocausta, et incendat sacrificium, et caedat victimas omnibus diebus]»

31.

Gavisi sunt discipuli, viso Domino. Io XX, 20

DOMINICA IN OCTAVIS PASCHE

PE, San Domenico, 477, f. 30r (150)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 61r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 51r.

Notantur in evangelio tria

Consolatio decem apostolorum copiosa

Obduratio unius vitiosa

Premiatio credentium gloriosa. De primo loquitur thema. Nota ergo a principio evangelii usque «et quorum retinueritis, retenta sunt» [*Io XX*, 19-23], octo gratias collatas per Christum decem discipulis, ex quibus nimirum copiosa in eis fuit consolatio. Quatuor precedentes sunt quasi corporales, alie quatuor sequentes sunt magis spirituales, et in medio ponitur thema designans consolationem eorum ex utrisque copiose resultantem: prima, corporalis presentia, ibi «venit Ihesus»; secunda, presentialis permanentia, ibi «stetit in medio, dicens»; tertia, amicalis benivolentia, ibi «dicit eis: Pax vobis»; quarta, familiaris amicitia, ibi: «ostendit eis manus et latus»; quinta, quieta conscientia, ibi: «dixit ergo eis iterum: Pax vobis»; sexta, magna preeminentia, ibi: «sicut misit me Pater, et ego mitto vos»; septima, justificans gratia, ibi: «insufflavit, etc.»; octava, alta presidentia, ibi: «quorum remiseritis peccata, etc.», *2Cor I*, [5]: «Sicut habundant passiones Christi, etc. [in nobis, ita et per Christum abundat consolatio nostra]».

De secundo, ibi [*Io XX*, 24-25]: «Thomas autem, unus ex duodecim», etc. usque «non credam». Nota quanta bona perdidit propter singularitatem, quia «non erat cum eis quando venit Ihesus», *Omelia de festo sancti Thome*: «Quid dicis amator singularitatis? etc.», *Jude unico*, [19]: «Hii sunt qui segregant semetipsos, etc.».

De tertio, ibi [*Io XX*, 26-29]: «Et post dies octo iterum erant discipuli eius, etc.», usque in finem. Nota: credulitati fidei correspondet pro premio felicitas

paradisi, *1Ptr* I, [8]: «Quem, cum non videritis, etc. [diligitis: in quem nunc quoque non videntes creditis: credentes autem exultabitis laetitia inenarrabili et glorificata]».

32.

Oves habeo quae non sunt ex hoc ovili. *Io* X, 16

DOMINICA PRIMA POST OCTAVAS PASCHAE, IN SOLLEMPNITATE CAPITULI PROVINCIALIS SAONE

PE, San Domenico, 477, f. 31r-v (157).

Prelati dicuntur pastores, quia, sicut cuilibet pastori incumbit cura et custodia circa certas oves et peccora, ita et cuilibet prelato circa certas personas, *Io* X, [14]: «Ego sum pastor bonus et cognosco, etc. [meas et cognoscunt me meae]». Verumtamen, dominus Episcopus huius Civitatis, propter quamplurimos religiosos extraneos nunc presentes hic in sua ecclesia cathedrali, potest dicere verbum thematis. Juxta quem intellectum, in themate notantur tria per ordinem declaranda:

- in religiosis benefica caritas, quia dicuntur ‚oves‘;
- in domino Episcopo magnifica largitas, ibi: «Habeo que non sunt»;
- in hac civitate pacifica unitas, ibi, «ex hoc ovili».

De primo: inter peccora sive animalia, oves sunt valde utiles hominibus, quia dant lanam, lac, carnes et proles. Ideo, *Ex* XXII, [1]: «Si quis furatus fuerit... ovem, et occiderit vel vendiderit..., restituet quatuor oves pro una ove». Applica ad religiosos, concludendo per illud *Io* X, [27]: «Oves mee vocem meam audiunt, etc.».

De secundo, nota quomodo magnificentia et largitas, seu promptitudo voluntatis in dando et operando facit hominem habere per meritum essentielle etiam ea que non sunt sibi possibilia, juxta illud *2Cor* VIII, [11-12]: «Quemadmodum animus promptus est voluntatis, etc. [... si enim voluntas prompta est, secundum id quod habet, accepta est]» (*In mg ext cum signo: Mt* XIII, [12]: «Qui habet dabitur ei, etc.»); de tali dici potest: «Vocat ea que non sunt, etc.», *Rom* IV, [17]). Dicatur hic de promptitudine magnifica et largitate domini Episcopi, concludendo per illud *Philip* IV, [17]: «Requiro fructum habundantem, etc.».

[De tertio]. Ovile est habitatio pecorum pacifice et unite quiescentium sub uno pastore, *Jo* X, [16]: «Vocem meam audient, et fiet unum ovile et unus pastor». Dicendum est hic de pacifica unitate huius nobilis civitatis inter alias Ytalie civitates. Ideo, pro bona conservatione unitatis et pacis attendendum est illud quod dicit Christus, *Io* X, [1]: «Amen, amen dico vobis, qui non intrat per ostium in ovile, etc. [ovium, sed ascendit aliunde, ille fur est et latro]»; ostium est doctrina evangelica, per quam Christus intravit in Ecclesiam; sed fur et latro, id est ‚güelf et ‚gibell‘, aliunde ascendit. Nota quod fertilitas terre conservatur et melioratur ex presentia ovium, sic ex presentia tot et tantorum servorum Dei, *Mt* X, [11]: «In quamcumque civitatem intraveritis, salutate eam, dicentes: Pax huic domui».

33.

Sequimini vestigia eius, qui peccatum non fecit, *1Ptr* II, 21-22

FERIA SECUNDA, IN CAPITULO PROVINCIALI SAONE, AD FRATRES CAPITULARITER

PE, San Domenico, ms 477, f. 31v (158)
BAV, Vat. lat. 4375, f. 63v

Beatus Ambrosius, loquens de adventu Filii Dei per incarnationem, sic ait: «Homo quidem sequendus non erat, etc.». Juxta hoc dictum concluditur thema, ubi tria circa sequelam hanc:

- actus premiabilis, qui precipitur: ‚Sequimini‘;
- typus observabilis, qui ostenditur: ‚Vestigia eius‘;
- modus exemplabilis, qui pretenditur: ‚Qui peccatum non fecit‘.

De primo: Omnis Christi sequela et sola est (*in mg int*: meritoria et) premiabilis: sicut in speculativis, omnis et sola conclusio principii est scientifice demonstrabilis, in practicis, omnis et sola electio prudentie est virtuose commendabilis; (*in mg ext*: et in naturalibus seu phisicis, omnis et sola participatio lucis est clare visibilis). Pro affirmativa: *Io*, VIII, [72]: «Ego sum lux mundi, qui sequitur me, etc. [non ambulat in tenebris]»; pro negativa: *Ps* CXXVI, [2]: «Vanum est vobis ante lucem surgere»; sed Christo jam precedente, dicitur nobis: «Surgite, postquam sederitis, etc. [qui manducatis panem doloris]», scilicet, ipsum sollicitate sequendo. Sed ecce quod pro impossibili concludit Salomon, *Eccli* II, [12]: «Quid est, inquam, homo, etc. [ut sequi possit regem, factorem suum]». Responsio: impossibile est nos Christum sequi per plenam adaequationem, sed possibile et necessarium est ipsum sequi per aliqualem imitationem, sicut stelle solem sequuntur, *Eccli* XXIII, [38]: «Gloria magna est sequi Dominum, etc.». Tamen, sunt quidam sicut stelle erratice, de quibus *Jude* capitulo unico [12-13]: «Hii sunt in epulis suis, etc. [maculae convivantes sine timore... quibus procella tenebrarum servata est in aeternum]».

De secundo, vestigia Christi typice dicuntur eius exempla vivendi, que in via huius mundi, quasi impressa verbo et facto nobis reliquit (*add in mg ext, cum signo*: De quibus *Job* XI, [7]: «Forsitan vestigia Dei compre[hendes] etc.»: incomprehensibilia quidem sunt ad perfectum, sed aliquantulum sunt comprehensibilia. Nota, in pratica, de aliquibus. Moraliter: O quam felix qui potest dicere vere cum) *Job* XXIII, [11]: «Vestigia eius sequutus est pes meus, etc. [Viam eius custodivi et non declinavit ex ea]».

De tertio. Cum peccatum non sit nisi quedam exorbitatio et deviatio a recto tramite vie salutis, ideo «talís decebat ut esset nobis pontifex, sanctus, etc.», *Hebr* VII, [26]. Nota quinque vocabula exclusiva peccati, quibus correspondet numerus quatuor diffinitorum cum Provinciali ad corrigendum peccata fratrum, quasi dicendo unicuique illud *Eccli* XXI, [1]: «Fili, peccasti, etc. [non adicias iterum]».

34.

Haec locutus sum vobis ut non scandalizemini, *Io* XVI, 1

FERIA QUARTA DE TRINITATE

PE, San Domenico, 477, f. 32r (160)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 64v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 53v.

Oratio dominica, de qua requisitus nunc habeo predicare, duo singulariter habet super alias orationes:

– auctoritatem altissimam: ibi: «Hec loquutus sum vobis»;

– utilitatem latissimam, ibi: «Ut non scandalizemini».

De primo, altissime auctoritatis est supplicatio, quam ipsemet summus pontifex et imperator, cui presentanda est, dictavit et ordinavit, *Mt VI*, [9-13] et *Lm XII*, [2-4], unde indubie signabitur per ‚fiat‘, *Pf LXXXVIII*, [35]: «Que procedunt de labiis meis, etc. [non faciam irrita]», (*in mg ext: Ez XII*, [25]: «Ego Dominus, quodcumque loquutus fuero verbum, fiet»).

De secundo, nota septem petitiones in ipsa oratione dominica contra septem scandala peccatorum, de quibus *Mt XVIII*, [7]: «Ve mundo ab scandalis, etc.»: Prima: «Sanctificetur nomen tuum», hec contra superbiam odientium Deum, que in tantum jam ascendit, ut nomen Dei inter christianos contemptibiliter blasfemetur, *Ysa LII*, [5]: «Dominatores populi mei inique agunt, etc. [...] et iugiter tota die nomen meum blasphematur». Secunda: «Adveniat regnum tuum», hec contra avaritiam, que in terrenis tenet affectum hominum occupatum, *Mt VI*, [33] et *Lm XII*, [31]: «Primum querite regnum Dei, etc.». Tertia: «Fiat voluntas tua, etc.»: hec contra luxuriam, que voluntatem carnis facit potius quam Dei, *1Thess IV*, [5]: «Hec est voluntas Dei, etc. [sanctificatio vestra, ut abstineatis vos a fornicatione]»; Quarta: «panem nostrum cotidianum da nobis hodie»: hec est contra gulam, que exquisita appetit, *Eccli XXIX*, [28]: «Initium vite hominis aqua et panis, etc.». Quinta: «Dimitte nobis, etc.»: hec contra iram, que injurias non dimittit, *Mt VI*, [14]: «Si dimiseritis hominibus peccata eorum, etc. [dimittet et vobis Pater vester]». Sexta: «Ne nos inducas in temptationem»: hec contra accidiam, que viam et aditum temptationibus preparat, *Mt XXVI*, [41]: «Vigilate et orate, ut non, etc. [intretis in temptationem]». Septima: «Libera nos a malo, amen»: hec contra invidiam, que perversum (?) malum importat, *Pf XCVI*, [10]: «Qui diligitis Dominum, odite malum, etc.»

35.

Beatus venter qui te portavit. Lc XI, 27

SABBATO [ante dominicam III post octavam pasche]

PE, San Domenico 477, f. 33v (170)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 67r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 56r

Nota in Sacra Scriptura tres auctoritates, quibus virgo Maria beata dicitur:

– prima, propter credentiam divine veritatis;

– secunda, propter custodiam profunde humilitatis;

– tertia, propter obedientiam perfecte sanctitatis. De hoc tertio dicit

thema: «Beatus venter qui te portavit».

De primo, *Lm I*, [45]: «Beata, que credidisti, etc.». Nota octo fidei misteria, que credidit, angelo nuntiante, *Lm I*, [31]: «Ecce concipies in utero»: hic miste-

rium incarnationis; «et paries filium»: hic misterium nativitatis; «et vocabis nomen eius Ihesum»: hic misterium passionis; «hic erit magnus»: hic misterium descensionis ad inferos; «et filius Altissimi vocabitur»: hic misterium resurrectionis; «et dabit illi dominus Deus sedem David patris eius»: hic misterium ascensionis; «et regnabit in domo Iacob in eternum»: hic misterium sacramentalis sanctificationis; «et regni eius non erit finis»: hic misterium judicialis retributionis. Moraliter, juxta illud «Beati qui non viderunt et crediderunt», *Io XX*, [29].

De secundo, *Lu I*, [48]: «Quia respexit humilitatem ancille sue, etc.». Nota octo que solent esse multis occasio superbie, in quibus tamen beata Maria profundam semper custodivit humilitatem: generositas, speciositas, virginitas, famositas, divicie, scientie, reverentie, presidentie. Ideo *Cant I*, [4]: «Nigra sum sed formosa, filie Iherusalem». Moraliter, juxta illud *Mt V*, [4]: «Beati mites, etc.».

De tertio: Nota evangelium *Luce XI*, [27-28]: «Loquente Ihesu, etc.», usque in finem. Moraliter juxta illud *Jac I*, [25]: «Non auditor obliviosus, sed factor operis, etc.».

36.

Beatus vir qui in sapientia morabitur. Eccli XIV, 22

FERIA QUINTA [post dominicam III post octavam Pasche], DE SANCTO VITALE

PE, San Domenico, 477, f. 34r-v (175)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 68v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 117r.

Nota tria signa et opera sapientie vere:

- ordinare suam intentionem
- evitare culpe offensionem
- congregare bonam operationem.

De primo: secundum Philosophum «Sapientis est ordinare», scilicet, opera sua in debitum finem; de gubernatore navis patet. Sed heu!, quia *Deut XXXII*, [28-29] dicitur: «Gens absque consilio est, etc. [... utinam saperent, et intelligerent, ac novissima providerent». Nota quod dicitur: «Novissima providerent», nam gubernans navem in novissima navis parte se ponit; sic et nos juxta illud: «In omnibus operibus tuis, etc. [memorare novissima tua, et in aeternum non peccabis]», *Eccli VII*, [40].

De secundo: sapientia contrariatur peccato sicut calidum frigidum; [f. 34v] secus de scientia, *Eccli III*, [32]: «Sapiens cor et intelligibile abstinebit se a peccatis, etc.». Nota exemplum in serpente (*in mg ext*: cavente incantationem), juxta illud *Pf LVII*, [5]: «Furor illorum secundum similitudinem serpentis, etc.»; «Estote, ergo, prudentes sicut serpentes», *Mt X*, [16].

De tertio: ad sapientiam pertinet gubernare omnes potentias anime et etiam omnia corporis membra. Ideo, «que desursum est sapientia... plena est misericordia et fructibus bonis», *Jac III*, [17]. Nota exemplum in formica, juxta illud *Prov VI*, [6]: «Vade ad formicam, o piger, etc. [et considera vias eius, et discite sapientiam]».

37.

Computati sunt inter filios Dei. Sap V, 5

DOMINICA IV [post octavam Pasche], DE APOSTOLIS PHILIPPO ET JACOBO

PE, San Domenico, 477, f. 35r (178)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 70r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 117v.

(*In calc sup:* Inter omnes sanctos, apostoli excellenter dicuntur filii Dei. Ratio est ista:) Filiatio divina causatur in homine ex inhabitatione Spiritus Sancti, per quam efficitur particeps divinitatis, sicut fetus conceptus non habet rationem humane filiationis donec infunditur spiritus rationalis, qui complet humanitatem. Nota ad hoc pulchrum miraculum beati Petri martiris, de muliere pariente fructum carnis. Ideo, *Rom VIII*, [14]: «Quicumque Spiritu Dei aguntur hii sunt filii Dei». Item, *Ps LXXXI*, [6]: «Ego dixi: dii estis et filii Excelsi omnes». Constat autem quod apostoli omnes excellenter fuerunt pleni Spiritu Sancto, et consequenter filii Dei (*In mg int:* Nota similitudinem digitorum in manu (?) propter propinquitatem quoad essentialem finem, qui est principium operis). *Rom VIII*, [23 i 16]: «Nos ipsi primitias Spiritus habentes», et: «Ipse spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii Dei». Recte ergo de apostolis Philippo et Jacobo propositum verbum dicit: «Computati sunt inter filios Dei». Nota huius divine filiationis signa manifesta in eis ex *Legenda* eorum. Primo dicatur ystoria Philippi cum oportunis moralitatibus; secundo, historia Jacobi, breviter et per conclusiones.

38.

In vobismetipsis caritatem continuam habentes. 1Ptr IV, 8

FERIA SEXTA [ante Pentecosten]

PE, San Domenico, 477, f. 37r (190)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 73v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 60v.

Nota tres gradus seu partes caritatis seu bone vite continue:

- incipere vigoroze
- proficere fructuose
- perficere virtuose. Qui hec tria habent, thema observant.

Primus gradus extrahit hominem de peccatis, ne in divino iudicio confusibiliter appareat, *1Ptr IV*, [8]: «Caritas operit multitudinem peccatorum», sed vigor requiritur: homo enim incarceratus, cathenis ligatus, custodibus observatus et inimicis circumvallatus, nisi cum vigore liberari non potest. Carcer est caro retrahens a bono et in malo retinens. Cathene sunt prave consuetudines. Custodes sunt male societates. Inimici insidiantes sunt demones. Tamen, dilectio divine caritatis vigoroze liberat peccatorem, *Cant VIII*, [6]: «Fortis est ut mors dilectio, dura sicut

infernus emulatio; aque multe non potuerunt extinguere caritatem, nec flumina obruent illam».

Secundus facit hominem meritis habundare quasi arborem plantatam in bona terra et radicatum, *Philip I*, [9-11]: «Hec oro, ut caritas vestra magis ac magis habundet, etc. [in scientia et in omni sensu, ut probetis potiora, ut sitis sinceri, repleti fructu iustitiae]». Nota tria in quibus est huiusmodi habundantia: ‚in scientia‘, scilicet fidei quantum ad Deum; ‚in omni sensu‘, scilicet, custodiendo ne peccatum intret, quantum ad seipsum; ‚ut probetis potiora‘, scilicet opera misericordie, quantum ad proximum; ‚ut sitis sinceri‘ quantum ad primum; ‚et sine offensa in diem Christi‘ quantum ad secundum; ‚repleti fructu justitie‘ quantum ad tertium.

Tertius facit hominem virtuosam vitam conservare; quasi (*in mg*: jam) divitem, domum suam gubernantem, *Eph III*, [16]: «Det vobis Deus secundum divitias glorie sue virtutem... ut in caritate radicati et fundati possitis comprehendere cum omnibus sanctis, etc. [quae sit latitudo et longitudo et sublimitas et profundum]». Nota quatuor virtutes perfectivas: ‚que sit latitudo‘ extense dilectionis; ‚et longitudo‘ perseverantis durationis; ‚sublimitas‘ celestis affectionis; et ‚profundum‘ cordialis humiliationis.

39.

In nationes gratia Spiritus Sancti effusa est. Act X, 45
FERIA SECUNDA [post dominicam Penthecostes]

PE, San Domenico, 477, f. 37v (193)
BAV, Vat. lat. 4375, f. 74v
BAV, Vat. lat. 7730, f. 61v.

Heri Ecclesia celebravit adventum Sancti Spiritus in discipulos Christi, sed hodie celebratur qualiter etiam «in nationes, etc.». Nota ergo gratiam Spiritus Sancti esse septiformem, juxta illud *Ysa XI*, [2-3]: «Spiritus sapientie, etc. [et intellectus, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiae et pietatis, et replebit eum spiritus timoris Domini]».

Prima, ergo, est sapientia divinalis, scilicet, cognitio divinorum cum sapore devotionis, *Eccli VI*, [23]: «Sapientia doctrine secundum nomen eius est, etc.». Secus, de sapientia populorum, «quia, cum cognovissent Deum, etc. [dicentes se esse sapientes, stulti facti sunt]», *Rom I*, [21-22].

Secunda est intelligentia spiritualis, que intus legenda: scilicet, perceptio bonorum spiritualium in rebus sensibilibus, quasi in libris apertis, *Pf XXXI*, [7]: «Intellectum tibi dabo, etc.»; sed «animalis homo non percipit ea que Spiritus Dei sunt, etc.» (*In mg: 1Cor II*, [14]).

Tertia gratia est consilium evangelicale, scilicet discretio et electio inter temporalia transitoria, et eterna permanentia, *Eccli XXXII*, [24]: «Fili, sine consilio nihil facias, etc.»; «Sed gens absque consilio est etc.», *Deut XXXII*, [28].

Quarta est fortitudo virtualis, scilicet constans resistentia temptationum in bono. *Pf LVIII*, [10]: «Fortitudinem meam ad te custodiam, etc.». Sed «fortitudo vestra est favilla stupe, etc.», *Ysa I*, [31].

Quinta est scientia moralis, qua scilicet, homo se et sua irreprehensibiliter gubernat, *Prov IX*, [10]: «Scientia sanctorum, prudentia, etc.». Sed «propterea ductus est populus meus captivus, etc. [quia non habuit scientiam]», *Ysa V*, [13].

Sexta est pietas cordialis, qua scilicet, homo respectu Dei compatitur et subvenit proximis et precellit misericordiam, *1Thim IV*, [7]: «Exerce teipsum ad pietatem, etc.». Sed propter[ea] omnium habundans in hominibus dicitur *Ps V*, [11]: «Secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos, etc.».

Septima est timor filialis, quo homo redditur sollicitus in bonis, ne Pater celestis offendantur, *Eccle VII*, [19]: «Qui timet Deum nihil negligit»; Sed «quare non profertur cito contra malos sententia, etc.», *Eccle VIII*, [11].

40.

Recordare quia recepisti bona in vita tua. Lu XVI, 25

FERIA TERTIA [post Dominicam I post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 40r (207)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 79v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 36r.

Nota quinque genera bonorum a Deo, quorum debemus recordari regratiando:

- bona nature essentialia
- bona fortune temporalia
- bona misericordie divinalia
- bona gratie spiritualia
- bona glorie eternalia.

Prima bona sunt corpus cum suis membris et anima cum potentiis, ex quibus homo essentialiter integratur, *Eccle XXXIX*, [21 i 39]: «Omnia opera Domini bona et omne opus hora sua subministrabit, etc.». Recordaretur ad regratiandum cecus, cui daretur visus, et mutilatus, cui membrum integraretur; ergo, «Homo, recordare, etc.».

Secunda bona sunt temporalia; dicuntur bona fortune. Non quod fortuna sit aliqua causa datrix horum bonorum, *Ysa LXV*, [11-12]: «Vos, qui dereliquistis Dominum, etc. [...qui ponitis Fortune mensam, et libatis super eam, numerabo vos in gladiis]». Non etiam quod casualiter veniant: *1Reg II*, [7]: «Dominus pauperem facit et ditat, etc.», sed quia in mari hujus mundi fortunam inducunt (*in mg*: et fortune sunt exposita): *Ja V*, [1]: «Agite nunc divites, etc. [plorare ululantes in miseriis vestris]». Et tamen «omnis creatura Dei bona, etc.», *1Thim IV*, [4]. Regratiatur homo danti sibi rosam aut pomum; ergo, «Recordare, etc.».

Tertia bona sunt opera nostre redemptionis, que ex pura Dei misericordia processerunt, *Eccle III*, [11]: «Cuncta fecit bona in tempore, scilicet, etc.»; recordareris eius qui te liberasset a carcere vel patibulo, ergo, «Recordare, etc.».

Quarta bona sunt virtutes et opera sancta, quibus anima gratificatur sicut mulier ornamentis condecens, *Tob V*, [23]: «Noli timere, fili mi, pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona, etc. [habebimus]». Regratiatur sponsa sponso de uno anulo, ergo, «Recordare, etc.».

Quinta bona sunt dotes corporis et anime, que dantur in alia vita, *Ps* LXIV, [5]: «Replebimur in bonis domus tue». Nota (*in mg int*: «... sed ... felicitas est status etc.»), omnia enim bona coniunctim habentur in uno, scilicet Christo. Sicut si lapis aliquis pretiosus se aspicienti daret omnia desiderata. Ideo Moysi petenti a Deo «ostende mihi gloriam tuam», respondit: «Ego ostendam tibi omne bonum», *Ex* XXXIII, [18-19].

Horum debemus recordari, ne, scilicet, ex culpa nostra amittantur, *Ps* XXVI, [13]: «Credo videre bona Domini, etc. [in terra viventium. Expecta Dominum, viriliter age]».

41.

Nemo illorum gustabit cenam meam. Lc XIV, 24
DOMINICA SECUNDA POST FESTUM TRINITATIS

PE, San Domenico, 477, f. 41r (212)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 81v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 67r.

Nota quatuor virtutes Christi magnas in evangelio hodierno:

- gloriosa largitas
- gratiosa caritas
- rigorosa equitas
- copiosa pietas. De tertia loquitur thema propositum.

Primum ibi [*Lc* XIV, 16]: «Homo quidam fecit cenam magnam et vocavit multos». Ad hoc, *Apoc* XIX, [17]: «Vidi unum angelum stantem in sole, etc.», usque: «ad cenam magnam Dei». Sed quare convivium glorie celestis vocatur cena potius quam prandium? Quia in fine diei, id est vite presentis, datur. *Ps* CXXXVI, [18-19]: «Cum dederit dilectis suis sompnium, ecce hereditas Domini». Nota hic, quod dyabolus dat suis magnum prandium hic, sed finaliter pauperrimam cenam. Patet de divite Epulone, *Luce* XVI, [19-31]. E contrario facit Christus: patet de Lazaro mendico, *ibid.* Ideo *Luce* VI, [20]: «Beati pauperes, etc.».

Secundum ibi [*Lc* XIV, 17]: «Et misit servum suum, etc.», usque: «parata sunt omnia», scilicet, per ipsummet Dominum, *Jo* XIV, [2]: «In domo Patris mei, etc. [...vado parare vobis locum]». Hora cene finis est mundi secundum GREGORIUM, scilicet tempus presens, *1Cor* X, [11]: «Nos sumus, in quos fines seculorum devenerunt». Missus nuntius ad invitatos est quilibet apostolice annuntians regnum Dei, *Jer* XXVI, [15]: «In veritate misit me Dominus, etc. [ad vos, ut loquerer... omnia verba haec]». Nota: aliquibus accidit sicut pullo occupato circa spicam, qui, non veniens statim ad gallinam eum vocantem, subito rapitur a milvo: *Mt* XXIII, [37]: «Volui congregare filios tuos, etc. [quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, et noluiti]».

Tertium ibi [*Lc* XIV, 18-24]: «Et ceperunt, etc.», usque: «tunc iratus paterfamilias dixit: Nemo virorum illorum qui vocati sunt, gustabit cenam meam». Nota tria peccata in hac parte, scilicet superbiam, avaritiam et luxuriam, que impediunt gustum cene celestis, *1Jo* II, [16]: «Omne quod est in mundo, etc. [concupiscentia carnis est, et concupiscentia oculorum, et superbia vitae]».

Quartum ibi [*Lc XIV, 21-22*]: «Paterfamilias dixit servo suo: Exi cito in plateas, etc.», usque: «ut imperasti». Ad hoc, *Jac II, [8]*: «Audite, fratres mei dilectissimi, nonne Deus elegit pauperes, etc.».

42.

Erant appropinquantes ad Ihesum publicani et peccatores ut audirent illum, Lc XV, 1

DOMINICA TERTIA POST FESTUM TRINITATIS

PE, San Domenico, 477, f. 42r (219)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 83v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 68v.

In evangelio hodierno, Christus ostenditur:

- magister celestialis
- medicus spiritualis
- pastor humanalis
- dominus universalis.

Primum, in themate. Solus ipse qui de celo descendit potuit secreta celestia nos docere, ideo *Ysa L, [4]*: «Erigit mane; mane erigit mihi aurem ut audiam quasi magistrum». Doctrina tanti magistri indubitabiliter est tenenda, *Mt XXII, [16]*: «Magister, scimus quia verax es, etc. [et viam Dei in veritate doces...]».

Secundum, ibi [*Lc XV, 2*]: «Hic peccatores recipit et manducat cum illis»; Christus recipit peccatores ad penitentiam, quasi medicus infirmos ad curam, *Os VI, [1-2]*: «Venite et revertamur ad Dominum, quia ipse cepit, etc.». Manducat autem cum illis per communionem eucharistie, *1Cor XI, [24]*: «Accipite et manducate, etc.».

Tertium, ibi [*Lc XV, 4-7*]: «Quis ex vobis homo, etc.», usque «non indigent penitentia». Nota hic moraliter quod peccare comparatur perditioni ovis, *Ps CXVIII, [176]*: «Erravi sicut ovis que periit, etc.». Requisitio pastoris est inspiratio Christi ad compunctionem, *Ez XXXIV, [11]*: «Ecce ego ipse requiram oves meas, etc.».

Quartum, ibi [*Lc XV, 8-10*]: «Que mulier habens drachmas decem, etc.», usque in finem.

Nota hic conclusionem, expositionem allegoricam.

43.

Similem illum fecit in gloria sanctorum. Eccli XLV, 2

FERIA SECUNDA [post dominicam III post Trinitatem], DE BEATO ANTONIO ORDINIS MINORUM

PE, San Domenico, 477, f. 42r (220)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 83v

Nota quod fuit similis:

- apostolis, in paupertate evangelica
- martyribus, in fidelitate catholica
- confessoribus, in humilitate intrinseca
- doctoribus, in doctrina lucida
- virginibus, in vita asperissima. Ergo, «similem illum fecit in gloria sanctorum».

De primo: paupertas evangelica ostenditur *Mt X*, [9]: «Nolite portare aurum neque argentum, etc.». In hac fuit similis beatus Antonius apostolis quando intrauit ordinem minorum.

De secundo: fidelitas catholica martyrum ostenditur *Rom V*, [2-3]: «Per fidem in qua stamus... gloriamur in tribulationibus, etc. [scientes quod tribulatio patientiam operatur]». In hac fuit similis martyribus, quando transfretavit ad sarracenos pro martyrio suscipiendo.

De tertio: humilitas confessorum ostenditur *Eccli III*, [20]: «Quanto magnus est, humilia te in omnibus, etc.». In hac fuit similis confessoribus, quando usque ad abluenda coquine utensilia et cetera huiusmodi vilitatis officia se humiliavit.

De quarto: doctrina sanctorum doctorum ostenditur *ICor II*, [4]: «Sermo meus et predicatio mea, etc. [non in persuasibilibus humanae sapientiae verbis...]». In hac fuit similis doctoribus postquam inopinate et quasi coacte apparuit sapientia eius.

De quinto: asperitas vite virginalis ostenditur *Mt XIX*, [12]: «Sunt eunuchi, qui castraverunt semetipsos propter regnum celorum». In hac fuit similis virginibus, quando vitam asperissimam et quasi solitariam usque ad mortem servavit.

44.

Pacem habete, et Deus pacis et dilectionis erit vobiscum. 2Cor XIII, 11
FERIA QUARTA [post dominicam III post Trinitatem]

PE, San Domenico 477, f. 42v (222)
BAV, Vat. lat. 4375, f. 84r.

Nota triplicem pacem hominibus necessariam:

- ethycam, personalem
- ychonomicam, conjugalem
- polithicam, generalem.

De prima, in guerra que est inter Deum et mundum, anima accipit partem Dei, corpus vero (incon ?) tenet pro parte mundi, *Rom VII*, [22-23]: «Condelector legi Dei secundum interiorem hominem, video autem aliam legem in membris meis, etc. [repugnantem legi mentis meae]». Tunc autem est pax ethyca seu personalis in homine, quando a ratione anime derivatur per imperium observantia mandatorum Dei in corpus, sicut fluvius a fonte, *Ys XLVIII*, [18]: «Utinam attendisses mandata mea, etc. [facta fuisset sicut flumen pax tua et iustitia tua sicut gurgites maris]».

De secunda: ex pace conjugali seu domestica multa bona sequuntur tam hic quam in futuro, *Job V*, [24-26]: «Pacem habeat tabernaculum tuum et visitans speciem tuam non peccabis»: ecce delectabilis conversatio; «et scies quoque quo-

niam multiplex erit semen tuum»: ecce prolis multiplicatio; «et progenies tua quasi herba terre»: ecce prosperitatis benedictio; «ingredieris in habundantia sepulchrum»: ecce anime salvatio; «sicut infertur acerbus tritici in tempore suo», ecce suorum gloriosa associatio.

De tertia: ad pacem politicam duo requiruntur secundum philosophos, scilicet fidelis subiectio populi ad dominum et amicabilis coniunctio subiectorum ad invicem. Primum est contra partialitates de ‚güelf e ‚gibell‘, que repugnant fidelitati christianorum ad Christum, *Rom* V, [1]: «Justificati ex fide, pacem habeamus, etc.». Secundum est contra alias divisiones christianorum, que amicitiam et communionem mutuam impediunt, *Rom* XII, [18]: «Si fieri potest, quod ex vobis est, cum omnibus hominibus pacem habete».

45.

Vos exaltet in tempore visitationis. 1Ptr V, 6

FERIA QUINTA [post dominicam III post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 42v (223)

BAV, Vat. lat. 4374, f. 84v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 69v.

Nota tres visitationes Dei ad homines:

– per misericordiam copiosam

– per gratiam virtuosam

– per justitiam rigorosam. De ista singulariter loquitur thema.

Prima fuit in incarnatione. Sicut legatus a latere visitat terras scismaticorum ad eos reducendos, *Lm* I, [78]: «Per viscera misericordie Dei nostri, in quibus visitavit nos, etc. [oriens ex alto]».

Secunda fit cotidie in peccatorum justificatione. Sicut peritus medicus visitat hospitale infirmorum ad eos sanandos, *Ps* CV, [4]: «Memento nostri, Domine, in beneplacito populi tui, etc. [visita nos in salutari tuo]».

Tertia erit in finali examinatione. Sicut rex visitat subditos rebelles ad eos exterminandos, *Ys* (*in mg*: XXVI, [1]: «Ecce Deus egreditur de loco suo», scilicet, «ut visitet etc. [... iniquitatem habitatoris terrae]»; subditur modus statim in principio capituli XXVII, [1]: «in die illa visitabit Dominus in gladio, etc. [suo duro, et grandi, et forti]».

46.

Vanitati creatura subiecta est. Ro VIII, 20

FERIA SECUNDA [post dominicam IV post festum Trinitatis]

PE, San Domenico, 477, f. 43r (227)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 85v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 70v.

Nota quinque variationes humane creature a principio usque ad finem; ideo recte dici potest ‚vanitati subiecta‘; homines enim fuerunt:

- primo, ut bestie insipientes
- secundo, ut pueri insolentes
- tertio, ut viri sapientes
- quarto, ut senes deficientes
- quinto, ut stulti et amentes.

Prima conditio humane creature fuit ante dationem mosayce Legis, quando homines absque cognitione Dei, absque affectione celesti et absque conversatione virtutis, bestialiter vivebant, *Ps XLVIII*, [13]: «Homo, cum in honore esset, etc. [non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus]».

Secunda fuit tempore Legis mosayce usque ad Christum, quando ducatu pedagogi, scilicet, Moysi, documentis sensibilibus, terrenis promissionibus, flagellis frequentibus, absque possessione paterne hereditatis, pueriliter transibant, *LII VII*, [31]: «Cui similes dicam homines generationis huius, etc.?».

Tertia fuit tempore Christi et ecclesie primitive, quando scilicet, dimisso pedagogo, in societate patris assumpti, documentis altissimis, promissionibus celestibus, non timore flagelli sed amore premii virtuose conversati in paternam transibant hereditatem, *ICor XIII*, [11]: «Cum essem parvulus, etc. [loquebar ut parvulus..., quando autem factus sum vir, evacuavi quae erant parvuli]».

Quarta est nunc, quando jam splendor intellectus incipit offuscarci circa fidem, fervor affectus refrigescit circa celestia, vigor effectus minuitur circa mandata, ymo et tota pellis exterioris conversationis ruguescit per peccata. Ideo, *Ps LXX*, [9]: «Ne proicias me in tempore senectutis, etc. [cum defecerit virtus mea, ne derelinquas me]».

Quinta erit cito, scilicet, tempore Antichristi quando homines, ingruente seivissima tempestate, de securissima nave ecclesie catholice se proicient in profundum infidelitatis, *Jer X*, [7-8]: «Inter cunctos sapientes gentium, et in universis regnis eorum..., pariter insipientes et fatui probabuntur; doctrina vanitatis eorum [lignum est]».

47.

Ascendebant in templum ad horam orationis. Act III, 1

FERIA TERTIA [post dominicam V post Trinitatem], VIGILIA APOSTOLORUM

PE, San Domenico, 477, f. 44r-v (235)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 87v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 119v.

Nota tria templa Dei juxta illud *Jer VII*, [4]: «Templum Domini, Templum Domini, Templum Domini est»:

- templum materiale
- templum rationale
- templum celestiale. De primo specialiter loquitur propositum verbum.

Primum est ad proponendum petitiones nostras. Quilibet rex habet in suo regno et terra sua certam domum deputatam ad audientiam causarum, *Ps V*, [8-9]: «Ego autem in multitudine misericordie tue introibo in domum tuam, etc.», usque:

«propter inimicos meos». Sed numquid prevalet oratio in ecclesia quam alibi? Prevalet, tum propter loci sanctitatem, que in corde excitat devotionem, tum propter aliorum orantium societatem, que adjuvat orationem, tum propter sanctorum ecclesie patronorum intercessionem, tum propter angelorum assistentium interventionem, tum etiam permaxime propter Christi sacramentaliter presentis gratam exauditionem, *1Macch* VII, [37]: [f. 44v] «Tu elegisti domum istam, Domine, etc. [ad invocandum nomen tuum in ea, ut esset domus orationis et obsecrationis populo tuo]».

Secundum est ad conservandam spiritualem conversationem. Persona christiana ad modum materialis templi edificatur: quasi enim fundamentum jacitur per meritorem conjunctionem; structura componitur per corporis formationem; tectum supponitur per anime creationem; fenestre ordinantur per potentiarum distinctionem; et tandem consecratur per baptismi collationem, *1Cor* III, [16]: «Nescitis quia templum Dei estis, etc.». Nota quod dicitur [*ibid.*, 17]: «Si quis templum Dei violaverit, etc. [disperdet illum Deus]». Violatur quidem huiusmodi templum Dei quando fit cavea leonum per superbiam, quando fit spelunca latronum per avaritiam, quando fit stabulum porcorum per luxuriam, quando fit caverna serpentum per venenatam iracundiam, taberna ribaldorum per gulam, statio canum per invdiam, platea asinorum per accidiam. *Ps* LXXVIII, [1]: «Deus, venerunt gentes in hereditatem tuam, etc., [polluerunt templum sanctum tuum]».

Tertium est ad possidendam divinam fruitionem. In primo et in secundo templo vidimus Dominum et eius misteria per speculum et in enigmate, sed in tertio, facie ad faciem, et inde resultat inextimabilis fruitio. *Ps* XXVIII, [9]: «Revelabit condensa et in templo eius omnes dicent gloriam».

48.

Notum vobis facio evangelium. Gal I, 11.

FERIA QUINTA DE BEATO PAULO

PE, San Domenico, 477, f. 44v-45r (237)

Inter alia Christi documenta que dedit apostolis, ultimum fuit, secundum Marcum, ultimo capitulo [XVI, 15]: «Euntes in mundum universum, predicate evangelium omni creature». Predicatio evangelica Pauli fuit aliis:

- clarius luminosa
- largius copiosa
- longius virtuosa. Ideo proprie convenit sibi thema propositum.

De primo: quilibet aliorum apostolorum accepit in sortem sue predicationis certam provinciam seu regionem, sed de Paulo dicitur: «Deus, qui universon mundum beati Pauli apostoli predicatione docuisti...». Ideo dixerat Christus de ipso: «Vas electionis mihi est iste, etc. [ut portet nomen meum coram gentibus]», *Act* IX, [15].

De secundo: alii de auditu, videntes per speculum et in enigmate predicabant secreta fidei, Paulus vero in altissima angelorum scola tertii celi, scilicet empirei, edo[c]tus a Christo immediate de omnibus misteriis fidei, clarius evangelizavit, *Gal* I, [1-2]: «Evangelium, quod evangelizatum est a me, non est secundum hominem, etc. [... sed per revelationem Ihesu Christi]».

De tertio: aliorum predicatio usque ad mortem duravit, sed predicatio Pauli usque post mortem est prolongata, quia caput ab[s]cisum ter predicavit nomen Jhesu et anima predicavit Neroni et [f. 45r] suis simul consistentibus, *Philip I*, [20]: «Christus magnificabitur in corpore meo, etc. [sive per vitam sive per mortem]».

49.

Impletum est tempus pariendi. Lu I, 57
FERIA SEXTA, OCTAVA BEATI JOHANNIS

PE, San Domenico, 477, f.45r (238)
BAV, Vat. lat. 4375, f. 88v
BAV, Vat. lat. 7730, f. 120v.

Finis mundi per multas similitudines dicitur tempus pariendi iuxta illud *Ps XLVII*, [6-7]: «Ipsi videntes sic admirati sunt, etc.», «ibi dolores ut parturientis». Propter magnam ergo vicinitatem et propinquitatem finis mundi dicit propositum thema: «Impletum est tempus pariendi».

Propinquitas finis mundi percipi potest sicut manifeste cognoscitur finis diei, scilicet, ex recessu radiorum solis:

- ab ymis torrentibus
- a planis convallibus
- ab elatis costibus
- ab excelsis collibus
- et a summis montibus.

De primo: torrentes dicuntur homines laboratores propter vite asperitatem, propter frequentem vacuitatem et propter subiectam humilitatem, *Dan III*, [37]: «Imminuti sumus, Domine, plus quam omnes gentes, sumusque humiles, etc.». Ab huiusmodi torrentibus iam videtur retraxisse radios suos verus sol justitie, Christus Deus noster: *Ps LXXXI*, [5]: «Nescierunt neque intellexerunt, etc. [in tenebris ambulat]».

De secundo: convalles dicuntur burgenses et mercatores ac persone divites propter divitiarum habundantiam et vite la[s]civiam. *Ps LXIV*, [14]: «Valles habundabunt frumento, etc.». Ab huiusmodi videtur sol justitie radios suos (*in mg int*: retraxisse), juxta illud *Mt XXIV*, [12]: «Quoniam habundabit iniquitas, etc. [refrigescet caritas multorum]».

De tertio: ‚costes‘ sive coste dicuntur sacerdotes et ministri altaris, qui supra alios elevati sunt ad Christo ministrandum: *Num XVI*, [9]: «Separavit vos Deus ab omni populo, etc.». In hiis non apparent radii solares sapientie et devotionis, *Ez XXII*, [26]: «Sacerdotes contemp[er]erunt legem meam, etc. [et polluerunt sanctuaria mea]».

De quarto: colles dicuntur religiosi propter transitum celestium mercium, propter gaudium contemplationis patrie et propter semitam ar[c]te vite, *Ps LXIV*, [13]: «Pinguent speciosa deserti, etc.». In hiis etiam non apparet splendor solaris: *Jer V*, [5]: «Ecce magis hii simul confregerunt jugum et ruperunt vincula».

De quinto: montes intelliguntur prelati ecclesie et domini temporales propter eminentiam domini et propter resonantiam imperii, *Sap XVII*, [18]: «Resonat de altissimis montibus echo». Ab hiis montibus jam recessit sol caritatis et justitie: de prelati: *Philip II*, [21]: «Omnes, que sua sunt querunt, non que sunt Jhesu Christi»; de dominis temporalibus, *Ys I*, [23]: «Principes tui infideles, etc.»

50.

Vocem Filii Dei qui audierint vivent. Io V, 28

FERIA QUINTA [post dominicam sextam post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 46r (244)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 90v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 73r.

Nota tres magnas efficacias audientie Verbi Dei. Fidelis enim audientia verbi Dei:

- resuscitat animas
- fructificat gratias
- letificat conscientias.

De primo: anime mortue per peccatum in ipsa audientia verbi Dei recipiunt spiritum vite. Nam ex verbo Dei procedit Spiritus Sanctus, *Io V*, [25]: «Amen, amen dico vobis quia venit hora, et nunc est, quando mortui, etc. [audient vocem Filii Dei, et qui audierint, vivent]».

De secundo: persone spirituales per aliquam necligentiam operandi in ipsa audientia divini verbi fecundantur, nam pluvia et nix terram fecundant, *Ys LV*, [10]: «Quomodo descendit ymber et nix de celo, etc.».

De tertio: conscientie desolate per amaritudines seculi presentis in ipsa audientia verbi Dei letificantur, nam cibus famelicos letificat, *Jer XV*, [16]: «Inventi sunt sermones tui, etc. etc. [et comedi eos, et factum est mihi verbum tuum in gaudium]».

51.

Excidetur et in ignem mittetur. Mt VII, 19

FERIA SECUNDA [post dominicam VIII post Trinitatem] DE MORTUIS

PE, San Domenico, 477, f. 47v-48r (255)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 47v

Inter animas ab hoc mundo decedentes, quedam sunt tante perfectionis quod peccata preterita nullius momenti sunt respectu bonorum que fecerunt; et iste immediate evolant ad celum, *2Cor V*, [1]: «Scimus quoniam si terrestris domus nostra, etc. [huius habitationis dissolvatur, quod aedificationem ex Deo habemus... in caelo]». Alie sunt minus perfecte, que secum aliquod peccatum portant, et de harum qualibet intelligitur propositum thema: «Excidetur», scilicet ab hac vita per mortem corporalem, «et in ignem mittetur» [*Mt III*, 10; *VII*, 19; *Lc III*, 9].

Nota, ergo, tres ignes in alia vita, quasi tres fornellos ad punitionem huiusmodi animarum; est enim:

- ignis spiritualis, perdurabilis
- ignis corporalis, incessabilis
- ignis materialis, terminabilis.

Primus est in lyngo puerorum non bapuzatorum, qui est rigor divine iustitie, *Deut* XXXII, [22]: «Ignis succensus est in furore meo...», scilicet, contra filios et filias Ade propter parentis primam prodicionem, qua inexpugnabile castrum paradisi terrestri, sponte tradiderant inimico; «...et ardebit usque, etc. [ad inferni novissima, *ibid.*]» Secus, de regeneratis in filios et filias Dei, *Io* III, [3]: «Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit, etc.». Ideo, AUGUSTINUS, *De fide ad Petrum*: «Firmissime tene, etc.».

Secundus est in inferno dapnatorum, propter hoc quia ignite (?) adhererunt rebus corporalibus contra Deum, quia «per que peccat quis, per hec et torquetur», *Sap* XI, [17]. [f. 48r] [...]: «Discedit a me... in ignem eternum, etc.» [*Mt* XXV, 41].

Tertius est in purgatorio, iuxta illud *Ecli* II, [5]: «[Sicut] probatur aurum et argentum, etc.» Que autem peccata purgantur, ostenditur *1Cor* III, [12]: «Si quis superedificat supra fundamentum hoc ligna, fenum, stipulam, ipse salvus erit, sic tamen quasi per ignem».

52.

Qui facit voluntatem Patris mei, qui in celis est, ipse intrabit in regnum celorum. *Mt* VII, 31

FERIA TERTIA [post dominicam VIII Trinitatis]

PE, San Domenico, 477, f. 48r (256)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 94r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 75v.

Nota tria que Deus vult a nobis ut possimus intrare in regnum celorum:

- simplicem credentiam
- veram obedientiam
- dignam penitentiam.

De primo: simplex credentia fidei est credere ea que fidei sunt sine dubitatione et examinatione. Stultum est florenos de Florentia pregatissimi auri velle ad ignem candelule purificare, *Prov* XI, [20]: «Abhominabile est Domino cor pravum, etc.».

De secundo: non sufficit credentia cordis ad salutem absque obedientia operis, *1Reg* XV, [22]: «Numquid vult Deus holocausta, et non, etc. [potius ut obediat voci Domini]».

De tertio: qui in ipsa credentia fidei defecerit vel etiam contra obedientiam operis, adhuc restat ex clementia divine voluntatis remedium digne penitentie: *Ez* XVIII, [23]: «Numquid voluntatis mee est mors impij, dicit dominus Deus, etc. [et non ut convertatur a viis suis et vivat]».

53.

Notum vobis facio evangelium. *1Cor* XV, 1

FERIA SEXTA [post dominicam undecimam post Trinitatem]

PE, San Domenico 477, f. 50v-51r (280)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 100v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 80v.

Nota quatuor in quibus stat doctrina evangelica:

- simplex credentia
- plena obedientia
- digna penitentia
- firma perseverantia.

De primo: quanto quis est dignitatis altioris, sanctitatis, perfectionis et sapientie plenioris, tanto eius assertioni simplicius est credendum: *Mc* I, [14-15]: «Venit Ihesus in Galileam predicans evangelium regni, et dicens...: Credite evangelio». Nota: adventus in Galileam, que interpretatur ‚rota‘: significat incarnationem. Ideo, *Rom* I, [16]: «Non erubescio evangelium, etc.».

De secundo: nullus dominus est contentus de sola credentia subditorum erga ipsum, sed oportet addere obedientiam plenam: *Mc* ultimo [XVI, 15]: «Euntes in mundum universum, predicate evangelium omni creature: qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit». Nota: baptismus, cum sit quedam dedicatio hominis ad servitium Christi, plenam obedientiam includit, *Mt* ultimo [XXVIII, 19-20]: «Euntes, docete omnes gentes, etc. [... docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis]».

De tertio: «Quia non omnes obediunt evangelio», *Rom* X, [16] providit nobis supernus medicus de remedio penitentiae salutaris, [f. 51r] *Mc* I, [15]: «Quoniam impletum est tempus et appropinquavit regnum Dei: penitemini et credite evangelio». Nota duas rationes inductivas ad penitendum, scilicet plenitudinem temporis presentis, quoniam «misericordia Domini plena est terra», *Pf* XXXII, [5], et appropinquationem celestis (*in mg*: regni per penitentiam): *Mt* IV, [17]: «Penitentiam agite, etc.».

De quarto: apud Deum plus consideratur perseverantia finalis quam longitudo temporalis, *1Cor* XV, [1-2]: «Evangelium predicavi vobis, quod et accepistis», scilicet credendo, «in quo statis», scilicet obediendo, «per quod et salvamini», scilicet penitendo, «si tenetis», scilicet perseverando, «nisi frustra credidistis». Nota exemplum de illo qui, confidens in multitudine annorum sui servitii, non perseveravit. Ideo, *Gal* I, [8]: «Licet nos, aut angelus de celo evangelizet vobis, etc. [praeterquam quod evangelizavimus vobis, anathema sit]».

54.

Adepti sunt repromissiones. Hebr XI, 33

SABBATO [ante dominicam XII post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 51r (281)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 100v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 81r.

Nota quinque promissiones evangelicas:

- gloria celestialis obedientibus
- venia (*in mg int*: universalis?) penitentibus
- sanitas corporalis confidentibus
- prosperitas temporalis confidentibus
- exauditio generalis petentibus.

De prima: inobedientia clausit regnum celeste et angelis et hominibus; ideo, obedientia, per contrarium, aperire habet, *Mt VII*, [21]: «Non omnis qui dicit mihi: Domine, Domine, etc. [intra]bit in regnum caelorum: sed qui facit voluntatem Patris mei». Nota: nullo alio jure convenit nobis intrare illuc, *Lu VI*, [46]: «quid vocatis me, Domine, Domine, et non facitis que dico».

De secunda: principes mundi non indulgent criminosis propter penitentiam. Secus est de Christo Domino, quasi Deus Pater dicat sibi: «Si peccaverit in te frater tuus, etc.», *Lu XVII*, [3]. Ad oppositum, *Lu XIII*, [6]: «Dico vobis, quod si penitentiam, etc. [non egeritis, omnes similiter peribitis]».

De tertia: credulitati fidei appropriatur curatio infirmitatum; patet ex evangeliiis, dicente Christo: «Fides tua te salvam fecit», *Mt IX*, [22]; «Secundum fidem vestram fiat vobis»; idem, [29]: «Vade, et sicut credidisti, fiat tibi», *Mt VIII*, [13], et sic de multis, nam sanam animam per integritatem fidei consequitur sanitas corporis, *Marci ultimo [XVI, 17]*: «Signa autem eos qui crediderint, etc.». Ad oppositum, *Mc VI*, [5-6]: «Et non poterat ibi ullam virtutem facere, etc.» usque «propter incredulitatem eorum».

De quarto: quilibet paterfamilias providet suis domesticis, maxime filiis in eo confidentibus, *Mt VI*, [26 i 28]: «Respicite volatilia celi, etc., considerate lilia agri, etc.»; postea concludit [*ibid.*, 31]: «Nolite, ergo, solliciti esse, etc.» (*In mg: Ps XXXII*, [18-21]: «Ecce... tempore, etc.»).

De quinto: liberalis (*in mg*: dominus) et magnificus numquam dat petentibus negativam simpliciter, *Jo XVI*, [23]: «Amen, amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis». Nota tres condiciones necessarias: prima, perseverantia, in verbo preteriti temporis: 'petieritis'; secunda, pie, scilicet de pertinentibus ad salutem: 'in nomine meo'; tertia, pro se, 'dabit vobis'. Alias *Jac IV*, [3]: «Petitis et non accipitis eo quod male petatis».

55.

Effeta, quod est adaperire. *Mc VII*, 34

FERIA TERTIA [post dominicam XII post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 51v (284)

BAV. Vat. lat. 4375, f. 101v

BAV. Vat. lat. 7730, f. 81v.

Nota quinque aperienda in nobis:

- aures, ad instructionem spiritualem
- cor, ad contritionem penitentialem
- os, ad confessionem sacramentalem
- oculos, ad orationem celestialem

– manus, ad donationem fraternalem. (*In mg ext*: Quinarius numerus litterarum est in ‚efeta‘, et sillabarum in ‚adaperire‘).

De primo: (*In mg int*: Ea que fidei sunt solo sensu auditus recipiuntur, *Rom* [X, 17] «Fides ex auditu, etc.», et secundum PHILOSOPHUM, «auditus est janua scientie...»); aperiende sunt fenestre camere mentis humane, ut solaris splendor fidei intret, *Ys L*, [5]: «Dominus Deus aperuit mihi aures, etc.».

De secundo: aperiendum est os infirmi ad recipiendam medicinam quantumcumque amaram, pro salute atquirenda, *2Macch I*, [4]: «Adaperiat Dominus cor vestrum, etc.».

De tertio: feces congregatae in angulo domus cum scopa abiciende sunt extra, aperta janua, ut mundata domo, intret Dominus: *Ps CXVIII*, [131]: «Os meum aperui, etc.» (*In mg: Judic XI*, [35]: «Heu, filia mea, decepisti, etc., aperui enim os meum, etc.»; *Prov XX*, [13]: «Aperi oculos tuos et saturare panibus».

De quarto: libenter quilibet aperit oculos ad aspectum nobilissime hereditatis sibi competentis hereditarie, *Ysa XXXV*, [3-4]: «Deus ipse veniet et salvabit nos, tunc aperientur oculi cecorum».

De quinto: ad seminandum aperiuntur manus, ut habundanter postea colligantur, *Prov ultimo* [XXXI, 20]: «Manum suam aperuit inopi, etc.»

56.

Bene omnia fecit. Mc VII, 37

FERIA QUARTA [post dominicam duodecimam post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 51v-52r (285)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 101v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 82r.

Nota omnia opera Dei comprehendere in triplici gradu:

– opus creationis mundialis

– opus gubernationis generalis

– opus redemptionis humanalis. De omnibus hiis verificatur propositum

thema.

De primo: quilibet artifex dicitur bene fecisse edificium quando singulas partes eius proportionabiliter secundum sapientiam artis disposuit. Deo autem dicitur *Sap XI*, [21]: «Omnia in mensura, etc.». Item, *Ps CIII*, [24]: «Quam magnificata sunt, etc. [opera tua, Domine, omnia in sapientia fecisti]». Ad objectum quod fit de multis creaturis que videntur superflue vel etiam nocive, respondeo per similitudinem AUGUSTINI de officina, in qua sunt plurima instrumenta diversa, *Eccli XXXIX*, [39]: «Omnia opera Domini bona, et omne opus, etc.».

De secundo: bonitas divine gubernationis potest videri per similitudinem gubernationis horologii, *Act XIV*, [14 i 16]: «Deus qui fecit celum et terram et mare et omnia que in eis sunt..., et quidem non sine testimonio, etc.». Quare, ergo, tot mala permittuntur? Respondeo: tum propter libertates creaturarum non impediendas: DYONISIUS: «Non est divine providentie naturam corrigere, sed salvare», tum propter [f.52r] utilitates maiores inde eliciendas. AUGUSTINUS in *Enchiridion*: «Omnipotens Deus, cum sit summe bonus, non sineret aliquid mali, etc.».

De tertio: bonitas humane redemptionis potest (*in mg*: dupliciter) intelligi: ex Dei dignitate: Deus enim, cum essentialiter sit sua iustitia et misericordia, dignum est ut utraque in opere nostre redemptionis maxime demonstraretur, *Ps C*, [1]: «Misericordiam et iudicium, etc.» (*in mg int*: *Ps VI*, [5] (?): «Convertere... meam, etc.» *In mg ext*: *Ier XXXII*, [40]: «Et feriam eis, etc.»). Ex hominis necessitate: unde juxta plures hominis necessitates seu difficultates possent sigillatim appropriari ea que Christus fecit pro nostra redemptione, *2Macch I*, [2]: «Benefaciat vobis Deus, etc.».

57.

Sufficiencia nostra ex Deo est. 2Cor III, 5

FERIA QUINTA [post dominicam decimam post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 52r (286)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 102r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 82r.

Nota tres sufficiencias hominum ex Deo:

- nature in vita corporali - bona
- gratie in vita spirituali - melior
- glorie in vita eternali - optima.

De prima: omnis homo ex se non potest diu vivere, tum propter interiorem consumptionem humidi radicalis, tum propter exteriora inco[m]moda; tamen datur sibi divinitus sufficiencia, *1Thim VI*, [8]: «Habentes alimenta et quibus tegamur, etc.».

Nota: in paradiso terrestri sufficebat primum horum, sed modo non; ratio est jam dicta (*in mg ext*: et etiam propter honestatem), Item, nota contra gulosos quod dicit: 'Alimenta' et non dicit 'delectamenta'; et contra pomposos quod dicit: 'quibus tegamur', non 'quibus ornemur', *Eccli XXIX*, [28]: «Initium vite hominis, aqua et panis, etc. [et vestimentum et domus protegens turpitudinem]».

De secunda, vide sermonem 252°, in secundo membro (Feria sexta post dominicam VII post Trinitatem: GRATIA DEI, VITA ETERNA, 2°: 'Tenir vida spiritual'), concludendo juxta illud *2Cor XII*, [9]: «Sufficit tibi gratia mea».

De tertia: sufficiencia glorie stat tota in uno summo et universali bono, quod Deus est bonus: «Felicitas est status omnium bonorum aggregatione perfectus». (*in mg*: *Ps XVI*, [15]: «Ego enim in justitia apparebo, etc.») Vide sermonem 207°, in membro quinto [Feria tertia post Dominicam primam post Trinitatem: RECORDARE QUIA RECEPISTI BONA IN VITA TUA: «Bona glorie eternalia»]: concludendo per illud *Jo XIV*, [8]: «Domine, ostende nobis Patrem et sufficit nobis».

58.

Abierunt, semivivo relicto. Lc X, 30

FERIA TERTIA [post dominicam XIII post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 52v (291)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 102r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 83v.

Nota sex misérias peccantis mortaliter, juxta illud: «Homo quidam descendebat ab Iherusalem, etc.», *Lm* X, [30], et in evangelio dominice:

- denotació celestial, ibi: «homo quidam»
- deposició spiritual, ibi: «descendebat, etc.»
- captivació demonial, ibi: «incidit in latrones»
- denudació virtual, ibi: «despoliaverunt eum»
- vulneració natural, ibi: «plagis impositis»
- mortificació personal, in themate.

De prima: de illa nota celesti, de qua *Lm* X, [20]: «Gaudete quia nomina vestra sunt scripta in celis», per peccatum mortale denotatur homo, *Ex* XXXII, [23]: «Qui peccaverit mihi, etc. [delebo eum de libro meo]»; tunc autem scribitur in inferno, *Je* XVII, [13]: «Domine, omnes qui te derelinquunt confundentur, etc. [recedentes a te in terra scribentur]».

De secunda: de illa sublimissima dignitate, de qua *1Jo* III, [1]: «Videte qualem caritatem, etc. [dedit nobis pater, ut filii Dei nominemur et simus]», deponitur in totalem alienationem, *Lm* XIII, [25]: «Nescio vos unde sitis, etc.». Ideo *Ps* CVI, [26]: «Ascendunt usque ad celum, etc. [et descendunt usque ad abyssos; anima eorum in malis tabescebat]».

De tertia: de illa libertate, de qua *Jo* VIII, [36]: «Si Filius vos liberaverit, etc. [vere liberi estis]», etc., incidit in durissimam servitutem demonum: «A quo enim quis superatus est, etc., [huius et servus est]», *2Ptr* II, [19]; et nota quod demones latrones dicuntur, *Jo* X, [8]: «Omnes quotquot venerunt, etc. [fures sunt et latrones]».

De quarta: ab illis pulcherrimis indumentis virtutum et meritorum, de quibus *Col* III, [12]: «Induite vos, sicut electi Dei, etc.», denudatur penitus, *Eccle* IX, [18]: «Qui in uno peccaverit, etc. [multa bona perdet]». Ideo, *Apoc* XVI, [15]: «Beatus qui vigilat, etc. [et custodit vestimenta sua, ne nudus ambulet...]».

De quinta: homo vulneratur in capite per superbiam, in facie per invidiam, in collo per gulam, in pectore per avaritiam, in manibus per iram, in ventre per luxuriam, in tibiis per accidiam, *Apoc* XVIII, [4]: «Exite de illa popule meus, etc. [ut ne participes sitis delictorum eius]».

De sexta: de illa duplici vita, scilicet nature et gratie, de qua *Ez* XVIII, [9]: «Justus vita vivet, etc.», unam, scilicet gratie, perdit per peccatum, *ibidem*, [20]: «Anima que peccaverit, ipsa morietur». Unde cantatur: «Media vita in morte, etc.».

59.

Vos amici mei estis. Jo XV, 14

FERIA QUARTA [post dominicam XIII post Trinitatem], DE SANCTO BARTHOLOMEO

PE, San Domenico, 477, f. 52v-53r (292)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 103r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 121v.

Nota tria que faciunt amicum Dei:

- divina sapientia
- devota obedientia
- perfecta patientia.

Ratio primi: respiciendo, colloquendo, et convescendo causatur amicitia inter aliquos, *Sap VII*, [27]: «Sapientia amicos Dei et prophetas constituit, etc.». Nota de beato Bartholomeo que ad hoc facere possent.

Ratio secundi: servi ad dominum amicitia ex prompta obedientia consurgit: [f. 53r] *Io XV*, [14]: «Vos amici mei estis. etc.». Nota obedientiam beati Bartholomei, non solum in observandis preceptis necessariis, sed etiam consiliis, ut de dilectione inimicorum, de assidue orando, de temporalibus bonis contempnendis.

Ratio tertii: miles fortiter bellans et victorioso pro rege suo magnam amicitiam consequitur apud eum, *Judit VIII*, [22]: «Pater noster Abraham tentatus est, etc.». Nota hic quatuor passiones beati Bartholomei: primo fuit fustibus cesus secundum AMBROSIUM; secundo crucifixus, secundum DOROTHEUM; tertio, fuit excoriatum secundum THEODORUM; quarto, capite truncatus, ut in multis libris legitur.

60.

Sancta et salubris est cogitatio pro defunctis exorare. 2Macc XII, 46
FERIA SECUNDA [post dominicam XV post Trinitatem] DE MORTUIS

PE, San Domenico, 477, f. 54v (304)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 105r i 129v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 86r.

Nota: non dicit 'pro omnibus defunctis', quia non pro valde bonis, nec pro valde malis, sed dicit 'pro defunctis', scilicet mediocriter bonis et mediocriter malis, qui, scilicet, vadunt ad purgatorium. Hii enim precibus et suffragiis amicorum juvari possunt apud Christum sicut incarceratus precibus et muneribus suorum apud regem terrenum liberatur. Nota ad hoc allegorice de offerentibus paralticum, *Mt IX*, [3]: «Videns Ihesus fidem illorum, etc.». [2Macc XII, 46]: «Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare, etc.». Nota tres carceres vel fornaces, ibi:

- in prima comburuntur ligna, scilicet, imperfectiones penitentiae pro mortalibus
- in secunda comburitur fenum, scilicet, commissiones veniales in vite excessibus
- in tertia, mitiori, palea, scilicet, negligentie aliquales in bonis operibus.

De hiis, *1Cor III*, [12 i 15]: «Si quis superedificat supra fundamentum hoc, ligna, fenum, stipulam..., detrimentum patietur, ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem».

(*In mg, al man*: «Thema: HODIE EST ET CRAS IN CLIBANUM MITTITUR»); [però el tal tema i el corresponent sermó no és en aquest volum; el tema compareixeria entre els de Castella (CÁTEDRA, 34 i 579-588), l'esquema del sermó, en canvi,

aquesta vegada sota el tema HODIE EST... en volums posteriors, com els de Pamplona i de Sevilla).

61.

Audivi vocem de caelo dicentem mihi. Apoc XIV, 13.

FERIA SECUNDA [post dominicam decimam sextam post Trinitatem],
DE MORTUIS

PE, San Domenico, 477, f. 55v(però r)-56r (310)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 106v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 87v

Nota quatuor voces Christi ad mortuos:

- prima, stricte examinationis
- secunda, iuste retributionis
- tertia, generalis suscitationis
- quarta, eternalis executionis. Pro qualibet dicere potest defunctus thema.

Prima vox quam audit anima egressa de corpore in iudicio particulari, de summo celo, scilicet Christo, est ista: «Redde rationem villicationis tue» (*in mg Lu XVI*, [2]). Quam districte huiusmodi ratio est reddenda, patet per illud *Mt XII*, [36]: «Dico vobis, quoniam de omni verbo occioso, etc. [reddent rationem de eo in die iudicii]». Exemplum de juvene, qui sompniando huiusmodi examinationem totus canus fuit effectus: «Tremens factus sum, etc.». Remedium est reddere nunc rationem in confessione sacerdotibus, quia eis dictum est, *Jo XX*, [23]: «Quorum remiseritis, etc. [remittuntur eis]».

Secunda, post predictam examinationem, ad bonos: «Euge, serve bone et fidelis, etc.» (*in mg ext: Mt XXV*, [21, 23]); ad malos autem, *ibidem*, [30]: «Inutilem servum abicite, etc.».

Tertia dicitur in fine mundi, secundum JERONIMUM: «Surgite, mortui, etc.» [f. 56r] *Jo V*, [28]: «Nolite mirari hoc, quia venit hora, etc. [in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem Filii Dei]».

Quarta, peracto iudicio, dicitur ad bonos: «Venite, benedicti Patris mei, etc.». Ad malos autem: «Discedite a me, maledicti, etc.», *Mt XXV*, [34, 43].

62.

Vocati estis in una spe vocationis vestre. Eph IV, 4

FERIA QUINTA [post dominicam XVII post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 57r-v (320)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 108v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 90r.

Deus vocat quadrupliciter:

- deprecando dulciter
- promittendo largiter

- cominando acriter
- compellendo fortiter.

De primo: dulces deprecationes sunt ipse considerationes divine magestatis et dignitatis, ac etiam recordationes divinorum beneficiorum, *Job* XIX, [16]: «Seruum meum (*in mg ext*: vocavi) et non respondit mihi, ore proprio deprecabor illum». Nota: os proprium Dei dicitur celestis spiratio, *Num* XII, [8]: «Ore ad os loquor ei». Ita, Sacra Scriptura, *Ps* CXVIII, [13]: «In labiis meis pronuntiavi omnia iudicia oris tui». Item, evangelicus predicator, *Jer* XV, [19]: «Si separaveris pretiosum a vili, quasi os meum eris».

De secundo: divine promissiones sunt sufficientia temporalium, habundantia spiritualium et affluentia celestium bonorum, *Job* XIV, [15]: «Vocabis me, etc.». Sed multi sunt huiusmodi vocationem contempnentes, sicut falco saciatus, *Prov* I, [24]: «Vocavi et renuistis, etc.».

De tertio: cominando videtur gallina vocare pullos ad aspectum milvi, *Mt* XXIII, [37]: «Quoties [f. 57v] volui congregare filios tuos, etc. [quemadmodum gallina congregat pullos sub alas]». Sed improbus pullus circa spicam occupatus subito rapitur a milvo, *Ys* LXV, [12]: «Pro eo quod vocavi et non respondistis, etc.».

De quarto: breviter nota hystoricam parabolam *Lu* XIV, [16]: «Homo quidam fecit cenam magnam, vocavit multos», subditur: «compelle intrare, etc.». GREGORIUS: «Mala que nos hic premunt, etc.».

63.

Iudicium pacis iudicate. Zach VIII, 16, et in IV lectione misse
SABBATO [ante dominicam XVIII post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 57v (322)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 109r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 90v.

Ad pacem cum Deo triplex iudicium est habendum:

- voluntarium, per prudentiam
- necessarium, per penitentiam
- ordinarium, per justitiam.

Primum iudicium est quando facta vel dicta proximi manifeste mala et que nullam admittunt intentionis excusationem, condempnando iudicamus ex zelo correctionis et caritatis, *Jo* VII, [24]: «Nolite iudicare secundum faciem, sed iustum iudicium iudicate». Secundum faciem iudicat qui proximi dicta vel facta dubia, aut per bonam intentionem excusabilia, aut non zelo caritatis condempnat. Exemplum in *Vitis Patrum*, de iudicante hominem comedentem mane die jejunii, (*in mg int*: *1Cor* IV, [5]): «Itaque, nolite ante tempus iudicare, etc. [quoadusque veniat Dominus: qui et illuminabit abscondita tenebrarum].»

Secundum est quando homo penitendo de peccatis suis, secundum ea in quibus peccavit, punit seipsum, juxta excellentissimum privilegium a Christo concessum, *1Cor* XI, [31]: «Si nos ipsos dijudicaremus, etc. [non utique iudicemur]». Nota quam secure persona penitens potest allegare hoc privilegium in divino iudicio,

quando coram Christo demones, calumpniando eam, ac[c]usant, dicentes illud *Ps CXVIII*, [121]: «Feci iudicium et justitiam, etc. [non tradas me calumpniantibus me]» (*in mg ext: Ys LVI*, [1]: «Hec dicit Dominus: custodite iudicium, etc.»).

Tertium est quando secundum ordinem juris et equitatis per iudices justitia inter homines ministratur, juxta illud quod (*in mg int: de*) Josaphat scribitur *2Paral XIX*, [6]: «Precipiens iudicibus: Videte, ait, quid faciatis: non enim hominis exercetis iudicium, sed Dei, et quodcumque iudicaveritis in vos redundabit»; consequenter retineantur (?) quinque depravativa iudicum: primum est cordis elatio: «Sit timor Domini vobiscum»; secundum, temporis dilatio: «et cum diligentia cuncta facite»; tertium, expensarum extorsio: «non est enim apud Dominum Deum nostrum [iniquitas]»; quartum, personarum acceptio: «nec personarum acceptio»; quintum, munerum receptio: «nec cupido munerum»; *Ps CV*, [3]: «Beati qui custodiunt iudicium, etc.».

64.

Beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc XIV, 13.

FERIA SECUNDA [post dominicam XVIII post Trinitatem], DE MORTUIS.

PE, San Domenico, 477, f. 58r (324)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 109r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 91r.

Nota quod statim beatificantur morientes:

- cum baptismali innocentia
- cum perfecta penitentia
- cum martiriali justitia.

Ratio primi: quoniam baptismus Christi mundat animam ab omni infectione culpe et ab omni reatu pene, *Za XIII*, [1]: «In die illa erit fons patens domui David et habitantibus Iherusalem in ablutionem peccatoris, et menstruate»: in menstruata intelligitur infectio culpe, in peccatore reatus pene, *Ps CXVIII*, [1]: «Beati immaculati in via, etc.».

Ratio secundi: quoniam penitentia vera hominem per peccata elongatum a regno celorum, ipsum reducit ap[ro]ximando, *Mt IV*, [17]: «Penitentiam agite, appropinquabit enim regnum celorum»; et ideo, perfecta penitentia perfecte conjungit et introducit in regnum: *Ps XXXI*, [1]: «Beati, quorum remisse sunt iniquitates, etc.».

Ratio tertii: quoniam mors suscepta pro Christo perfecte sanctificat animam patientis. Ad hoc, nota epistolam, *Apoc XIV*, [2]: «Audi vocem, etc.». Ideo, *Mt V*, [10]: «Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, etc. [quoniam ipsorum est regnum caelorum]».

65.

Divites facti estis in Christo Ihesu in omni scientia. 1Cor I, 5

SABBATO [ante dominicam XIX post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 58v (329)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 110v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 91v.

Omnis scientia philosophorum comprehenditur septem liberalibus artibus, que in doctrina Christi excellenter habentur:

- gramàtica, in prudentia locutionum, *Eph* IV, [25 i 29]: «Deponentes mendacium loquimini veritatem, etc.» et «Omnis sermo malus non procedat, etc.»;
- dyaletica, in resistentia temptationum, *1Ptr* V, [8]: «Sobrii estote et vigilate, quia adversarius vester diabolus, etc.»;
- rethorica, in efficacia orationum, *Philip* IV, [6]: «Nihil solliciti sitis, sed in omni oratione et obsecratione, etc.»;
- musica, in penitentia lamentationum, *Ysa* XXIII, [16]: «Summe citharam, circui civitatem, meretrix, etc.»;
- arismetica, in sufficientia confessionum, *2Paral* ultimo: «Peccavi super numerum arene maris, etc.»;
- geometria, in habundantia humiliationum, *Eccli* III, [20]: «Quanto magnus es, humilia te in omnibus, etc.»;
- astrologia, in excellentia contemplationum, *Philip* III, [20]: «Nostra conversatio in celis est, etc.».

66.

Ego stigmata Domini Ihesu in corpore meo porto. Gal VI, 17

FERIA TERTIA, DE BEATO FRANCISCO

PE, San Domenico, 477, f. 59r (332)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 111r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 124v

66a. Hoc intelligi potest:

- spiritualiter per aliqualem imitationem
- corporaliter per propriam conditionem.

Primus modus est communis omnibus sanctis et electis Dei. Qui enim volunt Christo conformari in celestibus fruitionibus, oportet eos prius sibi conformari in penitentialibus passionibus, *Gal* V, [24]: «Qui Christi sunt carnem suam crucifixerunt, etc.»; item, *Gal* II, [19]: «Ego ut Deo vivam cum Christo confixus sum cruci».

Secundus modus est proprius beato Francisco. Nota de impressione stigmatum in *Vita* sua. Ideo proprie potest dicere: «Ego stigmata Domini Ihesu in corpore meo porto» [*Gal* VI, 16], scilicet impressa sensibiliter per propriam conditionem. Portavit nichilominus huiusmodi stigmata Christi beatus Franciscus per virtualem imitationem, sicut ceteri sancti, in magna perfectione. Nota de eius *Vita* iuxta moralem intellectum plagarum Christi, quem habes sermone 302 [QUI CHRISTI SUNT, CARNEM SUAM CRUCIFIXERUNT, f. 54r].

66b. Nota aliam prosecutionem post conclusionem predicti thematis, dicendo quod huiusmodi stigmatum impressio in beato Francisco fuit singulariter propter tria:

- propter demonstrandam eius interiorem affectionem
- propter comprobandam eius evangelicam religionem
- propter exaltandam eius mirabilem perfectionem.

De primo: intensa cordis affectio signis evidentibus in corpore communiter demonstratur; patet in pertimescentibus et erubescantibus et similibus, *2Macch* III, [16]: «Facies et color immutatus, etc. [declarabat internum animi dolorem]». Nota hic quantum pre maximo cordis affectu movebatur ad crucifixum, juxta illud *Gal* VI, [14]: «Mihi absit gloriari nisi in cruce, etc.». Ideo supernaturaliter habuit signa crucifixi exterius in corpore impressa.

De secundo: propter a[p]probationem et confirmationem litterarum imprimi- tur sigillum regium, *Hest* VIII, [8]: «Epistolis, que ex regis nomine mittebantur, etc.». Nota hic de excellentia sue regule et religionis, concludendo per illud *Gal* VI, [16]: «Quicumque hanc regulam, etc. [secuti fuerint, pax super illos et misericordia, et super Israel Dei]».

De tertio: exaltatio et honor est militis quando insignitur divisa vel indumento regis, *Hest* VI, [7]: «Homo, quem rex honorare vult debet indui vestibus regiis». Item, *1Macch* X, [88-89]: «Alexander rex addidit glorificare Jonathan et misit ei fibulam auream, etc.». Nota hic de singulari perfectione eius propter quam taliter fuit hic insignitus. Credibile est etiam quod in resurrectione finali, gloriosa eius stigmata apparebunt ad instar Christi, sicut Apostolus dicit de aliquorum [f. 59v] sanctorum vulneribus pro Christo susceptis, *2Cor* IV, [10]: «Semper mortificationem Ihesu in corpore nostro circumferentes, etc.».

67.

In partes Dei mei haereditas illius. Eccli XXIV, 16
SABBATO [ante dominicam XX post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 59v-60r (336)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 111v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 94r.

Loquitur beata Virgo de filio suo, cuius hereditas est universum genus humanum, *Hebr* I, [2]: «Loquutus est nobis in Filio, quem constituit heredem universorum, etc.». Huiusmodi autem hereditas divinitus dividetur in die iudicii in tres partes:

- prima erit alta singulariter gloriosa
- secunda erit dextera communiter luminosa
- tertia sinistra, turpiter tenebrosa.

Prima pars erit illorum, qui tenuerunt vitam singulariter virtuosam, scilicet, apostolicam, qui erunt in aëre, cum Christo iudicantes, *Mt* XIX, [27]: «Ecce nos reliquimus omnia et sequi, etc. [... vos, qui secuti estis me, in regeneratione... sedebitis et vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel]». [f. 60r] Multum debemus conari ut participes essemus apostolice dignitatis, *Col* I, [12]: «Gratias agentes Deo Patri, qui dignos, etc. [nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine]».

Secunda erit illorum, qui communi vita vixerunt bene, qui collocabuntur in terra ad partem dexteram die illa: *Mt* XXV, [31-33]: «Cum venerit filius hominis,

etc.», usque «et statuet quidem oves a dextris suis». Multo plus valebit tunc fuisse ovem quam imperatorem. *Ps* XV, [5]: «Dominus pars hereditatis, etc. [meae et calicis mei]».

Tertia erit illorum qui turpiter et in tenebris peccatorum vixerunt, qui ad sinistram prohibentur. *Mt* XXV, [31-33]: «Cum Filius hominis sedebit in sede maiestatis sue..., tunc statuet hedos a sinistris». Valde ergo cavendum est ne quis modo efficiatur hedus, *Mt* XXIV, [48-51] et *Lu* XII, [45-46]: «Si dixerit servus ille in corde suo, etc.». Propter predicta co[n]sulitur cuilibet, *Eccli* XVII, [25]: «In partes vade seculi sancti, etc.».

68.

Multi sunt vocati, pauci vero electi. *Mt* XXII, 14
DOMINICA VICESIMA [post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 60r (337; *In mg ext*: Vide 371))
BAV, Vat. lat. 4375, f. 112r
BAV, Vat. lat. 7730, f. 94r.

In evangelio hodierno, tria sunt pro nostra edificatione notanda:

- benignitas divinalis
- perversitas humanalis
- diversitas meritalis. De hoc tertio dicitur thema: «Multi sunt, etc.».

Primum in principio [*Mt* XXII, 2]: «Simile factum est regnum celorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo». In istis nuptiis sponsa est humanitas nostra, que Filio Dei conjuncta fuit personaliter vinculo indissolubili in thalamo uteri virginalis. *Ps* XVIII, [6]: «In sole posuit tabernaculum suum, etc. [et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo]». Certe, in hoc «apparuit benignitas, etc.», *Tit* III, [4]. Celebritas autem huiusmodi conjunctionis in regno celorum dicitur nuptiale convivium (*in mg int*: exemplo regis accipientis puellam pauperulam in uxorem) propter exuberantiam societatis beatorum, *Ps* XVI, [15]: «Ego autem in iustitia apparebo, etc. [conspectui tuo; satiabor, cum apparuerit gloria tua]». Nota ad instar nuptialis convivii, quod etiam omnes sensus corporales actualiter satiabuntur post resurrectionem in beatis, *Apoc* XIX, [7]: «Gaudeamus et exultemus, etc. [quia venerunt nuptiae agni]».

Secundum, ibi [*Mt* XXII, 3-7]: «Et misit servos suos, etc.», usque «et civitatem illorum succendit». Magna quippe ostenditur perversitas humana renuens venire ad tales nuptias post invitationem et vocationem ex parte tanti domini. Quidam renuunt ex indevotione, non curantes de bonis celestibus; de hiis dicitur: «Et nolebant venire». Quidam vero ex despectione, etiam contemptui habentes celestia bona, ex dilectione terrenorum; de hiis dicitur: «Illi autem neglexerunt, etc.». Quidam autem ex indedignatione, ipsos vocantes et etiam euntes ad huiusmodi nuptias verbis et factis calumpniando, de quibus dicitur: «Reliqui vero tenuerunt, etc.». Contra omnes istos dicitur *Ps* IV, [3]: «Fili hominum, usquequo gravi corde, etc. [Ut quid diligitis vanitatem et quaeritis mendacium]». Contra tales ostenditur pena dampnationis personalis et conflagrationis mundialis, ibi: «Rex vero, cum audisset, etc.»; *Deut* XXXII, [22]: «Ignis succensus est in furore meo, etc.».

Tertium, ibi [*Mr XXII*, 8-14]: «Tunc ait servis suis, etc.», usque in finem. Non est intelligendum quod aliquis jam discumbens in convivio celesti inde expellatur. Sed ex illa parabola ostenditur quod sole persone gratia et habitibus virtutum indute illic admittuntur. «Induite ergo vos, sicut electi Dei, etc.», *Col III*, [12]. Sed quia pauci sunt tales, ideo concluditur: «Multi sunt vocati, pauci vero electi».

69.

Vocem Filii Dei qui audierint, vivent. Io V, 28

FERIA SECUNDA [post dominicam XX post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 60r (338)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 112r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 94v.

Ad perfectam anime vivificationem per gratiam septuplex vox Dei concurrit, *Ps XXVIII*, [3-9]:

[1] «Vox Domini super aquas», in contritione lacrimosa, *Joel II*, [12]: «Nunc in toto corde vestro convertimini, etc.»;

[2] «Vox Domini in virtute, in confessione ruborosa», *Jac V*, [16]: «Confitemini alterutrum peccata vestra»;

[3] «Vox Domini in magnificentia», in largitione piatosa, *Lu XI*, [41]: «Quod superest, date elemosynam»;

[4] «Vox Domini confringentis cedros», in oratione cordiosa, *Lu XVIII*, [1]: «Oportet semper orare et non deficere»;

[5] «Vox Domini intercidentis flammam ignis», in afflictione rigorosa, *Lu XXI*, [34]: «Attendite vobis, ne forte graventur, etc.»;

[6] «Vox Domini concutientis desertum», in remissione virtuosa, *Mc XI*, [25]: «Dimittite si quid habetis adversus aliquem, etc.»;

[7] «Vox Domini preparantis cervos», in communione gratiosa, *Io VI*, [54]: «Amen, amen dico vobis, nisi manducaveritis, etc.».

70.

Nisi signa et prodigia videritis, non creditis. Jo IV, 48

FERIA SECUNDA [post dominicam XXI post Trinitatem]

PE, San Domenico, 477, f. 61r (345)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 113v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 96v.

Inter alia que difficulter credunt homines est propinquitas diei iudicii et finis huius mundi. Ideo, juxta thema propositum volo vobis ostendere ad hoc propositum signa et prodigia manifesta, scilicet duodecim signa zodiaci, per que transit sol in anno, et manifeste scitur finis anni et possent dici prodigia in quantum (?) procul dicunt divinitus et designant duodecim status mundi, per quos sol justitie

pertransit a principio usque in finem (*in mg ext: Act II*, [19]: «Dabo prodigia in celo sursum et signa in terra deorsum»; *Job XXXVIII*, [33]: «Nomquid nostri ordinem celi, etc.»); fuit enim:

– primo in ariete, tempore Legis innate quando solum in capite hominum erat lex, *Rom II*, [14]: «Cum gentes, que Legem, etc. [non habent..., ipsi sibi sunt lex]»;

– secundo in tauro, tempore Legis scripte, quando Deus, peccatis provocatus, subito puniebat, *Deut XXXII*, [21]: «Ipsi me provocaverunt»;

– tertio in geminis, tempore incarnationis, *Gen XXV*, [24]: «Jam tempus pariendi advenerat, et ecce gemini, etc.»;

– quarto in cancro, tempore passionis, quasi retrogradando, *Ysa LII*, [14]: «Sicut obstupuerunt super te, etc. [sic inglorius erit inter viros adventus eius]»;

– quinto in leone, tempore resurrectionis, *Jer IV*, [7]: «ascendit leo de cubili suo et pardo gentium se levavit»;

– sexto in virgine, tempore ascensionis: excellenter est Virgo ecclesia triumphans, *Ysa LXII*, [5]: «Habitabit juvenis cum virgine, etc.»;

– septimo in libra, tempore tyrannice persecutionis. *Apoc VI*, [5]: «Ecce equus niger et qui sedet super illum habet stateram, etc.»;

– octavo in scorpione, tempore heretice deceptionis, *Apoc IX*, [3]: «De fumo putei exierunt locuste in terram et data, etc. [est illis potestas, sicut habent potestatem scorpiones terrae]»;

– nono in sagitario, tempore doctoralis predicationis, *Pz VII*, [13]: «Arcum suum tetendit et paravit illum, etc.»; (*in mg: Apoc VI*, [2]: «Ecce equus albus, etc.»);

– decimo in capricornio, tempore huius ecclesiastice divisionis, non in unicornio, (*in mg: Hic nota de decem laboribus cum eorum periculo, Dan VII*, [20 i 24]); *Amos VI*: «In forma .n.a. nobis corpora»;

– undecimo in aquario, post antichristi mortem, *Ez XXXVI*, [25]: «Effundam super vos aquam, etc.»;

– duodecimo in piscibus, tempore iudicii, *Mt XIII*, [47]: «Simile est regnum celorum sagene misse in mari, etc. [et ex omni genere piscium congreganti]».

71.

Praedestinavit conformes fieri ymaginis Filii sui. Rom VIII, 29
DIE APOSTOLORUM SIMONIS ET JUDE

PE, San Domenico, 477, f. 62r (351)
BAV, Vat. lat. 4375, f. 114v
BAV, Vat. lat. 7730, f. 125r.

Apostoli isti duo fuerunt Christo conformes:

- in corpore carnali
- in opere virtuali
- in anima rationali
- in vita spirituali
- in doctrina evangelicali
- in morte temporalis.

De primo: fuerunt consanguinei germani ipsius Christi, filii, scilicet, Marie Cleophe, que fuit prima soror beate Virginis; ideo *Mt XIII*, [55]: «Nonne mater ejus dicitur Maria et fratres ejus Simon et Judas?». Moraliter, juxta illud: «Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, etc.», *Rom VI*, [12].

De secundo: opus Christi patet *1Jo III*, [8]: «In hoc ap[er]uit Filius Dei, ut dissolvat opera dyaboli». Nota de extirpatione Zarce et Arfaxat incantatorum [*Judit I*, 1. 6]. Moraliter: juxta illud *Lev XX*, [27]: «Vir sive mulier, in quibus phitonicus, etc. [... fuerit spiritus, morte moriantur]».

De tertio: anima Christi fuit prescia futurorum, *Ps CXXXVIII*, [5]: «Ecce, Domine, tu cognovisti omnia novissima et antiqua»: nota de prenuntiatione pacis iud[ic]iorum (?). Moraliter: juxta illud *Deut XXXII*, [29]: «Utinam saperent, etc.».

De quarto: Christus vixit in paupertate, *2Cor, VIII*, [9]: «Scitis... gratiam Domini, etc. [quoniam propter vos egenus factus est]». Nota quomodo respuerunt thesauros pontificum sibi oblatos. Moraliter, juxta illud *Mt VI*, [19]: «Nolite vobis thesaurizare, etc.».

De quinto: doctrina Christi fuit evangelica, *Mc I*, [14]: «Venit Ihesus... predicans, etc.». Nota hic de liberatione dyaconi innocentis et occultatione hominis nocentis. Moraliter juxta illud *Mt XVIII*, [14]: «Non est voluntas ante Patrem vestrum, etc. [... ut pereat unus de pusillis istis]».

De sexto: Christus mori voluit, ut homines ad Deum traheret, *1Ptr III*, [18]: «Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, etc.». Nota martyrium eorum, quia reprobabant adorationem solis. Moraliter, juxta illud *Deut IV*, [39]: «Ne oculis elevatis ad celum videas solem et lunam, etc.».

72.

Ego iam concepta eram. Prov VIII, 24

[*In mg ext: Nondum erant abissi et} ego iam concepta eram. Prov VIII, [24] et in epistola]*

DIE CONCEPTIONIS BEATE VIRGINIS

PE, San Domenico, 477, f. 64v (361)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 121v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 108rv.

(Ex BAV, Vat lat., 4375) Quintuplex reperitur conceptio virginis Marie:

- conceptio divinalis
- conceptio angelicalis
- conceptio humanalis
- conceptio scripturalis
- conceptio naturalis. De prima istarum respectu sequentium dicit: «Ego iam concepta eram».

De prima: Conceptio communiter dicitur firmum propositum cordis ad aliquid operandum, secundum illud *Ysa XXVI*, [17]: «Sicut que concepit, etc.». Sic firmum et eternum propositum Dey ad formandam hanc virginem in reparatione humane nature et perdicionis future per mulierem, dici potest conceptio eius in

mente divina. De hoc in epistola [*Prov VIII, 22*]: «Dominus possedit me, etc.», et iterum *Eccli XXIV, [5]*: «Ego ex ore Altissimi, etc.».

De secunda: desertis cathedris celestibus per casum Luciferi et suorum, angelis beatis Deus revelavit ipsarum sedium celestium reparationem fore per Virginem, unde tunc fuit beate Virginis delectabilissima conceptio in mente angelica; ideo, ipsa dicit: «Ego feci in celis, etc. [ut oriretur lumen indeficiens]», *Eccli XXIV, [6]*.

De tertia: post peccatum primorum parentum cum nimis dolore et tristitia contabescere[n]t propter perditionem sui et posterorum, Deus eis revelavit Reparatricem hanc virginem ex eis futuram, quando maledicens (*in mg int*: dyabolo in) serpente, ait: «Inimicitias ponam inter te et mulierem, etc.», *Gen III, [15]*; (*in calc inf*: tunc fuit eius conceptio aff[ectuosissima in mente humana); ideo *Eccli XXIV, [7]*: «Ego in altissimis, etc.».

De quarta: secundum BEDAM: «Scriptura continens in se celestia misteria grava dicitur»; et sic secretum misterium divine scripture dici potest conceptio eius. Cum ergo beata virgo Mater Christi in omnibus libris sacre scripture et in omnibus capitulis, ymo etiam singulis versibus, sit mystice contenta, patet eius conceptio scripturalis. Ideo dicit: «Ego quasi terebinthus, etc.», *Eccli XXIV, [22]*.

De quinta: quia conceptio beate Marie in utero matris sue, formato corpore et creata anima, statim post habundantissime fuit sanctificata, iuxta illud *Pf XLV, [5]*: «Fluminis impetus, etc. [laetificat civitatem Dei: sanctificavit tabernaculum suum Altissimus]», ideo solum eius conceptio festivatur post Christum, unde dicit [*Eccli XXIV, 23*]: «Ego quasi vitis, etc. [fructificavi suavitatem odoris]».

73.

Dispensatores misteriorum Dei. 1Cor IV, [1] et in epistola dominice
COLLATIO AD SACERDOTES

PE, San Domenico, 477, f. 65v (366)
BAV, Vat. lat. 4375, f. 123v

Sacerdotes bene dicuntur dispensatores misteriorum Dei pluraliter, quoniam septem ministeria divina eis incumbunt dispensanda in domo Christi, iuxta septem ordines quos caractere recipiunt:

– primum ministerium est custodire ipsam domum Dei ab indignis personis, a brutis animalibus et avibus atque a cunctis immunditiis et sordibus, *Pf XXV, [8]*: «Domine, dilexi decorem domus tue, etc.», et hoc eis competit ex ordine hostiarii;

– secundum est legere et cantare in officiis ecclesiasticis et utique cum magna et diligenti provisione oportet fieri, quare *Jer XLVIII, [10]*: «Maledictus qui facit opus Domini negligenter»; et hoc eis convenit ex ordine lectoris;

– tertium est imponere manus super energuminos et demones adiurare, ad quod requiritur ne ipsi per peccata subiciantur dyabolo, sed per virtutes Deo, *Iac IV, [7]*: «Subditi estote Deo, etc... [resistite autem dyabolo]»; et hoc eis convenit ex ordine exorciste;

– quartum est luminaria ecclesie et singulariter altaris disponere, et vinum et aquam et huiusmodi pro sacrificio preparare. Ad hoc autem magnam curam oportet

tet adhibere, *3Reg IV*, [27]: «Necessaria mense Salomonis regis cum ingenti cura prebebant in tempore suo»; et hoc eis convenit ex ordine acoliti;

– quintum est epistolam legere in missa et vasa sacra contrectare et mundare; propterea magna munditia in eis exigitur, *Ysa LII*, [11]: «Mundamini qui fertis vasa Domini»; et hoc eis convenit ex ordine subdyaconi;

– sextum est evangelium in ecclesia publicare et populum debite informare, ideo est eis necessaria gubernatio iuxta illud *2Thim IV*, [5]: «Opus fac evangeliste, etc.»; (*in mg int.*: et hoc eis convenit ex ordine dyaconatus);

– septimum est corpus et sanguinem Christi verbis formalibus consecrare et pro populo Deum exorare. Ad hoc autem magna vite sanctitas requiritur, *Ex XIX*, [22]: «Sacerdotes quoque qui accedunt ad Dominum, etc. [sanctificentur, ne percutiat eos]»; et hoc eis convenit ex ordine presbyteri. «Sic, ergo, vos existimet homo ut ministros Christi, etc.», *1Cor IV*, [1].

74.

Qualis est hic, quia venti et mare obediunt ei. Mt VIII, 27

DOMINICA TERTIA [post octavam Epiphaniae]

PE, San Domenico, 477, f. 67v (374)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 28v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 26v.

Recitata hystoria evangelii pro fundamento edificationis spiritualis, consequenter superhedificande sunt quasi pro cameris virtutes quatuor ad manendum; (*in mg ext.*: Vel aliter. Significatio: quadruplex modus bone vite, scilicet: devotio spiritualis; temptatio dyabolicalis; subiectio penitentialis; salvatio personalis):

– devota (*ms* devoto) hobedientia

– firma patientia

– alta confidentia

– plena reverentia. Ad hoc quartum pertinet propositum thema.

Primum, in principio: «Ascendente Ihesu in naviculam, secuti sunt eum discipuli eius» [*Mt VIII*, 23]; navicula in qua secure transitur de terra huius vite ad celestem patriam per mortem quasi per profundissimum mare, est obedientia, *Mt XIX*, [17]: «Si vis ad vitam ingredi, serva mandata». Nota verbum 'serva', quod pertinet ad gubernationem navis, ut directo tramite naviget, *Prov VII*, [2]: «Serva mandata mea et vives et legem meam quasi pupillam oculi tui»;

– secundum ibi [*Mt VIII*, 24]: «Et ecce motus, etc.», usque «dormiebat»; in mari magno huius mundi tam magnus tamque multiplicatus est jam motus tempestatum et adversitatum, ut navicula Christi operiatur fluctibus, ipso dormiente, et impletum videtur illud *Lu XXI*, [10-11]: «Surget gens contra gentem, etc.» ideo *Hebr X*, [36]: «Patientia vobis necessaria est, etc.»;

– tertium ibi [*Mt VIII*, 25]: «Et accesserunt, etc.», usque: «Domine, salva nos, perimus»; sic nos confidenter debemus ad Christum accedere, ipsum excitando supplicationibus assiduis. *Pt XLIII*, [23]: «Exsurge, quare [obdormis, Domine? Exurge]»; ad hoc facit collectam Ecclesia hodierna: «Deus, qui nos, in tantis periculis constitutos, etc.»;

– quartum, ibi [*Mt VIII*, 26-27]: «Tunc surgens imperavit, etc.», usque in finem. Erga talem et tantum Dominum, cui venti et mare obediunt, plenam reverentiam debemus habere, ut, scilicet, in futuro timeamus eum offendere et de offensis preteritis doleamus: *Jer V*, [22]: «Me, ergo, non timebitis, ait Dominus, et a facie mea non dolebitis?».

75.

Si filii Abrabe estis opera Abrabe facite. Io VIII, 39

COLLATIO AD SACERDOTES. FERIA QUINTA POST DOMINICAM I QUADRAGESIME (*in mg ext*: Vide opera septem ordinum, sermone 366)

PE, San Domenico, 477, f. 68v (378)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 39v i 125r

A)

Io VIII et in evangelio presentis ferie. Nota septem opera veri Abrahe, scilicet Christi, patris multarum gentium, juxta septem ordines ecclesiasticos in quibus presbiteri, tanquam filii, debent ipsum ymitari:

– primo quidem Christus exercuit opus hostiarum, quando scilicet, negotiantes eiecit de templo, dicens: «Scriptum est: quia Domus mea, etc.», *Mt XXI*, [13], «et non sinebat ut quisquam transferret vas per templum», *Mt XI*, [16];

– secundo, exercuit opus lectoris quando, scilicet, «intravit secundum consuetudinem (scilicet, die sabbati), in sinagogam et surrexit legere, etc.», usque: «et sedit» [*Lc IV*, 16-20]. Ubi moraliter notandi sunt septem actus Ihesu Christi: quia intravit sinagogam secundum consuetudinem, quia surrexit legere, quia voluit librum tenere, quia revolvit librum, quasi volens providere lectionem, quia post lectionem ipsum complicuit, quia reddidit in custodiam (*in mg ext*: ministri), quia resedit;

– tertio, exercuit opus exorciste, quando, scilicet, «offerebant ei multos demonia habentes, et eiciebat spiritus immundos verbo», *Mt VIII*, [16];

– quarto, exercuit opus acoliti, quando, scilicet, pro missa dicenda in nocte cene disposuit luminaria in mensa et alia necessaria, dicens: «Ego in medio vestrum sum sicut qui ministrat», *Lc XXII*, [27];

– quinto, exercuit opus subdiaconi, quando scilicet *Legem Veterem* et eius documenta a falsis judeorum mundabat traditionibus, *Mt V*, [21-22]: «Audistis quia dictum est antiquis: non occidere, etc. [... ego autem dico vobis: quia omnis, qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio]»;

– sexto, exercuit opus dyaconi, quando, scilicet, videns turbam ascendit in montem, etc., *Mt V*, [1-12] (*in mg ext*: tunc certe) publicavit evangelium, populum informando;

– septimo, exercuit opus presbiteri quando scilicet sacramentum misse instituit, *1Cor XI*, [23-26]: «Dominus Ihesus, in qua nocte tradebatur, etc. [accepit panem et gratias agens, fregit et dixit: accipite et manducate: hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur]».

B) (Ex BAV, Vat. lat. 4375, f. 125r). Vide opera septem ordinum, sermone ante istum duodecimo. Nota septem opera veri Habrahe, scilicet Christi, patris

multarum gentium [cf. *Gen XVII*, 5], iuxta septem ordines ecclesiasticos, in quibus presbiteri, tamquam filii, debent ipsum ymitari:

– primo quidem Christus exercuit opus hostiarii, quia negotiatores eiecit de templo, dicens: «Scriptum est, quia domus mea, etc.», *Mt XXI*, [13]; et non sinebat ut quisquam trasferret vas, etc. *Mc II*, [16];

– secundo, exercuit opus lectoris, quando scilicet «intravit, secundum consuetudinem (scilicet dyey sabbati), in sinagoga et surrexit legere, etc.», usque: «et sedit» [*Lc IV*, 16-20]; ubi moraliter notandi sunt septem actus Ihesu Christi: quia intravit sinagogam secundum consuetudinem; secundo, et surrexit legere; tertio, et quia voluit librum tenere; et quia revolvit librum, quasi volens providere lectionem; quia post lectionem ipsum complicit, quia reddit in custodiam ministri, quia postea resedit;

– tertio, exercuit opus exorciste, etc.

Omnia ista sequentia vide in sermone [el núm. no fou copiat perquè el Vat. lat. 4375 no copia la numeració].

76.

Ecce ego adiciam super dies tuos quindecim annos. Ysa XXXVIII, [5; 4Rg XX, 6]

COLLATIO AD RELIGIOSOS, FERIA QUINTA ANTE DOMINICAM V QUADRAGESIME

PE, San Domenico, 477, f. 68v (379)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 125r-v.

Vita religiose persone comparatur vite persone secularis sicut annus ad diem, propter excellentiam religionis, *Num XIV*, [34]: «Annus pro die imputabitur». Excellentia autem ista dicitur quindecim annorum propter quindecim opera perfecte religionis, que sunt: prompte obedire; paupere vestiri; nichil possidere; communiter comedere; cerimoniose vivere; pauca loqui; tarde ridere; equaliter conversari; familiaritates fugere; negotia declinare; mundum oblivisci; seipsum despiciere; proximum hedificare; frequenter orare; delectabiliter Deum laudare, etc. [BAV, Vat. lat. 4375, f. 125v *add.*: Et sic finis collationis ad religiosos].

77.

Dimitte eam, anima enim eius in amaritudine est. 4Reg IV, 2

DIE VENERIS SANCTA [Vat. lat. 7730, f. 48r: Sabbato]

PE, San Domenico, 477, f. 70v (388)

BAV, Vat. lat. 7730, f. 48r

Hodie differenter ab aliis diebus, recolitur et representatur passio Christi. Aliis quidem diebus tamquam res preterita et antiqua. Ideo, in principio passionis dicebatur: «In illo tempore, etc.»; hodie vero tamquam res recens et presens representatur et recolitur, dicendo [*Mal II*, 11]: «Egressus est Ihesus, etc.». Ratio est ut

corda fidelium magis moveantur ad sentiendum et compatiendum, unde quasi modo beata Virgo sit in amaritudine et dolore propter passionem Filii et mortem, non dicitur sibi salutatio angelica. Juxta quod dicit thema: «Dimitte eam, etc.». Tamen, adorandus est suppliciter crucifixus, dicendo: «Adoramus te, Christe, etc.».

«Dimitte eam, etc.». Nota quatuor causas amaritudinis et doloris:

- separatio persone amabilis
- subitatio nove tristabilis
- congregatio pene durabilis
- et privatio societatis honorabilis.

De primo: quia, secundum DYONISIUM, amor est vis unitiva faciens unum quid ex amante et amato, *Act IV*, [32]: «Multitudinis credentium, etc.», ideo quasi proprium cor aut propria persona dividatur, sic contristat et affligit separatio persone dulcissime. Nota de David et Ionatha, *2Reg I*, [26]: «Doleo super te, etc. [frater mi, Ionatha, decorus nimis et amabilis super amorem mulierum. Sicut mater amat unicum filium suum, ita te diligebam]». Hec ratio fuit potissima in beata Virgine, que intensissime diligebat filium suum, unde non poterat pati vel modicum, eius separationem. Nota ad hoc, hystorialiter, pertinentia a pueritia Christi duodenis usque ad separationem eius a Christo in cena, concludendo per illud *Cant V*, [8-10]: «Adiuro vos, filie Iherusalem, etc. [si inveneritis dilectum meum, ut annuntietis ei quia amore langueo. Qualis est dilectus tuus ex dilectis, o pulcherrima mulierum? Qualis est dilectus tuus, quia sic adiurasti nos? Dilectus meus candidus et rubicundus]».

De secundo: honus gravissimum, per partes potest faciliter portari, quod totum simul impositum opprimit. Nota de Jacob, *Gen XXXVII*, [35]: «Noluit consolationem recipere, etc. [ait: 'Descendam ad filium meum lugens in infernum']». Hec ratio fuit in beata Virgine, quando sibi subito nuntiata fuit passio Filii per Iohannem; nota que Christus gessit a recessu Virginis de cena usque ad sententiam mortis, concludendo per illud *Thren II*, [2]: «Precipitavit Dominus, etc. [nec pepercit omnia speciosa Iacob]».

De tertio: multe pene successive advenientes absque intervallo consolationis faciliter opprimunt. Nota de *Job I* et II° capitulo: Ideo dicebat: «Unde verba mea, etc. [dolore sunt plena, quia sagittae Domini in me sunt]», *Job VI*, [3-4]. Hec ratio etiam fuit in beata Virgine. Nota ex quo exivit post Filium in Montem Calvarie usque ad mortem eius, concludendo per illud *Cant I*, [11]: «Cum esset rex, etc. [in accubitu suo, nardus mea dedit odorem suum]».

De quarto: privatio grandis honoris nimis affligit, *2Reg I*, [24]: «Filie Iherusalem, super Saul flete, etc. [qui vestiebat vos coccino in deliciis, qui prebebat ornamenta aurea cultui vestro]». Hec ratio valde fuit in beata Virgine, quando post mortem Filii et sepulturam, quasi vidua derelicta rediit in Iherusalem. Nota hic hystorialiter, concludendo per illud *Thren I*, [1]: «Quomodo sedet sola, etc. [civitas plena populo, facta est quasi vidua domina gentium]».

78.

Descendit primum in inferiores partes terre. Eph IV, 9

SABBATO SANCTO

PE, San Domenico, 477, f. 70v (389)
 BAV, Vat. lat. 4375, f. 56v.

Articulus fidei est quod anima Christi de corpore eius egrediens per mortem descendit ad lymbum inferni pro patribus inde liberandis; unde in *Simbolo*: «Mortuus et sepultus, descendit ad inferos»; et nota quod dicitur pluraliter 'inferos' et non singulariter 'inferum' vel 'infernum', nam quatuor reperiuntur inferi vel inferni:

- carcer dampnatorum
- limbus parvulorum
- locus purgandorum

– synus perfectorum. Ideo dicit thema: «Descendit primum», scilicet antequam resurgeret, in inferiores partes terre.

In primum, descendit ad dure increpandum

- in secundum, ad grate consolandum
- in tertium, ad large liberandum
- in quartum, ad clare illustrandum.

De hiis omnibus vide sermonem 142 [Sabbato Sancto, VITA VESTRA ABSCON-
 DITA EST CUM CHRISTO, *Col III*, 3].

79.

Christus semel pro peccatis nostris mortuus est. 1Ptr III, 18 et in epistola hodierna

AD RELIGIOSOS

PE, San Domenico, 477, f. 71r-v (392)
 BAV, Vat. lat. 4375, f. 126v.

Beatus Iohannes, ostendens causam seu fructum passionum et mortis Christi, dicebat: «Ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum sed etiam pro totius mundi», *1Io II*, [2], ubi patet duplex causa passionis Christi fuit:

- generalis, scilicet, pro peccatis totius mundi, inquantum sufficientissime et habundatissime solvit pretium redemptionis pro omnibus;
- et specialis, scilicet, pro peccatis nostris, in quantum exemplariter dedit regulam sancte conversationis contra peccata nobis religiosis, iuxta illud *1Ptr II*, [21]: «Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, etc.»;

Primo quidem dedit exemplum paupertatis apostolice contra proprietatem, quando intraturus crucem nude se expoliavit: *Mt X*, [9]: «Nolite possidere aurum, etc.»; [f. 71v]

– secundo, dedit exemplum humilis obedientie contra propriam voluntatem quando volentibus eum crucifigere obtemperavit, *Hebr XIII*, [17]: «Obedite propositis vestris, etc.»;

– tertio, dedit exemplum austeritatis et castimonie contra carnalitatem, quando elevatus in cruce per totum corpus suum dolores incomparabiles portavit, *Colos III*, [5]: «Mortificate membra vestra, etc.»;

– quarto, dedit exemplum spiritualis diligentie contra ociositatem, quando, pendens in cruce, secundum JERONIMUM oravit assidue; unde *2 Paral XIX*, [11]: «Confortamini et agite diligenter, etc.»;

– quinto, dedit exemplum finalis perseverantie contra instabilitatem, quando inter blasphemias et derisiones in cruce usque ad mortem perduravit, *Mt X*, [22; XXIV, 13]: «Qui perseveraverit usque in finem, salvus erit»; *Hebr XII*, [3]: «Recogitate eum, qui, etc. [talem sustinuit a peccatoribus adversum semetipsum contradictionem]».

80.

Scribe: beati mortui qui in Domino moriuntur. Apoc XIV, 13

DE MORTUIS

PE, San Domenico, 477, f. 71v (393)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 126v.

Differentia est inter verbum vocale et scriptum litterale. Verbum solum extendit se ad presentes loco et tempore, quia statim transit; scriptum autem, quia permanet, extenditur etiam ad absentes et futuros. Ideo secreta celestia revelata prophetis pro futuris mandata divino scribebantur. *Abacuc II*, [2]: «Scribe visum, etc.». Propterea, revelans Deus Johanni secretum de statu animarum post mortem, mandavit eidem [*Apoc XIV*, 13]: «Scribe: beati mortui, etc.».

Nota hic de scriptura ostensa regi Balthasar, *Dan V*, [25-28]: «Hec est scriptura que digesta est: Mane, Thechel, Phares, etc.», usque «Medis et Persis».

In prima dictione, scilicet ‚Mane‘, notatur premiatio perfectorum, quorum vita est regnum spirituale, quia servire Deo regnare est; et hoc regnum divinitus nuntiaturum est, juxta illud *Job XIV*, [5]: «Breves dies hominis sunt, etc.» Completur autem statim post mortem per gloriosam coronationem in celo, *Sap V*, [16-17]: «Justi in perpetuum vivent, etc.; ... ideo accipient regnum decoris, etc.».

In secunda dictione, scilicet ‚Techel‘, monstratur purgatio imperfectorum, quorum penitentia (*in mg*: in) statera divine justitie minus ponderat quam peccata requirant. Non sic de Job, qui dicebat: «Utinam appenderentur peccata mea, etc.», *Job VI*, [2]. Ideo oportet residuum penitentiae in purgatorio solvi, nisi per vivorum suffragia adjuvetur, *Mt V*, [25-26]: «Esto consentiens adversario tuo cito, etc.», usque «novissimum quadrantem».

In tertia dictione, scilicet ‚Phares‘, designatur dampnatio perversorum, quorum triplex regnum, scilicet: vanitatis per honores, cupiditatis per divitias, et carnalitatis per delicias, dividitur in morte et datur vermibus quantum ad corpus, et demonibus quantum ad animam. Et sic verificatur illud *Lu XI*, [17]: «Omne regnum in seipsum (*in mg*: divisum) desolabitur».

81.

Ecce nunc palam loqueris et proverbium nullum dicis. Jo XVI, 29

DOMINICA IV POST OCTAVAM PASCHE

PE, San Domenico, 477, f. 72v (399)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 69v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 57r.

Christus Dominus propter instantem suum recessum consolatur discipulos suos quatuor eis magna promittendo in evangelio, scilicet:

- primo, precum exauditionem
- secundo, Patris manifestationem
- tertio, eorum acceptationem

– quarto, sui exaltationem. Et propter huiusmodi tales et tantas preclarissimas promissiones consolati discipuli, dixerunt ei: «Ecce nunc palam loqueris, etc.»:

Prima ponitur in principio usque «ut gaudium vestrum sit plenum» [*Io* XVI, 20-24]. Nota ex verbis Christi tres conditiones petitionum, quibus simul concurrentibus infallibiliter petitio exauditur, scilicet: si petatur perseveranter, confidenter et salubriter. Perseverantia notatur in hoc verbo conjunctivo ‚petieritis‘; confidentia excitatur in hoc quod dicit ‚Patrem‘; salubritas declaratur, cum dicit: ‚in nomine meo‘, scilicet, Ihesus, quod interpretatur salus (*in mg int*: Exemplum de Maioricensi submerso in Anglia). *Jo* XIV, [13]: «Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam, etc.».

Secunda, ibi [*Io* XVI, 25]: «Hoc in proverbii, etc.», usque «annuntiabo vobis». Nota: in Patre intelligitur Filius et utriusque amor, Spiritus Sanctus; in cognitione autem Dei Trinitatis, que perfectissima causa omnium est, cognoscitur effectus eius, *Colos* II, [2-3]: «In agnitione misterii Dei Patris Ihesu Christi... sunt omnes thesauri sapientie et scientie absconditi». [f. 73r]

Tertia, ibi [*Io* XVI, 26-27]: «In illo die, etc. quia a Deo exivi». Nota causam hujus acceptationis apud Deum, scilicet, credulitatem fidei et dilectionem caritatis, cum dicitur: «Quia vos me amastis et credidistis», *Gal* V, [6]: «In Christo Ihesu nec circumcisio, etc. [neque praeputium, sed fides, quae per caritatem operatur]».

Quarta, ibi [*Io* XVI, 28]: «Exivi a Patre, etc., et vado ad Patrem», juxta illud *Io* XIV, [6]: «Audistis quia ego dixi vobis: Vado et venio ad vos; si diligeretis me, etc.».

82.

Exaltavit cornu populi sui. Ps CXLVIII, 14

DE EXALTATIONE SANCTE CRUCIS

PE, San Domenico 477, f. 74r (405)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 128v

Nota in hiis verbis tria circa crucem Christi:

- primum, dies festus observabilis, ibi: ‚exaltavit‘
- secundum, virtus crucis admirabilis, ibi: ‚cornu‘
- tertium, fructus sequens valde utilis, ibi: ‚populi sui‘.

De primo: juxta illud *Ez* XVII, [24]: «Ego Dominus humiliavi lignum sublime et exaltavi, etc. [lignum humile]». Nota: lignum crucis fuit sublime, erectum

in monte Calvarie, et viride, portans fructum vite, Ihesum Christum, sed fuit humiliatum tempore Cosdroe et exsi[c]catum inter infideles existens. Deus autem illum exaltavit permaximo honore tempore Heraclii et frondere fecit miraculis innumeris.

De secundo: juxta illud *Lm* I, [68-69]: «Benedictus dominus Deus Israel, etc., et erexit cornu, etc.». Item, *Pf* XCI, [11]: «Exaltabitur sicut unicornis, etc. [cornu meum]».

De tertio: sicut per arma seu (*in mg int*: signum) regis ponitur possessio subditi in salvaguarda et tutela, sic per signum crucis populus christianus, *Ysa* XLIX, [22]: «Hec dicit Dominus Deus: ecce levabo ad gentes, etc. [manum meam, et ad populos exaltabo signum meum]»

83.

Tolle, tolle, crucifige eum. Io XIX, 15

DIE VENERIS SANCTA

PE, San Domenico, 477, f. 75v (411)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 75v

Mors et passio Christi possunt dupliciter considerari, scilicet, ut ipsi Christo dolorosa et iniuriosa, et ut nobis pretiosa ac fructuosa. Primo modo fuit et est displicibilis cunctis fidelibus. Nota ad hoc: *Mt* XVI, [22]: «Et assumens eum Petrus cepit increpare, etc. [... dicens: absit a te, Domine]». Secundo modo fuit omnibus sanctis hominibus et angelis valde desiderabilis. Simile de potatione amarissima sumenda pro sanitate totius corporis. Ad hoc *Gen* XXII, [2]: «Tolle filium tuum unigenitum, etc.». Juxta hunc intellectum loquitur thema: «Tolle, tolle, crucifige eum». Considerandum hic quod Christus fuit:

- apresonat inimicablement, ibi: 'Tolle'
- sentenciat injuriosament, ibi: 'Tolle'
- executat molt despicablement, ibi: 'Crucifige eum'.

De primo: tanquam latro et inimicus publicus, per manuum violentam injectionem fuit hostiliter captus et ligatus, *Num* XXVII, [18]: «Tolle Josue filium Nun, etc. [virum, in quo est Spiritus, et pone manum tuam super eum]». In practica, hic narretur usque ad detentionem et ligationem in domo Cayphe, *Thren* IV, [20]: «Christus dominus captus est in peccatis nostris, etc.».

De secundo: sine processu et ordine justitie, ad seditiosum clamorem populi sententiatus fuit ad mortem subito, *Lm* XXIII, [18]: «Clamavit simul universa turba, dicens: tolle hunc, etc.». In practica, hic narretur consequenter usque ad eius exitum in monte Calvarie, *Ysa* LIII, [7]: et *Act* VIII, [32]: «Tamquam ovis ad occisionem, etc.».

De tertio: quia mors crucis turpissima et dolorosissima erat, ideo per crucifixionem volebant eum mori, *Lm* XXIII, [21]: «Clamabant dicentes: Crucifige, crucifige eum». In practica, hic narretur consequenter usque in finem. *Sap* II, [19-20]: «Ut sciamus reverentiam eius et probemus patientiam illius, morte turpissima condemnemus eum».

84.

Nolite locum dare dyabolo, Eph IV, 27
DOMINICA XIX POST TRINITATEM

PE, San Domenico, 477, f. 76v-77r (415)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 130r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 93r-v.

Nota quatuor per que dyabolus accipit locum et introitum ad homines et sunt hec:

- affectio terrenalis
- effectio innaturalis
- presumptio intellectualis
- afflictio sensualis.

De primo: cum dyabolus videt aliquem valde affectionatum ad res huius mundi, scilicet divitias, honores et delicias, tunc parat homini occasiones circa talia. Exemplum de aucupe et piscatore (seu etiam muscipula), qui parat ad capienda illa comestibilia, ad que talia animalia afficiuntur. Hoc modo dyabolus accipit locum et introitum in Juda Scariot, qui nimis afficiebatur ad pecunias, ut venderet Christum, *Jo XIII*, [2]: «Dyabolus misit in cor, etc. [ut traderet eum]». Ideo avisat nos Johannes, dicens: «Nolite diligere mundum, etc. [neque ea, quae in mundo sunt]», *1Job II*, [15].

De secundo: operatio supra naturam inconsueta et admirabilis reddit hominem quasi stupidum et extra se ipsum, et sic dyabolus accipit locum et introitum in eum. Exemplum de anfora plena vino que, cum evacuari incipit, subintrat tunc aër. Propterea dyabolus, cum non potuisset locum accipere ad Christum per affectionem terrenam, temptando de gula, tandem voluit per operationem supranaturalem in ipsum locum recipere. *Mt IV*, [5]: «Assumpsit eum dyabolus, etc. [... si Filius Dei es, mitte te deorsum]». Ideo avisamur, *Ps XXXIX*, [5]: «Beatus vir, cuius est nomen Domini, etc. [spes eius]». [f. 77r]

De tertio: cum quis tantum presumit de suo intellectu, quod ea que fidei sunt vult ratione prehabere, tunc dyabolus se ingerit subtiliter ratione contraria et sic decipitur. Exemplum de illo magistro magno in theologia decepto a dyabolo, sibi per argumentum concludente contra fidem in articulo mortis. *1Ptr V*, [8]: «Adversarius vester dyabolus, etc.». Ideo AMBROSIVS: «Tolle argumentum, ubi fides queritur», et *1Cor II*, [5]: «Fides nostra non sit in sapientia hominum, etc.».

De quarto: dyabolus invisibiliter affligit multos, et cum non possint aliter curari, recurriendo ad ipsum cessant a lesione. Exemplum in *Vita* beati Bartholomei apostoli, II: «Ecce dyabolus, etc.». Ideo, *ibidem* dicitur: «Nichil horum timeas que p[assus] es. Esto fidelis usque ad mortem, etc.».

85.

Domine, bonum est nos hic esse, etc.. Mt XVII, 4
SABBATO

PE, San Domenico, 477, f. 92v (448)

Videtur Petrus in sua petitione voluisse statim ibi habere gloriosam mansiōnem celestium tabernaculorum, sed consequenter ostenditur sibi facto quinque necessario precedere debere.

Primo, penitentia de peccatis preteritis, *Mt* III, [2]: «Penitentiam agite, etc.». Hoc ostenditur in nube lucida obumbrante.

Secundo, obedientia ad mandata divina in futurum: *Ez* XVIII, [21]: «Si impius egerit penitentiam, etc. [et custodierit omnia praecepta mea...]». Hoc ostenditur in voce Patris, dicentis: «Ipsū audite» [*Lc* IX, 35].

Tertio, mors corporalis, *Hebr* IX, [27]: «Statutum est hominibus semel mori». Hoc ostenditur in casu discipulorum super facies suas.

Quarto, resurrectio generalis: «Oportet enim corruptibile hoc, etc. [induere incorruptionem]», *1Cor* XV, [53]. Hoc ostenditur (*in mg int*: in tactu) et verbo Christi, dicentis: «Surgite, nolite timere» [*Mt* XVII, 7].

Quinto, visio perfecta et facialis in Ihesum, *Rom* VI, [23]: «Vita eterna in Christo Ihesu domino nostro». Hoc ostenditur in hoc quod «levantes oculos, neminem viderunt nisi solum Ihesum» [*Mt* XVII, 8].

Hiis quinque completis, mox Dei electi ascendent ad montem celi empirei, habitaturi perpetuo in tabernaculis angelorum. *Ps* XLII, [3]: «Emitte lucem tuam, etc. [et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt et adduxerunt... in tabernacula tua]». Item *Ysa* XXXII, [18]: «Sedebit populus meus, etc. [in pulchritudine pacis]».

86.

Filius hominis non venit ministrari sed ministrare. Mt XX, 28

FERIA QUARTA

PE, San Domenico, 477, f. 93r (451)

In hoc evangelio ostenduntur tria nobis necessaria ad salutem:

- passio Christi temporal
- ordinatio Dei eternal
- operatio hominis virtual.

De primo: a principio evangelii usque «tertia die resurget» [*Mt* XX, 17-19]. Intellectus litteralis huius partis ad aliam diem pertinet. Sed moraliter ostenduntur nobis octo opera penitentiae. Primo, in assumptione discipulorum secreta ostenditur cordis contritio, per quam de discipulo diaboli efficitur homo discipulus Christi. Secundo, in ascensu Iherusalem ostenditur assumptio boni propositi ad habendum pacem cum Deo. Tertio, in traditione principibus sacerdotum et scribis ostenditur confessio fienda sacerdotibus habentibus claves potentiae et scientiae. (*In mg ext*: Quarto), in condemnatione ad mortem ostenditur injunctio confitendi, ut homo moriatur vite preterite. Quinto, in traditione gentibus ad illudendum ostenditur necessitas remittendi injurias. Sexto, ad flagellandum, ostenditur impositio afflictivae penitentiae. Septimo, [ad] crucifigendum, ostenditur restitutio debitorum de tribus: de bonis temporalibus, de fama et dampnis. Octavo, in resurrectione tertia die ostenditur communio eucharistiae.

De secundo [*Mt* XX, 20-23]: «Tunc accessit, etc.», usque: «quibus paratum est a Patre meo». Nota quod ab eterno preparati sunt (*in mg ext*: hominibus) a Deo

gradus glorie celestis, juxta novem ordines angelorum, *Mt XXV*, [34]: «Venite, benedicti Patris mei, etc.». Super omnes autem ordines angelorum preparatus fuit thronus glorie virgini Matri ad dexteram Christi, *3Reg II*, [19]: «Positus est thronus matri regis, etc.». Ad sinistram vero Christi nullus est, ideo disjunctive dixit ‚dexteram vel sinistram’. Dixit autem in plurali: «quibus paratum est», propter [f. 93v] pluralitatem meritorum virginis Matris, in qua omnium sanctorum merita cumulantur, *Prov ultimo*, [XXXI, 29]: «Multe filie congregaverunt divitias, etc. [tu supergressa es universas]».

De tertio [*Mt XX*, 24-28]: «Et audientes decem, etc.», usque in finem. Operatio permaxime necessaria nobis ad salutem est humiliatio: *Mt XVIII*, [3]: «Amen dico vobis, nisi conversi fueritis, etc. [et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum caelorum]». Hanc Christus nobis exemplariter in seipso ostendit, dicens: «Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare...»; nota: «Redemptionem pro multis» [*Mt XX*, 28], scilicet, efficaciter; sed pro omnibus sufficienter: *1Thim II*, [6]: «Unus est mediator, etc. [qui dedit redemptionem semetipsum pro nobis]».

87.

Ihesus autem transiens per medium illorum ibat. Lu IV, 30

FERIA SECUNDA POST III DOMINICAM QUADRAGESIME

PE, San Domenico, 477, f. 93v (453)

Evangelium hodiernum continet contra calumpniam judeorum Nazareitarum virtuosam Christi defensionem tripliciter, scilicet:

- per veram sapientiam
- per certam experientiam
- per firmam patientiam. De tertia loquitur thema propositum.

De primo [*Lc IV*, 16-23]: a principio evangelii usque «in patria sua», declaratur per regulam philosophie: «In omni actione naturali, preter virtutem agentis requiritur etiam dispositio materie». *Mc VI*, [5]: «Non poterat ibi virtutem ullam facere, etc.» usque «propter incredulitatem illorum».

De secundo [*Lc IV*, 25-27]: «In veritate dico vobis, etc.», usque: «Naaman Syrus». Moraliter, hystoria de vidua, *3Reg XVII*, [10-24], inducit nos ad elemosinam et orationem. *Ps CXXXI*, [15]: «Viduam eius benedicens benedicam, etc.». Hystoria vero de Naaman leproso, *4Reg V*, [1-27], inducit ad confessionem; *Lu XVII*, [14] dictum est leprosis: «Ite, ostendite vos sacerdotibus, etc.».

De tertio [*Lc IV*, 28-30]: «Et repleti sunt omnes, etc.», usque in finem. Moraliter: noluit Christus mori precipitatus, ut caveamus, per elevationem superbie et ambitionis precipitari, juxta illud *Ps LXXII*, [18]: «Propter dolos posuisti eis, etc.»; et *Job XXX*, [22]: «Elevasti me, et quasi super ventum, etc.».

88.

Deus exaltavit illum, scilicet titulum sancte Crucis. Phil II, 9

DE EXALTATIONE SANCTE CRUCIS

PE, San Domenico, 477, f. 99r (474)

Ad instar ortolani, qui prius aplanat terram orti sui, deinde plantat herbas hominibus utiles, sic et ego in hoc sermone, plane premit[er]am istoriam festi et post plantabo doctrinas virtuosas ad nostram utilitatem. Recitata ergo istoria, concluditur thema supra illud verbum *Ez XVII*, [24]: «Ego Dominus exaltavi lignum humile et frondere feci, etc.». Notande ergo sunt sex utilitates (*in mg ext*: sancte crucis) quasi herbe virtuose super istoriam plane recitatam, scilicet:

- deffensio universalis
- coniunctio angelicalis
- conversio penitentialis
- appersio celestialis
- devotio spiritualis
- curatio personalis.

Primum notatur in hoc quod Heraclius imperator per virtutem crucis triumphavit de infidelibus. Ecclesia: «Per signum crucis de inimicis nostris», etc.

Secundum, in hoc quod angelus cum signo crucis apparuit super portam Iherusalem. *Eph II*, [14]: «Ipse est pax nostra qui fecit utraque unum, etc.».

Tertium, in hoc quod imperator amare flevit, et corde contricto de equo descendit: ecce emandandi (!) propositio; seipsum nudavit: ecce oris confessio; crucem baiulavit: ecce operis satisfac[er]io. *Mt XVI*, [24]: «Si quis vult post me venire, etc. [abneget semetipsum et tollat crucem suam...]».

Quartum, in hoc quod imperatori crucem portanti reaperita fuit porta Iherusalem. *Gal VI*, [14]: «Michi absit gloriari, etc. [nisi in cruce Domini nostri Ihesu Christi]».

Quintum, in hoc quod ad introitum crucis tota civitas fuit repleta odore mirifico, *Cant I*, [11]: «Cum esset rex in a[c]cubitu suo, etc.».

Sextum, in hoc quod innumerabiles infirmi curati fuerunt per presentiam crucis. Ecclesia: «Crucis per signaculum, morbos averte, etc.».

89.

Ecce merces vestra multa est in celo. Lu VI, 23

DE SANCTO DYONISIO

PE, San Domenico, 477, f. 99r-v (475)

Quamvis et jure creationis et jure redemptionis teneamur ex omnibus servire Deo, tamen ipse, ex superhabundanti clementia mercedem dat omnibus ei servientibus: *1Cor III*, [8]: «Unusquisque mercedem propriam, etc. [secundum suum laborem]». Ideo beato Dyonisio, Deo perfecte servienti, dicitur in [f. 99v] themate: «Ecce merces vestra, etc.». Nota hic de beato Dyonisio tria, scilicet:

- conditionem philosophicam
- conversionem evangelicam
- afflictionem apostolicam.

De primo: beatus Dyonisius summus philosophus fuit et singulariter in mecnica, propter quod non solum philosophus, sed etiam theosophus, id est, Deum

sapiens et cognoscens dicebatur. Nota hic de mirabili verbo, quod dixit propter eclipsim innaturalem factam in passione Christi: «Aud (!) Deus nature patitur, aut tota mundi maxina (!) dissolvetur». Item, de altari consilio eius edificato Athenis cum titulo ‚Ignoto Deo’ [Act XVII, 23] et de sacrificiis spiritualibus illi Deo offerendis. Moraliter, iuxta illud verbum: ‚tota mundi maxina dissolvetur’, id est, permutabitur et subvertetur, scilicet, per legem Christi. Preter hoc, de ydolatria, de usura, de fornicatione simplici et similibus, iuxta verbum ipsius DYONISII: «Et ipse renovaturus est mundum».

De secundo, nota qualiter per beatum Paulum mirabiliter fuit conversus ad fidem et in secretissimis theologie per triennium instructus. Atheniensis episcopus ordinatus. Et ipse conversus, convertit uxorem suam et totam familiam et civitatem ac maximam patrie partem ad Christum. Moraliter, iuxta illud *1Thim* V, [8]: «Si quis suorum, etc. [et maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit et est infideli deterior]». Item, *Eccli* XVII, [12]: Deus «mandavit unicuique de proximo suo».

De tertio, nota qualiter missus a beato Clemente in Franciam convertit civitatem Parisiensem et tandem per Feraninum, prefectum imperatoris Domiciani, multipliciter fuit afflictus terribilibus tormentis et tandem decapitatus, et in celis gloriosissime remuneratus. Moraliter, iuxta illud: «Penitentiam agite, appropinquivit, etc.», *Mt* IV, [17].

90.

Salutat vos Luchas medicus carissimus. Col IV, 14

DE BEATO LUCHA EVANGELISTA

PE, San Domenico, 477, f. 99v (477 i últim)

Beatus CIPRIANUS, ostendens affectum sanctorum paradisi ad nos, dicit in *Epistola sexta De mortalitate*: «Patriam nostram paradisum computemus, etc.». Ex quo patet quod sancti paradisi pro nobis affectant et postulant salutem eternam. Ratio: quoniam per gloriam non est diminuta sed potius augmentata dilectio caritatis, per quam, prius in hoc mundo positi, orabant affectuose pro salute peccatorum, *2Cor* ultimo, [XIII, 12]: «Salutat vos omnes sancti», id est, salutem vestram affectant et postulant, et sic concluditur thema. Ubi tria de ipso:

- puritas virginalis, quia ‚Luchas’
- dignitas doctoralis, quia ‚medicus’
- caritas supernalis, quia ‚carissimus’.

De primo: Luchas dicitur a ‚luce’, que propter sui puritatem virginitatem representat, *Sap* VII, [26]: «Proposui pro luce habere illam, etc.». Nota de eius virginitate custodita inter parentes, inter studentes, inter pollentes: *Io* I, [5]: «Lux in tenebris lucet, etc.».

De secundo: cum primo esset magister seu doctor in medicina corporum, post factus est medicus animarum, *Eccli* XXXVIII, [1]: «Honora medicum, etc. [propter necessitatem]». Nota quomodo factus est...

B. Esquemes corresponents als folis entre 24/25 i 49/50 que manquen a PE

91.

**Non dico tibi usque septies, sed usque septuagies septies.* Mt XVIII, [22], et in evangelio hodierno

FERIA TERTIA [post dominicam III quadragesime]

BAV, Vat. lat. 4375, f. 44v-45r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 39v

(= PE, San Domenico, núm. 115)

Quinque documenta salubrima dat nobis Dominus:

- primum, de fraterna corr[e]ctione;
- secundum, de ecclesiastica [iurisdictione];
- tertium, de exaudibili oratione;
- quartum, de acceptabili conventione;
- quintum, de amicabili remissione: de hoc quinto loquitur thema: «Non

do (!), etc.».

Primum dico in principio, usque ibi: «sit tibi e[ti]nicus et publicanus» [Mt XVIII, 15-17]; ubi nota quod mansueti delinquentes sunt cum dulcedine secrete corripiendi; protervi contradicentes sunt per determinationem ecclesie coercendi; obstinati vero contempnentes sunt per fideles expellendi, 2Io, unico, [10]: «Si quis venit ad nos et ad (!) ha[n]c doctrinam non aff[er]t, nolite recipere eum in domo nec ave ei dixeritis; qui enim dixerit ei ‚Ave‘ co[m]municat operibus eius malignis»;

Secundum, ibi [Mt XVIII, 18]: «Amen dico vobis, quecumque ligaveritis, etc.», usque «in celo». Nota: solis sacerdotibus huiusmodi sacramentalis iurisdictionis est concessa; nec valet argumentum Valdensium ex dicto Jac [V, 6]: «Confitemini alterutrum peccata vestra», quia loquitur ibi Jacobus de confessione generali, qua petitur intercessio pro peccatis, non absolutio; ideo et subditur [ibid.]: «Et orate».

Tertium, ibi [Mt XVIII, 19]: «Iterum dico vobis, quod si duo», usque: «in celis, etc.». Nota quod isti duo possunt intelligi ling[u]a et mens, sive os, AUGUSTINUS: «Psalmis et imnis cum oratis Deum, hoc versetur in corde, quod profertur in ore»; 1Cor XIV, [15]: «Si orem [f. 45r] ling[u]a (supple: tantum), mens mea sine fructu est. Quid, ergo? Orabo spiritu, orabo et mente, psallam spiritu et mente».

Quartum, ibi [Mt XVIII, 20]: «Ubi enim sunt duo vel tres», usque: «in medio eorum sum», ergo, in divinis officiis, in confessionibus, in communitatu[m] consiliis, in matrimoniorum tractatibus et ceteris huiusmodi conven[t]ionibus adest Christus, si fiant in nomine eius, qui est sapientia, salus, virtus et potestas, veritas, etc., alias adest diabolus. Nota exemplum de pueris (?) colloquentibus de Christo; ideo, Jer XIV, [9]: «Tu in nobis es, Domine, et nomen sanctum tuum invocatum est super nos, ne derelinquas nos, Domine Deus noster».

Quintum, ibi [Mt XVIII, 21-22]: «Tunc accedens Petrus», etc., usque in finem. Nota mystice [des d'ací, el text només s'ha conservat en els Vat. lat. 4375 i 7730]

ad hoc istoriam de epistola hodierna, *4Reg IV*, [5-6]: nam, muliere infundente oleum in alia vasa, amplius in suo vase oleum habundabat; cessante autem infusione in alia, oleum cessa[vi]t, iuxta illud, *Mt VI*, [14-15]: «Si dimiseritis hominibus peccata eorum dimittet vobis pater vester celestis peccata vestra; si autem non dimiseritis hominibus, nec pater vester celestis dimittet vobis peccata vestra».

92.

Quare di(s)cipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum. *Mt XV*, [2]
FERIA QUARTA [post dominicam III quadragesime]

BAV, Vat. lat., 4375, f. 45r-v

BAV, Vat. lat., 7730, f. 39v

(= PE, San Domenico, núm. 116)

Evangelium continet tres questiones valde diversas:

- prima, malitiosa, scilicet, pharizeorum contra Christum
- secunda, virtuosa, scilicet, Christi ad pharizeos
- tertia, timorosa, scilicet, di[s]cipulorum cum Christo.

De prima, thema propositum: «Quare di[s]cipuli, etc.». Nota, pharizei supersiti[ti]osi, multis curabant de munditia exteriori, de interiori autem, nihil, *Mt VII*, [3]: «Pharizei et omnes judei, nisi crebro lauent manus, non comedunt, tenentes traditiones seniorum»; videntes, ergo, Christi di[s]cipulos non lotis manibus manducare, ideo querebant ab eo: «Quare discipuli tui, etc.» [*Mt XV*, 2]. Responsio Christi stat in hoc, quod cibi qui intrant in os sive comedantur lotis manibus sive non, [non] coinquant animam; sed ea que procedunt de ore coinquant. Et tangit septem peccata, in quibus ipsi erant culpabiles, nec curabant per penitentiam se mundare. Moraliter: adhuc multi hodie sunt similes pharizeis, iuxta illud verbum A[U]GUSTINI: «Bona vis habere et bonus non vis esse: quid est, quod malum non vis habere, nihil: non uxorem, non filium, non tunicam, puto vere nec caligam. Rogo te, prepone animam tuam calige tue, utinam adequarent[ur], ut scilicet [*ms*: secundum], ruptam consuerent [*ms* consueverunt] dilectione, pulverulentam excuterent humiliatione et restitutione, et lutosam mundarent confessione».

De secunda: nota pharizei avari inducebant homines ut bona sua Deo offerrent, obmissa provisione parentum, asserentes quod hoc erat utile et [f. 45v] filliis et parentibus; ideo Dominus correctice querebat ab eis [*Mt XV*, 3]: «Quare vos transgredimini mandatum Dei propter traditionem vestram», etc. Cum autem non possent respondere, sed magis indura[re]ntur, aspere reprehendit eos: «Ypocrite, bene prophetavit de vobis, Ysaías, etc.» [*ibid.*, 7]. Moraliter: cum in multis et magnis peccatis essent pharizei, singulariter eos reprehendit de inhonoratione parentum, ubi ostendit quantum tenetur quis providere parentibus indigentibus. Nota exemplum Valeri[i], de juvenula lactant[e] matrem suam in carcere, ne forte fame moreretur. *Ecli VII*, [29-30]: «Honora patrem tuum et gemitus matris tue ne obliviscaris; memento quod, nisi per illos, non fuisses, et retribue illis quo et illi tibi».

De tertio: pharizei, de reprehensione Domini non correcti, sed malitiose scandalizati sunt; ideo apostoli, quasi timidi accedentes ad Christum, quesierunt: «Scis

quia pharizei audito hoc verbo scandalizati sunt?» [*Mt* XV, 12]. Respondit Dominus: «Omnis plantatio, quam non plantavit Pater meus celestis, erradicabitur» [*ibid.*, 13]. Moraliter: homo dicitur planta seu arbor conversa, quia habet ramos, scilicet, brachia, et tibias, et manus et pedes, quibus dicitur fructificare hic inferius: *Gal* VI, [10]: «Dum tempus habemus, operemur bonum cum omnibus, maxime autem ad domesticos fidei»; radices vero sunt quinque sensus, quibus nutrimentum debemus sumere superius. *Pf* CX, [1-2]: «Levavi oculos meos in montes, unde veniet auxilium mihi: auxilium meum a Domino, qui fecit celum et terram».

93.

Erat praedicans in synagogis Galileae. *Lc* IV, 44
FERIA QUINTA [post dominicam III quadragesime]

BAV, Vat. lat., 4375, f. 45v-46r
BAV, Vat. lat., 7730, f. 39v-40r
(= PE, San Domenico, núm. 117)

Quatuor ostenduntur de Christo in evangelio hodierno ad nostram hedificationem:

- Divina potentia
- humana clementia
- perfecta sanctitas
- ex[t]ensa caritas. De hoc ultra (!) dicit thema: «Erat predicans», etc.

Primum, in curatione socrus Petri per inperium. Nota ystoria[m]. Misticte, febris est peccatum, quia venit cum frigore precedente, scilicet, negligentia divinorum, et ardore seducente, scilicet, concupiscentia mundanorum: *Iob* XX[IV], 19]: «Ab aquis nivium transient ad calorem nimium, et usque ad infernum, peccatum illius». Et *Jac* I, [14]: «Unusquisque temptatur a co[n]cupiscentia sua abstractus et illectus; deinde concupiscentia, [cum] concepit, parit peccatum», curatur autem ad inperium Domini, scilicet, in predicatione. *Pf* LXXIX, [17]: «Incensa igni et suffossa, ab increpatione vultus tui peribunt».

Secundum, per curationem multorum per manuum inpositionem. Nota ystoriā. Misticte: huiusmodi curatio fit in sacramentali confessione, *Mc*, ultimo [XVI, 17. 18]: «In nomine Ihesu... [f. 46r] super egros manus inponent et bene habebunt». Nota quod dicitur de eius curatione [*Lc* IV, 40]: «Cum autem sol occidisset, omnes qui habebant infirmos variis lang[u]oribus ducebant illos ad eum, etc.», quoniam a positione (! passione) Christi est virtus et gratia sacramentlis, *1Petr* II, [24]: «Peccata nostra ipse tulit in corpore suo super lignum ut, peccatis mortui, iustitie uniamus (! vivamus), cuius livore sanati sumus».

Tertium ibi, in demonuum (!) increpatione et exsecutione. Nota ystoriā. Sed, quare non sinebat ea loqui, cum Christum dicerent [cf. *Lc* IV, 41], maxime quia hoc modo iudei forte credidissent? Respondeo, quod statim mendacium addidissent veritati. *Io* VIII, [44]: «Ille in veritate non stetit, quia veritas non est in eo, cum loquitur mendacium ex propriis loquitur, quia mendax est et pater eius». Item, ut nos exemplariter instrueret, juxta illud: «Non inveniatur... qui articulos

suscitetur (! ariolos sciscitetur) ut observent sompnia atque agurria, nec sit maleficus, aut incantator, neque ficciones consulatis, nec divinos, nec querant a mortuis veritatem, omnia enim hec abominabliter (!) Dominus et propter istius scelera delebit eos», *Deut XVIII*, [10-12].

Quartum, in generali predicatione, ad illuminationem omnium, et informationem. Nota istoria[m], unde Christus tenuit modum solis, per motum suum cuncta illuminantis et calefacientis atque ad proprias operationes promoventis, *Lc I*, [78-79]: «Per vi[s]cera misericordie Dei nostri, in quibus visitavit nos Oriens ex alto, illuminare hiis qui in tenebris et in umbra mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis».

94.

Socrus Symonis tenebatur magnis febris. *Lc IV*, 38

DE EADEM FERIA [quinta post dominicam III Quadragesime]

BAV, Vat. lat., 4375, f. 46r-v

(= PE, San Domenico, núm. 118)

Peccatum mortale dicitur febris, quia valde deordinat gustum: A[U]GUSTINUS: «Impius, nec sentit dulcedinem Dei, quia de febre iniquitatis palatum cordis amares[c]it». Febres sunt septem:

– prima est continua: hec est avaritia, que continue affligit et in peccatis involvit, *Eccle II*, [23]: «Cuncti dies eius doloribus et erumpnis sunt pleni, nec per noctem mentem requiescit»;

– secunda, cotidiana, et hec est gula, que cotidie infestat, *Ysa LVI*, [12]: «Venite, sumamus vinum et inpleamur ebrietate (! ebrietate) et erit hodie sicut cras et multo anplius»;

– tertia est accidia, que die [de] tertia parte penitentie, scilicet satisfactione, cruciat, *Galatas III [Gen XXXIV, 25]*: «Ecce die tertio, quando gravissimus dolor erat vulnerum»;

– quarta: hec est superbia, que fortis est et leonica, dicit BEDA. Quatuor sunt species, quibus [f. 46v] omnis timor er[ogant]ie declaratur, etc.;

– quinta, efimera: hec est que die qua nascitur debet mori, *Eph IV*, [26]: «Iracimini et nollite peccare, sol non occidat super iracundiam vestram»;

– sexta est erratica: hec est luxuria, que nullum ordinem servat, *Eph IV*, [19]: «Semetipsos tradiderunt in pudicitie in operatione omnis inmundicia (!)»;

– septima est ethica, quod est invidia, que in menbris incarnata, humidum radicale consumit, *Prov XIV*, [30]: «Vita carniun semitas (! sanitas) cordis, putredo o[s]sium invidia».

95.

Domine, video quia propheta es tu. *Io IV*, 19

FERIA SEXTA [post dominicam III quadragesime]

BAV, Vat. lat., 4375, f. 46v-47r

BAV, Vat. lat., 7730, f. 40r-v
 (= PE, San Domenico, n. 119)

Evangelium hodiernum recitat nobis tres gratas disputationes seu allocutiones:

- prima, Christi ad mulierem;
- secunda, mulieris ad Christum;
- tertia, inter Christum et suos discipulos.

De prima, conclusio fuit proposita pro themate. Nota ystoriam. Mistice: pons (! fons) sive puteus, super quem residet Ihesus, est sapientia seu cognitio de divinis. *Eccli* I, [1]: «Omnis sapientia a domino Deo est et cum illo fuit semper et est ante evum»; *ibidem*, [5]: «Fons sapientie verbum Dei in excelsis». Mulier veniens autice (! haurire) est quia (! philosophia), cum corda si[l]logistica in idriam intelligentie nitebatur implere: *Rom* I, [20]: «Invisibilia Dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur». Tamen, quia aqua scientie, quam auris [! haurit] de divinis, non satiavit, non enim intrat in stomachum voluntatis per devotio-nem, sed tota stat in ore intellectus per speculationem, et infatuat, *Rom* I, [21-22]: «Cum cognovissent Deum, non significant (! sicut) Deum glorificaverunt, nec gratias egerunt, secundum (! sed) evanuerunt in cogitationibus suis et obscuratum est incipiens (! insipiens) cor eorum; dicentes se esse sapientes stulti facti sunt». Tum, quia quinque viros habuit, sed (! scilicet) quinque principes philosophos, Anaxago-ras, Pitagoras, Socratem et Platonem et Aristotelem; et christianus vero non est vir eius, sed tanquam ancillam tenet ut serviant ipsi (! ubi) oportet sue domine theolo-gie, *Gen* XXVI, [6]: «Agar ancilla, Sarray, in manu tua est, utere illa ut libet». *Prov* IX, [3]: «Sapientia misit ancillas suas ut vocarent ad arcem». Nota: anima ex fragilitate peccatoris habet quasi quinque viros quinque sensus corporis, que conse-quenter ex malitia peccantis habet diabolum quasi concubinum.

De secunda, que incipit ibi [*Io* IV, 20-39]: «Patres nostri in monte hoc adora-verunt», etc., usque «crediderunt in eum Samaritanorum». Nota mystice: mulier volens convertere alios ad Christum, notabiliter reliquit ydriam suam cum corda, iuxta illud AMBROSII: «Tolle argumenta, ubi fides queritur». Nota exemplum de sancto Alexandro [f. 47r] episcopo in Consilio Niceno. *1Cor* I, [21]: «Quia in Dei sapientia non cognovit mundus per sapientiam Deum, Deo placuit per stultitiam predicationis salvos facere credentes».

De tertia, que incipit ibi [*Io* IV, 27-34]: «Et continuo venerunt discipuli eius», usque «ut perficiam opus eius». Nota moraliter, iuxta illud: «Operamini, non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam eternam» [*Io* VI, 27].

96.

Vade, et iam amplius noli peccare. *Io* VIII, 11, et in evangelio hodierno
 SABBATO SERMO [post dominicam III quadragesime]

BAV, Vat. lat., 4375, f. 47r
 BAV, Vat. lat., 7730, f. 40v
 (= PE, San Domenico 120)

Tria sunt nobis notanda pro nostra hedificatione:

- pharizeorum malignissima interrogatio
- Christi prudentissima responsio
- Mulieris clementissima absolutio.
- De prima dicit thema: «Vade, et iam etc.».

De primo, nota evangelii istoriam a principio usque « dicunt (! ut) possent accusare eum » [Io VIII, 3-6]. Moraliter: in exteriori honoracioni (!), verbo scilicet, gestu et facto, quam erat (! erga) Christum pretendebant, ut delectatus huiusmodi dulcedine a[p]plausus, non se avisaret in respondendo, et tandem caperetur. Nota quod adulatorum sunt sicut sirene, quantum quod (! contra quas) dicit JERONIMUS in *Prologo Josue*: «Nos, ad patriam festinantes, mortiferos sirenarum cantus surda debemus aure transire». *Ysa* III, [12]: «Popule meus, qui beatum te dicunt, ipsi te decipiunt et viam gressuum tuorum dissipant».

De secundo: nota istoriam, ibi: «Ihesus autem, inclinans se deorsum», usque: «et muliere in medio stante» [Io VIII, 6-9]. Circa primam inclinationem Ihesu queritur quare non respondit ad quesitum. Dico quod ymo dedit in ipso facto septem optimas responsiones, que possunt notari in hoc quod dicitur: «Ihesus autem inclinans se deorsum, digito scribebat in terra»: primo, ipse innuit quod ipse erat Verbum digito Spiritus Sancti scriptum in terra uteri virginalis, qui non venerat animas perdere sed salvare; ideo dicitur 'Ihesus'. Secundo, innuit contra eos, quod cum compassione debet peccator puniri; ideo dicit: «inclinans se». Tertio innuit quod in punitione peccatoris debet homo sua peccata considerare, et hoc cum dicitur: «deorsum». Quarto innuit quia ante punitionem per iudicem sunt digito discretionis peccata investiganda. Quinto, quod per scripturam est processus fiendus. Sexto, quod testes sunt examinandi, sicut terra scribendo discutitur. Septimo innuit eis quod timeant illud quod de eis scribitur *Jer* XVII, [13]: «Domine, omnes qui te derelinquunt (!) confundentur, recedentes a te in terra scribentur, quoniam dereliquerunt venam aquarum viventium, Dominum». Circa secundam inclinationem, in qua secundum *Glossam* per scripturam manifestavit unicuique peccata eius, nota de manifestatione omnium peccatorum, que fiet per Christum in secundo eius adventu, *1Cor* IV, [5]: «Itaque, nolite ante tempus iudicare [f. 47v] quoadusque veniat Dominus, qui et illuminabit abscondita tenebrarum et manifestabit consilia cordium».

De tertio, nota ystoriam: «Erigens ante (! autem) se Ihesus», usque in finem [Io VIII, 10-11]. Nota quod clementissime eam absolvit, quia nullam penitentiam, sed tantum abstinentiam a peccato iniunxit, dicens: «Vade et nolite amplius peccare»; sed non est trahendum in consequentiam in nobis, tum quia propterea Ihesus poterat dare plenam indulgentiam, tum quia ipse sciebat quod contritio mulieris et pena publice confessionis, quam pascienter sustinuit, sufficebat ad satisfactionem; secus in nobis, *Lc* III, [8]: «Facite fructus dignos penitentiae et ne ceperitis dicere: 'Patrem habemus' [Abraham]».

97.

Colligite quae superaverunt fragmenta. Io VI, 12

DOMINICA IV IN QUADRAGESIMA

BAV, Vat. lat., 4375, f. 47v

BAV, Vat. lat., 7730, f. 41r
(PE, San Domenico, núm. 121)

In illo egregio convivio, quod Dominus hodie fecit turbis, non meruimus [interesse]; tamen, de ipsius convivii mensa, ystoria scilicet evangelica, possumus ad refectionem animarum nostrarum colligere aliqua: septem elegi colligenda fragmenta (!) utilia:

- observantiam penitentialem
- prudentiam virtuaalem
- sufficientiam spirituaalem
- ordinationem regulaalem
- confidentiam divinaalem
- misericordiaalem liberaalem
- benivolentiam cordiaalem.

De hiis dicitur nobis: 'Colligite'.

Primum, in principio, in hoc quod, pertransiens mare, ascendit in montem et ibi sedebat in montem et ibi sedebat cum discipulis suis. Nota per amaritudinem confessionis oportet transire et sic montem penitentiae [ascendere], et ibi quiescere, *Eccli XXXIV*, [31]: «Homo, qui ieiunat in peccatis suis..., qui prodiderit [profit] humiliando se? Orationem illius, quis exaudiet?»

Secundum, in hoc quod Ihesus quod interrogavit Philippum (!), instruimur per argumentum a maiori, iuxta illud *Deut XXXII*, [7]: «Interroga patrem tuum et annuntiabit tibi, maiores tuos et dicent tibi».

Tertium, ibi: quod numerus ducedenarius (!) non sufficit turbe secundum Philippum, sed numerus quinquarius panum (!) cum duobus piscibus bene sufficit, ostenditur quod vere penitentibus, contritio, jejuniu, oratio, elemosina sunt necessaria, cum duobus exemplis, martirum et confessorum, *2Cor IX*, [8]: «Potens est Deus omnem gratiam habundare et facere in nobis ut in omnibus insuper omnem superficiam (! sufficientiam) habentes, habundetis in omne opus bonum». [*Des d'ací torna el text de PE, San Domenico 477, f.25r*]

Quartum [PE: Tertium], in hoc quod fecit eos discumbere, scilicet, secundum contuberniam in partes, per centenos et quinquagenos, secundum *Mc VI*, [39-40], ideo instruimur, iuxta illud: «Omnia honeste et secundum Deum fiant in nobis, ordinem fiant in nobis», *1Cor XIV*, [40].

Quintum, hoc quod modo, quod tam modo inusitato et ibi desiderato turba[s] paravit, instruimur iuxta illud [f. 48r]: «Omnia honeste et secundum Deum»; «Oculi hominum (! omnium) in te sperant, Domine, et tu das [e]scam illorum in tempore oportuno, aperis tu manum, imple omne animal benedictione», *P5 CXLIV*, [15-16].

Sextum, in hoc quod ex precepto eius discipuli sui fragmenta collegerunt, utique pro pauperibus, instruimur iuxta illud: «Quod superest, date elemosinam et ecce omnia munda sunt nobis», *Lc XI*, [41].

Septimum, in hoc quod post refectionem homines laudaverunt Deum sicut etiam antea Christus egit gratias, instruimur iuxta illud: «Cibus Deus creavit ad percipiendum cum gratiarum actione», *1Tim IV*, [3].

98.

Erat cotidie docens in templo. Lc XIX, 47

BAV, Vat. lat., 4375, f. 98r (*en aquest punt, canvia el copista i transcriu amb major fidelitat*)

BAV, Vat. lat., 7730, f. 77v

(= PE, San Domenico, núm. 268)

Evangelium ostendit nobis tria de Christo:

– Humana compassio

– divina cognic[i]o

– paterna cof[r]rectio. De hoc tertio loquitur thema propositum.

Primum, in principio, usque «ab oculis suis» [Lc XIX, 41-42]. Morali ter nota quatuor doctrinas: prima, de justitia fienda cum compassione, nam, cum Christus juste vellet Iherusalem pati grandia mala, tamen compasciendo ei, flebat, *Iob III* [XXX, 25]. Secunda, de eleemosina exhibenda etiam cum compassione, nam Christus exhibiturus eleemosinas doctrinarum et sanctitatum in Iherusalem, prius fuit motus compassione cordis: *1Ptr III*, [8]: «Estote conpatientes, etc.». Tertia, de penitentia agenda cum fletibus, quia, cum numquam legamus Christum risisse, tamen invenitur multoties flevisse, *Lc VI*, [21]: «Beati qui nunc fletis, quia ridebitis, etc.». Quarta, de confidentia in Christum habenda: «Non enim habemus pontificem, etc..., adeamus ergo cum fiducia, etc.», *Hebr IV*, [16].

Secundum, ibi [Lc XIX, 43-44]: «Venient dies in te...», usque: «visitationis tue». Nota mystice septem mala in fine hominis inpenitentis ventura: primum, ibi: «Venient dies in te», id est contra te: ecce incom[m]oda senectutis; ergo: «Memento Creatoris tui in diebus juventutis tue, etc.» [*Eccle XII*, 1]. Secunda, ibi: «Circumdabunt te inimici tui vallo»: ecce dolores mortis, *Ps XVII*, [5]: «Circumdederunt me dolores mortis». Tertium, ibi: «Circumdabunt te vallo, dederunt te undique», ecce occursus demonum, *Ysa XLI*, [XIV, 9]: «Infernus subtrus conturbatus est, etc.». Quartum, ibi: «Coangustabunt te undique», ecce districtio iudicii, *Dan XIII*, [22]: «Angustie sunt mihi undique». Quintum, ibi: «Et ad terram prosternent te»: ecce detrusio in infernum, «terram miserie et tenebrarum, ubi umbra mortis, et nullus ordo, etc.» *Iob X*, [22]. Sextum, ibi: «Et filios tuos, qui in te sunt»: ecce destructio generationis, *Ysa XIV*, [20]: «Non vocabitur in ecclesia, etc.». Septimum, ibi: «Et non relinquent in te lapidem super lapidem», ecce dissipatio divitiarum, *Ps XXXVI*, [38]: «Vidi inpium superexaltatum, etc.». Ratio enim [*act s'acaba el text de Perugia, la darre-ra paraula és ,omnium'*] istorum malorum subditur ibi: «Eo quod non cognoveris tempus visitationis tue», que fit per cordis conpunctiones, per fraternas correctiones, per publicas predicationes, *Iob X*, [12]: «Visitatio tua custodit spiritum meum».

Tertium, ibi: «Et ingressus est templum», usque in finem [Lc XIX, 45-47]. Modus autem huius correctionis ostenditur *Io II*, [14-16], ex quo patet in quanta reverentia est habenda ecclesia et quantum peccatum est contrarium. *Ps XXV*, [8]: «Domine, dilexi decorem domus tue, etc.».

99.

Dominus, qui eripuit me de manu Herodis. Act XII, 11
[SERMO IN FESTO SANCTI PETRI AD VINCULA]

BAV, Vat. lat., 4375, f. 98r-v

BAV, Vat. lat., 7730, f. 122r-v

(= PE, San Domenico, núm. 269)

Tria sunt hic declaranda:

- primo, hystoria festi, litteraliter;
- secundo, captio peccati, moraliter;
- tertio, liberatio eius pu[n]ctaliter.

De primo, nota epistolam hodiernam, *Act XII*, [1-11], concludendo illud *Ps CXV*, [16]: «Dirupisti vincula, etc.».

De secundo: status peccati mortalis est incarceratio anime propter multiplicem similitudinem; ideo proclamatur: «Educh de carcere animam meam, etc.» [cf. *Ps CXLI*, 8]. Inter duos bonos angelos dormit peccator, quia inter bonum angelum penitentiam suadentem et demonem a penitentia retrahentem, *Eph V*, [14]: «Surge, qui dormis, etc.»; vinculatur cathenis duabus, quia mala consuetudine et prava societate in peccato detinetur, *Ier XIII*, [23]: «Si mutare potest Ethiops, etc.». Custodes ante hostium custodiunt carcerem, quia demones in morte prospectant animam, *Ecli XXXIX*, [33]: «Sunt spiritus qui ad vindictam tractati [creati] sunt».

De tertio, nota octo circumstantias in liberatione beati Petri: prima, luminis refulsio: ecce peccati cognitio: *Ps XVII*, [29]: «Quoniam tu illuminas, [f. 98v] etc. [lucernam meam, Domine]»; secundo, lateris percussio, ecce cordis conpunctio, *Eze 3°* [VI, 9]: «Contrivi cor eorum, etc.»; tertia, velox surrectio: ecce emendandi propositum, *Rom XIII*, [11]: «Hora est iam nos, etc.»; quarta est catenarum raptio (! ruptio): ecce confessionis absolutio: *Judic XV*, [14]: «Vincula, quibus ligatus est, etc. [dissipata sunt et soluta]»; quinta est prescinctio: ecce debitorum restitutio, *Lc XII*, [35]: «Sint lumbi vestri precincti, etc.»; sexta, calciatio: ecce of[f]ensarum dimissio: *Eph VI*, [15]: «State calceati pedes, etc.»; septima, vestiti circumdatio: ecce honesta conversatio: *Apoc XVI*, [15]: «Beatus qui vigilat, etc.»; octava est angeli secutio: ecce assidua oratio: *Lc 10* [XVIII, 1]: «Oportet semper orare, etc.».

100.

Videns civitatem, flevit super illam. Lc XIX, 41

BAV, Vat. lat., 4375, f. 98v

BAV, Vat. lat., 7730, f. 78r

(= PE, San Domenico, núm. 270)

Nota quinque fletus Christi propter nostras miserias:

- primo, flevit in nativitate, *Sap VII*, [3]: «Ego natus, etc. [...primam vocem similem omnibus emisi plorans]»; *item*, «Vagit infans inter artha», etc.; et propter presentis exilii habitationem, unde dicimus beate Marie: «Exules filii Eve, etc.»;

– secundo, in circumcissione, iuxta illud *Hester* II, [14]: «Quia pueri communiverunt carni, etc.», unde «debit per omnia fratribus assimilari» [*Hebr* II, 17]; item, propter fomitis corruptionem, *Rom* VII, [22-23]: «Condebitor legi Dei sum, secundum interiorem hominem, video autem aliam legem, etc. [in membris meis...]»;

– tertio, in Lazari suscitatione, *Io* XI, 2° [XI, 33]: «Infremuit spiritu et turbavit semetipsum, et lacrimatus est Ihesus», hoc propter peccabilem conditionem; *Eccle* VII, [21]: «Non est homo iustus in terra, qui, etc. [faciat bonum et non peccet]»;

– quarto, in aspectu Civitatis. De hac dicit thema: «Videns Ihesus civitatem»; hoc propter miseriarum multiplicationem, *Job* III, [XIV, 1]: «Homo natus de muliere, brevi, etc.»;

– quinto, in morte, *Hester* V [*Hebr* V, 7]: «Qui in diebus carnis sue, etc.»; hoc propter morientium distractionem, *Ps* LV, [7]: «Inhabitabunt ut abscondent, etc.».

101.

Divisiones gratiarum sunt, idem autem Dominus. 1Cor XII, 4

BAV, Vat. lat., 4375, f. 98v

BAV, Vat. lat., 7730, f. 78v

(= PE, San Domenico, núm. 271)

Nota septem differentias ministeriorum in domo Christi ad instar regis:

- portarii hostiorum
- dispensarii bonorum
- coquinarii ciborum
- domicelli ferculorum
- vassalli musicorum
- elemosinarii fragmentorum
- cubicularii lectorum.

Primi sunt domini temporales, qui virgam seu massam habent potentie, habentes indignos arcere, debent dignos autem admittere et custodire, *2Paral* XXXV, [15]: «Janitores porta scilicet (!), etc. [per portas singulas observabant]»;

– secundi sunt presidentes, qui claves ecclesiae habentes, bona Christi debent eius servitoribus domesticis dispensare, *1Cor* IV, [1]: «Sic nos existimet homo, etc. [ut ministros Christi et dispensatores...]»;

– tercii sunt predicatorum, qui cibum animarum debent preparare, *2Cor* III, [6]: «Ydoneos nos fecit ministros, etc. [novi Testamenti]»;

– quarti sunt presbyteri et ministri altaris, qui in mensa Domini a[s]sistunt, (*1*)*Thim* III, [10]: «Hii proba[n]tur primum, etc., qui cibum ministrant, etc.»;

– quinti sunt penitentes, quorum cuilibet dicit Christo, *Cant* II, [14]: «Osten-de mihi faciem tuam, sonet, etc. [vox tua in auribus meis]»; *Io* 2° [XII, 26]: «Qui mihi ministraverit, etc. [honorificabit eum Pater meus]»;

– sexti sunt divites misericordes, de quorum numero erat beata Martha, *Lc* X, [40]: «Martha autem satagebat, etc. [circa frequens ministerium]»;

– septimi sunt persone contemplative, que totaliter intendunt ad preparandum cubiculum conscientie Deo, inter quas precipue fuit, que dicit: «In habitatione sancta coram ipso ministravi», *Eccli* XXIV, [14].

102.

Per spiritum datur operatio virtutum. 1Cor XII, 10

BAV, Vat. lat., 4375, f. 98v-99r

BAV, Vat. lat., 7730, f. 78v

(= PE, San Domenico, núm. 272)

Nota quatuor virtutes morales, quibus per Spiritum Sanctum operamur utiliter ad salutem, juxta illud *Sap* VIII, [7]: «Labor[es] huius (iustitiae) magnas virtutes, etc.»:

- temperantia corporalis
- prudentia intellectualis
- iusticia universalis
- fortitudo spiritualis.

Prima ponit modum circa prospera, sicut navis non est (?), *Lc* XXI, [34]: «Attendite vobis ne [forte] graventur [corda vestra in crapula et ebrietate]»;

secunda custodit contra mundi pericula, sicut oves a lupis sunt custodiende, [f. 99r] *Lc* X, [3]: «Ecce ego mitto vos, etc., sicut oves, etc.»;

tertia ordinat hominem circa reddenda unicuique debita, sicut stomachus de perceptis, singulis membris corporis tribuit quod oportet: *Rom* XIII, [7]: «Reddite omnibus debita, etc.»;

quarta roborat contra adversa ne a bono deficiat, sicut miles in bello roboratur consideratione premii et subventionem adiutorii, *Ps* 50 [LVIII, 10]: «Fortitudinem meam, etc.».

103.

Vos estis sal terrae. Mt V, 13

BAV, Vat. lat., 4375, f. 99r

BAV, Vat. lat., 7730, f. 122v

(= PE, San Domenico, núm. 273)

Beatus Dominicus dicitur sal terre propter tres condiciones quas habuit, similes terreno sali:

- emundat de infectione
- preservat a corruptione
- delectat in refectioe.

De primo, nota ystoriam *4Reg* II, [19-22], de sanatione aquarum Iherico per sal missum in vas novum. Mystice, de beato Dominico: civitas Iericho, ecclesia; aque pessime terram sterilifican[te]s, doctrine hereticorum; vas, ordo predicatorum; sal aquas sanans et terram fecundans est beatus Dominicus, verbis et exemplis predi-

cans. AUGUSTINUS: «Peccatorum condiendis et extinguendis fetoribus, apostolicum salem Dominus misit»;

– de secundo, pro preservatione a corruptione saliuntur carnes, *Thob VI*, [6]: «Salierunt que su[f]ficerent eis, etc.». Nota de beato Dominico pro preservatione mundi a destructionis corruptione, miraculum de tribus lanceis: prima est antichristi tribulatio, secunda mundi conflagratio, tertia iudicii condempnatio; ergo, bene dictus rede[m]ptor ovium, etc.;

– de tertio, sale incipida sunt cibaria, *Mt V*, [13]: «Si sal evanuerit, in quo salietur?» Nota hic quomodo beatus Dominicus hominum vitam, peccatis insalutam, verbis et exemplis fecit sapidam virtutibus apud Deum: «Habete, ergo, in vobis sal, etc.», *Mc IX*, [49].

104.

In habitatione sancta coram ipso ministravi. Eccli XXIV, 14

BAV, Vat. lat., 4375, f. 99r

BAV, Vaat. lat., 7730, f. 79r

(= PE, San Domenico, núm. 274)

Hoc verbum est beate Virginis, que antequam esset mater Dei per decem annos ministravit in templo Dei; habitatio autem Dei est:

- conscientia humana
- ecclesia christiana
- societas benivola.

De prima: nulla habitatio vel creatura in hoc mundo est tam propria habitatio Dei sicut humana mens et conscientia, et hoc propter ymaginem et similitudinem Dei, ad quam est factus homo secundum animam, *Pf CXXXI*, [13-14]: «Quoniam elegit Dominus Syon, etc., hec requies mea, etc.»;

– de secundo: quamvis Deus sit ubique per potentiam, presentiam et essentiam, nihilominus vult habere certe et propriam habitationem inter homines, qui ei ministrent, sicut quilibet rex in suo regno, sicut in Veteri Testamento, *Exo XXV*, [8]: «Facient mihi sanctuarium et habitatio (! habitabo) in medio eius»; similiter et in Novo, *Apoc XXI*, [3]: «Ecce tabernaculum Dei cum hominibus et habitabit cum eis, etc.»;

– de tertio, quia Christus est Verbum Dei, veritas et sapientia, ideo ubique et ubicumque fit locutio de Deo, de veritate et de sapientia, ibi adest. Similiter, cum trahitur a suo simili, *Prov VIII*, 20 [! 12]: «Ego sapientia habito in consilio, etc.», de pueris loquentibus, de miraculis, etc., iuxta illud *Mt XVIII*, [20]: «Ubi sunt duo vel tres, etc. [congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum]»;

– de quarto, sicut in corpore humano requiritur iunctio membrorum, ut inhabitet spiritus et vita, sic et in quolibet corpore mystico, ut inhabitet Deus, *Pf 85* [! LXXV, 3]: «Factus est in pace locus eius et habitatio eius in Syon». Nota quod dicitur 'in Syon', id est, speculatione fydey, quia, nisi pax esset per respectum Dei, non est eius habitatio; ideo *Pf LXXII*, [3], dicitur: «Zelavi super iniquos, pacem peccatorum videns, etc.».

105.

Omnis qui se exaltat humiliabitur et qui se humiliat exaltabitur. Lc XVIII, 14

BAV, Vat. lat., 4375, f. 99r

BAV, Vat. lat., 7730, f. 79r

(= PE, San Domenico, núm. 275)

In evangelio hodierno, Christus docet tria:

- primo, vitare superbam presumptionem
- secundo, servare humilem orationem
- tertio, sperare iustam retributionem. De hoc tertio loquitur thema.

Primum, a principio usque «omnium que possideo» [*ibid.*, 10-12]. Nota: phariseus, stans (scilicet irreverenter), orabat; *Rom* XIV, [11]: «Vivo ego, etc.». Item, apud se, sich presumendo orabat, [f. 99v] non apud Deum, *Ysa* V, [21]: «Ve, qui [*Des d'acé torna el text de Perusa, amb el primitiu foli 51, actual 50r*] sapientes estis, etc.». Item, se iactans, alios despiciebat, *Ysa* XXXIII, [1]: «Ve, qui spernis, etc.»;

- secundum, ibi: «Et publicanus», usque: «ab illo» [*ibid.*, 13-14]. Nota tria contraria premissis: publicanus a longe stans, scilicet, cum reverentia et timore: *Pf* V, [8]: «Adorabo ad templum sanctum tuum, in timore tuo»; item, nolebat oculos ad celum levare, scilicet, pre reverentia Dei et confusione peccatorum, id est, [*1*] *Esdre* IX, [6]: «Deus meus, confundor, etc.»; item, percutiebat pectus suum, scilicet, per contritionem cordis: «De corde enim exeunt, etc.», *Mt* XV, [19]; ideo [*1*] *Iudith* IX, [16]: «Non superbi placuerunt tibi, etc.».

Rex iustus non vult quod aliquis se eleve in domo eius supra gradum sibi prefixum, alias confunditur coram omnibus et incarceratur, *Ysa* XIV, [12]: «Quomodo cecidisti de celo, etc.»; e contrario, humilis exaltatur et honoratur. Nota de questione apostolorum [*Mt* XVIII, 1]: «Quis putas maior est in regno celorum?» et Christi determinationem, *Mt* 10 [XVIII, 4]: «Quicumque humiliaverit se, etc. [sicut parvulus iste, hic est maior in regno caelorum]». Advertendum circa istam questionem, quod dicitur *Mt* IX, [32-33]: «Qui cum domi essent, etc.... quis eorum maior esset, etc.». Item, dicitur *Lc* XXII, [46]: «Facta est autem contentio inter eos quis eorum videretur esse maior». Sic, ergo, huiusmodi questio facta fuit inter apostolos ambulantes in via post Ihesum, contendendo et disputando; sed domi fuit per ipsum determinata.

(El Vat. lat. 4375, f. 99v, i 7730, f. 79v, dóna la següent versió del tercer apartat; el text de base és del primer manuscrit, les variants entre claudàtors, del segon:

Tertium, ibi: «Qui se exaltat, [humiliabitur], etc.» Rex [pius et] iustus non vult quod aliquis se eleve in domo eius supra gradum sibi prefixum, alias confunditur coram omnibus et incarceratur, *Ysa* XIV, [12]: «Quomodo cecidisti de celo, [Lucifer, qui mane oriebaris, corruisti in terram qui vulnerabas gentes, qui dicebas in corde tuo: ,In celum conscendam, super astra celi exaltabo solium meum, similis ero Altissimo; verumtamen ad infernum detraheris, in profundum lacu]». E contra-

rio, humilis exaltatur et honoratur [honoratur et exaltatur]. Nota de questione apostolorum [Mt XVIII, 1]: «Quis putas maior est in regno celorum?», et Christi determinatione, Mt XVIII, [4]: «Quicumque humiliaverit se sicut parvulus iste maior est in regno celorum». Advertendum circa istam questionem quod dicitur Mc IX, [33]: «Qui cum domi essent, [interrogabat eos: 'Quid in via tractabatis?'] At illi tacebant, siquidem inter se disputabant] quis eorum maior esset». Item, dicitur Lc XXII, [46]: «Facta est autem contentio inter eos quis eorum videretur esse maior». Sic [Si], ergo, huiusmodi questio facta fuit inter apostolos ambulantes in via, post [per] Yhesum [Ihesum] contendendo et disputando, sed domi fuit per ipsum determinata [determinata per ipsum.]»)

C. *Esquemes que només es troben en el Vat. lat. 4375*

106.

Dimittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. Lc VII, 47
FERIA QUINTA [post dominicam de Passione]

Vat. lat. 4375, f. 52r.

Causa formalis peccatorum remissionis est dilectio caritatis; unde, calore solis aër purgatur a nebulis, XX (!) [Is XLIV, 22]: «Delevi ut nubes iniquitates tuas, quasi nebulam peccata tua». Iuxta hoc dicitur de Maria Ma[g]dalene: «Remi[t]untur ei peccata multa quoniam dilexit multum». Mystice: nota septem actus concurrentes in remissione peccatorum veraciter aut perfecte penitentis, nam:

– primo, cognovit quod Ihesus accubisset in domo pharizei: ecce peccatorum cognitio, Ps 54 [! L, 4-5]: «Amplius lava me, etc., et a peccato meo munda me, quoniam iniquitatem meam ego cognosco, et peccatum meum contra me est semper»:

– secundo, a[t]tulit alabastrum unguenti: ecce cordis contritio, *ibidem*, [19]: «Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum et humiliatum Deus non despicias»;

– tertio, stetit retro secus pedes, etc: ecce occasionum peccati vitatio, Mc VIII, [33]: «Vade retro me, Satanas, quoniam non sapis ea que Dei sunt, sed hominum»;

– quarto, lacrimis cepit rigare pedes eius; ecce lacrimosa confessio, Ps [VI, 7]: «Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum, lacrimis meis stratum meum rigabo»:

– quinto, capillis capitis sui tergebat: ecce humilis oratio, *Eccli* [III,4]: «Qui diligit Dominum exorabit pro peccatis, continebit se ab illis et in orationem dierum exaudietur»;

– sexto, obsculabatur pedes eius: ecce jeuniorum humiliatio, Ps XXXIV, [13]: «Ego autem, cum mihi molesti essent induebat (!) cilicio et humiliabam in ieiunio animam meam, et oratio mea in sinu meo convertetur»;

– septimo, unguento ungebat: ecce helemosinarum largitio, *Eccli* XXXVIII, [7]: «Ungue[n]tarius faciet unguenta suavitatis et unctio[n]e]s conficiet sanitatis et non consu[m]mabuntur opera eius».

107.

Sancta et salubris est cogitatio pro defunctis exorare. 2Macch XII, 46

BAV, Vat. lat. 4375, f. 129v

Nota quod dicitur indefinite ,pro defunctis' et non universaliter ,pro omnibus defunctis', nam defuncti sunt in triplici gradu:

- quidam, als quals no fa mester
- quidam, als quals no pot valer
- quidam, als quals és gran mester.

108.

Hoc autem totum factum est ut adimpleretur quod dictum est. Mt XXI, 4

Vat. lat. 4375. f. 134r-v

Dic quod Deus et natura nihil agunt frustra, etc., et quomodo Sacra Scriptura est per revelationem Spiritus Sancti, etc., in persona Christi (?) simul. Item, vide quomodo dicta sunt de Christo tria, que hodie ipse ostendit in ipso esse, videlicet:

- que seria cordialment piadós
- que seria molt alt hi gloriós
- que seria humil hi virtuós.

De primo, *Aggei* II, [Is XVI, 5]: «Preparabitur in misericordia solium eius», ubi *MAGISTER Sententiarum*, III, dicit quod, in quantum homo, propter misericordiam quam habuit, meruit habere tronum super omnes celos, etc. Hoc ostendit cum dicitur *Lu* XIX, [41]: «Videns civitatem, etc. [flevit super illam...]». Dic quomodo instruimur ad duo:

- primo a amar la comunitat
- et quomodo Deus nos ha visitat.
- Juxta primum di (!) exemplum Valerii de Marliano (!) Torquato, etc.
- Dic: «Caritas non querit que sua sunt, etc.» [cf. *1Cor* XIII, 5];
- de secundo dic quomodo Deus nos: [f. 134v]
- per interiós inspiracions
- per copiosos dons
- per co[m]minacions
- per tribulacions
- per pre cacions: *Lc* [I. 68]: «Benedictus Dominus deus Israel, etc.»
- secundo dictum est de Christo ,que seria molt alt y gloriós'.

(Manca la tercera part)

D. *Mostra de text exclusiu del Vat. lat. 7730*

109.

Abiciamus opera tenebrarum et induamur arma lucis. Rm XIII, 12

DE EADEM [dominica I adventus]

BAV, Vat. lat., 7730, f. 10v-11v.

Notandum quod peccata dicuntur opera tenebrarum quia in tenebris fiunt et nullus, dum peccat, videri vellet *Io* 8 [! III, 20]: «Omnis qui male agit odit lucem», tenebras mentales inducunt in animam [*Sap* II, 21]: «Excecavit enim in eos malitia eorum», et ad tenebras exteriores deducunt, *Mt* [XXII, 15]: «Mittite eum in tenebras exteriores». Verum, quia prius extirpanda sunt vitia quam inserantur virtutes, ideo dicit APOSTOLUS: «Abiciamus opera tenebrarum, etc.» Arma lucis dicuntur virtutes, quia, sicut arma corpus defendunt ab omni lesivo, sic virtutes defendunt animam ab omni peccato et dicuntur arma lucis quia in lumine gratie fiunt et ad lumen glorie ducunt. Super omnia autem debemus virtutes diligere quia mirabilia in homine habent efficere, nam virtutum effectus inter alios sunt novem:

- effectus bonitatis
- conversio malignitatis
- satiatio humane capacitatis
- informatio bonitatis
- liberatio mortalitatis
- associatio humanitatis
- adeptio deitatis
- consecutio regni eternitatis
- memoria honoris et laudis.

Primum opus virtutis est hominem bonum facere; virtus enim possessorem suum bonum facit et opus eius bonum reddit. AUGUSTINUS: «Virtus est qua recte vivitur et qua nullus male utitur». Alia vero bona, ut divitiae et similia, bonum suum possessorem non efficiunt, immo potius, cuius malitiam manifestant. BOETIUS: «Collata improbis dignitas non modo non efficit dignos, sed potius prodit et ostentat indignos. Minus enim eorum malitia innotesceret, si nullis honoribus claruissent. Non ita patuisset nequitia Neronis, nisi fuisset temporalis dignitate sublimatus». Et nota detestabilem pravitatem, quia omnis homo vult habere omnia bona, ut bonum equum et similia. Solam autem animam non curat habere bonam, quia virtutes non curat habere per quas sola anima fit bona. Totus homo sepe ornatus est et pulch[er] et solam animam habet turpem. Hic cadit exemplum Socratis, qui, cum a rege quodam fuisset invitatus ad prandium, videns eum et domum sericis ornatos, spuit in faciem eius, dicens quod facies eius turpior locus erat ad spuendum.

Secundus effectus sive secundum opus est conversio malignitatis, quia sola virtus mala et infortunia convertit in bonum, *Rom* [VIII, 28]: «Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, his qui secundum propositum vocati sunt sancti», id est, virtuosus. Ubi dicit *Glossa* quod etiam mala perpetrata vel propria per occasionem virtuosus in bonum cedunt, quia fortius resurgunt et ardentius operantur, ut patet in Paulo et Magdalena, *Rom* [V, 20]: «Ubi habundavit delictum superhabundavit et gratia». Similiter mala aliena: nam persecutio tyrannorum martiribus cessit in bonum. Nonne malitia et rabies Neronis coronavit apostolos, et hoc quia

erant virtuosi? Aliter in igne tribulationis crepuissent, sicut castanea plena vento. Et ista est causa, ut dicit AUGUSTINUS, quare Deus permittit tribulationes et mala, quia cedunt virtuosus in bonum hominis, nam sine virtute in fornace tribulationis crepant, *Apoc* [XVI, 11]: «Pre doloribus absciderunt linguas suas et blasphemaverunt Deum».

Tertium est informatio bonitatis, quia sola virtus omnia alia bona, tam nature quam fortune, facit esse bona informando ea. BOETHIUS: «Quid in omnibus bonis fortune nisi probitas utentium laudatur?» (id est, bonus usus, qui a virtute procedit). Itaque, non ex dignitate virtuti sed ex virtute dignitati honor accedit, quia ut dicitur [f. 11r]: «Honor est reverentia exhibita in testimonium virtutis». Omnibus ergo qui virtutem non habent, omnia bona tam fortune quam nature in malum accedunt, et melius esset eis non habere, *Mt* XXVI, [24]: «Melius esset si natus non fuisset homo ille». Et hec est causa quia Deus malis predicta bona auferit, quia, scilicet, cedunt eis in malum. Unde, sicut gladius auferendus est de manu furiosi, et pecunia de manu lusoris et mali humores de corpore patientis, sic de manu malorum sunt bona temporalia auferenda.

Quartum est satiatio humane capacitatis, quia sola virtus est bonum sufficiens satians animam. Alia vero bona non satiant, sed sitim accrescunt duplici ratione: primo, quia virtus intrat in animam ubi est appetitus et ibi manet, *Jó* [IV, 14]: «Aqua, quam ego dabo, fiet ei fons aque salientis in vitam eternam». Bona autem temporalia non intrant animam sed remanent extra, et ideo satiare non possunt. Exemplum: si quis cratum (?) vini ad os scitientis porrigeret, ita ut non posset bibere, magis eius sitis auferetur; secunda ratio, quia homini virtuosa (!: virtuoso) cuncta sunt ei subiecta, ut dicit AUGUSTINUS. *Pf* [VIII, 8]: «Omnia subiecisti sub pedibus eius»; et, cum sit dominus omnium, plene satiatur; *Mt* [XIX, 29]: «Centuplum accipietis», id est, spiritum perfectionis, per quem contentabimini in temporalibus. Peccatores autem non satiantur, quia ipsi sunt servi rerum et non domini. SENECA: «Avaro tam deest quod habet quam quod non habet». Unde, filius prodigus, ut dicitur *Lú* [XV, 16]: «Cupiebat implere ventrem suum de siliquis porcorum»; siliqua autem est genus leguminis, quod inflat et non satiat. Sic faciunt bona temporalia: generant enim appetitum caninum.

Quintum est liberatio mortalitatis, quia sola virtus liberat hominem a morte eterna et multotiens a temporali: [*Ez* XVIII, 20-21]: «Justitia iusti erit super eum..., vita vivet et non morietur». Sicut liberatus est Jacob ab Esau fratre suo et a Laban, socero suo, cui Deus apparuit et dixit: «Vide ne aspere quid contra eum loquaris», *Gen* [XXXI, 24]; et sic liberatus est Joseph, David, Daniel ab inimicis suis. Alia vero bona temporalia sunt causa temporalis mortis, aliquando et eterne. O quot sunt iam interfecti propter bona sua et eternaliter perierunt, sicut periit dives Epulonus, ut patet *Lú* [XVI, 24]. Liberat etiam virtus hominem ab omnibus creaturis, quia homines virtuosos nec ignis, nec aqua, nec fera animalia ledere poterunt. Exempla patent in multis, unde *Isa* [XLIII, 2]: «In igne non combureris et fluvius non operiet te».

Sextum est associatio humanitatis, quia sola virtus in morte «non derelinquit hominem sed associat usque ad conspectum Dei», *Eccli* [VI, 23]. Hec scilicet virtus «iustum venditum non dereliquit, descenditque cum illo in foveam» [*Sap* X, 13], *Apoc* [XIV, 13]: «Opera enim illorum sequuntur illos». Omnia autem alia derelinquunt hominem in morte, et divitie et honores et delicie et amici. Nam de

divitiis portat unum cilicium, de honoribus nihil, immo ponitur sub terra, ubi ab hominibus conculcatur.

Septimum est adoptio deitatis, quia in filium Dei et in Deum transformatur, *Pf* [LXXXI, 6]: «Ego dixi: dii estis et filii Excelsi omnes»; *Jo* I, [12]: «Dedit eis potestatem filios Dei fieri his qui credunt in nomine eius», scilicet per virtutem. Et hoc est maius donum quod homo possit habere. Et nota de filiis regis, in quanta reverentia habentur. Facit etiam hominem fratrem angelorum, quia homo est in confinio angelorum et animalium positus, et si virtuose vivit transit ad angelos, si autem vitiose transit in bestias, ut dicit BOETHIUS. Alia vero bona assimilant hominem inferioribus creaturis, ut pulcritudo assimilat hominem [f. 11v] lilio, fortitudo ferro, divitie vero mari.

Octavum est acquisitio regni eternitatis. Sola virtus facit nos mereri regnum Dei eternum. Opera enim nostra, quantumcumque bona et difficilia videantur, regnum Dei penitus non merentur nisi in virtute sint facta, unde *Mt* [XI, 12]: «Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud», id est, virtuosum. Nam virtus circa difficile est, ut dicit PHILOSOPHUS. Unde Christus, *Mt* V, [3] enumerat quinque genera virtuosorum, dicens: «Beati pauperes spiritu, etc.», et in fine concludit: «quoniam ipsorum est regnum celorum». Unde, de ipsa maxima virtute, scilicet, caritate, dicitur: «Si distribuero in cibos, etc. [pauperum omnes facultates meas, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest]» [*1Cor* XIII, 3].

Nonum est memoratio honoris et laudis: quare enim sanctos et famosos viros honoramus, nisi quia virtuose vixerunt? *Eccli* [*Prov* X, 7]: «Memoria iusti cum laudibus»; *Pf* [CXI, 7]: «In memoria eterna erit iustus». Vide quot imperatores et reges veniunt ad osculandum ossa piscatorum, qui virtuosum fuerunt. Totus mundus reveretur magnam peccatricem, quia postea virtuose vixit. Et GREGORIUS habuit memoriam tyranni et per orationem eum de inferno extraxit, ut quidam opinantur, quia virtuosus fuit, solum virtute morali.

E. Notes

Ultra els esquemes de sermons, els manuscrits de Perusa, San Domenico, 477; de la BAV, Vat. lat. 4375 i 7730, i, en grau mínim, els d'Avinyó, Bibliothèque Municipale ms. 610, i de Tolosa de Llenguadoc, Bibliothèque Municipale, contenen un cert nombre d'esquemes, acomunats per tres característiques:

- a) no són precedits per un tema bíblic;
- b) comencen amb la paraula ,Nota...';
- c) immediatament després ve la formulació del títol o tesi que a continuació és explicada en l'esquema.

El copista dels Vat. lat. introduí en el text afegits que en el PE (o en el seu antígraf) eren al marge; i no entengué la forma com en el o els volums acabats d'esmentar són citats aquells títols bíblics que tenen més d'un llibre (Reis, Macabeus, Corintis, Tessalonicencs, etc.): el punt o els punts damunt el títol resumit que indica de quin llibre concret es tracta, no foren

transcrits, i així tenim referències, p. e., a ,Cor', sense que consti quina de les dues lletres als Corintis és esmentada.

Les frases tretes de la Bíblia són subratllades en l'original manuscrit; ací, en canvi, col·locades entre guillemets.

Els apleguem ací de la manera que hem presentat els esquemes de sermons: títol, referència o referències manuscrites i esquema; comencem pels que són comuns a més d'un volum i seguiran els que només es troben en un dels tres primers manuscrits esmentats.

Les ,notes' 35 i següents, exclusives de PE, deuen pertànyer als darrers anys, 1413 i següents; de fet, no es devien trobar en l'exemplar del qual foren copiats tant el Vat. lat. 4375 com PE abans de la dita nota; i en el foli 87v de PE hi ha una clara diferència en la tinta utilitzada fins aleshores i la que compareix amb el primer dels textos que allí segueixen.

El número que precedeix cada text conté la xifra correlativa de tota aquesta transcripció d'esquemes o notes i, després de barra inclinada /, la pròpia de les notes.

110/1

PE, San Domenico, 477, f. 62v (354)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 122-123rv

BAV, Vat. lat. 7730, f. 105r.

NOTA QUINQUE SIGNA FINALIS DESTRUCTIONIS HUIUS MUNDI, AD INSTAR HOMINIS CITO MORITURI. ET SUNT:

- temporalis decrepitas;
- totalis frigiditas;
- generalis infirmitas;
- sensitive obturitas;
- alimentis respuitas.

De primo: quando aliquis diu vixit, in ultima etate, scilicet, decrepitate, non est dubium quin cito moriatur, *Hebr VIII*, [13]: «Omne quod antiquatur, etc. [et senescit, prope interitum est]». Nota hic quomodo mundus a tempore apostolorum est in ultima sui etate, *1Cor X*, [11]: «Nos sumus, in quos fines seculorum devenerunt, etc.»; [f. 63r] *Ilo II*, [18]: «Filioli mei, novissima hora est, etc. [et sicut audistis quia antichristus venit: et nunc antichristi multi facti sunt, unde scimus quia novissima hora est]».

De secundo: deficiente calore naturali et vitali in homine non est dubium de propinqua morte ipsius, unde de David, morti propinquo, dicitur *3Reg I*, [1]: «Et rex David senuerat, etc. [... cumque operiretur vestibus, non calefiebat]». Nota hic de infrigidatione caritatis Dei et proximi, iuxta illud *Mt XXIV*, [12-14]: «Quoniam habundabit iniquitas, etc.»; subditur: «Et tunc veniet consummatio, etc.».

De tertio: quando quis sic infirmatur generaliter, quod «a planta pedis, etc. [usque ad verticem non est in eo sanitas]», *Ysa I*, [6], pro certo creditur propinquitas mortis eius. Nota hic de omnium statuum mundi generali defectu, *Ps LII*, [2-

3]: «(*in mg ext*: «Deus de celo prospexit super filios hominum, etc.). «Omnes declinaverunt, etc.».

De quarto: insensibilitas est manifestum signum mortis propinque; unde dixit Bezellay: «Numquid vigent sensus mei, etc.»; subditur: «Revertar servus tuus et moriar, etc.», *2Reg XIX*, [35]. Nota quomodo parvissima nocumenta seu offencicula corporis sentiuntur, sed grandissima vulnera animarum et offencicula Dei minime percipiuntur, *Prov XXIII*, [35]: «Verberaverunt me, etc. [sed non dolui; traxerunt me, et ego non sensi]».

De quinto: *Ps CVI*, [18]: «Omnem escam abhominata est, etc.». Nota hic de maxima necligentia recipiendi cibum illum, de quo *Io VI*, [52]: «Panis, quem dabo, etc. [caro mea est pro mundi vita]».

111/2

PE, San Domenico, 477, f. 63r (355)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 123r.

NOTA QUOD TIMENDUS EST DEUS A NOBIS:

- sicut dominus rigorosus;
- sicut amicus projectuosus;
- sicut pater generosus.

De primo: valde timetur a suis subditis dominus rigorose puniens transgressores suorum statutorum seu mandatorum. Hoc modo, multo magis timendus est Deus, tum quia punit etiam pro quibuscumque motibus interioribus et exterioribus contra precepta sua, tum quia punit in anima et in corpore et in omnibus bonis, tum quia punitio eius e[st] perpetua, *Lm XII*, [5]: «Ostendam vobis quem timeatis, etc. [timete eum qui... habet potestatem mittere in gehennam]»; videmus tamen contrarium, quia preconizationes penales dominorum temporalium sollicitè custodiuntur, Dei autem precepta preconizata ab initio et continue publicata, continenter necliguntur, *Mal I*, [6]: «Servus dominum suum timebit; ... si ergo Dominus ego sum, etc.». Ratio tante necligentie, *Ez [Eccl] VIII*, [11]: «Quare non profertur cito contra malos sententia, etc. [... filii hominum perpetrant mala]». Sed hic considerandum est quod ad instar humani iudicii, statim cum per accusatorem, scilicet, demonem, devenit ad aures iudicis peccatum hominis, testificantibus conscientia propria et angelo custode, immediate profertur sententia executiva; ideo *Ier X*, [6-7]: «Non est similis tui in diis, Domine, magnus es tu, etc., quis non timebit te, o rex glorie?».

De secundo: quilibet fidelis et prudens timet offendere amicum suum, cui ex multis et magnis et continuis beneficiis obligatur, etiamsi nulla punitio sibi imminet (*in mg ext*: aut magna promissio sibi fieret) propter offensam. Hoc modo incomparabiliter est Deus timendus a nobis, cavendo eius offensas, scilicet, peccata mortalia, que sibi valde displicent, *Eccl] VIII*, [17]: «Qui timet Dominum eque habebit amicitiam bonam, etc.». Nota ad hoc exemplum de Eleazaro, quando propter peccatum gule vitandum, in tormentis positus, dixit *2Macch VI*, [30]: «O Domine, qui habes sanctam scientiam, etc.», usque: «propter timorem tuum libenter hec patior».

De tertio: filii nobilium pinguem hereditatem expectantes a suis parentibus, valde timent eos offendere, ne futura hereditate priventur, *Lev XIX*, [3]: «Unusquis-

que patrem suum et matrem timeat». Hoc modo, maxime timendus est Deus, tum propter precellentiam promissæ hereditatis, cum propter facilitatem eam perdendi, scilicet, per unicum peccatum mortale, *Pf* XXXIII, [12]: «Venite, filii, audite me», scilicet obedite, etc. Qui autem sic filialiter timent Deum, non oportet eos timere de amittenda celesti hereditate, *LII* XII, [32]: «Nolite timere, pusillus grex, etc.».

112/3

PE, San Domenico, 477, f. 63r (356)

NOTA QUOD OPERA BONA ASSOCIANT ANIMABUS DECEDENTIUM AD TRIA

- ad deffensanda viriliter
- ad comparandum utiliter
- ad honorandum sublimiter.

De primo: in bello, quo omnes principes demonum accusant animas in iudicio Dei, defenditur ipsa anima suis bonis operibus, *2Paral* XIX, [2]: «Iram quidem Domini merebaris, etc.». Nota defensionem Antipatris, ostensione vulnerum coram imperatore, secundum MAGISTRUM in *Hystoriis*. [f. 63v] *Rom* II, [14]: «Qui ea que legis sunt..., ostendunt opus legis, etc. [scriptum in cordibus suis]».

De secundo, quasi emendo oportet nos atquirere regnum Dei. AUGUSTINUS: «Venale, inquit Dominus, habeo, etc.». Nota ergo breviter decem bona opera penitentie sive decem preceptorum observantias, quibus quasi decem grossis argenti digne emitur regnum Dei, *Lc* XIX, [26]: «Dico vobis quia habenti dabitur, etc.».

De tertio: sicut quis honoratur nobilitate et ornatu pretioso vestium in mundo, ita in celo honorabilis redditur anima operibus virtuosus (*in mg ext*: PHILOSOPHUS: «Honor est exhibitio reverentie in testimonium virtutis»): *Rom* II, [10]: «Gloria et honor et pax omni operanti bonum». Nota de illo, qui fuit de[honora]tus in ecclesia cum male esset indutus et postea, assumptis pretiosis vestibus, fuit valde honoratus. *Rom* II, [5-6]: «In die iusti iudicii Dei, qui reddet, etc. [unicuique secundum opera eius]».

113/4

PE, San Domenico, 477, f. 65r (362)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 122r.

NOTA SEX CONDITIONES FUTURE RESURRECTIONIS IN FINE MUNDI IUXTA ILLUD IO V, [28]: «NOLITE MIRARI HOC, QUIA VENIT HORA IN QUA OMNES QUI IN MONUMENTIS SUNT, ETC.»

Erit enim resurrectio:

- virtuosa altament;
- subitosa breuement;
- copiosa plenament;
- timorosa durament;
- gloriosa dignament;
- dolorosa justament.

De primo: illa resurrectio fiet virtute divina. Ideo dicitur: ‚Nolite mirari hoc’, scilicet, quod creator omnium sit suscitator mortuorum. Nota similitudinem de

seminum germinatione, iuxta illud *1Cor XV*, [35]: «Si diceret quis: quomodo resurgent mortui, etc.».

De secunda dicit: ‚Venit hora...‘, non annus, non mensis, non septimana, non dies, sed hora, propter brevitatem temporis et subitationem, *1Cor XV*, [51]: «Ecce iam misterium vobis dico: omnes quidem resurgemus... in momento, in ictu oculi, etc.». De ista hora *Luce XII*, [40]: «Et vos estote parati, etc. [quia qua hora non putatis, Filius hominis veniet]».

De tertio dicitur: «Omnes qui in monumentis sunt»; de huiusmodi monumentis, vide sermonem 32b; vel potest intelligi de illis monumentis, *Mt XXIII*, [27]: «Ve vobis, ypocrite, qui similes estis sepulcris dealbatis, etc.».

De quarta dicitur: «Audient vocem filii Dei» [*Io V*, 28]; vide sermonem 32c.

De quinto: «Et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vite» [*Io V*, 29]. Resurrectio vite seu glorie est illa, de qua *1Cor XV*, [42]: «Sic erit resurrectio mortuorum: Seminatur, etc. [corpus animale, surget corpus spirituale]».

De sexto, dicitur «Qui vero mala egerunt, in resurrectionem iudicii» [*Io V*, 29]. Huiusmodi resurrectio iudicii dicitur per contrarias qualitates ad resurrectionem vite, *2Cor V*, [10]: «Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, etc.».

114/5

PE, San Domenico, 477, f. 66v (365)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 122v.

NOTA: EX QUO ADAM PECCAVIT USQUE AD ADVENTUM CHRISTI NULLA PATEBAT VIA INTRANDI IN CELUM animabus hominum de mundo egredientium quantumcumque essent sancte et perfecte, sed omnes cadebant in infernum, *Ps CV* [CVI, 4]: «Erraverunt in solitudine et in aquoso, viam civitatis habitabilis non invenerunt, etc.». Veniens autem Christus in hunc mundum tres vias in celum hominibus preparavit:

- puram innocentiam;
- firmam obedientiam;
- dignam penitentiam.

De prima: innocentia pura est nullum peccatum unquam fecisse, nec operatione, nec cogitatione, nec omissione, nec locutione, sed esse immune ab omni culpe infectione; huiusmodi sunt pueri baptizati. (*in mg ext*: Quarta potest addi, scilicet: sancta observantia, quantum ad ecclesiasticos: *Hebr II*, [1]: «Habundantius oportet observare nos, etc.»). Nota ad hoc questionem David, *Ps XXIII*, [3]: «Quis ascendet in montem Domini, etc.». Respondet Spiritus Sanctus [*ibid.*, 4]: «Innocens manibus et mundo corde, qui non accepit in vanum animam suam nec iuravit in dolo proximo suo, etc.». Nota quatuor clausulas: ‚Innocens manibus‘: non potest parvulo baptizato obici reatus aliquis propter dolorem matris in partu; vel alias; ‚mundo corde‘, quia aqua baptismi corpus tangit et cor abluit, dum tamen forma debita observetur; ‚Qui non accepit in vano animam suam‘: parvuli decedentes sine baptismo acceperunt in vano animam suam, cum finem eterne vite non assequantur; ‚Nec iuravit in dolo proximo suo‘, scilicet, Christo, quasi iuramentum fidelitatis prestatur in baptismo ipsi Christo abrenuntiando Sathane;

quod adulti multipliciter rumpunt. Ideo, parvulus baptizatus recipit benedictionem a Domino, scilicet egrediendo de mundo contra insidiantes demones; et misericordiam a Deo salutari suo, scilicet, ingrediendo celum sine propriis meritis.

De secunda: obedientia firma ad mandata Dei est custodire se a peccatis mortalibus; huiusmodi sunt sancte persone. Nota ad hoc questionem *Mt* XIX, [16]: «Magister bone, quid boni faciam ut habeam vitam eternam?» Respondet Christus [*ibid.*, 17]: «Si vis ad vitam ingredi, conserva mandata». Nota hic distincte decem mandata quasi decem dietas huius vie, *Prov* VII, [2]: «Fili, conserva mandata, et vives, etc.». (*in mg ext: Ps* XXX, [21]: «Hec via, ambulate, etc.»).

De tertia: penitentia digna de peccatis est per adaequationem pene ad culpam, *Mt* IV, [17]: «Penitentiam agite, appropinquavit enim regnum celorum»; *Eccli* XVII, [20]: «Penitentibus dedit, etc. [viam iustitiae]». Nota hic quod per quodlibet peccatum mortale homo elongatur a regno celorum per unam maximam dietam. Et tamen, per tres dietas potest plene redire in via penitentiae, scilicet, per cordis contritionem, per operis satisfactionem et per oris confessionem: *Ex* V, [3]: «Deus Hebreorum vocavit nos ut eamus viam trium dierum, etc.».

115/6

PE, San Domenico, 477, f. 66v (369)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 124r.

NOTA QUATUOR CONDITIONES HOMINUM, QUIBUS CELI APERTI SUNT:

- innoctibus bapbismaliter;
- obedientibus integraliter;
- penitentibus virtualiter;
- patientibus martirialiter.

Primis sunt aperti celi, sicut domus paterna filiis legitimis, *Mt* III, [16]: «Baptizatus autem Ihesus, confestim ascendit de aqua, et ecce aperti sunt celi»; hoc dicitur propter quemlibet innocentem baptizatum, nam ipsi Christo numquam celi fuerunt clausi, unde portarii celorum dicit Christus: «Sinite parvulos venire ad me, etc.», *Mt* XIX, [14].

Secundis sunt aperti sicut domus divitis amicis carissimis; unde, cum Iohannes dixisset, *Apoc* III, [6. 13. 22]: «Qui habet aures audiat, etc.», immediate subdit, *Apoc* IV, [1]: «Post hec vidi, et ecce hostium apertum in celo»; et nota septies premonuit ad obedientiam, dicens: «Qui habet aures... audiendi, etc.», antequam videret celum apertum, propter septem obedientias necessarias, scilicet, ad Deum, ad ecclesiam, ad prelatos, ad dominos, ad parentes, ad viros, ad propriam rationem: *Mt* VII, [21]: «Qui facit voluntatem, etc. [Patris mei, qui in caelis est, ipse intrabit in regnum caelorum]».

Tertiis sunt aperti sicut domus patrisfamilias servitoribus domesticis, *Eze* I, [1]: «Cum essem in medio captivorum iuxta fluvium Cobar, aperti sunt celi et vidi visiones Dei»; medium captivorum est penitentia, que mediat inter captivitatem culpe mortalis et pene infernalis, *Mt* III, [2] «Penitentiam agite, etc.».

Quartis sunt aperti sicut palatium regis victoribus strenuis; unde primus inter martyres dixit in articulo passionis: «Ecce video celos apertos, etc.», *Act* VII, [56];

ideo *Mt V*, [10]: «Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, etc. [quoniam ipsorum est Regnum caelorum]».

116/7

PE, San Domenico, 477, f. 66v (370)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 124r.

NOTA SEPTEM MACULAS ANIME JUXTA PECCATA CAPITALIA:

– prima est macula superbie, quasi albugo in oculo, quia ex aspectu proprie excellentie venit, *Deut XVII*, [1]: «Non immolabis Domino Deo tuo, etc. [ovem, et bovem, in quo est macula, aut quippiam vitii]».

– Secunda est macula avaritie, quasi turpitudine luti et stercoris et picis in manibus, *Eccli XXXI*, [8]: «Beatus dives, qui inventus est sine macula, etc. [et qui post aurum non abiit nec speravit in pecunia et thesauris]».

– Tertia est macula luxurie, quasi infectio lepre, *Eccli XLVII*, [21]: «Potestatem habuisti in corpore tuo, etc.».

– Quarta est macula invidie, quasi pallor mortui, *Eccli XXXIII*, [23]: «In omnibus operibus tuis precellens esto, etc.».

– Quinta est macula gule, quasi deformitas guttutorum; *Iude unico*, [12]: «Hii sunt in epulis suis macule, etc.».

– Sextus est macula ire, quasi vulnus in facie, *Iosue XXII*, [17]: «An parum vobis est quod peccastis in Beelphegor, etc.».

– Septimus est macula accidie, quasi paraliticatio membrorum, *Ps XVII*, [33]: «Deus, qui precinxit me virtute, etc. [... qui perfecit pedes meos tamquam cervorum]».

117/8

PE, San Domenico, 477, f. 66v (371)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 124v.

NOTA TRIA IN VITA CELESTIS GLORIE PROPTER QUE NUPTIIS COMPARATUR SCILICET:

- connubii veritatem;
- convivii ubertatem;
- consortii dignitatem.

De primo: in celesti gloria, ipsa nostra humanitas veraciter coniungitur Filio Dei federe nuptiali, «ita quod iam non sunt duo, sed una caro», *Mt XIX*, [6]. Huius autem connubii mirabilis precesserunt, primo, tractatum parlamenta tempore Legis nature, *Hebr I*, [1]: «Multipharie multisque modis, etc.»; secundo, firmitatis incartamenta tempore Legis scripture, *Rom XV*, [4]: «Quecumque scripta sunt, etc. [ad nostram doctrinam scripta sunt]»; tertio, sponsalium complementa tempore Legis gratie; et hec sponsalia fuerunt celebrata in utero virginali, *Ps XVIII*, [6]: «In sole posuit, etc. [tabernaculum suum, et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo]»; (*in calc sup*: quarto sequuntur nuptiarum ornamenta in statu glorie, *Mt XXII*, [2]: «Simile factum est regnum celorum, etc. [homini regi, qui fecit nuptias filio suo]». Ex hoc connubio, valde exaltata est humana

natura, etiam super omnes angelos, ita quod ab homine refugiunt adorari angeli modo, *Apoc* XIX, [10] et XXII, [9]: «Vide, ne feceris, etc. [conservus tuus sum..., Deum adora...».

De secundo: tanta est ubertas celestis convivii, quod recte dicitur beatitudo, que secundum BOETIUM est «Status omnium bonorum aggregatione perfectus»; *Apoc* XIX, [9]: «Beati, qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt». Unde, nota quod, ad instar nuptialis convivii, omnes sensus corporales ibi actualiter reficientur et satiabuntur in beatis post gloriosam resurrectionem. (*in mg ext*: Exemplum de sclavo Maioricensi propter auditum et visum); ideo, *Apoc* XIX, [7]: «Gaudeamus et exultemus, etc. [... quia venerunt nuptiae Agni]».

De tertio, sicut in nuptiis convive digne se preparant, ita ad celestem sollempnitatem oportet se dignissime preparari, iuxta illud *Mt* XXII, [12]: «Amice, quomodo huc intrasti, etc.»; *Mt* XXV, [10]: «Venit sponsus, et que parate, etc.»

118/9

PE, San Domenico, 477, f. 68r (376)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 124v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 105r.

NOTA DE FINE MUNDI TRES CONCLUSIONES:

– prima, quod finis huius mundi nescitur determinate et numeraliter; hoc patet *Mt* XXIV, [3], quando, imminente recessu Christi ex hoc mundo per mortem, apostolis affectuose querentibus: «Dic nobis, quando hec erunt, etc.», respondit tandem [*ibid.*, 36]: «De die illa et hora, etc., [nemo scit, neque angeli caelorum, nisi solus Pater]»; idem patet, *Act* I, [6-7], quando die ascensionis, pro singulari munere petentibus: «Domine, si in tempore hoc restitues regnum Israel», dixit eis: «Non est vestrum nosse, etc. [tempora vel momenta, quae Pater posuit in sua potestate]»;

– secunda, quod huiusmodi nescientia est valde utilis hominibus generaliter; hoc patet propter sollicitudinem preparationis, quam rationabiliter nobis ingerit incertitudo temporis illius, iuxta illud *Mt* XXIV, [43]: «Illud autem scitote, quod si sciret paterfamilias, etc. [qua hora fur veniret, non sineret perfodi domum suam]». Exemplum in *Vitis Patrum*, de duobus fratribus euntibus ad colligendum folia palmarum: «Vigilate, ergo, etc. [quia nescitis qua hora dominus vester venturus sit]», *ibid.* [42];

– tertia, quod finis huius mundi est valde propinquus et erit breviter: hoc patet per statuam, de qua *Dan* II, [31-36]; nam prima eius pars, scilicet caput, designat tempus apostolorum, qui dicebant, *Rom* VIII, [23]: «Nos ipsi primitias spiritus habentes», *Glosa*: «Tempore primos et ceteris habundantius»; et in tempore illo, christianitas erat de auro optimo, propter perfectionem caritatis. Secunda pars, scilicet pectus et brachia, designat tempus martyrum, qui dicebant: «In omnibus exhibeamus nosmetipsos, etc., per arma justitiae, a dextris et a sinistris», *2Cor* VI, [4]; et in tempore illo christianitas erat de argento, propter nitorem fidelitatis. Tertia pars, scilicet, venter et femora, designat tempus doctorum, qui escas divinarum eloquiorum recipientes, vita et doctrina populum informabant, iuxta illud *Ro* XV, [18]: «Non audeo aliquid loqui, etc.»; et in tempore illo christianitas erat ex

ere, propter sonoritatem predicationis. Quarta pars, scilicet tibie, designat tempus religionum, que duplici gradu, scilicet, reddituatorum et mendicantium distinguuntur, *Prov XIII*, [7]: «Est quasi dives, etc. [cum nihil habeat, et est quasi pauper, cum in multis divitiis sit]». Et in tempore illo christianitas erat ferrea propter observantiam religionum. Quinta et ultima pars, scilicet pedes, designat tempus moderni scismatis, pro quo christianitati dicitur: «Divisisti pedes tuos, etc.», *Eze XVI*, [25]; et in tempore presenti, christianitas est partim ferrea propter guerrarum implacabilitatem, *Prov I*, [16]: «Pedes illorum ad malum currunt, etc.»; et partim testea, propter immunditiarum carnalitatem, *Thren I*, [9]: «Sordes eius in pedibus eius». Non ergo restat nisi quod de monte celi empirei veniat lapis percutiens statuam in pedibus, et deficiat: *1Cor VII*, [29 i 31]: «Hoc itaque dico, fratres: Tempus breve est, preterit enim figura huius mundi, etc.».

119/10

PE, San Domenico, 477, f. 68r (377)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 125r.

NOTA QUOD PER QUINQUE SENSUS RECIPIMUS SALUTEM A CHRISTO

- per visum fideliter contemplando;
- per auditum humiliter ascultando;
- per odoratum subtiliter iudicando;
- per gustum sacramentaliter communicando;
- per tactum penitentialiter conversando.

De primo: efficax valde esset medicina que, non solum visa in se, sed etiam in sua ymagine seu figura sanaret, *Num XXI*, [8]: «Fac serpentem eneum, etc. [... qui percussus aspexerit eum, vivet]». Moraliter, iuxta illud *Io III*, [14]: «Sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto, etc. [ita exaltari oportet Filium hominis]».

De secundo: Christus auditur in evangelica predicatione, sicut uiellator in pulsatione: «An experimentum queritis eius, qui in me loquitur Christus?», *2Cor XIII*, [3]; ideo, per huiusmodi auditum confertur salus animabus infirmis, *Iac I*, [21]: «In mansuetudine suscipite insitum verbum, etc. [quod potest salvare animas vestras]»; ymo, etiam confertur vita mortuis per peccatum, *Io V*, [25]: «Amen, amen dico vobis, quia venit hora, et nunc est, etc. [quando mortui audient vocem Filii Dei, et qui audierint, vivent]».

De tertio, bona fama sanctarum personarum est quasi respiramentum odoriferum procedens ex virtute Christi interius operantis, *2Cor II*, [27]: «Christi bonus odor sumus, etc.»; *Gen XXVII*, [27]: «Ecce odor filii mei, etc.».

Nota de efficacia odoris iuxta illud *Cant I*, [3]: «Trahe me post te, etc. [curremus in odorem unguentorum tuorum]».

De quarto et quinto, sermonem 203 e. d.

120/11

PE, San Domenico, 477, f. 69r (381)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 125v.

NOTA QUATUOR RATIONES PROPTER QUAS DEUS DICITUR PATER NOSTER:

- propter creationem generalem;
- propter adoptionem specialem;
- propter iustificationem penitentialem;
- propter glorificationem celestialem.

De primo: quilibet dicitur veraciter pater eius, quem generat, cum tamen valde modicum ibi faciat; quanto, ergo, magis Deus dicendus est pater noster, qui omnia generaliter facit in nobis? *Deut* XXXII, [6]: «Numquid non ipse est pater tuus, etc.». Ideo, precipue est honorandus, *Mal* I, [6]: «Filius honorat patrem suum; si ergo pater, etc. [ego sum, ubi est honor meus?]».

De secundo, in generatione baptismali, Deus semine verbi sui in utero sue sponse, scilicet, in fonte ecclesie, nos generat, dando spiritum adoptionis, *Rom* VIII, [15]: «Non enim accepistis spiritum servitutis, etc. [... sed accepistis spiritum adoptionis filiorum]». Ideo, in omnibus est confidendum de tali patre: *Mt* VI, [31]: «Nolite ergo solliciti esse, etc.».

De tertio: sicut dyabolus efficitur pater hominum per peccatum, quasi eos generans de uxore sua, scilicet, inobedientia, *Io* VIII, [44]: «Vos ex patre dyabolo estis, etc. [et desideria patris vestri vultis facere]», sic, e contrario, Deus efficitur pater hominum per penitentiam, ipsum iustificando, *Ysa* LXIII, [16]: «Tu, Domine, pater noster, etc.»; «propter quod exite de medio eorum, etc.», *2Cor* VIII, [17].

De quarto: in celesti gloria perficietur paternitas divina in nobis, cum «similes ei erimus, videntes eum sicuti est»; *1Io* III, [2]: «Videte qualem caritatem dedit nobis Deus Pater, etc.», usque: «Sicut et ille sanctus est, etc.» [*ibid.*, 1-7].

121/12

PE, San Domenico, 477, f. 69r (382)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 125v.

NOTA QUATUOR CONDITIONES NECESSARIAS VOLENTIBUS ASCENDERE IN CELUM JUXTA RESPONSIONEM SPIRITUS SANCTI DATAM IPSI DAVID QUERENTI *P* XXIII, [3]: «Quis ascendet in montem Domini, etc.?»

Responso: «Innocens manibus et mundo corde, qui non ac[c]epit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo, etc.».

- operis innocentia;
- cordis munditia;
- vitatio vanitatis;
- locutio veritatis.

De primo: «innocens manibus» dicitur qui non percussit personam proximi violenter, nec bona (*in mg ext*: alterius) rapuit fraudulenter, nec tetigit seipsum vel alterum inhoneste, *Iob* XXII, [30]: «Salvabitur innocens, etc. [salvabitur autem in munditia manuum suarum]».

De secundo, «mundum cor» dicitur, quod nec tenebratur superbia, nec inquinatur avaritia, neque toxicatur malitia. *Mt* V, [8]: «Beati mundo corde, etc.».

De tertio, in vano animam rationalem accepit, qui in rebus huius mundi caducis confidunt vel in agendis iudicium rationis postponit aut ociose tempus expendit, *P* CXXXVI, [2]: «Vanum est vobis ante lucem surgere, etc.».

De quarto: in dolo juravit proximo suo quilibet presidens iniuste dominans, quilibet subditus infideliter serviens, quilibet per peccatum mortale Sathane consentiens. Contra illud *Ps CXVIII*, [106]: «Juravi et statui, custodire iudicia justitie tue».

122/13

PE, San Domenico, 477, f. 69v (384)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 126r.

NOTA SEPTEM EFFUSIONES SANGUINIS DE CORPORE CHRISTI CONTRA SEPTEM PECCATA CAPITALIA:

– prima fuit in circumcissione, iuxta illud *Hebr II*, [14]: «Quia pueri communicaverunt carni et sanguini, etc.», subditur: «unde debuit per omnia, etc.»; hec fuit contra luxuriam, ne nos scilicet maculose velimus delectari in parte illa, in qua redemptor noster tam dolorose fuit cruentatus, *1Thess IV*, [3]: «Hec est voluntas Dei, etc.», etc.;

– secunda fuit in sudatione, *Lm XXII*, [43]: «In agonia prolixius orabat, etc.»; hec contra accidiam, ne desidiosi, scilicet, et negligentes simus in orando et bene operando, sed ferventes et diligentes, *Rom XII*, [11]: «Sollicitudine non pigri, etc.»;

– tertia fuit in flagellatione, iuxta illud *Ysa LXIII*, [3]: «Aspersus est sanguis eius super vestimenta mea, etc.»: hec contra iracundiam, ut possimus dicere [*Ps CXXVIII*, 2-3]: «Sepe expugnaverunt me a iuventute mea, etenim non potuerunt mihi; supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, etc.»

– quarta fuit in coronatione, iuxta illud *Apoc XIX*, [12-13]: «In capite eius dyademata multa..., et vestitus erat veste aspersa sanguine»: hec contra superbiam, *Ysa XXVIII*, [1]: «Ve corone superbie, etc.».

– quinta, in manuum perforatione, propter quod poterat dici Christo illud *Ysa I*, [15]: «Manus vestre sanguine plene sunt»; hec contra avaritiam, iuxta illud *Prov ultimo*, [XXXI, 20]: «Manum suam aperuit inopi, etc.».

– sexta, in pedum confixione, iuxta illud *Ps LXVII*, [23-24]: «Dixit Dominus: Ex Basan convertam, etc., ... ut intingatur pes tuus in sanguine»; hec contra gulam; quasi enim duo pedes quibus sustentamur corporaliter et incedimus in mundo sunt cibus et potus: AUGUSTINUS: «Carnem vestram domate jejuniis, etc.»;

– septima, in lanceatione, *Jo XIX*, [34]: «Unus militum lancea, etc. [latus eius aperuit et continuo exivit sanguis et aqua]»; hec contra invidiam, tum quia respicit cor, tum quia exivit sanguis et aqua, iuxta illud *1Io III*, [18]: «Filioli mei, non diligamus verbo neque lingua, etc. [sed opere et veritate]».

123/14

PE, San Domenico, 477, f. 69v (385)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 126r.

NOTA SEPTEM SACRIFICIA SPIRITUALIA IN PENITENTIA:

- contritio dolorosa;
- propositio virtuosa;

- confessio vergonyosa;
- afflictio rigorosa;
- oratio cordiosa;
- devotio piadosa;
- communio gratiosa.

Primum fit in altari cordis, ubi, congregatis (*in mg int*: dampnis ex) peccatis memoriter, quasi lignis doloris, igne aduritur spiritus: *Pf* L, [18]: «Sacrificium Deo spiritus contribulatus».

Secundum fit in altari voluntatis, ubi (*in mg int*: virtutibus et) divinis preceptis quasi lignis a[ff]fectualiter compositis igne dilectionis, residuum vite Deo offertur, *Eccli* XXXV, [2]: «Salutare sacrificium est a[t]tendere mandatis, etc.».

Tertium fit in altari oris, ubi, quasi lignis siccis, peccatis congestis, igne ruboris vita culpabilis consumitur, *Pf* LIII, [8]: «Voluntarie sacrificabo tibi, etc.».

Quartum fit in altari crucis, ubi, consideratis passionibus Christi multiplicibus, igne doloris penitentialis quasi incineratur proprium corpus, *Rom* XII, [1]: «Obsecro vos itaque, fratres, per misericordiam Dei, etc. [ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem, sanctam...]».

Quintum fit in altari intellectus, ubi principaliter consistit oratio et fit verbis deprecatoriis: quasi quibusdam lignis ordinatis per ignem devotionis anima inmolatur Deo, *Pf* CXL, [2]: «Dirigatur oratio mea, etc. [sicut incensum in conspectu tuo]».

Sextum fit in manu pauperis quasi in altari, ubi miseris (*in mg ext*: et causis miserendi) proximi tanquam lignis per considerationem conglobatis, adhibito igne compassionis offertur Deo substantia temporalis, *Eccli* XXXV, [4]: «Qui facit misericordiam offert sacrificium».

Septimum fit in altari ecclesie ubi, amaritudinibus mortis Christi quasi lignis compositis, ipse Agnus immaculatus per ignem divine caritatis offertur, *Num* IX, [13]: «Si quis mundus est, et qui in itinere non fuerit, etc.».

124/15

PE, San Domenico, 477, f. 71r (391)
BAV, Vat. lat. 4375, f. 126v.

F. 71r. NOTA TRIA NECESSARIA AD HOC QUOD QUIS SIT FIDELIS DEO:

- credere simpliciter;
- obedire humiliter;
- perseverare stabiliter.

De primo, vide sermonem 154a.

De secundo: non diceretur vassallus fidelis regi vel domino suo credendo et confitendo eius dominium et potestatem, nisi etiam preceptis eiusdem obtemperaret; quanto, ergo, plus de maximo rege et domino, *Lu* XVI, [10]: «Qui fidelis est in minimo, etc. [et in maiori fidelis est]». Ad hoc, vide sermonem 17a.

De tertio, quantumcumque quis per longissimam viam associasset dominum suum, si in passu periculoso vel ante, ipsum dimitteret, non fidelis sed infidelis iudicaretur; ideo, *Apoc* II, [10]: «Esto fidelis, usque ad mortem, etc. [et dabo tibi coronam vitae]». Nota quam recte, perseverantie correspondet corona propter

circulationem, cuius perfectio stat in coniunctione lineae ad suum principium, etc.

125/16

PE, San Domenico, 477, f. 73r (401)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 128r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 106v.

NOTA QUATUOR MODOS QUOS TENEBIT ANTICHRISTUS AD DECIPIENDUM ET SUBVERTENDUM CHRISTIANOS:

- per dona placentia;
- per miracula apparentia;
- per argumenta mirabilia
- per tormenta terribilia: sed contra quemlibet horum modorum habemus bonum remedium per Sacram Scripturam:

primo, ergo, dabit divitias temporales, honores mundiales et concedet delicias carnales; et per istum modum habebit omnes avaros, superbos, luxuriosos et gulosos, *Dan* II [XI, 37-43]: «Multiplicabit gloriam, etc.», subditur: «dominabitur enim thesaurorum auri et argenti». Contra hoc premunimur in Sacra Scriptura, iuxta illud (*in mg int: 1Io* II, [15]): «Nolite diligere mundum, etc. [neque ea quae in mundo sunt]».

Secundo, ad decipiendum et subvertendum personas devotas ostendet miracula stupenda, iuxta illud *Mt* XXIV, [24]: «Surgent pseudochristi, etc. [et pseudoprophetae: et dabunt signa magna et prodigia, ita ut in errorem inducantur (si fieri potest) etiam electi]»; contra hoc premunitur iuxta illud *Pt* XXXIX, [5]: «Beatus vir, cuius est nomen Domini, etc. [spes eius]».

Tertio, ad decipiendum et subvertendum literatos utetur disputationibus per argumenta mirabilia, iuxta illud *Dan* II [XI, 36]: «Adversus Deum deorum loquetur mirabilia, etc.». Contra illud premunimur iuxta illud AMBROSII: «Tolle argumenta, ubi fides queritur, etc.»; *1Cor* II, [5]: «Fides vestra non sit in sapientia hominum, etc. [sed in virtute Dei]».

Quarto, ad subvertendum perfectos inferet tormenta permaxima, iuxta illud *Mt* XXIV, [21]: «Erit tribulatio, etc. [magna, qualis non fuit ab initio mundi usque modo neque fiet]»; contra illud premunimur iuxta illud *Lm* XXI, [36]: «Vigilate, itaque, omni tempore orantes, etc.»; de hac materia, respice in sermone, etc.

126/17

PE, San Domenico, 477, f. 73v (402)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 128r.

NOTA PROPINQUITATEM FINIS MUNDI EX ILLO VERBO CHRISTI (*in mg sup Mt* XXIV, [12]): QUONIAM HABUNDABIT INIQUITAS, REFRIGESSET CARITAS (!) MULTORUM: subditur: (*in mg ext: «et predicabitur hoc evangelium, etc.»*) Et tunc veniet consummatio» [*ibid.*, 14].

- Declaratur per similitudinem regis, qui vadens ultra mare ad visitandum Loca Sancta, verbo et scripto reliquit notitiam servis suis de suo reditu, dicens

quod tempore fructuum (*in mg int*: premissio nuntio) adveniret. Cum ergo servi sui viderent post multum temporis fructus in terra habundare (*in mg ext*: et prenuntium advenisse), pro certo habebant adventum sui veracis domini propinquissimum esse:

- ap[*p*]lica: dominus et rex omnium Christus est;
- mare est hoc seculum;
- Loca Sancta sunt ordines angelorum;
- transitus huius maris fuit ascensio ad celum;
- verbum et scriptum de notitia sui reditus est auctoritas prelibata;
- fructus, quorum tempore predixit se rediturum, refrigeratio caritatis ex habundantia iniquitatis;
- quomodo autem jam in hoc mundo huiusmodi pessimi fructus habudent, ecce materia moralis copiosa ad predicandum.

127/18

PE, San Domenico, 477, f. 73v (404)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 128v.

NOTA PROPINQUITATEM FINIS MUNDI JUXTA REVELATIONEM FACTAM DE FINALI DESTRUCTIONE REGNI BALTHASAR PER SCRIPTURAM IN PARIETE.

Dan V, [25]: «Hec est scriptura que digesta est: Mane, Techel, Phares»; secundum enim tres dictiones istas designantur tres status christianitatis

- «Mane, numeravit Deus regnum tuum [et complevit illud]» [*ibid.*, 26]: hoc in tempore apostolorum, quando pauci erant christiani, «et complevit illud», scilicet, per patientiam martyrum et sapientiam doctorum, *Eph IV*, [10]: «Ascendit super omnes celos ut adimpleret omnia, etc.»

- «Taxel, appensum est in statera» [*Dan V*, 27]: pecunia multa innumerabiliter solet appendi in statera. Sic christiani tempore confessorum et religionum innumerabiliter multiplicati fuerunt, *Ps CXVIII* [CXCVIII, 18]: «Dinumerabo eos, et super arenam multiplicabuntur», «et inventum est minus habens», juxta illud *Ysa IX*, [3]: «Multiplicasti gentem et non [f. 74r] multiplicasti letitiam, etc.»

- «Phares: divisum est regnum tuum» [*Dan V*, 28]: hoc, tempore presentis scismatis, et datum est Persis et Medis, scilicet, Gogh et Magogh, gentibus antichristi, juxta illud *2Thess II*, [3]: «Veniet discessio primum»: subditur [*ibid.*, 8]: «et tunc revelabitur ille iniquus», etc.. Item, *Dan XII*, [7]: «Cum completa fuerit dispersio, etc. [manus populi sancti, complebuntur universa haec]»; et *Osee X*, [1-2]: «Vitis frondosa Israel, etc.»; usque ad: «divisum est cor eorum, nunc interibunt».

128/19

PE, San Domenico, 477, f. 74r-v (407)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 128v.

NOTA DE FINE MUNDI TRES CONCLUSIONES:

- prima, quod non potest tempus numerari determinate: vide supra, sermonem 376; ex hoc, patet falsitas duarum opinionum, scilicet, dicentium tantum tempus

futurum esse post Christi incarnationem quantum precessit ante, juxta illud *Abacuch* III, [2]: «Domine, opus tuum, in medio annorum, etc.»; item, dicentium tot annos esse futuros post incarnationem Christi quot versus sunt in *Psalterio*; ideo *1Thes* V, [2-3]: «De temporibus autem et momentis, etc.», usque: «et non effugient»; ergo, «Estote parati, etc.», *Lu* XII, [40];

– secunda, quod plus quam centum anni sunt elapsi quod mundus iste debebat finire certitudinaliter; nota ad hoc de tribus lanceys in *Legenda beati Dominici*: prima lancea significabat adventum antichristi, secunda conflagrationem mundi, tertia executionem iudicii; *2Reg* XVIII, [14], de lanceis tribus quibus Absalon proditor et rebellis patri suo fuit interfectus. Confirmatur *Apoc* XX, [1-2]: «Vidi angelum descendentem de celo, etc. [et apprehendit draconem... et ligavit eum per annos mille]»: quod mille anni isti inceperint tempore beati Silvestri patet in eius *Legenda*, per ligationem drachonis; ergo, «dum tempus habemus, etc. [operemur bonum]», [*Gal* VI, 10]

– tertia, quod cito erit finis mundi et valde breviter: hanc iam beatus GREGORIUS posuit, *Omelia prima*. Sed nihilominus patet ex predictis, considerando prorogationem, quam Christus concessit beate Virgini in visione de tribus lanceys. Ad hoc etiam nota revelationem factam religi-[f. 74v]-oso infimo, sunt circiter viginti anni. Item, de demonibus clamantibus per ora obsessorum. (*in mg ext*: Item, de nuntiis antichristi iam apparentibus). Item, de novitiis minorum ultra mare. Item de heremita ad me venientem in Chauas Montis Farrati [Chovas Montis Serrati?] sunt quinque anni elapsi. (*in calc super*: Item, de multis revelationibus ostensis diversis personis devotis in pluribus locis, sicut mihi refertur frequenter per fidedignos). Sed quia Christus presciebat multos hoc tempore non credituros conclusionem, ideo dicebat: «Sicut factum est in diebus Nohe, etc.», *Lu* XVII, [26].

129/20

PE, San Domenico, 477, f. 74v-75r (409)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 129r

BAV, Vat. lat. 7730, f. 106r.

NOTA DE (*in mg ext*: PROPINQUITATE) FINIS MUNDI DUO, SCILICET:

– multorum vanam confidentiam;

– signorum claram evidentiam;

de primo, quadrupliciter confidunt aliqui finem huius mundi multum adhuc distare primo, quia sicut dicit *MAGISTER Hystoriarum* tradunt sibi [f. 75r] quod archus celestis per quadraginta annos ante finem seu conflagrationem mundi non apparebit, siccitate prevalente. Sed hec opinio refellitur, quia videtur innuere conflagrationem illam naturaliter futuram, *Sap* XIX, [19]: «Ignis in aqua valet, etc. [supra suam virtutem]». Secundo, quia credunt Heliam et Enoch venturos ante adventum antichristi. Sed refellitur, *Apoc* XI, [2]: «Civitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus, et dabo duobus testibus meis, etc.». Tertio, quia oppinantur quod terribilia signa evangelica precedent antichristum. Sed refellitur *Lu* XXI, [25-27]: «Erunt signa in sole et luna, etc., et tunc videbunt Filium hominis venientem, etc.». Quarto, quia asserunt ante adventum antichristi esse futuram conquestam Iherusalem et totius Terre Sancte per christianos. Sed refellitur *Lu*

XXI, [24]: «Iherusalem calcabitur a gentibus donec impleantur tempora nationum». (*in mg ext*: Quinto, reductionem omnium ad unam fidem. Sexto, de predicatione evangelii in universo mundo), ideo *1Thes* V, [2-3]: «Dies Domini sicut fur in nocte, etc.», usque: «et non effugient». Tempus autem antichristi iam includitur in die Domini, secundum THOMAM in *Quarto (Sententiarum)*, propter brevissimam et certam propinquitatem ad ipsum.

De secundo: *Eze* XXXVIII, [3 i 10-11]: «Hec dicit Dominus Deus» (scilicet ad antichristum)...: «in die illa ascendent sermones super cor tuum», usque: «et porte non sunt eis». Signa evidentia adventus antichristi ostenduntur hic quando christianitas habitaretur quiete in peccatis absque muro, id est, custodia prelatorum. (*In mg ext*: Murus potest intelligi clerus, et huiusmodi muri turres sunt prelati, porte sunt religiosi, vectes autem layci; vel, e converso): *Eze* XXII, [30]: «Quesivi de eis virum qui interponeret sepem, etc. [et staret oppositus contra me pro terra, ne dissiparem eam: et non inveni]»; et absque portis et vectibus, id est, sine documentis evangelicis et consiliis apostolicis, *Tren* II, [9]: «Defixe sunt in terra porte eius, perdidit et contrivit vectes eius».

130/21

PE, San Domenico, 477, f. 75v (412)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 129v.

NOTA SEX CONSIDERANDA CIRCA ULTIMAM MUNDI CONFLAGRATIONEM IUXTA ILLUD PSALMI XCVI, [4-5]: «IGNIS ANTE IPSUM PRECEDET, ETC.» USQUE «OMNIS TERRA»

- ordinatio temporalis, ibi: «Ignis ante ipsum precedet»;
- operatio specialis, ibi, «Et inflammabit in circuitu [inimicos] eius»;
- demonstratio generalis, ibi: «Illuxerunt fulgura eius orbi terre»;
- conturbatio humanalis, ibi: «Vidit et commota est terra»;
- complanatio terrenalis, ibi: «Montes sicut cera fluxerunt a facie Domini»;
- innovatio mundanalis, ibi: «A facie Domini omnis terra».

De primo: mundus iste magnam inpuritatem contraxit ex infectione humanorum peccatorum, licet nos, concepti, nati et nutriti in peccatis, non sentiamus, *Joel* I, [17] et II, [20]: «Computruerunt jumenta, etc. [in stercore suo]», «et ascendit fetor eius, etc.». Domus autem infecta, igne purganda est ante adventum nobilium personarum. *Mal* III, [1-3]: «Ecce venit, dicit Dominus exercituum, et quis poterit credere diem adventus ejus, etc.:... ipse enim quasi ignis... conflans et emundans».

De secundo: licet omnes generaliter qui tunc vivi reperientur, interficiendi sunt per illum ignem, tamen inimici Dei singulariter tunc cruciabuntur. Sancte autem persone, sicut quinquaginta philosophi beate Catherine, absque cruciatu spiritum efflabunt, *Mal* IV, [1]: «Ecce dies veniet succensa quasi caminus, etc.».

De tertio: quamvis longissime a nobis ignis ille accendendus sit in quatuor mundi partibus principalibus, tamen ex eo statim flagura emittentur per universum orbem plurimos homines et domos comburentes. O quanta tunc erit sollicitudo emendandi [f. 76r] vitam in peccatoribus, sed tarde, *Sap* V, [21]: «Pugnabit cum illo orbis terre contra insensatos, etc.».

De quarto: tunc videbuntur completa illa signa evangelica, *Lm XXI*, [25-26]: «Erunt signa in sole, etc.», usque: «universo orbi», *Pf LXIV*, [8-9]: «Turbabuntur gentes, et timebunt, etc. [qui habitant terminos, a signis tuis]».

De quinto, non solum montes, sed omnia edificia et quecumque elementa comburentur et destruentur, *Iudith XVI*, [18]: «Montes a fundamentis movebuntur, etc.». O quam amarus plactus erit tunc mundanis personis, que amorem suum firmaverunt in rebus temporalibus, *Sap V*, [8]: «Quid nobis profuit superbia vite, etc. [aut divitiarum iactantia, quid contulit nobis?]».

De sexta: tunc terra remanebit purissima et in suo esse elementari; similiter celum et omnia elementa innovabuntur, *2Petr III*, [1]: «Adveniet dies Domini sicut fur, in quo celi, etc. [magno impetu transient, elementa vero calore solventur]». Sed persone simplices solent querere quare Deus destruet opera mundi, que tam sapienter composuit per sex dies? Respondetur per similitudinem (*in mg int*: campi, in quo composita sunt) castra obsidentia civitatem; nam, capta civitate, castra remouentur totaliter et campus remanet ut prius, *Eccle I*, [9]: «Quid est quod fuit? Ipsum quod futurum est?, etc.».

131/22

PE, San Domenico, 477, f. 77r (416)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 130r.

NOTA CIRCA DIVINAM PREDESTINATIONEM TRES DOCTRINAS SIVE CONCLUSIONES:

– prima, quod ante creationem mundi iam eternaliter Deus predestinaverat salvandos; declaratur per similitudinem regis volentis facere nuptiale convivium filio: primo quidem eligit invitandos, secundo parat convenientem locum, tertio ordinat fercula condecencia, quarto providet de aptis ministris, quinto statuit locum sive domum necessariam preparationi invitatorum. Sic in proposito, quia «Simile est regnum celorum homini regi, etc. [qui fecit nuptias filio suo]», *Mt XXII*, [2]. Electio invitandorum est ipsa eterna predestinatio, locus conveniens tanto convivio est celum empireum, fercula condecencia sunt gradus dominice fruitionis, ministri apti sunt angeli, locus preparationi necessarius est presens mundus. Sic ergo patet conclusio, *Eph I*, [4]: «Elegit nos... ante mundi constitutionem, etc.». Si dicatur: quid oportet predestinatos se parare ad illud convivium, cum divina predestinatio sit infallibilis? Respondetur iuxta parabolam de decem virginibus, *Mt XXV*, [10]: «Que parate erant intraverunt cum eo ad nuptias», ymo, si jam intrasset imparatus, inde excluderetur, iuxta illud *Mt XXII*, [12]: «Amice, quomodo huc intrasti, etc. [non habens vestem nuptialem?]»; neque potest argui variabilitas dominice predestinationis ex variabilitate nostra, sicut nec mutabilitas montis ex mutabilitate navis in aqua currenti, quamvis oppositum videatur, *Eze XXXIII*, [13]: «Si dixero iusto, etc. [quod vita vivat, et confisus in iustitia sua fecerit iniquitatem... in iniquitate sua... morietur]»;

– secunda, quod divina predestinatio (*in mg int*: vel etiam prescientia) non aufert nec impedit hominis liberum arbitrium; ratio: quia alias auferretur ratio meriti et demeriti, *Eccle XV*, [14]: «Deus ab initio constituit hominem, etc. [et reliquit illum in manu consilii sui]». Declaratur per similitudinem speculatoris in

turre altissima, vias duas et ambulantes in eis contemplantis, cuius aspectus, licet clarissimus, nullum cogit ambulare per istam vel per illam, ymo, omnes exhortatur ut, dimissa via periculosa et mortifera, (*in mg ext*: quamvis delectabili), vadant per viam bonam et securam, licet asperam et strictam. Sic in proposito: due vie sunt, de quibus *Mt VII*, [13]: «Lata... est via, etc. [quae ducit ad perditionem]». Speculator in altissima turre eternitatis Deus est, *Ysa LVII*, [15]: «Dominus excelsus et sublimis habitans, etc.»; ex[h]ortatio eius ad omnes est illa *Ysa XXX*, [21]: «Hec via, ambulate in ea, etc.»; ideo *1Tim II*, [3]: «Hoc bonum et acceptum est, etc.».

– tertia: quod sive predestinati sive presciti, omnes debemus conari ad bene operandum: ratio: quia quomodocumque Deus disponit (*in mg ext*: vel cognoscit) aliquem finalem effectum, simul etiam disponit (*in mg int*: et cognoscit) de causis mediis, per quas effectus est producendus. Exemplum de pluvia. Sic in proposito. De predestinatione salvandorum, GREGORIUS, *IV Dialogorum*: «Ipsa eterni regni predestinatio, etc.» [f. 77v] Similiter de prescientia dampnatorum, *Ysa III*, [11]: «Ve impio in malum, etc.»: ex hoc apparet stultitia dicentium: «Quid oportet bene operari? Ja són dats los alberans», quia, secundum hoc, non oporteret laborare agricolas propter victum habendum, quia eandem habet Deus certitudinem scientie de victu habendo et de salvatione consequenda; et non oporteret medicinas querere propter habendam sanitatem, ymo nec oporteret aliquid operari; ideo *2Ptr I*, [10]: «Fratres, magis satagite ut per bona opera, etc. [certam vestram electionem et vocationem faciatis]».

132/23

PE, San Domenico, 477, f. 77v (417)

BAV, Vat. lat. 4375, f. 130v.

NOTA QUATUOR CONSIDERANDA CIRCA AQUAM BENEDICTAM

- materiam convenientem;
- formam expedientem;
- ministrum suff[ic]ientem;
- fructum provenientem.

De primo: materia conveniens aque benedictae est aqua naturalis cum sale admixto. Ratio est propter significandum coniunctionem Filii Dei cum nostra humanitate. Siquidem ipse Filius Dei dicitur sal propter virtutem preservandi a corruptione, ymo et ab adnichilatione; et propter saporationem operum ad merendum, *1Cor I*, [23-24]: «Nos predicamus Christum... Dei virtutem et Dei sapientiam». (*in mg ext*: Humanitas vero dicitur aqua propter continuam labilitatem a fonte usque ad mare, *2Reg XIV*, [14]: «Omnes morimur et quasi aqua, etc. [dilabimur in terram]»). Nota ad hoc figuram *4Reg II*, [20-22], de sale aque mixto per Helyseum prophetam;

– de secundo: forma expediens stat in verbis et figuris, scilicet, crucibus: verba sunt septem invocationes nominis Dei, quarum prima est: «Adiutorium nostrum, etc.»; secunda est: «Exorcizo te, creatura salis, etc.»; Tertia est: «Inmensam clementiam, etc.»; Quarta: «Exorcizo te, creatura aque, etc.»; Quinta: «Deus qui ad salutem, etc.»; Sexta: «Commixtio salis et aque, etc.»; Septima: «Deus, invicte virtutis, etc.»; Hec septem verba distincte et non confuse formanda sunt, *2Tim I*,

[13]: «Formam habe sanorum verborum, etc.». Cruces sunt quatuordecim, una in prima invocatione, tres in secunda, due in tertia, tres in quarta, una in quinta, una etiam in sexta, et in septima autem tres; hee cruces in signum crucifixionis Christi formande sunt, *Ysa XLIX*, [22]: «Hec dicit Dominus Deus: ecce levabo ad gentes manus meas, etc.»;

– de tertio: minister suficiens est sacerdos devorus et bone vite. Quamvis enim per malum sacerdotem aliquid veraciter benedicatur, quando operatur ut minister seu instrumentum ecclesie, cuius preces semper Deo grate sunt, tamen, quando ut particularis homo, sacerdos malus benedicit aliquid, tunc verificatur illud *Mal II*, [1-2]: «Et nunc ad vos mandatum hoc, o sacerdotes, etc.», usque: «benedictionibus vestris». Nota miraculum de aqua benedicta per beatum Bernardum, cuius tactu ceci illuminabantur et infirmitates curabantur. *Deut XXI*, [5]: «Accedent sacerdotes, etc.», scilicet, ad Deum per devotionem et bonam vitam «et benedicant in nomine eius»;

– de quarto: fructus proveniens est multiplex, prout manifeste colligi potest ex decreto Alexandri pape V, *De Cons.*, d. III: «Aquam sale conspersam populis benedicimus, etc.». Item, ex verbis formalibus benedictionis ipsius aque. Nota ergo octo fructus aque benedictae, quatuor spirituales et quatuor corporales. Spirituales sunt: reductio cordis distracti per sollicitudines temporales; purgatio mentis turbate per fantasias sensuales; remissio venialium peccatorum; exclusio demoniorum. Corporales sunt: fecunditas ad proles procreandas; ubertas ad fruges multiplicandas et conservandas; sanatio infirmitatum; expulsio mortalitatum. Ideo cantat Ecclesia: «Vidi aquam egredientem, etc.», prout colligitur *Eze XLVII*, [1].

133/24

PE, San Domenico, 477, f. 78r (419)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 131r.

NOTA TRES UTILITATES EX GENERALIBUS PESTILENTIIS, MORTALITATIBUS SEU EPIDEMIIS, quia faciunt:

- menysprehar est setgle terrenal;
- escapar del greuge general;
- empetrar lo regne eternal:

– de primo: certitudo brevis durationis rerum est ratio contempnendi eas, sicut super lapidem tremulentum non firmatur pes neque super brancham fragilem homo se sustinet. Ad hoc, *1Cor VII*, [29]: «Hec itaque dico, fratres, tempus breve est, etc.». Frequentia autem mortalitatis certitudinem ingerit de brevi duratione huius mundi, nam Dominus frequentibus ruinis partialibus propinquum casum suum ostendit, *Mt XX* [XXIV, 7]: «Erunt pestilentie, etc.»; sic, ergo, frequentia mortalitatis facit hunc mundum et bona eius despiciere. Hoc ad sensum patet continue audiendo mortes diversorum, et ad se et sua retorquendo, *1Io II*, [15]: «Nolite diligere mundum, etc.». Debemus ergo facere sicut prudens ille dux, qui post annum duci debebat in exilium, *Mt VI*, [19]: «Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, etc.»;

- de secundo: gravamen generale hominum erit tempore antichristi, scilicet,
- affectionis celestialis per dona complacentia;

- devotionis spiritualis per miracula apparentia;
- cognitionis intellectualis per argumenta insolubilia; conditionis martirialis per tormenta terribilia.

Eccle IV, [15]: «Vidi cunctos viventes, etc.». Adventus autem antichristi est propinquissimus (vide sermonem 407). Ideo *1Io* II, [18]: [f. 78v] «Filioli mei, novissima hora est, etc.»; *ibidem*, IV [II, 18]: «antichristus, de quo audistis quoniam venit, nunc jam in mundo est»; ideo dicitur *Eccle* IV, [2]: «Laudavi mortuos magis, etc.». Ad hoc nota quod pro magna gratia dictum est regi Iosie, *4Reg* XXII, [20]: «Idcirco colligam te ad patres tuos, etc.»;

de tertio: triplex ratio est quare salubrius est mori tempore epydimiali quam alias: prima, propter maiorem preparationem: nam statim, incipiente morbo, homo presumens de morte se preparat, secus alias; *Mt* XXV, [10]: «Que parate erant, etc.». Secundo, propter plenariam indulgentiam: nam tali tempore communiter conceditur per summos pontifices, secus alias; *Mt* [XVI, 19; cf.] XVIII, [18]: «Quodcumque ligaveris, etc.». Tertio, propter divinam misericordiam, nam facilius impetratur tali tempore propter communes orationes et huiusmodi, que fiunt, secus alias. Nota exemplum de navi d'En Tèrmens, cuius omnes submersi fuerunt salvati, *Sap* XI, [24]: «Misereris omnium, etc.».

134/25

PE, San Domenico, 477, f. 79r (421)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 131v.

AD OSTENDENDAM CERTITUDINEM, INDUBITABILITATEM FIDEI, DOCTRINE SEU LEGIS EVANGELICE SUPER OMNES CREDIBILITATES, DOCTRINAS SEU LEGES, NOTA QUOD OMNIS FIDES, DOCTRINA SEU LEX:

- confirmata divina actione
- perornata humana sanctitate:
- est tenenda absque dubietate:

primum patet, quoniam Deus non potest esse testis falsitatis, nec mendacii assertor, *Num* XXIII, [19]: «Non est Deus quasi homo ut mentiatur, etc.»: unde, locus ab auctoritate humana infimus reputatur, sed ab auctoritate divina, firmissimus et infallibilis est. Exemplum de litteris regis aut pape eius proprio sigillo confirmatis: proprium sigillum Dei reputatur miraculum, sola divina virtute factibile; ideo *P5* XCII, [5]: «Testimonia tua credibilia facta sunt nimis».

Secundum etiam sequitur quoniam, sicut Deus non potest esse testis falsitatis, ita nec actor immunditie et iniquitatis, *Deut* XXXII, [4]: «Dei perfecta sunt opera..., Deus fidelis et absque ulla iniquitate, etc.». Unde, quibuscumque mirabilibus probaretur aliqua lex seu doctrina inducens ad iniquitatem seu immunditias, refutanda esset tanquam perversa et a demonibus introducta, *Deut* XIII, [1]: «Si surrexerit in medio tui propheta, etc.». Ex predictis patet manifeste videri de perversitate doctrine Machometi et antichristi. Fides autem seu doctrina et Lex evangelica singulariter habet predicta duo super omnes alias. Primum patet, nam miracula, quibus confirmata fuit doctrina mosayca, per creaturas fieri poterant, Deo permittente, ut patet *Exo* VII et VIII. Miracula autem facta tam per Christum quam per discipulos eius ad confirmationem fidei christiane, sola divina virtute

poterant fieri: patet de illuminatione cecorum, de auditione surdorum, de loquutione mutorum, de emundatione leprosoꝝ, de curatione paralyticorum, de suscitatione mortuorum, de dono linguarum, de illustratione ydiotarum et similibus. Unde, miracula Veteris Legis fuerunt terribiliora, ut scilicet populus rudis et dure cervicis in timore Dei esset, *Exo* XX, [20]: «Ut probaret vos venit Deus et ut terror, etc. [illius esset in vobis, et non peccaretis]». Miracula autem fidei evangelice fuerunt maiora et utiliora, ad amorem [f. 79v] inducentia, *Ysa* XXXV, [4]: «Pusillanimes, confortamini et nolite timere, etc.»; ideo, iudeis querentibus signum de celo, tamquam imprudentibus respondit (*in mg int*: Christus): «Generatio mala et adultera signum querit, et signum non dabitur ei, etc.», *Mt* XVI, [4]. Est etiam hic advertendum quod miracula Veteris Testamenti solum constant relatione unius hominis, scilicet Moysi, de seipso testimonium perhibentis; miracula autem christiane fidei constant testimoniis quatuor evangelistarum, ymo et omnium apostolorum et discipulorum Christi, qui viderunt et iudices fuerunt. Etiam constant testimonio Josephi iudey; item, miracula Moysi in uno grege (*in mg int*: rudy et grossa) comprobata fuerunt, scilicet, inter Hebreos. Miracula autem christiane fidei in universo mundo per philosophos et principes cum disputationibus multis et tormentis acerrimis examinata et aprobata extiterunt. Unde Paulus, qui iudeus (*in mg ext*: in Lege) peritissimus et fidei christiane maximus fuit persecutor, tandem virtute miraculorum tantorum conversus, dixit de ipsa fide christiana quod «cum initium accepisset enarrari per Dominum, etc.», (*in mg int*: *Hebr* II, [3]). Item, Nychodemus princeps et magister iudeorum, dixit ad Ihesum: «Rabi, scimus quia a Deo venisti magister, etc.», *Io* III, [2].

Secundum etiam patet quia cum in Lege Moysi multa videantur concedi, ymo etiam mandari contra sanctitatem, honestatem, pietatem, caritatem, justitiam et rationem, in Lege tamen evangelica nichil tale apparet; ideo, de ipsa prophetaverat David, *P̄* XVIII, [8]: «Lex Domini immaculata convertens animas, etc.»; et quod de evangelica lege loquatur, patet cum immediate loquutus fuerit de adventu Christi, dicens: «A summo celo egresio eius, etc.» [*ibid.*, 7]; et per illud quod dicitur: «Convertens animas» [*ibid.*, 8], scilicet, ad Deum, nam Lex Moysi videtur animas convertere et trahere ad mundum per promissa terrena.

135/26

PE, San Domenico, 477, f. 79v (422)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 132r.

PRO SOLUZIONE QUESTIONIS QUE COMMUNITER SOLET FIERI QUARE PLURES REPERIUNTUR DEMONIACI INTER CHRISTIANOS QUAM INTER JUDEOS, AUT ETIAM INTER ALIOS INFIDELIS, PONO DUAS CONCLUSIONES:

– prima est quod multo plures sunt demoniaci iudei aut alii infideles quam christiani. Ratio est quoniam per peccatum primi hominis, dyabolus optinuit dominium, possessionem et habitationem in cunctis hominibus ab Adam naturaliter descendentibus, nam captivorum filii captivi nascuntur, *Ysa* V, [13. 14]: «Propterea ductus est populus meus captivus, quia non habent scientiam... propterea dilatavit infernus, etc.». In baptismo autem homines liberantur ab huiusmodi captivitate, cum adoptentur in filios Dei; unde, baptizandis premittuntur exorcis-

mi tamquam demoniacis, quibus dicitur, *Rom VIII*, [15]: «Non enim accepistis spiritum servitutis, etc.», *Zach XIII*, [1]: «In die illa erit fons patens, etc.»; subditur [*ibid.*, 2]: «et spiritum immundum auferam de terra». Patet, ergo, quod omnes judei et ceteri infideles et non baptizati, demoniaci sunt; et ita conclusio est manifesta;

– secunda conclusio est quod plures apparent demoniaci inter christianos quam inter iudeos et alios infideles. Ratio est, quoniam demon, quantum potest, occultat se in homine ut latenter inclinet ad peccata et tandem trahat ad infernum. Certe tenet modum latronis in hoc, *Io X*, [10]: «Fur non venit nisi ut furetur, etc.»; *Iob XIX*, [12]: «Simul venerunt latrones eius, etc.»; unde, nisi coacti propter presentiam sanctorum (*in mg int*: et virtutem ac bona opera, non appare[n]t), sicut patet de Christo in evangeliiis, et de apostolis in historiis; et frequenter videmus per experientiam. [f. 80r] Et ideo inter christianos, demones, qui post baptismum per peccatum inhabitant personas aliquas frequentius manifestantur coacti propter presentiam sanctorum et virtutes operum divinatorum, quibus cruciantur; non sic inter infideles. Nota miraculum *Act XIX*, [15] de judeis, quibus demon dixit: «Ihesus novi et Paulum scio, vos autem, qui estis?, etc.».

136/27

PE, San Domenico, 477, f. 80r (423)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 132r-v.

QUESTIO FIT PER NONNULLOS UTRUM AQUA NON BENEDICTA SUB QUANTACUMQUE QUANTITATE A[P]POSITA AQVE BENEDICTE, TOTA EFFICIATUR BENEDICTA:

– videtur quod sic, primo, quia doctores theologi et juriste manifeste dicunt quòd aqua non benedicta apposita aque benedictae tota efficitur benedicta, nec distinguunt de quantitate;

– secundo, quia si modica aqua non benedicta apposita magne aque benedictae, tota efficitur benedicta, ergo, si iterum alia (*in mg ext*: modica) non benedicta illi toti apponatur, tota erit benedicta, et sic consequenter procedendo;

– tertio, quia ritus ecclesie hoc videtur approbare, cum sacerdotes communiter benedicant aquam in uno vase modico, et de illo, quasi per aspersionem, mittant in magna vasa plena aqua non benedicta.

Ad oppositum sunt multe rationes: prima, quia cum doctores loquentes de hoc expresse, loquantur de appositione aque non benedictae ad benedictam, constat quod maius non dicitur apponi minori, sed e converso, nec mare apponitur rivulo, sed e converso, et sic de aliis;

– secunda, quia ex quo doctores non faciunt expresse mentionem de quantitate maiori vel minori, videtur standum esse in regula generali, scilicet, quod minus trahitur a maiori, et non e converso;

– tertia, quia cum actus non transeat de subiecto in subiectum, non videtur quod virtus benedictionis extendatur nisi quantum extenditur substantia aque benedictae;

– quarta, quia alias sufficeret modicam aquam benedictam aspergi super puteum, stagnum, rivum aut mare, et inde sumere aquam benedictam semper, quod videtur ridiculum;

– quinta, quia communiter dicunt doctores quod in reparatione ecclesiarum consecratarum, vestium sacerdotalium et huiusmodi, si supplementum sit minus, totum censetur consecratum; secus autem, si maior quantitas apponatur;

– sexta, quoniam in multis religionibus et ecclesiis aqua benedicitur diebus dominicis in aliquo magno vase ut (*in mg int*: sine appositione aque non benedicte) sufficiat per totam ebdomadam;

– septima, quia experimento visum est quod demoniaci aspersi aqua benedicta per modum tactum in tertio argumento pro parte affirmativa, quasi delectabiliter huiusmodi aspersionem sustinebant. Cum autem aspergerentur aqua benedicta sine admixtione alterius, quasi conburerentur, mirabiliter cruciabantur; et demon interrogatus, coactus fuit confiteri hoc esse propter maiorem appositionem aque non benedicte.

Nunc respondeo ad questionem, quod de aque benedictione possumus loqui dupliciter, secundum quod duplex potest dici (*in mg ext*: aqua) benedicta, scilicet, vel passive solum (*in mg int*: sicut dicitur vinum benedictum vel oleum et huiusmodi) vel passive et active simul, scilicet quod in se est benedicta et est aliorum benedictiva:

primo modo, una magna aqua (*in calc inf*: non benedicta) bene potest benedici per aspersionem [f. 80v] seu appositionem parve aque jam benedicte, sicut benedicitur vinum, oleum, domus, vestis, etc.; secundo autem modo oportet que minor sit quantitas aque non benedicte, que apponitur benedicte ad hoc quod tota sit benedicta; et hoc probant septem rationes supra posite.

Ad argumenta tria, que videntur probare contrarium, faciliter respondetur:

– ad primum, patet responsio ex rationibus prima et secunda ad oppositum;

– ad secundum similiter patet responsio per similitudinem de magno vino et fortissimo in vase, cui, si apponatur modica aqua, tota convertitur in vinum; et si iterum apponitur alia modica, similiter efficitur vinum, sed intantum poterit procedi pluries apponendo, quod desinit esse vinum;

– ad tertium etiam patet responsio ex sexta ratione ad oppositum: hoc adiecto, quod materia ista de benedicenda aqua sic vel sic non est negotium bursale vel pre-diale, propterea non curatur.

137/28

PE, San Domenico, 477, f. 80v (424)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 132v

BAV, Vat. lat. 7730, f. 106v.

NOTA QUOD ANTICHRISTUS JUXTA DIVERSAS CONDITIONES PERSONARUM DIVERSOS MODOS TENEBIT:

– contra personas vanas et mundanales, tenebit modum piscatoris;

– contra personas simplices et spirituales, tenebit modum traietatoris;

– contra personas litteratas et intellectuales, tenebit modum incantatoris;

– contra personas perfectas et celestiales, tenebit modum tyranni rectoris.

De primo: sicut piscator ponit in hamo escham piscibus placibilem, ut pisces eam capientes capiantur hamo, ita antichristus et sui ministri conferendo divitias, honores, et delicias appetibiles vanis et mundanis personis, capient eas hamo erro-

ris, *Eccle IX*, [12]: «Nescit homo finem suum, sed sicut pisces capiuntur hamo, sic homines, etc.»;

– de secundo, tregitator promi[t]ens se mirabilia facturum obligat personas simplices, credentes talia esse impossibilia creature, que cum facta vident extra seipsos quasi stupidi efficiuntur. Sic antichristus per miracula apparentia quamplures simplices et devotos a fide alienabit, *2Thes II*, [8-9]: «Revelabitur ille iniquus..., cuius est adventus secundum operationem sathane, in omni virtute et signis, etc.»;

– de tertio, incantator verbis efficacibus et ordinate ac subtiliter compositis serpenes audientes incantat ut effugere non possint; sic antichristus et discipuli sui disputando cum nostris litteratis et intellectu subtilibus, argumentis mirabilibus ac rationibus inexplicabilibus insolubilter eos capient, *1Tim IV*, [1]: «Spiritus manifeste dicit quia in novissimis temporibus discedent quidam a fide, attendentes spiritibus erroris, etc.»;

– de quarto, tyrannicus dominator, cum aliis modis subditos non potest ad suam malam voluntatem inflectere, tandem terroribus et tormentis utitur contra eos; ita et antichristus faciet contra personas perfectas et spirituales, *Dan VII*, [25]: «Sermones contra Excelsum loquetur et sanctos Altissimi conteret, etc.».

138/29

PE, San Domenico, 477, f. 80v (425)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 133r.

Nota: DIVINA PREDESTINATIO QUATUOR (*in mg int*: INCLUDIT NECESSARIA) AD SALVANDUM HOMINES JUXTA ILLUD ROM VIII, [29]: «QUOS PRESCIVIT, ETC.»:

- electio eternalis;
- vocatio temporalis;
- justificatio temporalis [humanalis?];
- magnificatio finalis:

– de primo, vide sermonem 416a;

– de secundo, vocatio temporalis ad plures se extendit quam predestinatio eternalis: *Mt XX*, [16]: «Multi sunt vocati, etc.»; vide sermonem 82a;

– de tertio, justificatio hominum fit dupliciter, scilicet per baptismum quantum [ad] in-[f. 81r]-fideles, et per penitentiam quantum ad christianos peccatores, *Ysa LIII*, [11]: «In justitia tua justificabit ipse justus servus meus multos, etc.»; sed quare non omnes? Vide sermonem 82b;

– de quarto, grandis magnificatio esset si formica equaretur leoni, aut granum sinapis equaretur monti. Certe multo grandior magnificatio est hominum in celo, quando fiunt equales angelis Dei, *Sap ultimo*, [XIX, 20]: «In omnibus magnificasti populum tuum, Domine, et honorasti.» Nota quod dicitur 'in omnibus' per comparisonem ad bona huius vite: nature, fortune et gratie, juxta illud *Pf XIX*, [6]: «Letabimur in salutari tuo et in nomine Dei nostri magnificabimur, etc.».

139/30

PE, San Domenico, 477, f. 81r (426)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 133r.

CIRCA ULTIMAM ET UNIVERSALEM MUNDI CONFLAGRATIONEM VIDENDA SUNT QUATUOR PRO NOSTRA EDIFICATIONE:

- ratio quare eveniet: de hoc vide sermonem 412a;
- practica quomodo fiet: vide sermonem 412c. e;
- pena quam infert: vide sermonem 412b;
- effectus quos derelinquet: vide sermonem 412 f.

140/31

PE, San Domenico, 477, f. 81r (427)

BAV, Vat. lat., 4375, f. 133r.

CIRCA FUTURAM ET UNIVERSALEM MORTUORUM RESURRECTIONEM VIDENDA SUNT QUATUOR:

- ratio quare resurgent;
- tempus quando resurgent;
- modus quomodo resurgent;
- conditio in qua resurgent:
  - de primo, vide sermonem 33d, addendo illud *2Cor* V, [10]: «Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, etc.»;
  - de secundo, juxta recitationem beati JERONIMI, *De annalibus hebreorum*, die tertia post conflagrationem mundi erit resurrectio generalis (*in mg int*: ad exemplum Christi), *Osee* VI, [2]: «Ipse cepit et sanabit nos, etc.», et illa erit dies ultima mundi, *Iob* XIX, [2]: «Scio quod redemptor meus vivit, etc. [et in novissimo die de terra surrecturus sum]»; fiet autem subito, *1Cor* XV, [51-52]: «Ecce iam misterium vobis dico: omnes quidem resurgemus... in momento, in ictu oculi, etc.»;
  - de tertio, *1Thess* IV, [14-15]: «Hoc vobis dicimus in verbo Domini..., quoniam ipse Dominus in jussu, etc.»; vide sermonem 32c;
  - de quarto, vide sermonem 32d.

141/32

PE, San Domenico, f. 81r (428)

CIRCA ULTIMUM ET GENERALE JUDICIUM SUNT PRINCIPALITER QUATUOR ATTENDENDA:

- Congregatio universalis: de hoc vide sermonem 33c;
- ordinatio judicialis: de hoc *Mt* XXV, [33]: «Statuet oves quidem a dextris suis, hedos autem a sinistris»; vide sermonem 100;
- diffinitio sententialis: de hoc vide sermonem 34 e. d.
- exequio perpetualis: de hoc vide sermonem 35 per totum.

142/33

PE, San Domenico, 477, f. 86v (431)

BAV, Vat. lat. 7730, f. 107r.

Avinyó, BM, ms. 610, f. 195/189r

NOTA QUATUOR MODOS QUIBUS DICITUR PROPE FINIS MUNDI, scilicet:

- primo, comparando tempus nostrum a la divinal eternitat;
- secundo, comparando tempus futurum al temps ja passat;
- tertio, comparando hunc mundum a temporal adversitat;
- quarto, comparando tempus antichristi a la figural veritat.

De primo: in comparatione divine eternitatis, que principio caret et fine, totum tempus est quasi momentum, sicut respectu circumferentie centrum est quasi nihil: *Ps* LXXXIX, [4]: «Mille anni ante oculos tuos, etc. [tanquam dies hesterna, quae praeteriit]»; *2Ptr* III, [8]: «Unum hoc non lateat vos, karissimi, etc. [quia unus dies apud Dominum sicut mille anni]». Item, DAVID, *Ps* II, [13]: «Cum exarserit in brevi ira eius, etc.»; item, *ECCLI* VII, [18]: «Memento ire, quoniam non tardabit»;

- de secundo: tempus huius mundi septem etatibus continetur, ad instar temporis humane vite, quasi dicatur ipsi mundo: «Septem quoque tempora mutabuntur super te, etc.», *Dan* IV, [22]. Septima autem et finalis etas incipit tempore apostolorum, *1Cor* X, [11]: «Nos sumus, in quos fines seculorum devenerunt...»; et *1Jo* II, [18]: «Filioli, novissima hora est»; hoc modo dicebat Apostolus *1Cor* VII, [29-31]: «Hoc itaque dico, fratres: tempus breve est, etc., ... preterit enim figura huius mundi». Item, *Apoc* VI, [11] dicebat Johannes: «Date sunt illis singule stole..., et datum est illis ut requiescerent tempus adhuc modicum»; (*in mg ext*: Item, *Apoc* I et ultimo, multipliciter de isto).

- de tertio, circa finem mundi debent permaxime habundare tribulationes et adversitates, ad instar hominis decrepiti, sive hospicii ruinosi. Ideo, Christus, interrogatus a discipulis de consummatione seculi, dixit *Lu* [f. 87r] XXI, [10-11]: «Surget gens contra gentem, etc.», usque: «et signa magna erunt». Hoc modo dicebat beatus GREGORIUS, *Omelia prima*, finem mundi valde propinquum esse, iuxta parabolam *Luce* XXI, [29]: «Videte ficulneam et omnes arbores, etc.»;

- de quarto, tanta et tam gravis erit tribulatio et persecutio antichristi, quod non (*in mg ext*: solum) in Novo Testamento, sed etiam in Veteri fuit multipliciter prenuntiata et figurata, *Eze* XXXVIII, [17]: «Hec dicit Dominus Deus: Tu ille es de quo locutus sum diebus antiquis, etc.». Inter alias autem figuras Sacre Scripture prenuntiativas antichristi, propriissima fuit de Antiocho Epiphane, ut communiter dicunt doctores, et *Glosa* super illud *Dan* VIII, [17]: «Intellige, fili hominis, quoniam in tempore finis complebitur visio»; et super illud *Dan* XI, [35]: «Usque ad tempus prefinitum, quia adhuc aliud tempus erit, etc.». Constat autem ex libris *Machabeorum* quod cum multum habundarent iniquitates iudeorum et negligentia circa templum et iam simul essent simul tres summi pontifices in populo illo, primus Jason per potentiam seculari [cf. *2Macc* IV, 7-8], secundus Menelaus per astutiam humanalem [cf. *2Macc* IV, 24-25], tertius Lisimachus per utriusque precedentis displicentiam cordialem [*2Macc* IV, 29], illico efferbuit seivissima persecutio Antiochi [cf. *2Macc* V, 11-16].

Sic ergo, in nostro proposito.

143/34

PE, San Domenico, 477, f. 87r (432)

BAV, Vat. lat. 7730, f. 107v

Avinyó, BM, ms. 610, f. 195/189v

NOTA QUOD ANTICHRISTUS, UT SUPERBISSIMAM SUAM INTENTIONEM IMPLERET, SCILICET DOMINANDI IN UNIVERSO MUNDO, TRIA BELLA GENERALITER INFERET: et secundum hoc tripliciter nominatur in Sacra Scriptura

– primum contra iudeos, occulte et fraudulenter; - propter primum dicitur Gog

– secundum erit contra aliquos infideles aperte et violenter; - propter secundum dicitur Magog

– tertium erit contra christianos malitiose et differenter: -propter tertium dicitur Antichristus:

– de primo: antichristus volens iudeos ad se trahere, dicit se esse messiam a lege promissum, et circumcidet se et profitebitur Veterem Legem et promittet se edificare templum in Iherusalem. Et propter huiusmodi fraudulentias, quibus seducet iudeos, vocatur Gog, (*in mg int*: id est, tectum). *Ez XXXVIII*, [1-2]: «Et factus est sermo Domini ad me dicens: Fili hominis, pone faciem tuam contra Gog». Miseri autem iudei, quasi ceci, perduto duce seu burdone, id est, vero rege messia, Ihesu Christo domino, faciliter adhibebunt illi, sicut tempore preterito pluribus falsis messiis adhesionem, *Sopho I*, [17]: «Tribulabo homines et ambulabunt ut ceci, quia Domino peccaverunt»;

– de secundo: violentia, quam antichristus aperte inferet contra sarracenos et ceteros infideles, ut eos omnes suo dominio subdat, erit belligerando et obpugnando, et propter hoc vocatur Magog, id est, detectum, *Eze XXXVIII*, [2]: «Fili hominis, pone faciem tuam contra Gog et terram Magog». Infideles autem omnes, videntes potentiam antichristi eis insuperabilem, submittent colla sua illius tyrannidi, quasi dicentes: 'Viva qui venit': *Eccles IV*, [15]: «Vidi cunctos viventes qui ambulant sub sole cum adolescente secundo, etc.»;

– de tertio: ma-[f. 87v]-lignitas, quam diversimode ac multipliciter ostendet antichristus contra christianos ei fortius resistentes, habetur supra, sermonibus 401 et 424; et propterea dicitur antichristus, id est, contra Christum et christianos, *Ho II*, [18]: «Filioli mei, novissima hora est; et sicut audistis quia antichristus venit...». Quamvis autem omnes iudeos et cunctos alios infideles sibi subiecturus sit, ut dictum est, non tamen subiugabit sibi omnes christianos, quinimo, ut dicitur *Eze VII*, [16]: «Salvabuntur (quidam) ex eis, etc.». Ideo, *Mt XXIV*, [16]: «Tunc, qui in Iudea sunt (id est, in confessione fidei catholice) fugiant in montes, etc.». Item, *Dan XI*, [41]: «Et introibit in terram gloriosam (id est, ecclesiam christianam), et multe cor[ruent], etc.».

144/35

PE, San Domenico, 477, f. 87v (433)

NOTA PROPINQUITATEM TEMPORIS ANTICHRISTI ET FINIS MUNDI EX ILLO VERBO CHRISTI, *Mt XXIV*, [37]: «SICUT IN DIEBUS NOE, ITA ERIT ADVENTUS FILII HOMINIS»:

In ista auctoritate ponitur similitudinaria tam adventus antichristi quam propinquitas eiusdem.

[1]. Adventus antichristi ostenditur in modo inundationis ipsius diluvii, de quo *Gen VII*, [11-12]: «Rupti sunt omnes fontes abissi magne, et catharacte celi aperte sunt, et facta est pluvia super terram». In ruptura fontium abissi magne notatur apostasia prelatorum ecclesiasticorum a fide, *2Ptr II*, [17]: «Hii sunt fontes sine aqua, etc.»; in apertura catharactarum celestium notatur preconizatio terribilis et universalis ex parte principum secularium in favorem antichristi et contra Christum, *Ysa XXIV*, [18]: «Quia catharacte de excelsis aperte sunt, etc.». In pluvia magna super terram, notatur multitudo ypocritarum (*in mg ext*: predicantium contra Christum), de quibus *Mt XXIV*: «Surgent pseudo christi et pseudo prophete, etc. [ita ut in errorem inducantur, si fieri potest, etiam electi]».

[2]. Propinquitas adventus antichristi ostenditur per tria signa, que precesse-
rent ipsam inundationem diluvii: primum fuit predicatio ipsius Noe discurrentis per mundum et ad penitentiam exhortantis, et tamen paucissimi ei crediderunt, quod innuitur ibi, [38]: «Sicut enim erant in diebus ante diluvium comedentes, etc. [ita erit et adventus Filii hominis]», [*Mt XXIV*, 38-39]. Secundum fuit edificatio arche, cum magnis laboribus et expensis, et significabat penitentiam, extra quam non est peccatoribus (?) salus. *Lc XIII*, [3]: «Dico vobis, quod si penitentiam non habueritis, etc.[omnes similiter peribitis]». Tertium fuit congregatio omnium jumentorum et bestiarum ad ingressum arche, nutu Dei presentientium destructionem mundi ex tempore nubiloso; et tamen homines hec videntes «non cognoverunt, donec venit diluvium et tulit omnes», *Mt XXIV*, [39].

Nota applicationem horum trium signorum valde convenientium ad tempus modernum.

145/36

PE, San Domenico, 477, f. 87v. (434)

NOTA PROPINQUITATEM FINIS MUNDI EX DECURSU ECCLESIE A CHRISTO
USQUE AD JUDICIUM PER SEPTEM PARABOLAS POSITAS *MT XIII*

Prima agit de ipsius Christi predicatione: «Ecce exiit qui seminat seminare semen suum, etc.» [*Ibid.*, 3-23].

Secunda, de apostolorum dispersione (?): «Simile factum est regnum celorum homini qui seminavit bonum semen in agro suo, etc.» [*ibid.*, 24-30 i 36-43].

Tertia, de martirum perfectione: «Simile est regnum celorum grano sinapis, etc.» [*ibid.*, 31-32].

Quarta, de doctorum instructione: «Simile est regnum celorum fermento, etc.» [*ibid.*, 33-34].

Quinta, de heremitarum [f. 88r] segregacione: «Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro, etc.» [*ibid.*, 44].

Sexta, de monasteriorum religione: «Simile est regnum celorum homini negotiatori, querenti bonas margaritas, etc.» [*ibid.*, 45-46].

Septima, de mendicantium perfectione: «Simile est regnum celorum sagene misse in mari et ex omni genere piscium congreganti, etc.» [*ibid.*, 47-50]. Quod autem huiusmodi sagena jam sit impleta et finita (*in mg int*: ymo, multipliciter rupta et lacerata) videtur, quia iam non capit pisces, sed alguam, id est, vanitatem et immunditiam (*in mg ext*: unde Christo dicenti: «Afferte de piscibus, quos pre-

hendidistis nunc», *Io XXI*, [10], respondere possumus illud verbum) *Lc V*, [5]: «Per totam noctem laborantes, nichil cepimus».

146/37

PE, San Domenico, 477, f. 88r (435)

NOTA QUOD OBSERVANTIA PANIS BENEDICTI, QUI DATUR FIDELIBUS DIEBUS DOMINICIS, EST PROPTER

- primordiale consecrationem
- univalem communionem
- veridicalem instructionem
- spiritualem refectionem
- fraternalem dilectionem
- medicinalem curationem.

De primo: in missa representatur plene passio Christi, in cuius memoria ipsum sacramentum eucharistie est institutum, *1Cor XI*, [26]: «Quotiescumque manducaveritis panem hunc, etc. [... mortem Domini annuntiabitis donec veniat]». Verumtamen, ipsa primordialis consecratio eucharistie, quantum ad modum quem Christus tenuit, non potest in ipsa sacerdotali consecratione (*in mg int* commode) observari, ut, scilicet, accepta quadam focacia et benedicta, ipse benedicens sacerdos primo unum frustum capiat, deinde per singulos particulatim dividatur. Ideo, in representationem illius primordialis observantie Christi est instituta observantia de pane benedicto diebus dominicis, quando scilicet omnes fideles conveniunt ad missam, *Mt XXVI*, [26]: «Cenantibus illis, etc. [acceptit Ihesus panem et benedixit ac fregit, deditque discipulis suis...]».

De secundo: nota quatuor gradus universalis communionis christianorum. Primus, tempore apostolorum, cotidie, *Act II*, [46]: «Cotidie quoque perdurantes unanimiter, etc. [... frangentes circa domos panem]»; secundus, tempore martirum, qualibet die dominica, *Act XX*, [7]: «Una sabbati, cum venissemus, etc. [ad frangendum panem...]»; tertius, tempore confessorum, quater in anno, in festis precipuis, *Ex XXIII*, [14]: «Tribus vicibus per singulos annos, etc. [mihi festa celebrabitis]»; quartus, tempore moderno semel in anno, juxta decretalem *Omnis utriusque sexus*, etc.; sicut, ergo, in verecundosam memoriam primi gradus datur cotidie pax in missa; et in memoriam tertii gradus, dantur 'cochs de hòsties' tribus precipuis festivitibus; ita etiam in memoriam secundi datur panis benedictus diebus dominicis, *Tbren III*, [20]: «Memoria meorum ero, etc.».

De tertio, in ipso sacramento altaris veraciter est Christus, et non solum figuratiter, *Io VI*, [56]: «Caro mea vere est cibus, etc. [et sanguis meus vere est potus]». Ut ergo hec veritas instrueretur in cordibus fidelium contra errorem hereticorum omnium denegantium, fuit facta distinctio inter panem supersubstantialem, qui de celo descendit, et panem benedictum solummodo figuralem, *Lc XXII*, [19]: «Hoc facite in meam commemorationem».

De quarto, omnes in missa devote assistentes spiritualiter communicant et reficiuntur ipso sacramento eucharistie. Sicut etiam in refectione corporali, uno solo membro, scilicet ore cibos recipiente, omnia membra [f. 88v] corporis reficiuntur, ideo sacerdos post suam communionem dicit in plurali: «Refecti cibo potuque

celesti, Deus noster, etc.». Ista autem spiritualis communio et refectio omnium representatur in distributione et comestione panis benedicti post communionem sacerdotis, *1Cor X*, [16]: «Panis, quem frangimus, etc. [nonne participatio corporis Domini est?]».

De quinto, omnes fideles ad missam convenientes debent esse quasi membra unius corporis, coniuncti vinculo dilectionis et pacis, *Eph IV*, [3]: «Solliciti servare unitatem spiritus, etc. [in vinculo pacis]». Hec autem coniunctio fraternalis dilectionis et pacis, ostenditur in unitate panis benedicti omnibus communicati. Nota exemplum de illo malivolo, in cuius ore bolus panis benedicti versus est in lapidem magnum intransglutibilem et inemissibilem, *1Cor X*, [17]: «Unus panis et unum corpus multi sumus, etc. [omnes qui de uno pane participamus]».

De sexto: ex quo in primo cibo corporali, infernalis (*in mg ext*: serpens) omnes cibos corporales quasi in radice intoxicavit, nisi cum tiriacha premissa orationis seu benedictionis sumi non debent (*in mg ext*: hec est ratio quare die Pasche benedicitur agnus assatus, quasi radix comedendarum carnum), *1Thim IV*, [3]: «Cibus Deus creavit ad percipiendum cum gratiarum actione, etc.». Ideo, in principio hebdomade, in ipso pane quasi in radice ciborum humanorum, omnes cibi videntur benedici, quia «initium vite hominis, aqua et panis», *Ecli XXIX*, [28]. Quante autem virtutis est benedictio debita talis panis, patet per miraculum de pane benedicto per sacerdotem devotum, quem canes famelici non audebant contingere: *Mt VII*, [6]: «Nolite sanctum dare canibus». Virtutes autem medicinales panis benedicti possunt cognosci ex effectibus ipsius panis corporalibus, et ex ipsius benedictione formali, que incipit: «Dominus noster Ihesus Christus, Dei et Virginis filius, etc.».

147/38

PE, San Domenico, 477, f. 88v. (436)

NOTA PROPINQUITATEM TEMPORIS ANTICHRISTI EX PARABOLA ZIZANIORUM AGRI, *Mt XIII*, [24-30; 36-43]

quando dixit Christus [*ibid.*, 25]: «Cum autem dormirent homines, venit inimicus eius, etc.». Nam dormire dicitur tripliciter, scilicet:

- ignorantia intellectualis
- negligentia spiritualis
- habundantia criminalis.

De primo: communiter personis rudibus et hebetibus, rationem seu narrationem aliquam non intelligentibus, solemus dicere: 'Certe, vos dormitis', quia, ad modum dormientium habent clausos oculos intellectus, contra quod petebat David, *Ps XII*, [4]: «Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam, etc. [in morte]». Dabat ergo Christus intelligere quod cum homines intellectum (*in mg ext*: ignorarent), singulariter parabolarum (?) eius, secundum JERONIMUM tunc veniret antichristus; sicut dormientibus turrium speculatoribus, venit inimicorum exercitus, *Isa LVI*, [10-11]: «Omnes bestie agri venite ad devorandum, universe bestie saltus: speculatores eius ceci omnes, etc.».

De secundo: negligentibus et tepide operantibus solet dici quod dormiunt, quia, ad modum dormientium, agendorum curam postponunt, contra quod *Psa*

CXX, [4]: «Ecce non dormitabit, etc. [neque dormiet, qui custodit Israel]». Dabat ergo Christus intelligere quod cum homines circa spiritualia necligenter se haberent, tunc veniret antichristus. Sicut dormientibus (*in mg ext*: domorum) custodibus veniunt latrones, *Ez XXXVIII*, [18]: «Hec dicit dominus Deus», scilicet ad Gog, id est, antichristum ad litteram: «In die illa ascendent [f. 89r] sermones super cor tuum, etc.».

De tertio: existentes in statu peccati mortalis dicuntur dormire, quia ad modum dormientium non negotiantur, scilicet, per meritum vite eterne. Ideo, quilibet talis excitatur, *Eph V*, [14]: «Surge, qui dormis, etc.». Dabat ergo Christus intelligere quod cum homines peccatis gravissimis habundarent, tunc veniret antichristus. Sicut infirmis regimen medici non tenentibus, ymo totum contrarium facientibus, advenit mors, *Mt XXIV*, [12-14]: «Quoniam habundabit iniquitas, etc.», subditur «et tunc veniet consummatio».

148/39

PE, San Domenico, 477, f. 90r. (441)

NOTA QUATUOR PUNCTA CIRCA ADVENTUM MAGORUM AD CHRISTUM.

Com se pararen aptament
com caminaren fermament
com encercaren stretament
com adoraren dignament.

De primo: iuxta prophetiam Balaam, que habetur *Num XXIV*, [17]: «Videbo eum, sed non modo, etc.», observata fuit hec stella per successiones hominum orientalium usque ad tempora horum regum, qui in hora nativitatis Christi eam intuentes, aperte se preparaverunt ad veniendum iuxta illud: «Magi videntes stellam dixerunt ad invicem, etc.» [cf. *Mt II*, 10; *Lc II*, 15]. Moraliter: iuxta aliam stellam promissam de celesti salvatore, *Apoc II*, [26]: «Qui vicerit et qui custodiet usque in finem, opera mea, dabo illi... stellam matutinam», scilicet, angelum bonum perducentem animam in ortu diei glorie usque ad Christum.

De secundo, infra tredecim dies viam permaximam transmearunt, ducatu stelle precedentis, usque ad fines Judee. Qua disparente, delliberaverunt ire in Iherusalem civitatem regiam et studio sapientie prepollentem pro rege noviter nato inveniundo, iuxta illud *Ysa LX*, [1]: «Surge, illuminare Iherusalem, etc.». Moraliter: perdita gratia Dei, hominis vitam in cunctis dirigente, ad ecclesiam est sollicitate recurrendum, *Act IX*, [7]: «Surge et ingredere civitatem, etc. [et ibi dicetur tibi quid te oporteat facere]».

De tertio, in evangelio hodierno [*Mt II*, 1-8]: «Ecce magi ab oriente venerunt Iherosolimam, etc.», usque «ut et ego veniens adorem eum», iuxta prophetiam *Ps LXXXVI*, [4-6]: «Ecce alienigene, etc.», usque «et principum eorum qui fuerunt in ea». Moraliter: incipiente dominio antichristi per Herodem presignati, omnis claritas humane sapientie et scientie desinet, tamquam inefficax contra ipsum; ideo ad studium divine sapientie et scientie est recurrendum, *Io V*, [39]: «Scrutimini scripturas, in quibus, etc.» [f. 90v]

De quarto: in evangelio [*Mt II*, 9-12]: «Qui cum audissent regem», etc., usque in finem; ad hoc *Ps LXXI*, [9-11]: «Coram illo procident Ethiopes, etc.», usque

«servient ei». Moraliter: exhibita regi reverentia fidelis homagii, serviendum est ei, *Mz IV*, [10]: «Dominum Deum tuum adorabis et illi soli servies».

149/40

San Domenico, 477. f. 90v (442)

NOTA TOTAM VITAM CHRISTI EXPRESSATAM ET REPRESENTATAM IN SOLLEMPNI MISSE CELEBRATIONE

Unde, in primo sermone, quem ipse fecit de sacramento misse, dixit [*Io VI*, 64]: «Verba, que ego loquor vobis, spiritus et vita sunt», id est, spiritualem vitam meam continent et representant.

Primo, incarnatio: representatur in induitione sacerdotis intra sacristiam.

Secundo, nativitas: in sollempni egressu de ipsa sacristia.

Tertio, circumcisio: in manifesta confessione peccatorum ante altare.

Quarto, adoratio regum: in profunda inclinatione sacerdotis (*in mg ext*: cum duobus ministris) coram altari.

Quinto, eius presentatio in templo: in accessu ad cornu altaris pro inchoando officium.

Sexto, representatur eius fuga in Egiptum, in recessu ab altari ad presbiterium.

Septimo, reversio ex Egipto: in accessu sacerdotis ad altare dum dicitur evangelium.

Octavo, inventio eius in medio doctorum: in adventu ministrorum ad sacerdotem post evangelium.

(*In mg ext*: Nono, grata alloquutio ad parentes, qua se exhibuit promptum ad discedendum cum illis in Nazareth: in conversione sacerdotis ad populum et offeritorio.)

Decimo, ministratio, qua erat subditus illis: in ministrando seu offerendo materiam sacrificii.

Undecimo, accessus eius ad baptismum Iohannis: in appropinquatione sacerdotis ad cornu altaris pro lotionem.

Duodecimo, ingressus eius solitarius in desertum jejunii: in accessu sacerdotis ad secretas orationes.

Decimo tertio, predicatio eius publica: in cantu prefationis cum elevatione manuum.

Decimo quarto, miraculorum operatio virtute deitatis, que una est in tribus personis: in cantu seraphico.

Decimo quinto, cene ultime celebratio, in qua discipulorum pedes lavit, vetus sacrificium terminavit, et novum instituit: representatur in humillima sacerdotis inclinatione, dicendo «Te igitur», et faciendo tres cruces super totum sacrificium.

Decimo sexto, sermo testamenti: in secreta pronuntiatione canonis, dicendo «In primis, etc.».

Decimo septimo, trina oratio in orto: in trina signatione super sacrificium, dicendo «Quam oblationem, etc.». Et quia oravit tunc pro se et pro nobis, addundur due cruces, una super panem, alia super calicem.

Decimo octavo, captio ipsius, per quam fuit sententiatus ad mortem crucis: in accptione hostie per manus sacerdotis, desuper faciendo unam crucem.

Decimonono, eius crucifixio, quando fuit elevatus inter duos latrones: in (*in mg ext*: consecratione et) elevatione corporis et sanguinis.

Vigesimo, oratio tacita eius sic crucifixi per centum quinquaginta versus psalterii, secundum JERONIMUM: in verbis tacitis sacerdotis dicentis: «Unde et memores, Domine, etc.», stantis ad instar crucifixi.

Vigesimo primo: receptio quinque vulnerum principalium; in quinque crucibus, del primsenyar'.

Vigesimo secundo: clamor septem verborum: in cantu orationis dominice, que septem petitionibus continetur.

Vigesimo tertio, mors eius, in qua tres partes facte sunt de eius humanitate: in divisione hostie in tres partes.

Vigesimo quarto, ostensio fructuose passionis eius, in conversione latronis, centurionis, et eorum qui aderant ad spectaculum: representatur in «Agnus Dei» triplicato.

Vigesimo quinto, descensio anime sue ad in-[f. 91r]-feros: in dimissione particule hostie ad fundum calicis.

Vigesimo sexto, depositio corporis de cruce, inter manus Virginis lamentabiliter contrectati: in oratione sacerdotis, corpus (*in mg ext*: id est, duas partes hostie consecrate), inter manus continentis.

Vigesimo septimo, sepultura eius dignissima: in ipsa receptione sacramenti.

Vigesimo octavo, eius resurrectio gloriosa de morte ad vitam: in mutatione sacerdotis de medio altaris ad cornu eius, unde tunc ostenditur calix vacuus, ad instar sepulcri, et corporalia complicantur, quasi linteamina posita et sudarium involutum; tunc etiam ad sacerdotem sociantur omnes ministri, sicut anime de limbo ad Christum.

Vigesimo nono, apparitio Christi resurgentis ad singulares personas: in salutatione sacerdotis stantis in cornu altaris, dicendo: «Dominus vobiscum».

Trigesimo, apparitio communis, quando stans in medio discipulorum, dixit, «Pax vobis»: in salutatione iterata sacerdotis ad populum in medio altaris.

Trigesimo primo, missio discipulorum in mundum universum: in dicendo «Ite, missa est».

Trigesimo secundo, collatio potestatis, generaliter concessa omnibus discipulis, dicendo: «Quorum remisistis peccata, etc.» [*Io XX, 23*], et singulariter Petro, dicendo: «Pasce oves meas» [*Io XXI, 17*]: representatur in exhibitione gratiarum et profunda adoratione sacerdotis coram altari et osculantis altare ac se signantis.

Trigesimo tertio, ascensio Christi in celum, unde venerat, cum benedictione suorum discipulorum elevatis manibus: in regressu sacerdotis ad sacristiam cum populi benedictione.

Ecce tota vita Christi triginta trium annorum per triginta tria opera principalia ipsius, quomodo representantur in sollempni misse celebratione.

150/41

San Domenico, 477, f. 91r (443)

QUERITUR ET ARGUITUR PER SARRACENOS SEU AGARENOS CONTRA NOS,
QUARE IPSI OBTINENT TERRAM SANCTAM ET NON CHRISTIANI

Unde, videtur quod Lex eorum et ipsi similiter magis placeant Deo quam christiani. Respondeo quod hoc est propter quatuor rationes, videlicet:

- propter christianorum excusationem
- propter agarenorum confusionem
- propter iudeorum convictionem
- propter antichristi detestationem.

De primo: «Quia non est homo justus in terra, qui faciat bonum et non peccet», ut dicitur *Eccle VII*, [21] ideo gravius imputaretur christianis peccantibus in Terra Sancta quam infidelibus (*in mg ext: Ysa XXVI*, [10]: «In terra sanctorum iniqua gessit, etc.»). In aula regis permittuntur canes stercorizare, unde filii regis expellerentur. *Ps LIV*, [13]: «Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuisssem utique, etc. [tu vero homo unanims...]», et *Lc XXI*, [24]: «Iherusalem calcabitur a gentibus, etc. [donec impleantur tempora nationum]».

De secundo: Cum agareni non credant Ihesum Christum esse Deum, nec passum mortem, et sepultum, neque alia misteria fidei christiane, tamen christianis peregrinis et cunctis interrogantibus, certitudinaliter ostendunt singula loca misteriorum fidei christiane [f. 91v], quod utique in magnam confusionem sarracenorum seu agarenorum redundat et signum certum fidei christiane. *Ps LXXXV*, [17]: «Fac mecum signum in bono, etc. [ut videant qui oderunt me, et confundantur]».

De tertio, iudei expectabant et adhuc miseri expectant pro finali fructu adventus Messie opulentam possessionem terrene Iherusalem et totius terre promissionis; assueti enim terrenis promissionibus secundum legem Moysi, «oculos suos statuerunt declinare in terram», *Ps XVI*, [11]. Ne ergo Christus videretur erronee expectationi iudeorum favere, noluit quod cultores sui terram illam possideant, ut veraciter dicamus: «Non habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus», *Hebr ultimo* [XIII, 14].

De quarto, antichristus venturus est personaliter in terram illam promissionis, ut patet ex multis auctoritatibus Sacre Scripture, singulariter *Ez XXXVIII* et *XXXIX* capitulis. Cum ergo ipse et sui nitentur occultare et negare vere deitatis Christi opera mirifica que fecit in illa terra, convinci poterit et detestari per testimonia agarenorum, inimicorum nostrorum: «Non enim est Deus noster ut dii eorum et inimici nostri sunt iudices», *Deut XXXII*, [31].

151/42

PE, San Domenico, 477, f. 97r (468)

NOTA SEPTEM SPECIES STULTITIE SPIRITUALIS PER SIMILITUDINEM STULTITIE CORPORALIS et sunt iste:

- frenesia
- epileptia
- demonia
- rãbia
- insensia
- fúria
- ebria.

Prima est ex ascensu febris ad caput, et facit loqui et operari inordinate et indiscrete. Ecce superbia, *Rom* I, [21-22]: «Cum cognovissent Deum, etc. [... evanuerunt in cogitationibus suis... dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt]»;

– secunda est ex descensu gule super cor, et facit hominem volutari in terra: ecce avaritia, *1Cor* III, [19]: «Sapientia hujus mundi, etc. [stultitia est appud Deum]»;

– tertia est ex agitatione demonis hominem inhabitantis, et facit eum turpiter insanire; ecce luxuria, *1Cor* II, [14]: «Animalis homo non percipit, etc. [ea, quae sunt Spiritus Dei]»;

– quarta est ex superhabundantia male complexionis, et facit hominem in seipsum sevirere: ecce invidia, *Ier* IV, [22]: «Quia stultus populus meus, etc. [me non cognovit. Filii insipientes sunt et vecordes]»;

– quinta est ex defectu etatis infantilis ac nimis persenilis, ac facit frequenter et noxia comedere: ecce gula, *Prov* I, [22]: «Usquequo parvuli diligitis infantiam, etc. [et stulti ea, quae sibi sunt noxia, cupient...]»;

– sexta est ex accensu malenconie, et facit hominem contra alios insurgere: ecce ira, *Eccle* VII, [10]: «Ne sis velox ad irascendum, etc. [quia ira in sinu stulti requiescit]»;

– septima est ex nimia potatione fortis vini, et facit hominem obdormire: ecce accidia, *Ier* IV, [22]: «Sapientes sunt ut faciant mala, etc. [bene autem facere nescierunt]».

152/43

PE, San Domenico, 477, 97v (471)

NOTA PROPINQUITATEM ADVENTUS ANTICHRISTI IUXTA ILLUM TEXTUM 110 II, [IV, 6] «HIC EST QUI VENIT PER AQUAM ET SANGUINEM CHRISTUS IHESUS, ETC.»

Sunt enim notande in ista auctoritate due generales sanctificationes fidelium a Christo domino:

– una per aquam baptismalem

– alia per sanguinem martiriale.

Prima fuit in adventu ipsius Christi (*in mg ext: Eph* V, [25-26]: «Christus dilexit ecclesiam et semetipsum tradidit pro ea, ut illum sanctificaret, etc. [mundans lavacro aquae in verbo vitae]»); secunda est in adventu antichristi, quando permaxima erit tribulatio fidelium et interfectio martyrum. «Erit enim tunc tribulatio magna, etc.», *Mt* XXIV, [21]; et de utraque istarum, *Apoc* ultimo, [XXII, 4]: «Qui justus est, justificetur adhuc, et sanctus sanctificetur adhuc: ecce venio cito, etc.».

[2]. Constat autem quod ante primam sanctificationem per aquam baptismalem pro modico tempore precessit dispositio per baptismum aque sub Ioanne Baptista [*Mt* III, 11]; et statim immediate secuta est sanctificatio per aquam baptismalem sub Christo domino, dicente ipso Ioanne Baptista: «Ego quidem vos baptizo in aqua in penitentiam, etc.», usque: «ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto» [*Lc* III, 16]. Ita, videtur quod ante secundam sanctificationem per sanguinem martiriale parvissimo tempore erat precessura dispositio per baptismum sanguinis (*in*

calc inf: cum disciplinis) sub aliquo nuntio Dei, et statim immediate [f. 98r] secutura est sanctificatio per sanguinem martyrialem sub antichristi persecutione, vel potius sub eodem Christo domino corda fidelium confirmante. Et ad hoc facit actoritas preallegata, *Apoc* ultimo [XXII, 11-12]: «Qui sanctus est sanctificetur adhuc. Ecce venio cito, etc.».

[3]. Et notandum est hic quod, sicut pontifices sacerdotum et scribe ac pharisei non crediderunt baptismum aque per Iohannem exhibitum esse a Deo (*In mg ext: Mt XXI*, [25]: «Baptismus, unde erat, a celo [an ex hominibus]», *Lc VII*, [30]: «Pharisei autem et legis periti, etc.»), simplices autem turbe et populares persone susceperunt ipsum baptismum Ioannis, tamquam a Deo institutum, iuxta illud *Mt XXI*, [31]: «Amen dico vobis, quia publicani et meretrices precedent vos in regno Dei, etc.»; ymo, increpabant ipsum Ioannem maiores templi et doctores legis, tamquam inventorem nove secte, dicentes ei: «Quid ergo baptizas, si tu non es Christus neque Helias neque Propheta» (*In mg ext: Io I*, [25]); quos ipse Ioannes dure increpabat, dicens: «Genimina viperarum, quis demonstravit vobis fugere a ventura ira: facite ergo fructum dignum penitentiae, etc. Jam enim securis ad radicem arboris posita est, etc.», *Mt III*, [7-10]. Sic et nunc de baptismo sanguinis per disciplinas penitentiales experimentaliter fieri videmus quotidie.

153/44

PE, San Domenico, 477, f. 98r (472)

NOTA QUOD IN SACRA SCRIPTURA BENE ET MERITORIE OPERARI DICITUR SEMINARE

Ratio huius est propter necessitatem utriusque. Sicut enim seminare corporaliter est permaxime necessarium ad vitam temporalem augmentandam et conservandam, ita et bene operari ad vitam gratie conservandam et ad vitam glorie optinendam, *Ysa I*, [9]: «Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen, etc.».

Attendende ergo sunt et considerande in bene operando duodecim conditiones, iuxta seminationem corporalem.

Prima est quia seminans, corporaliter eundo ab uno capite agri usque ad alii per singulas tabulas spargit semen suum. Sic bene operandum est proficiendo conscientie per singulas etates usque in finem. *1Cor XV*, [58]: «Itaque, fratres mei dilectissimi..., [stabiles] estote, habundantes in omni opere Domini semper, etc.».

Secunda, quia seminans corporaliter propter intemperiem temporis frequenter plorat seminando, *Pf CXXV*, [6]: «Euntes ibant et flebant, etc. [mittentes semina sua]». Sic quilibet bene operans, frequenter debet flere mala que fecit et defectus in bonis operibus contingentes, *Psalmo* predicto [CXXV, 5]: «Qui seminant in lacrimis, in exultatione, etc. [metent]».

Tertia, quia seminans corporaliter cum dextera manu spargit semen suum. Sic et bene operans, cum recta intentione debet sua opera ordinare, *Mt VI*, [1-3]: «Attendite, ne faciatis iustitiam vestram coram hominibus, etc.»; postea subditur: «Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua» [*Mt VI*, 3].

Quarta, quia ad sinistram partem semen spargitur. Sic bene operans in vita presenti, que sinistra dicitur respectu vite eterne, conari debet in bonis operibus,

Ad *Gal VI*, [10]: «Dum tempus habemus, etc. [operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei]».

Quinta, quia quilibet seminator eligit terram fertilem et fructuosam ad seminandum. Sic, et quilibet nostrum in operando, juxta illud *Gal VI*, [8]: [f. 98v] «Que seminaverit homo, hec et metet..., quoniam qui seminat in carne sua, etc. [de carne et metet corruptionem: qui autem seminat in spiritu, de spiritu metet vitam aeternam]».

Sexta, quia prudens seminator terram seminandam a vepribus et spinis et huiusmodi malis herbis purificat. Sic, et bene operans, a vitiis et peccatis, ymo etiam et occasionibus peccatorum se debet separare, *Ier IV*, [3]: «Novate vobis novale, etc. [et nolite serere super spinas]».

Septima, quia seminator prudens, semen seminandum a zizaniis et huiusmodi malis seminibus purificat. Sic et bene operans pure et discrete debet conversari, *Mt XIII*, [27]: «Nonne bonum semen seminasti, etc. [in agro tuo?]».

Octava, quia cum manu plena habundanter seminatur. Sic habundare debemus in bonis operibus, *2 ad Cor IX*, [6]: «Hec autem dico vobis: qui parce seminat, etc. [parce et metet...]».

Nona, tempus seminandi diligenter observatur; sic in vita presenti et sanitate seminandum est meritorie, et non est expectandum tempus mortis et finis vite, quando potius metere oportet, *Eccle XI*, [6]: «Mane semina semen tuum, etc.».

Decima, seminator prudens seminum semen operit occultando avibus ne devorent illud. Sic bene operans bonum propositum cordis sui non debet revelare vanis personis, ne impediatur, *Mt XIII*, [44]: «Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro, etc. [quem qui invenit homo, abscondit...]».

Undecima, seminato agro, clausura circumponitur, ne semen exortum in herbam a bestiis depascatur. Sic bene operans (*in mg ext*: cavere debet a mala societate), iuxta illud *Pi LXXIX*, [13]: «Ut quid destruxisti maceriam eius, etc. [Et vindemient eam omnes qui praeteregreduuntur viam?]».

Duodecimo, patienter expectat fructus seminis sui usque ad tempus messium. Sic et quilibet bene operans, juxta illud *Jac V*, [7]: «Patientes estote, fratres, usque ad adventum Domini: ecce agricola, etc. [expectat praetiosum fructum terrae, patienter ferens...]».*

154/45

BAV, Vat. lat, 4375, f. 134r:

Amos quarto capitulo dicitur: «Super tribus sceleribus Dama[s]ci, etc. et super quartum non convertam, quia vendiderunt justum pro argento» [II, 6]. In arabisco dicitur, secundum *Epistolam Rabbi Samuelis*, quod primum scelus fuit venditio Ioseph per fratres suos; secundum fuit ydolatria [*in mg*: in Oreb]; tertium fuit occisio prophetarum, propter quod fuerunt captivi in Babilonia per LXX annos; quartum fuit venditio Iesu Christi, propter quod sunt capti usque nunc. Nec potest dici quod quartum scelus fuerit venditio Ioseph, quoniam istud scelus judei ponunt pro primo scelere, nam alias littera ipsorum esset falsa; nec potest dici quod iste Ioseph justus sit aliquis prophetarum, quoniam omnes fuerunt peccatores, etc. Vide bene istam materiam.

155/46

Tolosa de Llenguadoc, Bibliothèque Municipale, ms 345, f.122ab:

«Hec que sequuntur faciunt ad supradicta» [el text precedent és *In die sancto pasche, sermo tertius*, tema bíblic: VENITE ET COMEDITE PANEM MEUM. Prov. IX, 5). [F. 122b]

NOTA QUOD HOSTIA OSTENDIT QUALIS DEBET ESSE ILLE QUI COMMUNICAT:

- primo namque hostia est parva, et in hoc ostenditur humilitas recipientis, contra peccatum superbie et vanitatis;
- secundo, est levis: sic, qui communicat debet esse levis per contemplationem celestium et contemptum terrenorum, quod est contra avaritiam, que deprimit hominem ad infima;
- tertio, est alba: et significat puritatem et castitatem com[m]unicantis contra peccatum luxurie et carnalitatís;
- quarto, est tenuis: ad denotandum quod com[m]unicans debet esse attenuatus per ieiunia et carnis macerationem, contra peccatum gule et voracitatis;
- quinto, est scriptura in ea: et in hoc denotatur fides, quam debet habere com[m]unicans firmiter credendo quod ibi est verus Deus et homo, et quod substantia panis convertitur in Corpus Christi; nota de natura, ut dictum est paulo antea;
- sexto, est placens ori et stomacho, quia non gravat nec fastidit, quod est contra peccatum invidie et ire;
- septimo, est ibi crux, ad denotandum quod com[m]unicans debet esse in cruce penitentie;
- octavo, est rotunda et forme sperice et cito mobilis; sic com[m]unicans debet [esse] mobilis et paratus ad omnia mandata et precepta Dei implenda;
- nono, caret principio et fine: sic qui com[m]unicat debet perseverare in vera et sancta penitencia et bona vita semper continuare contra peccatum negligentie: ibunt de [virtute] in virtutem, de bono in melius.

156/47

Tolosa de Llenguadoc, Bibliothèque Municipale, ms. 345, f. 122b

NOTA QUOD SUMPTIO CORPORIS CHRISTI DIGNE ET SANCTE FACTA HABET DECEM VIRTUTES:

- prima est quod peccata diminuuntur;
- secundo, orationes exaudiuntur;
- tertio, virtutes augentur;
- quarto, gratia confertur;
- quinto, pena purgatorii diminuitur;
- sexto, gloria maior habetur;
- septimo, homo ad resistendum temptationibus fit fortior et in exequendis preceptis robustior;
- octavo, in morte fit securior;
- nono, angelis familiarior;

– decimo, in die iudicii reddetur gratiarum actio maior, et Christo fit magis dilectus.

Perusa, Roma, Barcelona, novembre-maig 1998-1999

TAULA DE REFERÈNCIES

Cada una de les indicacions que segueixen, agrupades en bíbliques i no bíbliques, són (salvada la proclivitat humana a l'equivocació) les que hi ha en els textos publicats ací, fora d'alguna excepció, per primera vegada. Les bíbliques formen blocs corresponents a cada un dels successius llibres bíblics, indicats d'acord amb les abreviatures que els donen les edicions de la *Vulgata*. Cada indicació té dues parts, separades pels dos punts (:); la part anterior conté la referència a capítol (en xifres romanes) i a vers/versos, en números llatins; segueix els dos punts la referència al text acabat de publicar; el primer (de vegades únic) guarisme remet a l'esquema ací transcrit i respon al número que l'encapçala; si el guarisme és sol, remet a aquelles parts de l'esquema que no tenen numeració pròpia; quan aquesta és present a l'interior d'un esquema (p. e., amb 'primo', 'primum', etc.), després de barra inclinada (/) el número que segueix remet a aquesta numeració interior de l'esquema indicat amb la xifra precedent.

Hem afegit l'apartat de referències a 'autoritats' extrabíbliques perquè, tot i no ésser completa la publicació dels esquemes oferta en aquestes pàgines, la llista de les dites referències, realitzada a base de més de cent-cinquanta esquemes i notes acabades de transcriure, és prou representativa de quines eren les 'autoritats' per a mestre Vicent, car cap d'altre com aquests textos pot pretendre una immediatesa major en relació al mestre o un menor grau d'intervenció d'altri.

I. Bíbliques

Gen

I, 13 = 4/1
 26 = 4/1
 III, 5 = 13/1
 6 = 13/2; 13/3; 27/1;
 10 = 9/3
 15 = 71/3
 19 = 27/6
 23 = 5/3
 V, 29 = 20/1
 VII, 11-12 = 144/1
 X, 1 = 2
 XII, 1 = 30/1
 14-19 = 12/2
 XVII, 5 = 75B
 XVIII, 22-32 = 2
 XXII, 2 = 83

XXV, 24 = 70/3

XXVI, 6 = 95/1

XXVII, 27 = 119/3

XXXI, 24 = 109/5

XXXIV, 25 = 94/3

XXXVII, 35 = 77/2

Ex

I, 15-18 = 12/2

V, 3 = 114/3

VII = 134/2

VIII = 134/2

XII, 6 = 25/1

8 = 27/1

XIX, 22 = 73/7

XX, 29 = 134/2

XXII, 1 = 32/1

- 18 = 6/7
 XXV, 8 = 104/2
 10-22 = 30/4
 XXXII, 23 = 58/1
 XXXIII, 14 = 146/2
 18-29 = 40/5
- Lev*
 XIX, 3 = 111/3
 12 = 6/9
 XX, 27 = 71/2
- Num*
 IX, 13 = 123/7
 XX, 8 = 62/1
 XIV, 34 = 76
 XVI, 9 = 49/3
 XXI, 8 = 119/1
 XXIII, 19 = 134/1
 XXIV, 17 = 148/1
 XXVII, 18 = 83/1
- Deut*
 IV, 39 = 29/1; 71/6
 XIII, 1 = 134/2
 XVII, 1 = 116/1
 XVIII, 10-12 = 93/3
 XXI, 5 = 132/3
 XXIII, 19 = 6/10
 XXV, 2 = 15/3; 22/1
 XXXII, 4 = 134/2
 5 = 11/4
 6 = 120/1
 7 = 97/2
 21 = 70/2
 22 = 51/1; 68/2
 28 = 39/3
 28-29 = 36/1
 29 = 71/3
 31 = 150/2
- Ios*
 XXII, 17 = 116/6
- Iud*
 XI, 35 = 55/3
 XV, 14 = 99/3
- 1Reg*
 II, 7 = 40/2
 XV, 22 = 52/2
- 2Reg*
 I, 24 = 77/4
 26 = 77/1
 XIV, 14 = 132/1
 XVIII, 14 = 128/2
 IXI, 35 = 110/4
 XX, 1-2 = 23
 XXII, 20 = 19
- 3Reg*
 I, 1 = 110/2
 II, 19 = 86/2
 20-22 = 132/1
 IV, 27 = 73/4
 XI, 30 = 3/2
 XII, 12-19 = 23
 XVII, 10-24 = 87/2
- 4Reg*
 II, 19-22 = 103/1
 IV, 2 = 77
 5-6 = 91/5
 V, 1-27 = 87/2
 XX, 6; 76
 XXII, 20 = 133/2
- 1Paral*
 XXIX, 11 = 30/2
- 2Paral*
 XIX, 2 = 112/1
 6 = 63/3
 11 = 79/4
 XXXV, 15 = 101/1
- Esdr*
 IX, 6 = 105/2
- Tob*
 V, 23 = 40/4
 VI, 6 = 103/2
 X, 4 = 27/4
- Iudith*
 I, 1 = 71/2
 6 = 71/2
 VIII, 22 = 59/3
 IX, 16 = 105/2
 XVI, 18 = 130/5
- Esth*
 I, 20-22 = 12/1

- II, 14 = 100/2
 VI, 7 = 66b/3
 VIII, 8 = 66b/2
- Iob*
- I = 77/3
 I, 22 = 19
 II, 77/3
 V, 24-26 = 44/2
 VI, 2 = 80/2
 3-4 = 77/3
 X, 22 = 98/2
 XI, 7 = 332
 XIII, 23 = 22/1
 XIV, 1 = 18; 109
 5 = 80/1
 15 = 62/2
 XIX, 2 = 140/2
 12 = 135/2
 16 = 62/1
 XXIV, 19 = 93/1
 XXII, 30 = 121/1
 XXX, 11 = 33/2
 22 = 87/3
 25 = 98/1
 XXXIII, 15 = 12/1
 XXXVII, 7 = 2
 XXXVIII, 33 = 70
- Ps*
- II, 2 = 27/3
 3 = 17/2
 13 = 142/1
 IV, 2 = 18/1
 3 = 68/2
 V, 8 = 105/2
 8-9 = 47/1
 11 = 39/6
 10-11 = 29/1
 11 = 39/6
 VI, 3 = 18
 5 = 56/3
 7 = 106/4
 VII, 13 = 70/9
 VIII, 6 = 30/2
 8 = 109/4
 IX, 14 = 18/1
 XII, 4 = 147/1
 XIII, 3 = 11/5
 XIV, 1 = 6
 2-5 = 6; 6/1
 3 = 6/3
- 4 = 6/7
 5 = 6/10
 XV, 4 = 22/2
 XVI, 11 = 150/3
 15 = 57/3; 68/1;
 XVII, 5 = 98/2
 20 = 19
 29 = 99/3
 33 = 116/7
 45 = 12/2
 XVIII, 6 = 17/4; 117/1
 7 i 8 = 134/2b
 XIX, 6 = 138/4
 XX, 4 = 20
 XXIII, 3 = 121
 XXIV, 4-5 = 11/1
 XXV, 6 = 22/1
 8 = 73/1; 98/3
 XXVI, 10 = 22/3
 13 = 40
 XXVIII, 3-9 = 69
 9 = 47/3
 XXX, 10 = 18
 21 = 114/2
 XXXI, 1 = 10/2; 64/2
 7 = 28/2; 39/2
 XXXII, 5 = 53/3
 XXXIII, 4 = 114/1
 12 = 111/3
 13 = 114/1
 XXXIV, 13 = 106/6
 XXXV, 9 = 5/1
 XXXVI, 38 = 98/2
 XXXVII, 3 = 17/1
 XXXIX, 5 = 84/2; 125/2
 XLI, 2 = 5/4; 24/4
 XLII, 3 = 85/6
 XLIII, 14 = 4/4
 24 = 74/3
 XLIV, 14 = 4/4
 XLV, 5 = 72/5
 11 = 12/4
 XLVII, 6-7 = 49
 XLVIII, 12 = 9/2
 13 = 4/1; 46/1
 L, 3 = 18
 4-5 = 106/1
 18 = 123/1
 19 = 106/2
 LII, 2-3 = 110/3
 LIII, 8 = 123/3
 LIV, 13 = 150/1

20 = 30/1
 LV, 2 = 18
     7 = 100/5
 LVI, 2 = 18
     5 = 24/1
 LVII, 5 = 36/2
 LVIII, 5 = 17/1
     10 = 39/4; 102/4
 LXII, 6 = 1
 LXIV, 3 = 10/1
     5 = 40/5
     8-9 = 130/4
     13 = 49/4
     14 = 49/2
 LXVII, 3 = 104/4
     17 = 93/1
     23-24 = 122/6
 LXX, 9 = 46/4
 LXXI, 9-11 = 148/4
 LXXII, 10 = 11/2
     18 = 87/3
     73? = 4/3
 LXXVII, 3 = 104/4
     17 = 93/1
 LXXXVIII, 1 = 47/2
     14 = 22/4
 LXXXIX, 13 = 153/11
 LXXXI, 1-2 = 8/1
     6 = 37; 109/7
     5 = 49/1
 LXXXV, 3 = 18; 104/4
     17 = 150/2
 LXXXVI, 4-6 = 148/3
 LXXXVIII, 35 = 34/1
 LXXXIX, 4 = 142/1
     XCI, 11 = 82/2
     XCII, 5 = 134/1
     XCIII, 16 = 20/3
     XCVI, 3 = 8/4
         4-5 = 130
         C, 1 = 56/3
 CVIII, 24 = 56/1
     30 = 22/1
     CV, 3 = 66/3
         4 = 45/2
     CVI, 4 = 114/1
         18 = 110/5
         26 = 58/2
 CX, 1-2 = 92/3
     CXI, 7 = 109/9
     CXV, 12 = 1/1

16 = 99/1
 CXVIII, 1 = 64/1
     13 = 62/1
     32 = 17
     33 = 13/2
     103 = 21/1
     106 = 121/4
     121 = 6/2; 63/2
     131 = 55/3
     176 = 42/3
 CXXII, 3-4 = 18
     CXXV, 5 = 153/2
         6 = 153/2
     CXXVI, 2 = 33/1; 122/3
         18-19 = 41/1
 CXXVIII, 2-3 = 122/3
 CXXXI, 13-14 = 104/1
     15 = 87/2
     47 = 26/1
 CXXXVIII, 5 = 71/3
     18 = 127/2
     CXL, 2 = 123/5
     CXLI, 8 = 99/2
 CXLIV, 15-16 = 97/5
 CXLVIII, 14 = 82

Prov

I, 16 = 118/3
     22 = 151/5
     24 = 62/2
 IV, 26 = 11/4
     VI, 6 = 36/3
     VII, 2 = 74; 114/2
     VIII, 7 = 25/3
         12 = 104/4
         22 = 72/1
         24 = 72
     IX, 3 = 95/1
         5 = 155
         10 = 39/5
         X, 7 = 109/9
     XI, 20 = 52/1
     XIII, 7 = 118/3
     XIV, 30 = 94/7
     XX, 3 = 25/1;
         13 = 55/3
     XXIII, 26 = 3/1
         35 = 110/4
     XXVI, 20 = 25/1
     XXXI, 20 = 55/5; 122/5
         29 = 86/2

Eccle

- I, 9 = 130/6
 II, 23 = 94/1
 III, 11 = 40/3
 IV, 2 = 133/2
 12 = 16/3
 15 = 133/2; 143/2
 VII, 10 = 150/6
 19 = 39/7
 21 = 100/3; 150/1
 VIII, 11 = 39/7; 111/1
 IX, 12 = 137/1
 18 = 58/4
 XI, 6 = 153/9
 XII, 1 = 98/2

Cant

- I, 3 = 17/4; 119/3
 4 = 35/2
 11 = 77/3; 88/5
 II, 8 = 11/3
 14 = 101/105
 V, 1 = 24/4
 8-10 = 77/1
 VIII, 6 = 38/1

Sap

- II, 19-20 = 83/3
 21 = 109
 V, 5 = 36
 16-17 = 80/1
 18 = 130/5
 21 = 130/3
 VII, 3 = 100/1
 7 = 20
 14 = 23
 26 = 90/1
 27 = 59/1
 VIII, 7 = 102
 X, 13 = 109/6
 XI, 17 = 51/2
 21 = 56/1
 24 = 133/3
 XVII, 18 = 49/5
 XIX, 19 = 129/1
 20 = 138/4

Eccli

- I, 1 = 95/1
 5 = 95/1
 II, 12 = 33/1
 15 = 51/3

- III, 2 = 6/12
 4 = 106/5
 20 = 11/3; 43/3; 65/6
 32 = 36/2
 VI, 23 = 39/1; 109/6
 VII, 18 = 142/1
 29-30 = 92
 40 = 36/1
 VIII, 17 = 111/2
 X, 31 = 4/3
 XIII, 19 = 4/2
 XIV, 22 = 36
 XV, 5 = 20/5
 14 = 131/2
 XVII, 12 = 89/2
 20 = 114/3
 25 = 22/1; 67/3

- XXI, 1 = 33/3
 XXIII, 38 = 33/1
 XXIV, 5 = 72/1
 6 = 72/2
 7 = 72/3
 14 = 101/7; 104
 16 = 67
 22 = 72/4
 23 = 12/2; 72/5
 XXIX, 28 = 34/2; 57/1; 146/6
 XXX, 23 = 116/4
 XXXI, 8 = 116/2
 XXXII, 24 = 39/3
 XXXIV, 30 = 30/3;
 31 = 97/1
 XXXV, 2 = 123/2
 4 = 123/6
 XXXVIII, 1 = 90/2
 7 = 106/7
 XXXIX, 21 = 40/1
 39 = 40/1; 56/1
 33 = 99/2
 XLV, 2 = 43
 XLVII, 21 = 116/3
 XLVIII, 11 = 23

Is

- I, 6 = 110/3
 9 = 153
 15 = 122/5
 23 = 49/5
 31 = 39/4
 II, 11 = 3/2
 III, 11 = 131/3
 12 = 96/1

V, 13 = 39/5
 13-14 = 135/1
 21 = 105/1
 VII, 9 = 28/1
 IX, 3 = 127/2
 XI, 2 = 21/1
 2-3 = 39
 10 = 27/5
 30 = 29/1
 XIV, 9 = 98/2
 12 = 105/3
 13 = 2
 20 = 98/2
 XVI, 5 = 108/1
 XIX, 1 = 12/2
 XXIII, 16 = 65/4
 XXIV, 18 = 144/1
 XXV, 8 = 13/1
 XXVI, 1 = 45/3
 10 = 150/1
 17 = 72/1
 XXVII, 1 = 45/3
 8 = 15/3
 XXVIII, 1 = 122/4
 XXX, 21 = 131, 2
 XXXII, 18 = 85/6
 XXXIII, 1 = 105/1
 15 = 6/11
 XXXIV, 3-4 = 55/4
 4 = 134/2
 XXXV, 3 = 22/1
 10 = 3/3
 XXXVIII, 5 = 76
 12 = 1/1
 XL, 3 = 11
 XLIII, 2 = 109/5
 XLIV, 22 = 106
 XLVIII, 18 = 44/1
 XLIX, 6 = 24/3;
 22 = 82/3; 132/2
 L, 4 = 42/1; 55/1
 LII, 5 = 34/2
 11 = 73/5
 14 = 70/14
 LIII, 7 = 83/2
 11 = 138/3
 11-12 = 27/5
 LV, 6 = 21/3; 24/2
 10 = 50/2
 LVI, 1 = 63/2
 12 = 94/2
 LVII, 15 = 131/2

LVIII, 13-14 = 21/2
 LX, 1 = 148/2
 LXI, 10 = 9/4
 LXII, 5 = 70/6
 10 = 11/5
 LXIII, 3 = 122/3
 16 = 120/3
 LXV, 11-12 = 40/2
 12 = 62/3
 LXVI, 8 = 9, 1

Ier

IV, 3 = 153/6
 7 = 70/5;
 22 = 151/4; 151/7
 V, 6 = 49/4
 22 = 74/4
 VII, 4 = 47
 X, 6-7 = 111/1
 7-8 = 46/5
 XIII, 23 = 99/2
 XIV, 9 = 91/4
 XV, 16 = 50/3
 19 = 62/1
 XVII, 13 = 58/1; 96/2
 27 = 21/2
 XXVI, 15 = 41/2
 XXXII, 40 = 56/3
 XXXIII, 17-18 = 30/4
 XLVIII, 10 = 73/2
 11 = 30/1
 LI, 50 = 5/3

Lam

I, 1 = 77/4
 9 = 118/3
 II, 2 = 77/2
 19 = 129/2
 III, 19 = 1
 27 = 16/1
 IV, 20 = 27/2; 83/1

Ez

I, 1 = 115/3
 VI, 9 = 99/3
 VII, 16 = 143/3
 XII, 25 = 34/1
 XVI, 25 = 118/3
 XVII, 24 = 82/1; 88
 XVIII, 9 = 58/6
 20 = 58/6
 20-21 = 109/5

	21 = 85/2		
	23 = 52/3		<i>Iona</i>
	XXII, 26 = 49/3		III, 4-10 = 24/3
	30 = 129/2		<i>Mich</i>
	XXXIII, 13 = 131/1		II, 17 = 21/1
	XXXIV, 11 = 42/3		<i>Hab</i>
	XXXVI, 25 = 70/11		II, 2 = 80
	XXXVIII = 150/4		III, 2 = 128/1
	1-2 = 143/1		<i>Soph</i>
	2 = 143/2		I, 17 = 143/1
	3 i 10-11 = 129/2; 147/2		<i>Zach</i>
	17 = 142/4		III, 8-9 = 7/2
	XXXIX = 150/4		VIII, 16 = 63
	XLVII, 1 = 132/4		XIII, 1 = 14/1; 64/1; 135/1
			2 = 135/1
<i>Dan</i>	II, 31-36 = 118/3		<i>Mal</i>
	III, 37 = 49/1		I, 6 = 111/1; 120/1
	IV, 22 = 142/2		II, 1-2 = 132/3
	V, 25-28 = 80; 127		11 = 77
	27 = 127/1 i 2		III, 1-3 = 130/1
	28 = 127/3		IV, 1 = 130/2
	VII, 10 = 10/2		<i>1Mach</i>
	14 = 30/2		VII, 37 = 47/1
	20 = 70/10		X, 88-89 = 66b/3
	24 = 70/10		<i>2Mach</i>
	25 = 137/4		I, 2 = 56/3
	VIII, 17 = 142/4		4 = 55/2
	XI, 35 = 142/4		III, 16 = 66b/1
	36 = 125/3		IV, 7-8 = 142/4
	37-43 = 125/1		24-25 = 142/4
	41 = 142/3		29 = 142/4
	XII, 7 = 127/3		V, 11-16 = 142/4
	11-12 = 8/4		VI, 30 = 111/2
	XIII, 22 = 98/2		XII, 46 = 60/107
<i>Os</i>	VI, 1-2 = 42/2		<i>Mr</i>
	2 = 140/2		II, 1-8 = 148/2
	X, 1-2 = 127/3		9-12 = 148/4
	XI, 1 = 12/3		10 = 148/1
			12 = 13
<i>Ioel</i>	I, 17 = 130/1		13 = 12/1
	27 = 8/2		14 = 12/2
	II, 12 = 69/1		15 = 12
	20 = 8/2; 130/1		19 = 12/3
	III, 1-2 = 10/3		III, 2 = 85/1; 115/3
			7 = 152/3
<i>Amos</i>	II, 6 = 154		

- 7-10 = 152/3
 10 = 51
 11 = 152/2
 13 = 14/5
 14 = 14; 14/5
 15 = 14/5
 16 = 115/1
 17 = 14/5
 IV, 10 = 148/4
 17 = 53/3
 V, 1-12 = 75A/6
 3 = 109/8
 5 = 84/2
 8 = 121/2
 10 = 64/3; 115/4
 12 = 2; 16/2
 13 = 103; 103/3
 17 = 64/2; 89/3; 114/3
 21-22 = 75A/5
 25-26 = 80/2
 VI, 1 = 153/3
 3 = 153/3
 9-13 = 34/1
 14 = 34/2
 14-15 = 91/5
 19 = 71/4; 133/1
 26 = 54/4
 28 = 54/4
 31 = 54/3; 120/2
 33 = 34/2
 VII, 6 = 146/6
 13 = 131/2
 14 = 13/3
 19 = 51
 21 = 2; 54/2; 115/2
 31 = 52
 VIII, 13 = 54/3
 16 = 75A/3
 23 = 74/1
 24 = 74/2
 25 = 74/3
 26-27 = 74/4
 27 = 74
 IX, 3 = 60
 22 = 54/3
 29 = 54/3
 X, 9 = 43/1; 79/1
 11 = 32/3
 16 = 36/2
 22 = 79/5
 XI, 12 = 109/8
 26 = 19
 XII, 36 = 61/1
 XIII = 145
 3 = 145/1
 12 = 32/2
 24 = 145/2
 25 = 147
 27 = 153/7
 31 = 145/3
 40-41 = 10/3
 44 = 145/5; 153/10
 45 = 20/2; 145/6
 46 = 145/7
 47 = 70/12
 55 = 71/1
 XIV, 3 = 29/2
 XV, 2 = 92; 92/1
 3 = 92/2;
 7 = 92/2
 12 = 92/3
 19 = 105/2
 XVI, 4 = 132/2
 19 = 133/3
 22 = 83
 24 = 88/3
 XVII, 4 = 85
 7 = 85/4
 8 = 85/5
 XVIII, 1 = 105/3
 4 = 86/3; 105/3
 6 = 68/1
 7 = 34/2
 14 = 71/5
 15-17 = 91/1
 18 = 91/2; 133/3
 19 = 91/3
 20 = 91/4; 104/3
 21-22 = 91/5
 22 = 91
 24 = 3
 XIX, 6 = 117/1
 12 = 43/5
 14 = 115/1
 16 i 17 = 114/1
 17 = 2; 74/1
 27 = 67/1
 29 = 109/4
 XX, 1-7 = 16/1
 8-10 = 16/2
 11-15 = 16/3
 15 = 16
 16 = 138/2
 17 = 23/3

- 17-19 = 86/1
 20-23 = 86/2
 24-28 = 86/3
 28 = 86
 XXI, 4 = 108
 13 = 75A/1
 25 = 152/3
 31 = 152/3
 XXII, 2 = 68/1; 117/1; 131/1
 3-7 = 68/2
 8-14 = 68/3
 12 = 117/3; 131/1
 14 = 68
 15 = 109
 16 = 42/1
 20 = 4
 37 = 4/2
 XXIII, 27 = 113/3
 37 = 41/2; 62/3
 XXIV, 3 = 118/1
 7 = 133/1
 12 = 49/2; 126; 147/3
 12-14 = 110/2
 14 = 147/3
 13 = 79/5
 14 = 126
 21 = 125/4; 152/1
 24 = 1; 2; 125/2; 144/1
 36 = 118/1
 37 = 144
 38-39 = 144/2
 39 = 144/2
 42 = 118/2
 43 = 118/2
 44 = 9/1
 48-51 = 67/3
 XXV, 10 = 117/3; 131/1; 133/3
 21 = 61/2
 23 = 61/2
 30 = 61/2;
 31-33 = 67/2; 67/3
 33 = 141/[2]
 34 = 24/4; 61/4
 41 = 51/2
 43 = 61/4; 86/2
 XXVI, 24 = 109/3
 26 = 146/2
 41 = 10/4; 32/2
 XXVIII, 16-17 = 30/1
 18 = 30/2
 19-20 = 53/2
 20 = 30
- XXXVIII, 20 = 30/4
- Mc*
- I, 14 = 71/5
 14-15 = 53/1
 15 = 53/3
 II, 16 = 75B/1
 VI, 5 = 87/1
 5-6 = 54/3
 39-40 = 97/4
 VII, 3 = 92
 34 = 55
 37 = 56
 VIII, 33 = 106/3
 IX, 22 = 29/2
 49 = 103/3
 32-33 = 105/3
 XI, 16 = 75/1
 XIII, 3 = 144/2
 27 = 10/3
 XVI, 5 = 48
 15 = 53/2
 17 = 54/3; 93/2
 18 = 93/2
- Lc*
- I, 15 = 20/1
 31 = 35/1
 45 = 35/1
 48 = 35/1
 57 = 49
 68-69 = 82/2
 78 = 45/1
 78-79 = 93/4
 II, 15 = 148/1
 52 = 7/3
 III, 4 = 11
 8 = 96/3
 9 = 51
 16 = 152/2
 17 = 8/2
 IV, 16-20 = 75A/2; 75B/2
 16-23 = 87/1
 25-27 = 87/2
 28-30 = 87/3
 38 = 94
 41 = 93/3
 44 = 93
 V, 5 = 145/7
 VI, 20 = 41/1
 21 = 98/1
 23 = 89

- 21 = 25/2
 22 = 22/2
 23 = 89
 30 = 152/3
 38 = 15/4
 46 = 54/1
 47 = 106
 VII, 15 = 28/2
 30 = 152/3
 31 = 46/2
 47 = 106
 VIII, 17 = 10/2
 55 = 28/3
 IX, 35 = 85/2
 X, 3 = 102/2
 20 = 58/1
 30 = 58
 40 = 101/6
 XI, 2-4 = 34/1
 17 = 80/3
 27 = 35
 41 = 97/6
 27-28 = 35/3
 36 = 26
 XII, 5 = 111/1
 9 = 5/2
 31 = 34/2
 32 = 111/3
 35 = 99/3
 40 = 113; 128/1
 45-46 = 67/3
 XIII, 6 = 54/2
 33 = 23/2
 XIV, 6 = 41/1
 16 = 62/4
 17 = 41/2
 18-19 = 41/3
 21-22 = 41/4
 24 = 41
 XV, 1 = 42
 2 = 42/2
 4-7 = 42/3
 8-10 = 42/4
 XV, 16 = 109/4
 XVI, 2 = 61/1
 10 = 124/2
 19-31 = 25/2; 41/1
 24 = 109/5
 25 = 40
 XVII, 3 = 54/2
 14 = 87/2
 26 = 128/3
 XVIII, 1 = 99/3
 10-12 = 105/1
 13-14 = 105/2
 14 = 105
 38 = 18
 XIX, 17 = 3/2
 26 = 112/2
 41 = 100; 108/1
 41-42 = 98/1
 43-44 = 98/2
 45-47 = 98/3
 47 = 98
 XXI, 10-11 = 74/2; 142/3
 24 = 129/1
 25 = 8
 25-26 = 130/4
 25-27 = 129/1
 26 = 9; 10
 29 = 142/3
 34 = 102/1
 36 = 125/4
 XXII, 19 = 146/3
 27 = 75A/4
 43 = 122/2
 46 = 105/3
 61-62 = 22/1
 XXIII, 18 = 83/2
 21 = 83/2
 XXIV, 13-16 = 28/1
 15 = 29
 28-35 = 28/3
 34 = 28
 XXV, 28-35 = 28/2

Io
 I, 5 = 90/1
 12 = 109/7
 16 = 3/2
 23 = 11
 25 = 152/3
 II, 14-16 = 98/3
 III, 2 = 134/2
 3 = 51/1
 5 = 14/4
 14 = 119/1
 20 = 109
 IV, 14 = 109/4
 19 = 95
 20-39 = 95/2
 27-34 = 95/3
 48 = 70
 V, 2-9 = 21/2

- 25 = 50/1; 119/2
 28 = 9; 50; 61/3; 69; 113;
     113/4
 29 = 9/4; 113/5; 113/6
 35 = 26/2
 39 = 148/3
 VI, 6 = 7
     12 = 97
     27 = 95/3
     50 = 146/2
     52 = 110/5
     64 = 149
 VII, 1 = 25; 25/1
     2-9 = 25/2
 10-24 = 25/3
     15 = 21
     16 = 21/1
     17 = 21/1
     23 = 21/2
     24 = 63/1
     25 = 21/2
     26 = 21/3
     27 = 21/3
     32 = 24/1
     33 = 24
 33-36 = 24/2
     35 = 24/3
     37 = 5/4
 37-39 = 24/4
 VIII, 3-6 = 96/1
     6-9 = 96/2
     10-11 = 96/3
     11 = 96
     28 = 21/3
     36 = 58/3
     39 = 75
     44 = 93/3; 120/3
     72 = 33/1
 IX, 7 = 22/1
 13-34 = 22/2
     25 = 22
 35-41 = 22/3
 X, 1 = 32/3
     10 = 135/2
     14 = 32
     16 = 23/1; 32; 32/3
     18 = 58/3
     20 = 21/1
     27 = 7/3; 32/1
 XI, 33 = 100/3
     44 = 28/1
 XII, 26 = 101/5
     XIII, 2 = 84/1
     3 = 11
     17 = 20/4
     18 = 7/2
     XIV, 2 = 41/2
     6 = 81/4
     8 = 57/3
     13 = 81/2
     XV, 13 = 23
     14 = 59; 59/2
     XVI, 1 = 34
     20-24 = 81/1
     23 = 53/5
     23 = 54/5
     26-27 = 81/2
     28 = 81/4
     29 = 81
     XIX, 15 = 83
     34 = 101/5
     XX, 11-15 = 29/1
     14-15 = 29/2
     17-19 = 29/4
     18 = 29
     19-23 = 31/1; 61/1
     20 = 31
     24-25 = 31/2
     26-29 = 31/3
     29 = 35/1
     XXI, 4-17 = 29
     10 = 145/7
     17 = 149/32
- Act*
- I, 6-7 = 118/1
     II, 19 = 79;
     46 = 146/2
     III, 1 = 47
     IV, 32 = 77/1
     VII, 56 = 115/4
     VIII, 32 = 83/2
     IX, 7 = 148/2
     15 = 48/1
     X, 43 = 28/3
     45 = 39
     XII, 1-11 = 99/1
     11 = 99
     XIV, 14 = 56/2
     16 = 56/2
     XVII, 23 = 89/1
     XIX, 15 = 135/2
     XX, 7 = 136/2

Rom

I, 16 = 53/1 18 = 25/3 20 = 95/1 21-22 = 39/1; 95/1; 151/1 25 = 25/3 32 = 24/1 II, 5 = 112/3 10 = 112/3 14 = 70/1; 112/1 IV, 17 = 32/2 V, 1 = 44/3 2-3 = 43/2 20 = 109/2 VI, 12 = 71/1 23 = 85/5 VII, 22 = 100/2 22-23 = 44/1 VIII, 14 = 37 15 = 120/2; 135/1 16 = 37 20 = 46 23 = 37; 118/3 24 = 9/4 28 = 109/2 29 = 7/1; 138 X, 15 = 1 16 = 53/3 17 = 55/1 XII, 1 = 123/4 3 = 6/3; 15; 15/1 11 = 122/2 18 = 44/3 19 = 12/3 XIII, 7 = 102/3 9 = 6/5 11 = 99/3 12 = 109 XIV, 10 = 10/3 11 = 105/1 12 = 10/1 XV, 4 = 117/1 18 = 118/3	15 = 125/3 III, 8 = 89 10 = 151/2 12 = 51/3 13 = 8/3 15 = 60 16 = 47/2 17 = 47/2 IV, 1 = 73; 73/7; 101/2 5 = 63/1, 96/2 VII, 29 = 118/3; 133/1 29-31 = 142/2 31 = 118/2 VIII, 12 = 6/6 IX, 34 = 17 X, 11 = 41/2; 110/1; 142/2 16 = 146/4 XI, 13 = 63/2 23-26 = 75/7 24 = 42/2 26 = 146/1 XII, 4 = 101 10 = 102 XIII, 3 = 109/8 5 = 108/1 7 = 29/3 11 = 46/3 XIV, 15 = 91/3 40 = 97/4 XV, 1 = 53 1-2 = 53/4 6 = 30/1 35 = 113/1 42 = 113/5 51 = 9/1; 113/2 51-52 = 140/2 53 = 10/4; 85/4 58 = 153/1

1Cor

- I, 5 = 65
 21 = 95/2
 23-24 = 132/1
 II, 4 = 43/4
 5 = 84/3
 9 = 5/1
 14 = 39/2; 151/3

2Cor

- I, 15 = 31/1
 II, 27 = 119/2
 III, 5 = 57
 6 = 101/3
 18 = 4/5
 IV, 10 = 66b/3
 V, 1 = 6; 51
 10 = 10; 10/1; 113/6;
 140/1
 VI, 4 = 118/3
 VIII, 9 = 71/4
 11-12 = 32/2

- 17 = 120/3
 IX, 8 = 97/3
 XII, 9 = 57/2
 XIII, 3 = 119/2
 11 = 44
 12 = 90
- Gal*
- I, 1-2 = 48/2
 8 = 53/4
 11 = 48
 II, 19 = 66a/1
 V, 6 = 81/3
 7 = 19/2
 10 = 92/3
 13 = 19/2
 24 = 66a/1
 VI, 10 = 128/2; 153/4
 14 = 66b/1; 88/4
 16 = 66a/2; 66b/2
 17 = 66
- Eph*
- I, 4 = 131/1
 II, 13 = 23/5
 14 = 88/2
 III, 8-9 = 26/3
 16 = 38/6
 IV, 3 = 146/5
 4 = 62
 9 = 78
 10 = 127/1
 19 = 94/6
 25 = 6/4; 65/1
 26 = 94/5
 27 = 84
 29 = 65/1
 V, 7 = 15/2
 14 = 99/2; 147/3
 25 = 152/1
 VI, 12 = 22/2; 99/3
- Phil*
- I, 9-11 = 38/2
 20 = 48/3
 II, 6-7 = 23/4
 9 = 88
 21 = 49/5
 III, 13-14 = 17/5
 20 = 5; 65/7
 IV, 6 = 85/3
 17 = 32/2
- Colos*
- I, 10 = 7/1
 12 = 67/1
 II, 2-3 = 81/2
 III, 3 = 78
 5 = 79/3
 12 = 58/4; 68/3
 IV, 14 = 90
- 1Thess*
- IV, 3 = 122/1
 5 = 34/2
 14-15 = 140/3
 16 = 9/3
 V, 2-3 = 128/1; 129/1
- 2Thess*
- II, 3 = 127/3
 8 = 127/3
 8-9 = 137/2
- 1Tim*
- II, 3 = 131/2
 6 = 86/3
 III, 10 = 101/4
 IV, 1 = 137/3
 3 = 97/7; 146/6
 4 = 40/2
 7 = 39/6
 V, 8 = 89/2
 17 = 6/8
 VI, 8 = 57/1
- 2Tim*
- I, 13 = 132/2
 IV, 5 = 73/6
 8 = 17/5
- Tit*
- III, 4 = 68/1
 5 = 14/5
- Hebr*
- I, 1 = 117/1
 2 = 67
 II, 3 = 134/2
 11 = 114/1
 14 = 122/1
 17 = 100/2
 III, 14 = 23
 IV, 16 = 98/1
 V, 7 = 100/5

- 8 = 7/3
 VII, 26 = 33/3
 VIII, 13 = 110/1
 IX, 4 = 30/4
 27 = 85/3
 X, 36 = 17/3; 74/2
 XI, 6 = 29/3
 33 = 54
 XII, 1 = 17
 3 = 79/5
 XIII, 14 = 5/5; 150/4
 17 = 79/2
- Iac*
 I, 14 = 93/1
 21 = 119/2
 25 = 35/3
 II, 8 = 41/4
 10 = 29/3
 III, 17 = 36/3
 IV, 3 = 54/5
 7 = 73/3
 15 = 5/5
 V, 1 = 40/2
 6 = 91/2
 7 = 153/12
 16 = 69/2
- 1Ptr*
 I, 8 = 31/2
 II, 21 = 27; 79;
 21-22 = 33
 24 = 93/2
 III, 8 = 98/1
 18 = 71/6; 79
 IV, 8 = 38
 V, 6 = 25/2; 45
 8 = 65/2; 84/3
 10 = 16/1
- 1Ptr*
 I, 10 = 131/3
 II, 17 = 144/1
 19 = 58/3
 III, 1 = 130/6
 8 = 142/1
 10 = 8/4
 12 = 8/3
- 1Io*
 II = 2/79
 2 = 79
 15 = 84/1; 125/1; 133/1
 16 = 41/3
 III, 1 = 14/3; 58/2
 1-7 = 120/4
 2 = 120/4
 18 = 71/2; 122/7
 IV, 7 = 28/3
 V, 6 = 152
- 2Io*
 vers 10 = 91/1
- Iudae*
 versos 12-13 = 33/1; 116/5
 19 = 31/2
- Apoc*
 I = 142
 II, 10 = 124/3
 26-28 = 148/1
 III, 6. 13. 22 = 115/2
 IV, 1 = 115/2
 VI, 2 = 70/9
 5 = 70/7
 11 = 142/2
 IX, 3 = 70/8
 XI, 2 = 129/1
 XIV, 1 = 14/1
 2 = 64/3
 13 = 61; 64; 80; 109/6
 XVI, 11 = 109/6
 15 = 58/4; 99/3
 XVII, 9 = 117/1
 XVIII, 4 = 58/5
 XIX, 7 = 68/1; 117/2
 9 = 117/2
 12-13 = 122/4
 17 = 41/1
 XX, 1-2 = 128/2
 11-12 = 9/2
 XXI, 3 = 104/2
 27 = 6/1
 XXII, 11 = 152/1; 152/2
 11-12 = 152/2

II. *No bibliques*

- Ambrosius 33; 59/3; 95/2; 125/3
 Augustinus 4/5; 51/1; 56/1; 56/2;
 84/3; 91/3; 92/1; 94; 103/1; 109/1;
 109/2; 109/4; 112/2; 122/6
 Beda 72/4; 94/4
 Boethius 109/1; 109/3; 109/7; 117/2
 Chrysostomus 5/4; 22/1; 26/3
 Ciprianus 6/2; 90
Decretalis: Omnis utriusque sexus 146/2
Decretum: De consecratione 132/4
 Dorotheus 59/3
 Dyonisius 56/2; 77/1; 89/1
 Ecclesia 88/1; 88/6
Epistola Rabbi Samuel 154
 Geometria 11
Glossa 96/2; 109/2; 118/3; 142/4
 Gregorius 10; 41/2; 62/4; 109/9;
 128/3; 131/3; 142/3
Homilia in festo sancti Thome 31/2
 Jeronimus 9; 9/3; 12/2; 61/3; 96/1;
 140/2; 147/1; 149/20
 Joseph judeus 134/2
Legenda sanctorum 37; 128/2
 Magister Historiarum (cf. Vincentius
 Bellovacensis)
- Magister Sententiarum (cf. Petrus Lom-
 bardus)
Missale Romanum 48/1; 74/3; 146/3;
 149
 Nicolaus de Lyra 2; 30/1
 Petrus Lombardus 108/1
 Philosophi/Philosophia 1; 3; 4/5; [7/2];
 19; 21/3; 28/1; 44/3; 87/1
 Philosophus 36/1; 55/1; 109/8; 112/3
Rituale Romanum 61/1; 132/2; 135/1;
 146/6
Salutatio angelica 20/1
Salve, Regina 5/3; 100/1
 Seneca 1; 109/4
Symbolum Apostolorum 15/1; 78/1
 Theodorus 59/3
 Thomas Aquinas 29/3; 129/1
 Valerius Maximus 92/2; 108/1
 Venantius Fortunatus 100/1
 Vincentius Bellovacensis 5/3; 12/2;
 12/3; 20/1; 112/1; 129/1
Vita beati Bartolomei 84/4
Vita beati Francisci 66a/2; 66a/3
Vitae Patrum 12/1; 63/1; 118/2